

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ)
ANABİLİM DALI

**GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ORTA TUNÇ ÇAĞI
SERAMİĞİ**

Doktora Tezi

Sabahattin EZER

Ankara-2008

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ)
ANABİLİM DALI

**GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ORTA TUNÇ ÇAĞI
SERAMİĞİ**

Doktora Tezi

Sabahattin EZER

Tez Danışmanı
Prof.Dr. Fikri KULAKOĞLU

Ankara- 2008

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ)
ANABİLİM DALI

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ORTA TUNÇ ÇAĞI
SERAMİĞİ

Doktora Tezi

Tez Danışmanı :

[Handwritten signature]

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU
Prof. Dr. Cahit GÜNBATTI
Prof. Dr. Tamer YILMAZ
Doç. Dr. Tunç SİPAHİ
Doç. Dr. Yücel ŞENYURİ

[Handwritten signatures]

Tez Sınavı Tarihi

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.(...../...../200...)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin
Adı ve Soyadı

.....

İmzası

.....

ÖNSÖZ

“Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı Seramiği” başlıklı bu tez çalışmasında günümüz Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı yerleşimlerinin seramik buluntuları değerlendirilmiştir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramiği hakkındaki bilgilerin sınırlı olması, seramik kronolojisinin henüz tam oturtulmamış olması ve bu konuda henüz kapsamlı bir çalışmanın olmaması bizi bu çalışmaya yönlendiren nedenler olmuştur.

TACDAM projesi kapsamında kazılan Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı seramiği bu tezin esas malzemesini oluşturmuştur. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin merkezine yakın bir noktada bulunan ve Orta Tunç Çağı seramiği zengin bir repertuar gösteren Şaraga Höyük bu çalışma için son derece önemlidir. Şaraga Höyük seramiği sayesinde söz konusu bu çalışma, sadece yayınlara bağlı kalınmadan özgün malzeme çerçevesinde de değerlendirilmiştir.

Tez çalışmam boyunca bilimsel ve manevi desteğini her zaman yanımda hissettiğim danışman hocam Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU'na ne kadar teşekkür etsem azdır.

Tez izleme komitemde bulunan Prof. Dr. Cahit GÜNBATTI, Doç. Dr. Tunç SİPAHİ, D.T.C. Fakültesi öğretim üyelerinden değerli hocalarım Prof. Dr. Aliye ÖZTAN ve Prof. Dr. Tayfun YILDIRIM'a yapmış oldukları öneri ve yönlendirmelerinden dolayı teşekkür ederim.

Şaraga Höyük seramik buluntularını çalışmama izin veren ve zaman zaman görüşlerine başvurduğum Kemal SERTOKA'a, hiçbir zaman yardımını benden esirgemeyen ve rapido çizimlerimi yapan sevgili arkadaşım Işıl DEMİRTAŞ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Son olarak tüm öğrenim yaşattım boyunca bir an olsun beni yalnız bırakmayan, maddi ve manevi yönden her zaman yanımda olan canım aileme sonsuz teşekkür ederim.

Antakya 2008

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I-II
İÇİNDEKİLER.....	III-VII
I. GİRİŞ (Amaç, Kapsam ve Yöntem).....	1-7

**II. GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NİN COĞRAFI ÖZELLİKLERİ, 2.
BİN İLK YARISINDA SİYASİ DURUM VE ORTA TUNÇ ÇAĞI
YERLEŞMELERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER**

II.1 – GÜNEY DOĞU ANADOLU BÖLGESİNİN COĞRAFI KONUMU VE FİZİKİ ÖZELLİKLERİ.....	8-9
II.2 – SİYASİ DURUM.....	10-14
II.3 – GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ORTA TUNÇ ÇAĞI MERKEZLERİNİN TANITIMI VE BÖLGEDE YAPILMIŞ OLAN YÜZEY ARAŞTIRMALARI	
II.3.1 – Şaraga Höyük.....	15-16
II.3.2 – Lidar Höyük.....	16-17
II.3.3 – Oylum Höyük.....	17
II.3.4 – Til Beşar.....	18
II.3.5 – Şavi Höyük.....	18
II.3.6 – Kurban Höyük	19
II.3.7 – Horum Höyük.....	19
II.3.8 – Mezraa Höyük.....	19-20
II.3.9 – Gedikli – Karahöyük.....	20-21

II.3.10 – Tilmen Höyük.....	21
II.3.11 – Üçtepe.....	22
II.3.12 – Giricano.....	22
II.3.13 – Hirbemerdon.....	22-23
II.3.14 – Kenantepe.....	23
II.3.15 – Salattepe.....	23
II.3.16 – Yüzey Araştırmaları.....	23-25

III. ORTA TUNÇ ÇAĞINDA GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ İLE KOMŞU BÖLGELERDE GÖRÜLEN YAYGIN SERAMİK GRUPLARININ TANITIMI

III.1. AÇIK RENKLİ / MONOKROM SERAMİK.....	26-27
III.2. HABUR SERAMİĞİ.....	27-29
III.3. KİLİKYA BOYALILARI.....	29-30

IV. GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ORTA TUNÇ ÇAĞI SERAMİĞİNİN TANITIMI

IV.1. HAMUR ÖZELLİKLERİ VE YAPIM TEKNİKLERİ....	31-35
IV.2. SERAMİĞİN TİPOLOJİSİ VE TİPOLOJİK AÇIDAN KOMŞU BÖLGE SERAMİKLERİ İLE KARŞILAŞTIRMALAR...	36
IV.2.1. ÇANAKLAR.....	37-53
IV.2.2. KASELER.....	54-58

IV.2.3. BARDAKLAR.....	58
IV.2.4. ÇÖMLEKLER.....	59-73
IV.2.5. VAZOLAR.....	73-84
IV.2.6. VAZOCUKLAR.....	84-87
IV.2.7. TESTİLER.....	88-92
IV.2.8. ŞİŞELER.....	92-96
IV.2.9. MATARA.....	97-99
IV.2.10. KÜPLER.....	99-106
IV.2.11. ÇAYDANLIK.....	106-107
IV.2.12. SÜZGEÇLER.....	107-109
IV.2.13. BANYO KABI.....	109-110
IV.2.14. HAYVAN BİÇİMLİ KAPLAR (RİTON)....	110-111
IV.2.15. KAİDELER.....	111-113
IV.2.16. DİPLER.....	114-115
IV.2.17. KULPLAR.....	115-117
IV.2.18. BEZEMELİ AMORF PARÇALAR.....	117-119

V. BÖLÜM: DEĞERLENDİRMELER

V.1. GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ İLE ÇAĞDAŞ KOMŞU BÖLGELERDEKİ ORTA TUNÇ ÇAĞI SERAMİĞİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE YAYILIM ALANI.....	120-141
V.2. TARİHLEME.....	142-158

VI. SONUÇ	159-172
VII. ÖZET / SUMMARY	173-176
VIII. KISALTMALAR	174
IX. KAYNAKÇA	178-198
X. KATALOG	199-325

HARİTA 1: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Fiziki Durumu

HARİTA 2: Metinde adı geçen O.T.Ç. merkezleri

HARİTA 3: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen seramik gruplarının yayılım alanı

KRONOLOJİ TABLOSU

TİP TABLO 1 – ÇANAKLAR

TİP TABLO 2 – KASELER

TİP TABLO 3 – ÇÖMLEKLER

TİP TABLO 4 – VAZOLAR

TİP TABLO 5 – VAZOCUKLAR

TİP TABLO 6 – TESTİLER

TİP TABLO 7 – ŞİŞELER

TİP TABLO 8 – KÜPLER

**TİP TABLO 9 – MATARALAR, ÇAYDANLIKLAR, SÜZGEÇLER, RİTONLAR,
BANYO KABI, KAİDELER**

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 10 - ÇANAKLAR

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 11 - KASELER

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 12 - ÇÖMLEKLER

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 13 - VAZOLAR

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 14 - VAZOCUKLAR

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 15 – TESTİLER, ŞİŞELER

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 16 - KÜPLER

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 17 – DİĞER FORMLAR

RESİMLER 1-3

LEVHALAR 1-97

I. GİRİŞ

Anadolu'da tarihsel süreç, Orta Tunç Çağı'nda başlamıştır. Bu dönemde Anadolu, Kuzey Suriye ve Mezopotamya arasındaki ilişkiler, özellikle kurulan ticaret ağı ve politik hareketlilikle had safhaya ulaşmıştır. Bundan dolayı, Orta Anadolu'da M.Ö. 2. binin ilk çeyreği "Assur Ticaret Kolonileri Çağı" olarak da bilinmektedir.

Orta Anadolu Bölgesi, Suriye ve Mezopotamya Orta Tunç Çağı hakkındaki bilgilerimiz yapılan çalışmalar sonucunda her geçen gün artmaktadır. Ancak bu söz konusu bölgeler arasında bir geçiş bölgesi olması açısından son derece önemli olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi hakkındaki bilgilerimiz oldukça kısıtlıdır. Bu bölgede şu ana kadar yapılan kazılarda O.T.Ç'nin varlığı saptansa da, bu döneme ilişkin herhangi bir yazılı kaynak henüz ele geçmemiştir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin doğusunda; Oylum Höyük, Tilbeşar, Gedikli-Karahöyük, Tilmen Höyük, Sakçe Gözü, Fırat Vadisinde; Şaraga Höyük, Şavi Höyük, Mezraa Höyük, Horum Höyük, Kurban Höyük, Lidar Höyük, Dicle Vadisi'nde Üçtepe, Giricano, Hirbemerdon, Kenan Tepe ve Salattepe yerleşmelerinde yapılan kazılar ve bölge genelinde yapılan yüzey araştırmaları söz konusu coğrafyanın Orta Tunç Çağı seramiği hakkında veriler sunmaktadır. Ancak bu yerleşmelerin çoğu kurtarma kazıları çerçevesinde araştırılmış ve sonuçları kısa raporlar halinde sunulmuştur. Bu döneme ilişkin çalışmalar arasında sonuçları kapsamlı olarak yayınlanmış merkezler Lidar Höyük ve Kurban Höyük'tür. Bölgede halen sürdürülmekte olan çalışmalar, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Orta Tunç Çağı hakkındaki bilgilerimizi her geçen gün arttırmaktadır.

Güneydoğu Anadolu ve Kuzey Suriye kültür bölgesi içerisinde yer alan Amik Ovası'nda bulunan M.Ö. 2.bin yerleşmeleri son derece önemlidir. 1960'lı yıllarda yayınlanan Amik Ovası çalışmaları, günümüzde önemli bir başvuru kaynağı olma özelliğini halen korumaktadır¹. Son yıllarda, Tell Açana'da başlatılan kazılar ise Amik Ovası'nın yeniden değerlendirilmesi sağlamaktadır.

Suriye, Filistin ve Mezopotamya'da sonuçları yayınlanmış veya kazıları halen süren çok sayıda M.Ö. 2.bin yerleşmesi bulunmaktadır. Özellikle Suriye'de bulunan Orta Tunç Çağı yerleşmeleri sayesinde, aynı kültür bölgesi içerisinde yer alan Güneydoğu Anadolu Bölgesi yerleşmeleri daha iyi değerlendirilmektedir.

I.1. Amaç

1998 yılında kazısına başlanan ve 2003 yılında çalışmalarına son verilen Şaraga Höyük'te Orta Tunç Çağına ait yoğun bir yerleşmenin olduğu saptanmıştır. Söz konusu dönemi belgeleyen en önemli buluntu topluluğu ise şüphesiz çanak-çömleğidir. Bu tez kapsamında ilk kez sunulan ve tarafımızdan incelenen tek özgün malzeme Şaraga Höyük'e aittir. Değerlendirme kapsamındaki diğer merkezlere ait seramikler ise var olan yayınlar sayesinde incelenmiştir.

Orta Tunç Çağı seramiği çok iyi bilinmeyen Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin özgün malzeme ve Kuzey Suriye yerleşimleri ışığında değerlendirilmesi, bölgenin Orta Tunç Çağı yerleşmelerine ait seramiklerin derlenip toparlanması, Güneydoğu

¹ Braidwood, 1960

Anadolu Bölgesi'nin coğrafi konumu ve o dönemde Anadolu'da yazılı tarihe geçilmiş olmasına rağmen, diğer bölge yerleşimleri ile ilişkilerin henüz tam olarak anlaşılammış olması bu tezin önemini arttırmaktadır.

Bu doğrultuda bölgenin Orta Tunç Çağı seramiğine ilişkin bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler sayesinde yapılmış olan değerlendirmeler, aşağıda ana hatları ile belirtilmiş olan amaçlara yöneliktir.

a - Söz konusu bölge ve dönem seramiğinin, her yönden incelenerek, biçim ve teknik özellikleri, yayılım alanı, kronolojisi hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşmak;

b – Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen seramik gruplarından yola çıkarak bölge içerisinde oluşan farklı kültürel gelişimleri tespit etmek;

c - Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen seramik gruplarının kökenini saptamak;

d - Seramik buluntuları ile dönemin siyasal durumuna bağlı olarak bölgeler ve merkezler arasındaki ilişkilerin anlaşılması;

e - Güneydoğu Anadolu'nun kronoloji problemini, seramik buluntuları ışığında çözmeye çalışmak;

f - Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı yerleşim katlarına bağlı olarak, seramik sanatındaki gelişimin tespit edilmesi;

I.2. Kapsam

“Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı Seramiği” başlıklı bu tez, Orta Tunç Çağı seramiği çok iyi bilinmeyen ve bu döneme ilişkin araştırmaların yetersiz olduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi seramiğinin incelenmesi açısından son derece önemlidir. Günümüz Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin siyasi sınırları bu tezin coğrafi kapsamını oluşturmaktadır. Bu doğrultuda en batıda İslahiye Ovası'ndan, doğuda Silopi, güneyde Suriye ve Irak sınırları, kuzeyde ise Toros'lar tarafından sınırlanmış bölge incelenmiştir.

Orta Tunç Çağı ve öncesinde Kuzey Suriye ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin aynı kültür bölgesi içerisinde yer aldığını belirtmiştik. Bu kültür bölgesinin oluşmasında en önemli etken ise coğrafi koşullardır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeyinde yer alan Anti Toros sıra dağları Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Orta Anadolu arasındaki ilişkiyi kısmen kesmiştir. Bundan dolayı aynı kültür bölgesinde bulunan Kuzey Suriye Orta Tunç Çağı yerleşmeleri bu tez için son derece önemlidir.

Orta Tunç Çağı'nda Mezopotamya ile Orta Anadolu arasında kurulan ticaret ağı ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi üzerinden sağlanıyordu. Bundan dolayı

karşılaştırma yapmak açısından özellikle Kuzey Mezopotamya yerleşmeleri de önem taşımaktadır.

Özellikle M.Ö. 4. binden itibaren Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Kıyı Suriye, Kilikya, Orta Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri arasında bir etkileşimin olduğu bilinmektedir. Bu bakımından söz konusu bu komşu bölgelerde seramik buluntularının ışığında değerlendirilmiştir.

Şaraga Höyük O.T.Ç. seramiği ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Şaraga Höyük seramiğinden farklı tipolojik ve teknik özellikler gösteren diğer yerleşmelere ait seramikler katalog kısmına doğrudan alınmıştır. Böylelikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramik tipolojisi açığa çıkarılmıştır. Tezin III. bölümünde tez kapsamına alınan formlar sırasıyla tanıtılmış ve bezerleri ile karşılaştırılmıştır.

I.3. Yöntem

Tezin önemli bir kısmını Kültepe kazı evi ve A.Ü. D.T.C.F'de yapılan çalışmalar oluşturmuştur. Buralarda Şaraga Höyük yerleşmesine ait yaklaşık 3500 seramik parçası incelenmiş ve bu seramiklerin tipolojisi yapılmıştır.

Elimizdeki tek özgün malzemenin Şaraga Höyük'e ait olması ve söz konusu seramiğin hamur rengi bakımından homojenlik göstermesinden dolayı biçimsel ayırma gidilmiştir. Bu ilk ayırımdan sonra 950 seramik parçası çizilmiş ve fotoğrafları çekilerek tanımlanmıştır. Söz konusu bu seramik parçaları tekrar bir

biçimsel ayırma tabi tutulmuş ve 175 tane seramik parçası katalog kısmına alınmıştır. Bunların 18'i tüm, 117'si profil, 10'u dip, 16'sı kulp, 14'ü bezemeli parçalardır. Böylelikle Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı seramiğinin bütün formları örneklenmiştir.

Şaraga Höyük tipolojisi yapıldıktan sonra bölgede bulunan diğer yerleşmelere ait ve farklı tipolojik özellikler gösteren seramik örnekleri katalog kısmına alınmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi için tipolojik cetvel oluşturulduktan sonra tez kapsamında bulunan bütün yerleşmelerin seramikleri kendi aralarında karşılaştırılmıştır.

Yayınlardan faydalanılarak katalog kısmına alınan bütün seramik örnekleri gerçek boyutlarının ½'si oranına getirilerek tarafımızdan kopya edilmiştir². Profil kalınlığı sol tarafta bulunan çizimler sağ tarafa taşınmıştır. Böylelikle levhalar kısmında bulunan çizimlerde bir bütünlük sağlanmıştır.

İncelenen seramik ilk olarak ana formlar dikkate alınarak bir tipolojik ayırma tabi tutulmuştur. Söz konusu bu ayırım yapılırken çanak, kase, bardak, çömlek, vazo, vazocuk, testi, şişe ve küplerde kapların ağız çapları ile derinlik ölçüleri göz önünde tutularak ana formlar tanımlanmıştır. Ana formlar belirlendikten sonra söz konusu kaplar ana tip ve alt tiplere ayrılmıştır. Bunların yanında dipler, kulplar ve bezeli parçalarda kendi aralarında sınıflandırılmıştır. Katalog bilgileri ise aşağıdaki biçimde şekillenmiştir.

² Bazı yayınlarda katalog bilgileri bulunmadığından tam ölçüleri verilmeyen örnekler yayında verilmiş olan ölçek çubuğuna göre büyütülmüştür. Bundan dolayı milimetrik bazı hatalar oluşmuş olabilir.

Tip:

Kazı:

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka:

Ölçüler : a.ç., d.ç. yük.

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Katkı

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.:

II. GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NİN COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ, 2. BİNİN İLK YARISINDA SİYASİ DURUM VE ORTA TUNÇ ÇAĞI YERLEŞMELERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

II.1 – GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNİN COĞRAFİ KONUMU VE FİZİKİ ÖZELLİKLERİ³

Günümüz Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin siyasi sınırı, Güneydoğu Toros Dağlarının kıvrım yaptığı alanın güney kesimi ile Suriye sınırı arasında kalan alanı kapsar (**Harita 1**). Bölgenin en uç noktalarını doğuda Şırnak - Silopi, Kuzeyde Diyarbakır - Hani, Batıda Kilis ve İslahiye Ovası, güneyde Şanlıurfa – Akçakale oluşturur. Güneydoğu Anadolu Bölgesi 61.000 km² lik bir alana sahiptir. Bölge Dicle ve Orta Fırat olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. Fiziki coğrafyanın etkili olduğu bu bölünmede Karacadağ volkan konisi iki bölüm arasında sınır oluşturmaktadır. Orta Fırat bölümü Dicle bölümüne göre daha az engebeli ve daha çok ovaya sahiptir.

Toros Dağları yayının eteklerinde uzanan bu bölge yapısal yönden fazla engebeli değildir. Bölgenin en yüksek alanları, asıl Toros dağlarının hemen güneyinde yer alan ve Toros'ların kıvrımlarına uygun olarak ilerleyen, daha gevşek bir yapıya sahip dağ sıralarıdır. Bu dağların en yüksek noktası 1576m.dir. Güneydoğu Anadolu'nun en yüksek noktası (1938 m.) ise; bölgenin tam ortasında

³ Atalay, 2003

Güngördü, 2003

bulunan ve volkanik bir kütleye sahip olan Karacadağ'dır. Bölgenin en önemli platoları Gaziantep, Adıyaman ve Şanlıurfa'nın kuzey kesiminde bulunur. En büyük ovaları ise; Harran ve Ceylanpınar'dır.

Genel olarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi karasal bir iklime sahiptir. Yazları çok sıcak ve kurak, kışları ise bölgenin fiziki özelliklerine bağlı olarak bazı yerler daha çok yağış alır. Bölgenin en çok yağış alan kesimi Toros'ların güney etekleridir. En kurak kesim ise; Ceylanpınar çevresidir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ortalama yıllık yağış miktarı 400 – 1200 mm. arasındadır.

Bölgenin en önemli iki akarsuyu Fırat ve Dicle'dir. Her iki nehir kaynağını Doğu Anadolu'dan alır ve bölgedeki küçük akarsularla beslenir. Bölgede küçük doğal göller bulunur. Bunların en büyüğü (3 km²) Adıyaman yakınlarında yer alan Gölbaşı'dır.

Bitki örtüsü açısından Türkiye'nin en az ormanına sahip bölgesidir. Bölgenin 600m.nin altında kalan kısımları doğal bozkır alanlarla kaplıdır. Bölgenin Toros eteklerinde ve platolarında meşe ve çam ormanları görülür. Bazı tahıl ve baklagillerin bölgede yabani olarak bulunması önemlidir. Bu yüzden kültüre alınan bitkiler açısından zengindir.

En önemli yeraltı kaynağı petroldür. Bunun yanında Güneydoğu Toros'ların eteklerinde ve Gaziantep çevresinde bakır ve krom yatakları bulunur. Kurşun, çinko ve fosfat bölgede bulunan diğer madenlerdir.

II.2 – SİYASİ DURUM

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, şimdiye kadar yapılmış olan çalışmalarda Orta Tunç Çağı'na ait kayda değer herhangi bir yazılı belge henüz ele geçmemiştir. Bundan dolayı bölgenin M.Ö. 2. binin ilk yarısının siyasi durumu hakkında doğrudan bir bilgiye henüz ulaşılamamıştır. Tilmen Höyük'te bulunan bir bulla ve üzerinde yer alan çivi yazısı, günümüz Güneydoğu Anadolu Bölgesi siyasi sınırları içerisinde Orta Tunç Çağı'na tarihlenen tek yazılı belge olma özelliğini korumaktadır. Tilmen Höyük IIc Sarayında bulunan söz konusu bulla U. Bahadır Alkım tarafından M.Ö. 18. yüzyıla tarihlenmektedir⁴. Alkım, bullanın üzerindeki çivi yazılı lejantda *ib-la-du* yazdığını ve Tilmen Höyük'ün Yamhad krallığına bağlı bir merkez olması gerektiğini belirtmiştir⁵. Bunun dışında kazılarda ele geçen bazı küçük buluntular ve komşu bölgelerde bulunan yazılı belgeler, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde egemen olan bazı kültürlerin varlığını tespit etmemize yardımcı olmaktadır.

Özellikle aynı kültür bölgesi içerisinde ele alabileceğimiz Kuzey Suriye ve Mezopotamya'da yapılan araştırmalarda ele geçen yazılı belgeler, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin geneli hakkında dolaylı da olsa önemli siyasi bilgiler sunmaktadır. Assur, Tell Leylan, Mari, Ebla, Tel Açana ve farklı bir kültür bölgesinde bulunmasına rağmen güneyle olan ilişkileri göstermesi açısından Kültepe'de ele geçen sayısız yazılı kaynak son derece önemlidir.⁶

⁴ Alkım, 1969: 286

⁵ Alkım, 1962: 5-6, 1969: 286

⁶ “Siyasi Durum” bölümü aşağıdaki kaynaklardan faydalanarak hazırlanmıştır. Akkermans, v.d., 2003

Mari’de ele geçen yazılı belgelerden Karkamış’ın M.Ö. 2. binin ilk yarısındaki kralları hakkında bilgiler edinebilmekteyiz. M.Ö. 1750’de Karkamış kralının *Aplahanda* olduğu belirtilmektedir⁷. Kültepe Ib ve II tabakalarında bulunan yazılı belgelerden, Güneydoğu Anadolu’da bazı ticaret koloni merkezlerinin (*Karum* ve *wabartum*) kurulduğuna ilişkin bilgiler elde edilmiştir⁸. Bu koloni merkezlerinin buldukları bölge hakkında bilgiler edinilmiş olsada tam olarak yerleri henüz kanıtlanamamıştır. Kültepe metinlerinden bilinen bu ticaret merkezlerinin isimleri ve buldukları yerler Larsen tarafından şu şekilde verilmiştir. *Nihrija* (Şanlıurfa), *Urşu* (Gaziantep), *Badna* (Şanlıurfa – Suruç). Buralara yakın olan diğer ticaret merkezlerinden *Mamma*’nın Kahramanmaraş – Göksun civarında, *Zalpa*’nın ise, Balık Vadisi’nde yer aldığı belirtilmektedir. Balık Vadisi’nde bulunan Hammam et-Turkman’ın Zalpa olabileceği düşünülmektedir⁹. Özgüç bu ticaret merkezlerinin Orta ve Güneydoğu Anadolu’da kurulduklarını ve Kültepe’nin bu merkezlerin başkenti olduğunu belirtmektedir.¹⁰

M.Ö. 2. binin ilk yarısında Mezopotamya ve Kuzeybatı Suriye’de egemen olan güçler ve bunların başlarındaki krallar yazılı kaynaklar sayesinde kesin olarak

Brody, 2002: 69–73

Harper, v.d., 1995

Klengel, 1992

Larsen, 1976

Nemet, 1998: 29–332

Oguchi, 1999: 85–88

Özgüç, 2005

⁷ Woolley, 1952: 265

⁸ Larsen, 1976: 237–240

⁹ Akkermans, 2003: 297

¹⁰ Özgüç, 2005: 4–5

bilinmektedir¹¹. M.Ö. 3. binin sonu 2. binlerin başlarında Suriye ve Mezopotamya'da bazı bölgesel güçler görülmeye başlar¹². Batı'da, Akdeniz kıyılarından Fırat'ın batısına kadar olan bölge Yamhad krallığının, Doğuda, Asur ve Kuzey Mezopotamya *Shamsi-Adad*'ın, Fırat kıyısında ve Suriye Jezireh bölgesi olarak kabul edilen Balık vadisinde ise Mari'nin hakimiyeti söz konusudur.

Mezopotamya'da M.Ö. 2000 – 1800 yılları, genel görüş açısından İsin-Larsa veya Eski Asur dönemi olarak bilinmektedir. Eski Babil başlangıcı ise kral Sumu-Abum'un hakimiyet yıllarına (M.Ö. 1894–1881) denk gelmektedir. Bu dönem, Babil'in en ünlü kralı Hammurabi (M.Ö. 1792 – 1750) ile karakterize olur. Assur'da ise; krallığın başında Samsi Adad I (M.Ö. 1830–1776) bulunur. I. Samsi-Adad'ın, Nusaybin'e yakın ve Habur Bölgesi'nde bulunan Shubat-Enlil'i (Tell Leylan) başkent yaptığı bilinmektedir.¹³ Assur, I. Samsi-Adad döneminde güçlü bir siyasi ve ticaret merkezi durumuna gelmiştir. Ancak I. Samsi – Adad'in ölümünden sonra Mari Kralı Zimrilim tekrar kuzey Mezopotamya'da önemli bir güç durumuna gelir¹⁴. Samsi – Adad I döneminde Asur, doğuda İran, güneyde Umman, batıda Akdeniz kıyıları, kuzeyde ise Anadolu ile ilişki halindedir. İran'dan kalay, güneyden tekstil, Akdeniz kıyılarından ise kereste sağladığı yazılı kaynaklarda belirtilmektedir. Asur ile Anadolu arasındaki ticaret ise, Kültepe - Kaniş'te bulunan binlerce tablet sayesinde çok iyi bilinmektedir.

¹¹ Harper, v.d., 1995: 13, Larsen, 1976: 34-35

¹² Klengel, 1992: 31

¹³ Nemet, 1998: 31

¹⁴ Akkermans, 2003: 308

Güney Mezopotamya’da, Hammurabi’den sonra oğlu Samsu-iluna (M.Ö. 1749 – 1712) babasının politikalarını bir süre daha sürdürmüş ve başarılı olmuştur. Eski Babil, M.Ö. 17. ve 16. yüzyıllarda politik bir güç olarak yaşamını sürdürmüştür. Ancak M.Ö. 16. yüzyılın sonunda Hitit krallarından I. Murşili tarafından Babil yağmalanır. Güney Mezopotamya’da M.Ö. 1600–1500 yılları daha çok karanlık dönem olarak bilinir.

Kuzey Suriye’nin Orta Tunç Çağı siyasi tarihine ilişkin bilgiler, daha çok Mari, Ebla ve Tell Açana’da ele geçen yazılı kaynaklardan bilinmektedir. Özellikle Orta Tunç Çağı’nın sonlarına doğru Orta Fırat Bölgesi, Mari ile Yamhad krallıklarının çekişmesine sahne olmuştur¹⁵. Zimrilim Mari’yi ele geçirdikten sonra Orta Fırat, Balikh Vadisi’nde ve aşağı Habur Bölgesinde önemli bir politik güç haline gelmiştir. Böylelikle Mari, Güney Mezopotamya ile batısı arasında önemli bir kontrol merkezi durumuna gelmiştir. Bu dönemde Mari’nin bazı malları ithal ettiği ve sonrasında aynı malları Halep, Karkamış, Qatna, Hazor gibi yerlere ihraç ettiği bilinmektedir. Bundan dolayı Mari’nin Asur ticaretini de etkilediği belirtilmektedir.¹⁶

Kültepe’de ortaya çıkarılan yazılı belgeler, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin siyasi durumu hakkında önemli ipuçları sağlamaktadır. M.Ö. 2.binin başlarında Asur ile Kültepe arasındaki ticaretin, Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin üzerinden iki farklı ticaret yoluyla sağlandığı bilinmektedir. Kültepe ile Asur arasındaki ticaretin, yazılı kaynaklara dayandırılarak, Asur kralı I.Erişum zamanında başladığı ve II. Naram-sin zamanında sona erdirildiği belirtilmektedir. Bu dönem Kültepe’nin II. tabakası ile

¹⁵ a.e. , s.306

¹⁶ Oguchi, 1999: 88

çağdaştır. Kültepe Ib tabakası ise I. Şamşı Adad'ın hakimiyet yıllarına denk gelmektedir.¹⁷

Sonuç olarak, Orta Tunç Çağında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin zaman zaman farklı güçlerin kontrolüne girdiğini, Orta Anadolu ile Suriye ve Mezopotamya arasında önemli bir jeopolitik yere sahip olduğunu, her ne kadar lokalizasyonları tam belirlenmemiş olsa da isimleri bilinen bazı ticaret merkezlerinin (*karum*) günümüz Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sınırları içerisinde yer aldıklarını söyleyebiliriz.

¹⁷ Özgüç, 2005:4

II.3. GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ORTA TUNÇ ÇAĞI MERKEZLERİNİN TANITIMI VE BÖLGEDE YAPILMIŞ OLAN YÜZEY ARAŞTIRMALARI

II.3.1. Şaraga Höyük: Şaraga Höyük, Gaziantep İli'ne bağlı Kargamış İlçesi'nin yaklaşık 8 km kuzeyinde, Fırat Nehri'nin batı kıyısında yer alır. Ilısu ve Kargamış barajlarının su toplama alanlarında bulunan kültür varlıklarının kurtarılması amacıyla, ODTÜ – TAÇDAM¹⁸ projesi kapsamında kazılan höyük, 200 x 150 m. ebatlarında ve en tepe kısmı yaklaşık 25 m. yüksekliğindedir (**Res.1:1**). Şaraga Höyük zamanla Fırat Nehri'nin ve köylülerin tahribatına maruz kalmıştır. Özellikle höyüğün güneydoğu tarafında yapılan tahribat 5-6 m. yüksekliğinde ve 20 m. uzunluğunda bir kesit oluşturmuştur.

Şaraga Höyük, 1998 yılındaki bir ön araştırmanın¹⁹ ardından 1999 – 2003 yılları arasında Kemal Sertok ve Fikri Kulakoğlu ortak yönetiminde sistemli bir şekilde kazılmıştır. Kazılar sonunda Şaraga Höyük'te, Geç Kalkolitik Çağ'dan (Geç Uruk) Orta Çağa kadar bir yerleşimin varlığı saptanmıştır. Baraj suyunun tutulması ile birlikte taban suyunun kazı çalışmalarını engellemesi, Geç Kalkolitik ve İlk Tunç Çağı tabakalarının sadece 5x5 m.lik bir alanda saptanmasına neden olmuştur (**Res.1:2**). Bundan dolayı bu dönemlere ilişkin mimari tespit edilememiştir.

¹⁸ ODTÜ – TAÇDAM : Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Tarihsel Çevre Araştırma ve Değerlendirme Merkezi

¹⁹ Sertok, v.d., 1999: 157-167

Şaraga Höyük'te Orta Tunç Çağı anıtsal bir yapı ve Höyüğün güneyinde saptanan bazı mezarlar ile temsil edilir. Söz konusu anıtsal yapının uzun süre kullanıldığı ve defalarca yenilediği anlaşılmıştır. Bunun yanında, buranın idari / yönetsel bir işleve sahip olduğu düşünülmektedir²⁰. Geç Tunç Çağı, sınırlı alanlarda yapılan çalışmalar sonucunda, dinsel işlevi olduğu düşünülen ve defalarca yenilendikleri anlaşılan yapılarla kendini gösterir. Orta Çağ'a kadarki süreç daha çok, küçük mimari öğeler ve küçük buluntularla temsil edilmektedir.

Yapılan çalışmalar sonucunda Şaraga Höyük'te İlk Tunç Çağı'ndan Erken Demir Çağı'na kadar kesintisiz bir yerleşimin varlığı saptanmıştır.

II.3.2. Lidar Höyük: Şanlıurfa İli'nin 60 km. kuzeyinde, Bozova İlçesi'ne bağlı Dikili Köyü'nün hemen güneybatısında bulunur. Höyük 200x240 metre çapında, yerleşmenin yayılım alanı ise güney ve kuzey sınırları ile birlikte 650 m. uzunluğundadır.

Lidar Höyük, Aşağı Fırat Kurtarma Projesi kapsamında Harald Hauptman yönetiminde 1979 – 1987 yılları arasında toplam dokuz mevsim kazılmıştır. Lidar Höyük'te Orta Tunç Çağı tabakaları, kuzey yamacındaki mimariye ve seramik buluntularına göre 5 evreye ayrılmıştır.²¹ Güney yamacında ise; 8 – 11. katlar O.T.Ç'ye tarihlenmiştir. Lidar Höyük'teki tabakalaşma durumu şöyledir;

²⁰ Sertok, v.d., 2001: 457

²¹ Kaschau, 1999: 152, 183

<u>Kuzey yamacı</u>		<u>Güneydoğu alanı</u>
5	Li MB IIIB _____	8
5/4	Li MB IIIB _____	8
4	Li MB IIIA MB III (M.Ö. 1650 – 1550)____	9
4/3	Li MB IIB _____	10
3	Li MB IIA _____	10
3/2	Li MB IIA MB II (M.Ö. 1800 – 1650)____	11
2	Li MB IB	
1	Li MB IA MB I (M.Ö. 1950 – 1800)	

Lidar Höyük'te Orta Tunç Çağı, aynı zamanda sayıları 209'u bulan mezarlarla da temsil edilmektedir.

II.3.3. Oylum Höyük: Kilis İli sınırları içerisinde, Gaziantep yolunun 7. km.sinde yer alır. Höyük, 460m. uzunluğunda ve 370m. genişliğinde oldukça büyük bir yerleşmedir. İki yükseltisi bulunan höyüğün biri 22m. diğeri ise 37m.dir.

Kazılar 1987 yılından itibaren Engin Özgen tarafından yürütülmektedir. Höyükte M.Ö. 4. binden Helenistik Çağa kadar olan bir yerleşmenin varlığı saptanmıştır. Orta ve Geç Tunç Çağı tabakalarına *step trench*'in kuzeyindeki X/Y9–10 plankarelerinde rastlanmıştır.²²

²² Özgen, 2003: 61-62

II.3.4. Tilbeşar: Gaziantep İli'nin 20 km. güneydoğusunda, Oğuzeli İlçesi yakınlarında yer alır. Fırat'ın bir kolu olan Sajur Deresi'nin açtığı vadide bulunmaktadır. Yerleşme, höyük ve aşağı şehirden oluşmaktadır. Höyük 40m. yüksekliğinde olup 6 hektarlık bir alanı kaplar. Aşağı şehir kültür dolgusu yüksekliği 2-7m. arasında değişmekte ve 50 hektarlık oldukça geniş bir alanı kaplamaktadır.

Kazılar 1994 yılından itibaren Christine Kepinski tarafından yürütülmektedir. Şimdiye kadar Neolitik dönemden Orta Çağa kadar kesintili de olsa yerleşim izlerine rastlanmıştır. Tilbeşar'da Orta Tunç Çağı, mimari, mezarlar ve küçük buluntuları ile oldukça açık bir şekilde belgelenmiştir. Şimdilik IVA (O.T.Ç. I-M.Ö.2000–1800) ve IVB (O.T.Ç.II-M.Ö.1800–1600) tabakaları Orta Tunç Çağına tarihlenmektedir.

II.3.5. Şavi Höyük: Şanlıurfa İli, Birecik İlçesi'nin 11 km. güneyinde, Adacık Köyü yakınlarında yer almaktadır. Fırat'ın doğu yakasında bulunan höyük yaklaşık 75m. çapında ve 15m. yüksekliğindedir. Şavi Höyük'teki kazı çalışmaları TAÇDAM projesi kapsamında yürütülmüştür. 1999 yılındaki yüzey araştırmalarından sonra 2000 yılında kazılara başlanmış ve 2001 yılında kazılar sonlandırılmıştır. Şavi Höyük'te İlk Tunç Çağı ile Orta Demir Çağı arasındaki bütün dönemler saptanmıştır. Şavi Höyük Orta Tunç Çağı tabakaları şu şekilde sıralanmıştır.

IX – X	O.T.Ç. IIIB
X – XI	O.T.Ç. IIB – IIA
XII	O.T.Ç. IIA
XIII – XVI	O.T.Ç. IB – IA

II.3.6. Kurban Höyük: Şanlıurfa İli, Bozova İlçesi sınırları içerisinde yer alır. Fırat'ın batı kıyısında bulunmaktadır. Şanlıurfa'nın 60 km. kuzeyinde, Karababa Barajına 10 km. mesafededir. Höyük, Guillermo Algaze tarafından kazılmıştır.

Çalışmalar sonucunda Kurban Höyük'te güney ve kuzey tepelerindeki tabakalaşmaya bağlı olarak toplam 8 evre saptanmıştır. Orta Tunç Çağı'nın tam olarak saptanamadığı yerleşmede III. Evre İlk Tunç Çağı'ndan Orta Tunç Çağı'na geçiş olarak kabul edilmiştir. II. evre M.Ö. 9.-10. yüzyıllara, IV. Evre ise İlk Tunç Çağı'nın orta ve geç safhalarına tarihlendirilmiştir.

II.3.7. Horum Höyük: Horum Höyük Gaziantep İli, Nizip İlçesi'nin 15 km. kuzeyinde, Fırat kıyısında yer alır. Birecik İlçesi'ne ise 25 km. mesafededir.

Çalışmalar 1996 – 1999 yılları arasında Catherine Marro başkanlığında yürütülmüştür. Çalışmalar sonunda, Horum Höyük'te M.Ö. 4. binden başlayarak İslami devirlere kadar uzanan kültürlerin izlerine rastlanmıştır. Ancak Höyük üzerinde en iyi saptanan dönem İlk Tunç Çağı olmuştur.

II.3.8. Mezraa Höyük: Şanlıurfa İli, Birecik İlçesi'nin güneyinde, Mezraa Beldesi sınırları içerisinde yer alır. Höyük Fırat su seviyesinden 13 m. yükseklikte 180x140m. boyutlarındadır²³.

²³ Yalçıklı, 2002: 159

Höyük TAÇDAM Projesi kapsamında kazılmıştır. İlk araştırmalar 1998 yılında başlamış, 1999 yılında ise T. Ökse tarafından höyük üzerinde ayrıntılı bir yüzey araştırması ve tahribattan faydalanılarak kesit çizimleri yapılmıştır. Höyük üzerinden toplanan seramik örnekleri ve kesit çizimlerine dayanılarak bir ön rapor hazırlanmıřtır²⁴. Kazılara 2000 yılında D. Yalçıklı tarafından başlanmıştır. Çalışmalar sonunda Mezraa Höyük'te Geç Kalkolitik Çağ'dan Orta Çağ'a kadar olan dönemler tespit edilmiřtir²⁵. Yüzey araştırmalarında tüm alanlarda saptanan Orta Tunç Çağı, mimariye bağlı olarak Doğu yamacındaki IV - V. tabakalarda saptanmıştır.

II.3.9. Gedikli – Karahöyük: Gaziantep İli, İslahiye İlçesi'nin 20 km. kuzeyinde, Gedikli Köyü'nde, Sakçağözü Ovası'nın batı kenarında yer almaktadır. Höyük 240 x 190 m. boyutlarında ve ova seviyesinden 24.5 m. yüksektedir²⁶.

Gedikli – Karahöyük 1964 – 1967 yılları arasında U. Bahadır Alkım tarafından kazılmıştır. Kazılar sonunda M.Ö. 2. bin mimarisi hakkında pek bir bilgiye ulaşılamadığı ancak söz konusu dönemin seramik buluntuları ile saptandığı belirtilmektedir²⁷. A ve B amalarındaki mimariye ve C açmasındaki mezarlık alanlarına bağlı olarak Gedikli – Karahöyük'te 4 kültür evresi saptanmıřtır²⁸.

I. kültür evresi Demir Çağ

II. kültür evresi Orta Tunç Çağ

²⁴ Ökse, v.d., 2001: 187-212

²⁵ Yalçıklı, 2002: 159

²⁶ Duru, 2000: 154

²⁷ Duru, 2000: 156

²⁸ Duru, 2000: 154

III. kültür evresi İlk Tunç Çağ

IV. kültür evresi Geç Kalkolitik Çağ

II.3.10. Tilmen Höyük: Gaziantep İli, İslahiye İlçesi'nin 10 km. doğusunda yer alır. Yerleşim alanı 150x100 m.lik bir teras ve 200 m. çapındaki bir höyükten oluşur. Teras yüksekliği 0.6 – 2.50m. arasında değişmektedir. Höyük yüksekliği ise 19.5 m.dir.

Kazılar 1959 – 1964 ve 1969 – 1972 yılları arasında U. B. Alkım başkanlığında sürdürülmüştür. Höyük kısmındaki kazılar sonucunda Geç Kalkolitikten Demir Çağı'na kadar kesintisiz bir yerleşimin varlığı saptanmıştır. Teras kısmında ise, sadece Orta ve Son Tunç Çağları tespit edilmiştir. Yerleşme genelinde saptanan tabakalaşma durumu şöyledir:

Ia-b	Demir Çağı
IIa-c	O.T.Ç ve S.T.Ç
IIIa-b	O.T.Ç
IIIc,d,e,f	İ.T.Ç III
IIIg,h	İ.T.Ç.II
IIIi	İ.T.Ç I/II
IIIj,k	İ.T.Ç I
IVa-c	Kalkolitik Çağ

II.3.11. Üçtepe: Diyarbakır İli, Bismil İlçesi, Üçtepe Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Diyarbakır il merkezinin 40 km. güneydoğusunda, Bismil'in ise 10km. güneybatısındadır. Üçtepe Höyüğü 400m. çapında ve 44m. yüksekliğindedir. 1988 – 1992 yılları arasında Veli Sevin başkanlığında kazılmıştır. Kazılar sonunda M.Ö. 3. binden Roma Dönemine kadar kültür katları saptanmıştır. Üçtepe 11. mimari tabakası ise Orta Tunç Çağına tarihlenmiştir.

II.3.12. Giricano: Diyarbakır İli, Bismil İlçesi'nin 11 km. güneydoğusunda, Dicle Nehri'nin kenarında yer alır. 2000 yılında TAÇDAM Projesi kapsamında A. Schachner tarafından kazılarına başlanmıştır. Höyük 170x120 m. boyutlarında ve 25m. yüksekliğe sahiptir. Yapılan çalışmalar sonucunda, Giricano'da Geç Obeyd Döneminden Demir Çağına kadarki süreç saptanmıştır. Orta Çağ'da ise höyüğün üst kısımlarının mezarlık olarak kullanıldığı belirtilmektedir²⁹.

II.3.13. Hirbemerdon: Diyarbakır İli, Bismil İlçesi'nin 40 km. doğusunda, Dicle Vadisi'nin batı kıyısında bulunmaktadır. Hirbemerdon yerleşmesi orta büyüklükte bir höyük olup dış yerleşim ve aşağı şehir olmak üzere yaklaşık 10 hektarlık bir alanı kaplar. Çalışmalar 2003 – 2007 yılları arasında N. Laneri yönetiminde ve Diyarbakır Müzesi ile ortaklaşa yürütülmüştür. Söz konusu bu çalışmalar Ilısu Barajı Projesinin bir parçası olarak kabul edilmiştir. Kazılar sonunda Hirbemerdon yerleşmesinde Kalkolitik, İlk Tunç Çağı'nın sonu, Orta Tunç Çağı, Demir Çağı ve İslami/ Orta Çağ'a ait yerleşim izlerine rastlanmıştır. Orta Tunç Çağı tabakaları tepe kısmında "A alanı" denilen yerde çok iyi bir şekilde saptanmıştır.

²⁹ Schachner, 2004: 505

Yerleşmenin Orta Tunç Çağı'dan sonra yıkıldığı ve Demir Çağı'nda yeniden kurulduğu belirtilmektedir³⁰.

II.3.14. Kenan Tepe: Diyarbakır İli, Bismil İlçesi'nin yaklaşık 15 km. doğusunda, Dicle Nehri'nin batı kıyısında yer alır. Kenan Tepe 2000 – 2001 yılları arasında Brandley J. Parker yönetiminde, “Yukarı Dicle Arkeolojik Araştırma Projesi” (Upper Tigris Archaeological Research Project / UTARP) kapsamında kazılmıştır. Tepenin batı köşesinde yaklaşık 1.1 hektarlık bir alanda M.Ö. 2. binin erken evreleri saptanmıştır. Buralar “C” ve “D” alanları olarak belirlenmiştir. Özellikle “C” alanında yoğun erken 2. bin kültürleri ile karşılaşıldığı belirtilmiştir³¹.

II.3.15. Salat Tepe: Diyarbakır İli, Bismil İlçesi, Yukarı Salat Beldesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Bismil İl merkezine 14 km. uzaklıktadır. Höyük 115x110 m. boyutlarında ve 30 m. yüksekliğindedir. Ilısu Baral alanı sınırlarında bulunan höyük 2000 yılından itibaren T. Ökse tarafından kazılmaktadır. Kazılar neticesinde Salattepe'de Obeyd, Orta Tunç Çağı, Demir Çağı ve Helenistik Çağ'a ait kültürler saptanmıştır. Salattepe'de Orta Tunç Çağı anıtsal bir yapı ile temsil edilir³².

II.3.16. Yüzey Araştırmaları: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki arkeolojik araştırmalar özellikle 1950'li yıllardan itibaren hız kazanmıştır. Ancak son yıllara kadar bölgenin Orta Tunç Çağı dönemlerine ilişkin bilgiler sunacak herhangi bir sistemli kazı yapılmamıştır. Bölgedeki en kapsamlı araştırmalar 1975 yılında Aşağı

³⁰ Laneri, 2006: 154

³¹ Parker, 2003: 36

³² Ökse, 2008: 311

Fırat Projesi ile başlamıştır. Keban Baraj Gölünün güneyinde kalan Karakaya, Gölköy ve Karababa barajlarının su toplama havzaları bu proje kapsamında araştırılmıştır. Burada yapılan yüzey araştırmalarında 210 adet yerleşme saptanmış ve bu yerleşmeler hakkında ön bilgiler yayınlanmıştır³³. Bu yüzey araştırmalarından sonra Lidar Höyük'te sistemli kazılar başlamış ve Orta Tunç Çağı'na ait önemli veriler elde edilmiştir.

Bölgenin batısında ise; özellikle İslahiye çöküntü ovası içerisinde arkeolojik çalışmalar yoğunlaşmıştır. Orta Tunç Çağı hakkındaki ilk bilgiler Plat Taylor, Seton Williams ve J. Waechter'in Sakçegözü'nde yapmış oldukları kazılarla ortaya konmuştur³⁴. Daha sonraları U. Bahadır Alkım tarafından 1958 – 1968 yılları arasında, İslahiye Bölgesi'nde yüzey araştırmalarıyla beraber sistemli kazılar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Tilmen Höyük ve Gedikli-Karahöyük kazıları gerçekleştirilmiş ve bölgenin M.Ö. 4. bin ile 2. bini hakkında önemli bilgilere ulaşılmıştır.

Gaziantep Platosu ise 1960 yılların sonunda İtalyan araştırmacılar tarafından incelenmiş ve yapılan yüzey araştırmaları yayınlanmıştır³⁵.

T.J. Wilkinson 1980 -1984 yılları arasında Kurban Höyük çevresinde yaptığı yüzey araştırmalarını “*Town and Country in Southeastern Anatolia, Vol.I: Settlement and Land Use at Kurban Höyük and Other Sites in the Lower Karababa Basin*” adlı

³³ Özdoğan, 1977

³⁴ Plat Taylor v.d., 1950

³⁵ Archi, v.d., 1971

yayını ile bilim dünyasına sunmuştur. 1989 yılında Algaze Fırat kıyısında yaptığı sistemli yüzey araştırmaları ile 85 adet yerleşim saptamıştır. Bugün TAÇDAM projesi kapsamında Fırat kıyısında kazılan höyüklerin tamamı Algaze'nin yüzey araştırmaları sırasında incelenmiş ve ön bilgileri bilim dünyasına sunulmuştur³⁶. Algaze bu çalışmalarının sonuçlarını kronolojik evrelere ayırarak bölgenin kültürel gelişimi hakkında fikirler sunmuştur.

Harran Ovası protohistorik kültürleri hakkındaki ilk kısa sonuçlar, Prag'ın Harran Ovası'nda gerçekleştirmiş olduğu sondaj çalışmalarını ile yayınlanmıştır³⁷. Son yıllarda Nuretin yardımcı tarafından Harran Ovası'nda kapsamlı yüzey araştırmaları yapılmıştır. Yardımcı, çalışma sonunda 49 adet yerleşmede M.Ö. 2.bin yılı kültürü saptandığını belirtmiştir³⁸.

³⁶ Algaze v.d., 1994

³⁷ Prag, 1970

³⁸ Yardımcı, 2004

III. ORTA TUNÇ ÇAĞINDA GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ İLE KOMŞU BÖLGELERDE GÖRÜLEN SERAMİK GRUPLARININ ANA HATLARI İLE TANITIMI

III.1. AÇIK RENKLİ / MONOKROM SERAMİK

Genel olarak M.Ö. 3. binden itibaren Suriye ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yoğun olarak kullanılan, astarsız, boyasız, açık renk hamurlu ve çark yapımı seramik için *plain simple ware* terminolojisi kullanılmaktadır. Söz konusu bu seramik grubu *metallic ware* veya Almanca'da *einface ware*³⁹ olarak da isimlendirilmiştir. *Plain Simple Ware* ve *Simple Ware* terminolojisi ilk olarak Braidwood tarafından Amik Ovası araştırmalarında kullanılmıştır.⁴⁰ Braidwood Amik G evresinde (İ.T.Ç I-II) görülen açık renk hamurlu, astarsız ve ağızsız seramik grubunu *plain simple ware* olarak isimlendirmiştir. Sonraki I ve J evrelerinde (İ.T.Ç / O.T.Ç) görülen ve *plain simple ware* olarak tanımladığı seramik ile aynı hamur özellikleri gösteren, ancak daha hızlı çarkta üretilen seramiğe ise *simple ware* demiştir. Braidwood *simple ware* olarak tanımladığı seramik grubunun Amik G evresindeki *plain simple ware* seramik grubundan türediğini belirtmektedir⁴¹. Suriye ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yapılan kazılarda ortaya çıkarılan M.Ö. 3. ve 2. bin monokrom seramiği genel olarak *plain simple ware* olarak tanıtılmaktadır. Biz de bu tez kapsamında incelenen ve en yoğun grubu oluşturan tek renkli, genelde astarsız ve ağızsız seramiği *açık renkli seramik* olarak isimlendirmeyi doğru bulduk.

³⁹ Abay, 1997: 27

⁴⁰ Braidwood, 1960

⁴¹ Braidwood, 1960: 406

Özellikle Kuzey Suriye ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi M.Ö.3. bin yerleşmeleri mezarlarında çok sayıda *açık renkli seramik* grubuna rastlanmıştır. Buralarda bulunan seramiklerdeki ölçü ve formlarda görülen standardizasyon söz konusu dönemde seri bir çanak çömlek üretiminin varlığını göstermektedir. *Açık renkli seramik* grubu M.Ö. 2. binde de aynı şekilde söz konusu bölgelerin en yaygın seramik grubunu oluşturur. Bu dönemde mezar hediyesi olarak bu seramik grubu kullanılsa da İlk Tunç Çağı mezarlarında olduğu gibi çok yoğun değildir.

III.2. HABUR SERAMİĞİ

Kuzey Mezopotamya’da M.Ö. 2. binin ilk yarısında yaygın olarak görülen boyalı seramik grubu *Habur Ware* olarak bilinmektedir. Bu seramik grubu ilk olarak Mallowan tarafından Chagar Bazar’daki kazılarda saptanmış ve aynı kişi tarafından *Habur Ware* olarak isimlendirilmiştir⁴². Mallowan, *Habur Ware* terminolojisini ilk olarak boya bezekli büyük boy saklama kapların tanımlanmasında kullanmıştır⁴³. Chagar Bazar’daki bu seramik grubu, Mallowan tarafından açık renk (pembesi veya krem) zemin üzerine yapılmış, daha çok mat kırmızı, kırmızımsı kahverengi veya siyah renk boya bezemesi ile tanımlanmaktadır⁴⁴.

⁴² Mallowan, 1936

⁴³ Stein, 1984: 4

⁴⁴ Wilkinson, 1995: 97

Habur seramiği genel olarak erken ve geç olmak üzere ikiye ayrılmaktadır⁴⁵. *Geç Habur seramiği*, *Erken Habur seramiğine* oranla daha özenle üretilmiş vazo ve bardak benzeri formlardan oluşmaktadır. Bu kaplar yatay bant şeklinde boya bezekli ve bazen de hayvan motifi ile süslenmiştir. *Erken Habur seramiği* ise, genellikle kaba hamurlu, kalın kenarlıdır. *Geç Habur seramiğinin*, *erken Habur seramiği* ile *Nuzi seramiği* arasındaki geçiş döneminde kullanılmış olabileceği belirtilmektedir.⁴⁶ Postgate ile Oates, *Habur seramiğini* “yaşlı” ve “genç” olmak üzere ikiye ayırmış ve Tell Al Rimah'ta bulunan genç Habur seramiğinde görülen hayvan motiflerinden dolayı, söz konusu seramiği *Nuzi seramiği* ile çağdaş tutmuştur.⁴⁷ Oates, Tell Brak'ta bulunduğu Habur seramiğini ise Erken ve Geç Habur seramiği olarak ayırmıştır⁴⁸. Oguchi ise; Habur seramiğini dört evreye ayırmıştır. Tell al-Rimah ve Tell Taya buluntularına dayanarak, Habur seramiğinin I. Şamsi – Adad döneminden önce görüldüğünü belirtmekte ve bu dönemini de Habur Seramiği Evre 1 (M.Ö. 1900 – 1814) olarak kabul etmektedir.⁴⁹

Habur seramiğinin kökeni hakkında farklı görüşler olsa da, söz konusu bu seramiğin aniden Kuzey Mezopotamya'da ortaya çıktığı görüşü ortaktır. Habur seramiğinin kökeni hakkındaki ilk görüşler daha çok Kuzeybatı İran ve Azerbaycan arasındaki bölgeye işaret etmektedir. Ancak daha sonra bazı araştırmacılar Habur

⁴⁵ Stein, 1984: 4

⁴⁶ a.e. s. 4

⁴⁷ Postgate, v.d., 1997: 53

⁴⁸ Oates, v.d., 1997: 64-65

⁴⁹ Oguchi, 1998: 119 – 120. Oguchi Habur Seramiği Evre 2' yi M.Ö. 1813 – 1700, Evre 3-4'ü ise M.Ö. 1700 – 1400 yılları arasına tarihlemektedir.

seramiğinin kökenini Kuzeybatı Suriye’de aramışlardır⁵⁰. Stein ise Habur seramiğini III. Ur zamanındaki kaba ve geometrik bezekli seramiğe bağlamaktadır⁵¹.

Habur seramiği en doğuda Zagros’lardan en batıda Tell Açana’ya kadarki coğrafyada görülmektedir. Ancak en yoğun şekilde görüldüğü bölge Kuzey Irak ile Kuzey Suriye’deki Habur Bölgesi’dir⁵².

III.3. KİLİKYA BOYALILARI

Kilikya boyalı seramiği ilk kez, Adana ve Mersin çevresinde yapılan araştırmalarda Gjerstad tarafından *white painted I* olarak isimlendirilmiştir.⁵³ Daha sonraları Garstang tarafından Mersin’de yapılan kazılarda söz konusu seramik grubu *Cilician Hittite, Painted Cilician* veya *Pre Hitite* olarak isimlendirilmiştir⁵⁴. Williams ise Kilikya Bölgesi’nde yaptığı yüzey araştırmalarında söz konusu seramiği *Cilician Painted Pottery*,⁵⁵ Amik Ovası’nda ve Tell Rifa’at yüzey araştırmaları sırasında bulunan seramik grubu ise Tubb tarafından *Amuk-Cilician Painted Ware* olarak tanımlamıştır.⁵⁶

⁵⁰ Stein, 1984: 25-26

⁵¹ a.e., s. 27

⁵² Postgate, v.d., 1997: 52

⁵³ Williams, 1953: 57

⁵⁴ Tubb, 1981: 403

⁵⁵ Williams, 1954: 131

⁵⁶ Tubb, 1981: 403

Williams, Kilikya Ovası'nda saptanan seramik örneklerine dayanarak söz konusu seramiği şöyle tanımlamaktadır:⁵⁷ Kırmızı, kahverengi veya soluk sarı renğinde hamurlu, açık kahverengi ya da kendi renğinde astarlı, genellikle el yapımıdır. Derin veya sığ çanaklar, kadehler, kısa ayaklı gobletler, fincanlar, basit veya akıtacaklı testiler, çift kulplu amforalar en yaygın formlardır. Genellikle parlak renkte kırmızı - kahverengiden siyaha kadar değişik renkte boya bezekliler daha çok küçük kaplara aittir. Mat boyalıları ise iri kaplarda görülür. Genellikle basit geometrik şekiller bezeme olarak kullanılmıştır. Tarama, şevron, nokta veya kelebek motifleri en sık kullanılan bezeme çeşitleridir. Bezeme dudak altına ya da karın kısmına yapılmaktadır. Boya bezekli testilerde ise omuz üzerine kesintisiz şekilde yapılmış hayvan ve özellikle kuş figürleri dikkat çekicidir.

Stein, bazı bilim adamlarının Habur seramiği ile Kilikya boyalıları karşılaştırdığını ve Habur seramiğinin Kilikya boyalıları için bir prototip oluşturduğunu belirtmektedir. Stein'da her iki seramik grubunda kullanılan bezemelerin benzerliğine dikkat çekerek bu görüşe destek vermektedir⁵⁸.

Kilikya boyalıları Kilikya Ovası dışında yoğunluk sıralarına göre, Amik Ovası, İslahiye Bölgesi, K. Suriye ve Orta Anadolu'da da görülür.⁵⁹

⁵⁷ Williams, 1953: 58, Williams, 1954: 131-132

⁵⁸ Stein, 1984. 21

⁵⁹ Gözlükule: Goldmann, 1956: fig.369-370, Tell Açana: McClellan, 1989: fig.33:119,23a-c, Tell Rıfa'at yüzey: Tubb, 1981: fig.230, Gedikli-Karahöyük: Alkım, 1979: 93, Res.33-34, Ebla: Nigro, 2002: fig.16-17, s.312, Kültepe: Özgüç, 1950: Lev.LXXIX:616, s.84

IV. GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ORTA TUNÇ ÇAĞI SERAMİĞİNİN TANITIMI

IV.1. HAMUR ÖZELLİKLERİ VE YAPIM TEKNİKLERİ

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramiğinin tamamı için bir genelleme yapmak mümkün değildir. Bölge genelinde saptanmış olan seramik, teknik özellikleri ve tipolojisi açısından bölgesel farklılıklar göstermektedir. Bu yüzden söz konusu seramik bölgesel farklar göz önünde bulundurularak tanıtılmıştır. Katalog kısmında değerlendirmiş olduğumuz seramik örneklerini, özellikle Fırat vadisi ve batısında yoğun olarak görülen *açık renkli seramik*, Dicle vadisinde görülen *koyu renkli seramik* ile bölgenin genelinde görülen *boya bezekli seramik* olmak üzere üç başlık altında inceleyebiliriz.

a – Açık Renkli Seramik: Fırat Vadisi ve batısında çok yaygın olan bu seramik grubu, Fırat'ın kuzeyinde Lidar Höyük, Kurban Höyük, Horum Höyük, güneyde Şaraga Höyük, Şavi Höyük, Mezraa Höyük, Fırat'ın batısında ise, Tilbeşar, Oylum Höyük, Gedikli – Karahöyük ve Tilmen Höyük'te bulunan seramik örnekleri ile temsil edilir. Bölge genelinde bu monokrom seramik grubu İlk Tunç Çağlarından itibaren *plain simple ware* ya da *simple ware* olarak isimlendirilmiştir. Bu seramik grubunun genel tanıtımı tezin III. bölümünde *açık renkli seramik* başlığı altında yapılmıştır⁶⁰.

⁶⁰ Bölüm III.1, s. 26-27

Tez kapsamında katalog kısmına alınan ve tarafımızdan ayrıntılı bir şekilde incelenen seramiğin tamamı Şaraga Höyük yerleşmesine aittir. Şaraga Höyük seramik örneklerinin tamamı ise *açık renkli seramik* grubuna girmektedir. Bundan dolayı aşağıda Şaraga Höyük seramiğinin teknik özellikleri ayrıntılı bir şekilde tanıtılmıştır. Böylelikle daha önce genel özelliklerini tanıtmış olduğumuz *açık renkli/monokrom seramik* grubu, Şaraga Höyük seramiği ışığında daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Şaraga Höyük seramiğinin hamur yapımında genellikle kum ve mika katkı kullanılmıştır. Genellikle büyük kaplarda çok nadir olarak daha iri taşçık katkı söz konusudur. Bitki katkı yok denecek kadar azdır. Bitki katkının görüldüğü birkaç örnekte ise asıl katkı maddesi olarak yine kum ve mika kullanılmıştır. Kabın yüzey kısmında fark edilen bitki katkıların sadece izleri görülebilmektedir. Kum ve mika katkı, hazırlanan hamur ile çok iyi pekiştiğinden neredeyse gözle görülemeyecek durumdadır. Kabın yüzeyine çok dikkatli bakıldığında beyaz ve parlak mika katkı fark edilmektedir. Kapların üzerinde aynı şekilde kum katkı da çok ince zerrecikler halinde görülebilmektedir. Malzemenin tamamına yakınında kum ve mika katkı birlikte kullanılmıştır. Ancak katkıların yoğunlukları değişebilmektedir.

Pişirme son derece kalitelidir. Oldukça iyi arıtılmış hamurun kaliteli bir pişirme tekniğine tabi tutulduğu anlaşılmaktadır. İncelenen seramiğin kesitlerine bakıldığında siyah öz pek görülmemektedir. Kesitler son derece düzgün ve sert bir yapıya sahiptir. Seramiklerin yüzey rengindeki homojenlik ise; pişirme kalitesinin iyi

olduğunu kanıtlamaktadır. Pişme durumu kötü olan kapların tamamına yakını iri kaplara aittir. Söz konusu bu kapların kesitleri veya yüzeyindeki astar dağılmaktadır.

Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı tabakalarında bulunan iki seramik fırını son derece önemlidir (**Res.2:1-2**). Seramik fırınları ile birlikte ele geçen diğer buluntular ise Şaraga Höyük'te seramik üretiminin tüm aşamalarını açıkça ortaya koymaktadır. Söz konusu bu buluntuları, seramik fırınlarının yanında bulunan pişmemiş kil örnekleri, çark taşı ve seramik fırınının içinde in-situ durumda ele geçen vazocuk olarak sıralayabiliriz. Dönemin ve bölgenin çok tipik olan dudağı yivlerle genişletilmiş ağız profillerinin seramik fırınlarında bulunan pişmemiş kil örnekleri ile fırın içerisinde in-situ durumda bulunan bazı kaplar, Şaraga Höyükte *açık renkli seramiğin* üretildiğini kanıtlamaktadır (**Res.3:1-2**).

Seramiğin tamamı hızlı çarkta yapılmıştır. Kapların üzerinde görülen çark izleri bu durumun en güzel kanıtıdır. Bazı kaplardaki standardizasyon, Şaraga Höyük'te seri seramik üretiminin olduğunu bize göstermektedir.

İncelenen seramiğin tamamında boya bezeme yoktur. Her zaman kazı veya çizi bezeme kullanılmıştır. En yaygın bezeme çeşidi dalgalı tarak bezemedir (**lev.79**). Genellikle yatay yivlerden oluşturulmuş iki bant arasına sıkıştırılan dalga tarak bezeme en çok sevilen süsleme çeşididir. Bezeme çizgilerinde fark edilen paralellik kapların çark üzerindeyken şekillendirildiğini veya çok uçlu bezeme aracının el kaldırmadan kabın bütün çevresini süslediğini göstermektedir. Söz konusu bu durum ise; bir birine yatay şekilde yükselen çizgilerin en üst veya en alt dönüşlerinde

birbirlerini kesmelerinden anlaşılmaktadır. Düz yatay yivler, kazı yöntemiyle yapılan yaprak biçimli veya örgü motifi diğer bezeme çeşitleridir (**lev.97**).

Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı seramiği genellikle astarsız veya çok nadir olarak hamur renginde astarlıdır. Hamur açık renklidir. Bejden pembeye kadar değişen tonlardadır. En hakim renk pembemsi bejdir. Munsell renk kataloğuna göre en fazla kullanılan renk 10YR - 6/2 – 8/4 (dull yellow orange – light yellow orange) aralığında değişen renk tonlarıdır. Bunun dışında 2.5YR, 5YR ve 7.5YR gibi ana renk grubuna bağlı donuk ve açık renk hakimdir.

b – Koyu Renkli Seramik: Bu seramik grubu Dicle Vadisinde bulunan Üçtepe⁶¹, Kenan Tepe⁶², Giricano⁶³, Hirbemerdon⁶⁴ ve Salattepe⁶⁵ yerleşmelerinde temsil edilmiştir⁶⁶. Bu yerleşmelerdeki koyu renkli seramik grubu genelde *Red Brown Wash Ware*⁶⁷ olarak isimlendirilmektedir.

Bu seramik grubu içerisinde yer alan kapların tamamı çark yapımıdır. Katkı özellikleri farklılık göstermektedir. Genellikle kum veya mika, özellikle büyük kaplarda bitkisel katkı kullanılmıştır. Bunun yanında ince veya orta irilikte taşçık katkıda söz konusudur. Pişirme dereceleri değişkendir. Genellikle orta derecede

⁶¹ Özfirat, 2006

⁶² Parker, 2003

⁶³ Schachner, 2003, 2004

⁶⁴ Laneri, 2005, 2006, 2008

⁶⁵ Ökse, 2008: 312

⁶⁶ Elimizde özgün malzeme olmadığından söz konusu bu seramik grubu, ilgili yayınlardan faydalanılarak hazırlanmıştır. (bkz. dip not 44-47)

⁶⁷ Üçtepe yerleşmesinde *kiremit kahve astarlı mal* olarak tanıtılmıştır. Özfirat, 2006: 21-25

pişirme görülürken bazen düşük veya iyi pişirilmiş kaplara da rastlanır. Bundan dolayı bazen seramiklerin kırıklarında siyah öz görülür.

Kaplar parlak veya mat ağıklı, tek renkli veya boya bezeklidir. Boya bezemenin yanında kazı veya kabartma bezemede görülür. Yiv ve dalgalı hat motifi en çok sevilen bezeme çeşididir.

c – Boya bezekli seramik: Bu seramik grubuna dahil edilebilecek *Boya bantlı mal*⁶⁸, *Habur boyalıları* ve *Kilikya boyalıları* olmak üzere üç seramik grubu bulunmaktadır. Ancak Kilikya boyalıları ile habur boyalıları bölge genelinde sayılı örneklerle temsil edilmektedir. *Boya bantlı mal* grubu (*dark rimmed orange bowls*)⁶⁹ ise Dicle Vadisi yerleşmelerinde görülmektedir. Bu seramik grubuna giren kapların tamamı çanak formuna aittir. Bu seramik grubu genellikle kahvenin tonlarında hamurlu, kendi renginde astarlı ve ağıklıdır. Hızlı çarkta şekillendirilmiş, ince kum katkılıdır. Pişme orta ve iyi derecededir. Bu çanakların en belirgin özelliği ağız altlarının koyu kahve veya kiremit renginde boya bant bezemeli olmalarıdır. Bu bezeme bazen ağız içine de aynı şekilde uygulanmıştır⁷⁰.

⁶⁸ Özfirat, 2006: 26

⁶⁹ Laneri, 2006: 62

⁷⁰ Özfirat, 2006: 26

IV.2 – GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ SERAMİĞİNİN TİPOLOJİSİ VE BENZERLERİ

İncelediğimiz seramik grubunun çoğunluğunu boyasız seramik (monokrom) oluşturmaktadır. Boyalı seramik (polikrom) grubu ise çok az örnekle temsil edilmektedir. Söz konusu bu seramik tipolojik açıdan çanak, kase, bardak, çömlek, vazo, vazocuk, testi, şişe, matara, küp, çaydanlık, süzgeç, banyo kabı, hayvan biçimli kap (riton) ve kaideler olmak üzere 16 kap formuna ayrıldı. Bunun dışında dipler, kulplar ve bezekli parçalar ayrı birer grup olarak farklı bir ayırıma tabi tutuldu.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramiği içerisinde değerlendirilen ve katalog kısmına alınan seramik formlarının büyük bir kısmı bölge dışındaki diğer merkezlerde de görülmektedir (bkz. Tip Tabloları). Katalog bilgileri verilmiş bazı formlar ile benzerleri kısmında referansı verilmiş diğer yerleşmelerin formları arasında bazen küçük tipolojik farklılıklar görülebilmektedir. Bunun nedeni katalog kısmında değerlendirilen bazı formların tüm örneklerinin olmayışıdır. Özellikle katalog kısmına alınan Şaraga Höyük seramiğinin büyük bir kısmı profil veren seramik parçalarına aittir. Bundan dolayı tipolojik değerlendirme yapılırken birçok tip, ağız ve gövde profillerinin yanında ağız çapları da dikkate alınarak yapılmıştır.

IV.2.1. ÇANAKLAR

Profil derinlik ölçüleri ağız çapının en fazla yarısı kadar olan yuvarlak ağızlı kaplar çanak olarak tanımlanmıştır. Çanakların en belirgin özelliği ağız çaplarının büyük olmasıdır. Çanakların genelinde ağız çapı 20cm'nin üzerindedir. Genellikle 25-35cm aralığında olan ağız çapları nadirde olsa 40cm'nin üzerine çıkabilmektedir. Bundan dolayı söz konusu kaplar iri çanak olarak da tanımlanabilir.

Çanak formu içerisinde en yaygın tip Çan.1d, 2c ve 3i'dir. Çan. 3j, 3k, 4c, 4d ve 4e'nin benzerleri bulunamamıştır.

Çan. 1a: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.1**).

Bu tipin katalog kısmına alınan örnekleri Şaraga Höyük yerleşmesine aittir. Şaraga Höyük



Çan. 1a'nın ağız çapları 26 ile 32 cm. arasında değişmektedir. Çan. 1a'nın diğer merkezlerdeki benzer formları da sadece profil vermektedir. Bundan dolayı Çan.1a'nın dip kısmı hakkında elimizde kesin bir kanıt bulunmamaktadır. Ancak benzerleri kısmında değerlendirilen çanaklarda Şaraga Höyük örneklerinde olduğu gibi iri ve ağız çapları Şaraga Höyük örneklerine çok yakındır.

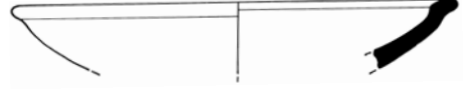
Benzerleri: Şavi Höyük (Evre 9), Bucak 2004, Şekil9:9, s.171

Tell Rıfa'at (H5-18), Matthers 1981, fig.225:4, s.391

Hammam et- Turkman (VIIB), Loon, 1991, Plate 20:7002, s.135

Haradum (3B2), Kepinski 1992, fig.123:16, s.313

Çan. 1b: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, hafif dışa çekik, basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.2:1-3**). Çan. 1b olarak kabul ettiğimiz Şaraga Höyük seramik örnekleri profil



veren parçalardır. Ancak benzerleri arasına aldığımız Ebla'ya ait örnekler ise tündür. Ebla'daki bu tip kaplar disk biçiminde diplidir. Bu tip kapların ağız çapları ortalama 30 cm'dir.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5a), Kaschau 1999, Taf.130:10

Şavi Höyük (Evre 9), Bucak 2004, Şekil9:6, s.171

Tell Rifa'at, Matthers, 1981, fig.225:3, s.391

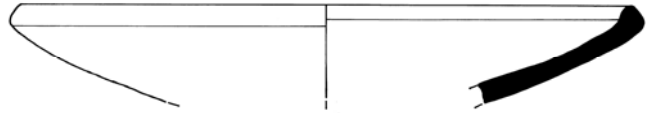
Ebla (IIIB, MB IIB2 1700-1600 B.C.), Nigro 2002, fig.31:10,12, s.325

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.14: Typ50, s.156

Hammam et- Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 20:7014, s.135

Çan. 1c: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, içte hafif kalınlaştırılmış ve dışta kesik dudaklı çanaklardır (**Lev.2: 4-6**).

Katalog kısmında bulunan ve ağız çapları 24 cm. ile 34 cm.



arasında değişen çanak profilleri Şaraga Höyük'e aittir. Çan. 1c'nin benzerleri kısmında değerlendirdiğimiz tek tüm örnek Tel Bia / Tutul yerleşmesindedir. Tell Bia'da bulunan söz konusu bu çanak yivle belirtilmiş disk diplidir. Diğer

merkezlerde bulunan bu tip çanakların ağız çapları Şaraga Höyük örnekleri ile uyumluluk göstermektedir.

Benzerleri: Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Fig.23:9
BXV.12.35, s.135

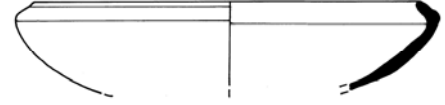
Tell Rıfa'at (E4/5, Grave 1-2), Matthers 1981, fig.220:20, s.379

Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.6:11, s.248

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.10:3, s.152

Çan. 1d: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, hafif içe kapanan ağızlı, ağız altı keskin omurgalı, basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.3:1-4**). Çanak formları içerisinde diğer yerleşmelerde görülen en yaygın çanak

biçimidir. Katalog kısmında verilen Şaraga



Höyük örneklerinin ağız çapları 20cm. ile 34cm. arasında değişmektedir. Benzerleri arasında tam profil veren Oylum Höyük örneği düz dipli, Ebla örneği ise halka diplidir. Oylum Höyük'e konum itibariyle yakın olan Tel Rıfaat örneği tüme yakındır ve Oylum Höyük'te olduğu gibi düz diplidir. Şaraga Höyük ile daha sıkı ilişkiler içinde olduğunu düşündüğümüz Fırat kıyı yerleşmelerindeki yerleşmelerde bulunan benzerlerin ise dip kısımları belli değildir. Ancak bütün örnekler ağız çapları açısından birbirlerine yakındırlar. Bu tip çanakların ortalama 25cm.lik ağız çaplarına sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Benzerleri: Oylum Höyük (Grab 276 / O.T.Ç.), Özgen 2001, Abb.17: h, s.78

Tell Açıana (Schicht IX), Heinz 1993, Taf.1:4, s.13

Tell Qara Quzaq (Level II-3), Pereiro, 2007, fig.9:16, s.325

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Fig.22:14 BXV.155.254, s.134

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.9:1, s.23

Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.6:14, s.248


Tell Rıfa'at, Matthers 1978, fig.8:2, s.139

Ebla (IIIB1, MB IIA 1800-1700 B.C.), Nigro 2002, fig.20:8, s.317

Salamiyah Bölgesi (yüzey), Calvet 2002, Plate I: 99.112.75, s.108

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.14: Typ28, s.156

Haradum (3B1), Kepinski 1992, fig.115:1, s.297

Çan. 1e: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, içe kapanan ve yivlerle belirtilmiş ağızlı, ağız altı keskin omurgalı çanaklardır (**Lev.3:5**). Bu tip çanak  katalog kısmında Şavi Höyük'ten bir örnekle temsil edilmektedir. Benzerlerine sadece Şavi Höyük'ün kuzeyindeki Lidar Höyük ve batısında yer alan Oylum Höyükte rastlanmıştır. Oylum Höyük örneği ağız kısmında yer alan yiv sayısının azlığı ve biraz daha derin olması nedeniyle biraz farklılık göstermektedir. Ancak Lidar Höyük örneği biçim açısından Şavi Höyük örneği ile tam olarak benzeşmektedir. Aralarında sadece ağız çapı açısından farklılık vardır. Bu tip içerisinde değerlendirilen bütün örnekler tam profil vermediklerinden dip kısımları hakkında bilgi edinilememiştir.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 4), Kaschau 1999, Taf. 118:7

Oylum Höyük (Y11b), Özgen 1997, Abb.21:6, s.80

Çan. 1f: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, içte ve dışta kalınlaştırılmış dik dudaklı, ağız altı yumuşak omurgalı, disk dipli çanaklardır (**Lev.3:6**). Katalog kısmında bulunan bu örnek Dicle Vadisi'nde bulunan Üçtepe yerleşmesine aittir. Şavi Höyük ve Munbaqa'dan benzerlerine dahil ettiğimiz çanakların ise sadece ağız parçaları mevcuttur. Bu ağız parçalarına ait profillerden Şavi Höyük ve Munbaqa çanaklarının, Üçtepe'ye göre daha derin profilli oldukları anlaşılmaktadır. Ancak tüm örneklerde ağız çapları 30cm. civarındadır.



Benzerleri: Şavi Höyük (Evre 12/O.T.Ç. IIA), Bucak 2004, Şekil 10:6, s.172
Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.7:8, s.250

Çan. 2a/boyalı: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.4:1-2**). Üçtepe'den katalog kısmına aldığımız bu tip çanaklar 15cm.den başlayarak daha büyük ağız çaplarına sahip olabilmektedir. Bu tip çanağın tek benzeri Üçtepe ile aynı kültür bölgesinde bulunan Hirbemerdon'da saptanmıştır. Her iki yerleşmede saptanan bu tip çanaklar tam olarak birbirleri ile benzeşmektedir. Bu tip çanakların elimizde tam profil veren örnekleri olmadığından dipleri konusunda kesin bir şey söyleyemiyoruz.



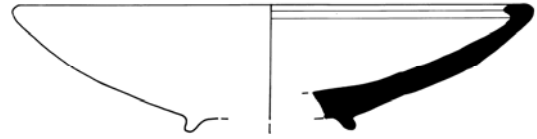
Benzerleri: Hirbemerdon (Late third millennium), Laneri 2006, fig.8:2, s.181

Ça. 2b: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dikleşen basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.4:3-4**). Katalog kısmında bulunan bu tip çanaklar Lidar Höyük'e aittir. Lidar Höyük ve benzerleri kısmında değerlendirdiğimiz bütün örnekler tümdür. Profil açısından birbirleri ile çok benzeşen bu örnekler arasında Hama çanakları biraz daha dar dipli olmaları ile farklılık göstermektedir.



Benzerleri: Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.9: 7, s.151
Hama (Periode H), Fugman 1958, fig.110:3F794, s.90

Çan. 2c: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, içe dönük dudaklı çanaklardır (**Lev.4:5-6**). Bu tip çanakların benzerlerine birçok yerleşmede rastlanmıştır. Ağız ve dip kısmı tam olarak bilinen Şaraga Höyük Çan. 2c'nin en tipik benzerleri Fırat kıyı yerleşimleri olan Tell Bia / Tutul, Mari ve Haradum'da saptanmıştır. Bu üç yerleşmenin örnekleri de tümdür ve dolayısıyla daha iyi karşılaştırma yapmamızı sağlamaktadır. Bu çanaklar Şaraga Höyük, Mari ve Haradum'da dibe doğru kalınlaşan kenarları ve dışa doğru açılan geniş halka dipleri ile de karakterize olurlar. Şaraga Höyük ve Haradum'daki bu tip çanaklar 30cm.ye yakın olan ağız çapları ile benzerlik gösterir. Mari örnekleri ise 15cm.lik ağız çapına sahiptir. Farklı bir kültür bölgesinde bulunan Hirbemerdon'a ait örnek ise sadece ağız profili vermekte ve *Red Brown Wash Ware* seamik grubu içerisinde değerlendirilmektedir. Bundan dolayı Hirbemerdon örneğinin tesadüfî bir benzerlik olduğu düşüncesindeyiz.



Benzerleri: Oylum Höyük (Grab 244), Özgen 2001, Abb.7:d, s.69

Mezraa Höyük, Ökse 2001, Şekil 11:8, s.209

Hirbemerdon (Alley 47, L.225), Laneri 2008, fig.9:6, s.222

Tell Rıfa'at (E4/5, Grave 1-2), Matthers 1981, fig.220:1, s.379

Ebla (IIIA2, MB IB 1900-1800 B.C.), Nigro 2002, fig.7:24, s.307

Mari (saray), Parrot 1959, fig.89, s.127

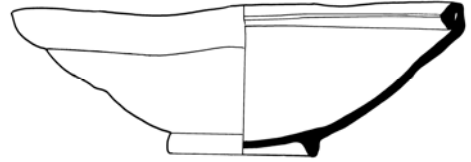
Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.20: 1, s.159

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.9: 11, s.151

Haradum (3B2, M.Ö. 1685-1677), Kepinski 1992, fig.121:1, s.309

Hammam et- Turkman (VIIB), Loon, 1991, Plate 20:7025, s.135

Çan. 2d: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dudağı içe kıvrılarak ağız yüzeyine yapıştırılmış, halka dipli çanaklardır (Lev.5:1-4). Lidar Höyük'ten katalog kısmına aldığımız bu tip çanağın tek benzeri Tell Bia'Tutul'a aittir. Ancak Tell Bia örneği sadece ağız profili vermektedir. Bundan dolayı iki örnek arasında karşılaştırma yapma olanağımız çok azdır.



Benzerleri: Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.14: Typ38, s.156

Çan. 2e: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, içe dönük kalın ve basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.6:1-2**). Katalog kısmında yer alan ve bu tipe dahil ettiğimiz Şaraga Höyük örnekleri, 32 cm.den 40cm.nin üzerine çıkabilen ağız çaplarına sahiptir. Diğer yerleşmelerde benzerlerini saptadığımız çanaklar da tam profil vermemektedir. Bu nedenle bu tip çanakların dipleri konusunda bilgi edinilememiştir. Horum Höyük'ten aldığımız ve Çan.2e tipine dahil ettiğimiz çanak parçası Şaraga Höyük örnekleri ile tam olarak benzeşmektedir. Tüm örnekler ağız çapları açısından birbirleri ile uyumluluk göstermektedir.



Benzerleri: Şavi Höyük (Evre 12-16), Bucak 2004, Şekil 11:TT21, s.173

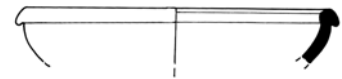
Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 100:F

Horum Höyük (F açması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:2, s.274

Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.5:12, s.247

Ebla (IIIA), Matthiae 1980, fig.39, s.146

Çan. 2f: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dışta kalınlaştırılmış ve hafif dışa çekik dudaklı çanaklardır (**Lev.6:3**). Katalog kısmına alınan Şaraga Höyük örneğinde olduğu gibi, benzerler kısmında değerlendirilen diğer çanaklarda sadece ağız parçasından oluşmaktadır. Dolayısıyla bu tip çanakların dip kısımları hakkında bilgimiz yoktur. Benzerleri arasında Şaraga Höyük ile en iyi benzeşen örnek Tilbeşar'a aittir. Şaraga Höyük ve



Lidar Höyük'e ait bu tip çanaklar ortalama 17cm.lik bir ağız çapına sahiptir. Tilbeşar ve Hammam et-Turkman'da ise bu tip çanakların ağız çapları yaklaşık 24cm.dir.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 4), Kaschau 1999, Taf.119:4

Tilbeşar (yüzey), Kepinski 1998, Pl.VIII:9, s.171

Hammam et- Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 20:7027, s.135

Çan. 2g: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dışa uzatılmış, basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.6:4**). Bu tip çanak katalog kısmında Tilbeşar örneği ile temsil edilmektedir. Benzerleri kısmında bulunan diğer örneklerin hiçbiri ağız çapları açısından Tilbeşar örneği ile örtüşmemektedir. Tilbeşar'da bu tip çanakların ağız çapları yaklaşık 28cm.dir. Tel Rıfaat ile Hammam et-Turkman örnekleri 18-20cm. arasında değişen ağız çaplarına sahiptir. Bu tipe dahil edebileceğimiz ve tüm profil veren bir örnek saptanamamıştır.



Benzerleri: Tell Rıfa'at (H5-14, H5-15), Matthers 1981, fig.223:11, s.385

Hammam et- Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 20:7016, s.135

Çan. 2h: Sığ, yumuşak omurgalı gövdeli, dikleşen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış, yivlerle belirtilmiş dudaklı çanaklardır (**Lev.6:5**). Bu tip çanak katalog kısmında, Şaraga Höyük'ten gelen tek bir örnekle temsil edilmektedir. Lidar Höyük'ten ele aldığımız ve Çan.2h tipine dahil ettiğimiz örnek Şaraga Höyük örneği ile her açıdan benzeşmektedir. Diğer merkezler için bu kadar kolay yorum yapmak



mümkün değildir. Benzerler kısmına alınan diğer örneklerin de dip kısmı bilinmemektedir. Bu nedenle dipleri hakkında elimizde kesin bir kanıt bulunmamaktadır. Şaraga Höyük, Lidar Höyük ve Tilbeşar örneklerinin ağız çapları 24cm.dir. Tell Rıfaat örneğinin ise ağız çapı 30cm.dir.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 3), Kaschau 1999, Taf.90:12

Tilbeşar (yüzey), Kepinski 1998, Pl.VIII:7, s.171

Tell Rıfa'at (H5-18), Matthers 1981, fig.225:8, s.391

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.9:18, s.23

Çan. 3a: Derin, küresel gövdeli, dikleşen ağızlı, inceltmiş basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.7:1-3**). Şavi Höyük'ten katalog kısmına aldığımız bu tipin tek benzeri Tell Qara Quzaq yerleşmesinde bulunmuştur. Her iki yerleşmede bulunan örnekler dip kısımlarının nasıl olduğunu kanıtlamamıza olanak vermemiştir. İki örnek arasında görülen diğer bir farklılık ise; Şavi Höyük örneklerinin daha geniş ağız çapına sahip olmalarıdır. Şavi Höyük'te bu tip çanakların ağız çapları ortalama 16cm.dir. Ancak Tell Qara Quzaq örneği yaklaşık 10cm.lik bir ağız çapına sahiptir.



Benzerleri: Tell Qara Quzaq (Level II-3), Pereiro, 2007, fig.9:2, s.325

Çan. 3b: Derin, küresel gövdeli, dışa kıvrılarak ağız kısmına yapıştırılmış, kalın dudaklı çanaklardır (**Lev.7:4**). Katalog kısmına alınan tek örnek Şaraga Höyük'e aittir. Çan.3b'nin Fırat kıyısı yerleşmeleri dışında tek benzeri Hirbemerdon yerleşmesinden bilinir. Ancak Hirbemerdon örneği Şaraga Höyük çanağında olduğu gibi dudak ucu küt değil, biraz daha keskindir. Bu tipe ait herhangi bir tüm kap örneği bulunamamıştır. Bundan dolayı bu tip kapların dipleri hakkında bir şey söylemek mümkün değildir. Horum Höyük'teki benzeri ise sadece ağız çapının küçük olması (10cm) ile farklılık göstermektedir. Genellikle bu tip çanakların ağız çapları 20-28 cm. arasında değişmektedir. Bu tipin Şavi Höyük'teki benzeri biraz daha içe dönük dudaklıdır.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5b), Kaschau 1999, Taf. 159: 2

Şavi Höyük (Evre 12 – O.T.Ç.IIA), Dittmann 2002, Şekil8b:6, s.227

Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 100:G

Horum Höyük (F açması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:1, s.274

Hirbemerdon (Alley 47, L.225), Laneri 2008, fig.9:22, s.222

Tell Qara Quzaq (III-2), Pereiro, 2007, fig.5:7, s.321

Çan. 3c: Derin, küresel gövdeli, dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış, dudak altı yivli veya yivsiz, halka dipli çanaklardır (**Lev.8**). Katalog kısmına alınan örnekler Lidar Höyük yerleşmesine aittir. Oylum Höyük ve Horum Höyük'te görülen benzerlerinin dip kısımları eksiktir. Ancak her



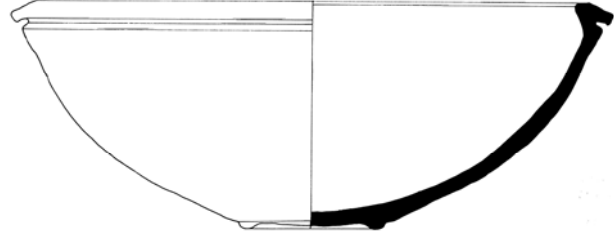
iki yerleşmeden değerlendirmeye aldığımız bu iki çanak formu, Lidar Höyük'ün daha çok yivsiz olan örnekleri (**Lev:4:3-4**) ile benzeşmektedir. Bütün örnekler ağız çapları açısından çok fazla farklılık göstermemektedir.

Benzerleri: Oylum Höyük (Y11b / O.T.Ç. II), Özgen 1997, Abb.21:8, s.80

Horum Höyük (F açması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:3, s.274

Çan. 3d: Derin, küresel gövdeli, içte ve dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik dudaklı, halka dipli çanaklardır

(**Lev.9-10**). Şaraga Höyük'te çok sevilen bu çanak formu katalog kısmında birçok örnekle temsil



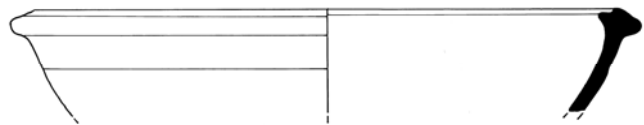
edilmiştir. Diğer merkezlerde bulunan benzerlerinin dip kısımları eksiktir. Oylum Höyük ve Ebla örnekleri ağız altından hafif omurgalı olmaları ile biraz farklılık göstermektedir. Bütün çanaklardaki ortak özellik ise ağız çaplarının 30cm.nin üzerinde olmasıdır.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 3), Kaschau 1999, Taf. 93:1

Mezraa Höyük (O.T.Ç.), Ökse 2001, Şekil 11:13, s.209

Ebla (IIIB/O.T.Ç.II), Matthiae 1980, fig.41, s.148

Çan. 3e: Derin, küresel gövdeli, içte ve dışta kalınlaştırılmış, dışa çekik, ağız içi oluklu veya tamamen yivlerle belirtilmiş dudaklı çanaklardır



(Lev.11:1-2). Katalog kısmında dudağı oluklu ve yivli olan iki örnekle temsil edilen Şaraga Höyük Çan.3e'nin Fırat kıyı

yerleşimlerinde benzeri bulunmamıştır.

Dudağı yivlerle belirtilmiş Çan.3e'nin



benzer formu Çan.2h'de görülür. Ancak Çan.2h sığ profilli ve daha küçük ağız çapına sahiptir. Oylum Höyük ve Ebla örnekleri dudağı yivli çanakla, Tel Rıfaat'ın ise dudağı oluklu olan çanakla tam bir benzerlik gösterdiği görülmektedir. Benzerleri arasında da dip kısmı sağlam olan örnek bulunmamaktadır.

Benzerleri: Oylum Höyük (Y11b), Özgen 1997, Abb.22:3, s.81

Tilbeşar (MB), Kepinski 2004, fig.4:964.81, s.470

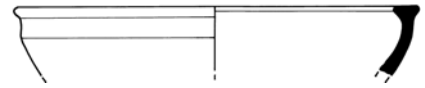
Tell Rifa'at (H5-18), Matthers 1981, fig.225:8, s.391

Ebla (IIIA), Matthiae 1980, fig.36, s.143

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.9:19, s.23

Çan. 3f: Derin, küresel gövdeli, dikleşen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış, yüzeyi düzleştirilmiş dudaklı çanaklardır (Lev.11:3). Katalog kısmında tek bir

örnekle temsil edilen bu çanak formu Şaraga Höyük'e aittir. Bu çanakların dip kısımları



hakkında elimizde bir kanıt bulunmamaktadır. Şaraga Höyük örneğinin en yakın benzeri Hammam et-Turkman'da bulunmaktadır. Farklı bir kültür bölgesinde olmasına rağmen Arslantepe'de benzerinin bulunması ilginçtir.

Benzerleri: Arslantepe, Nocera, 1993, Abb. 4:3, s.421

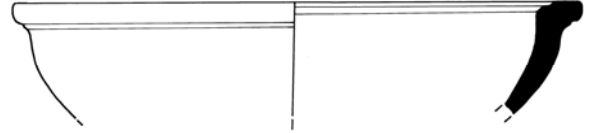
Hammam et- Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 20:7017, s.135

Haradum (3B1, 1675–1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.110:3, s.287

Çan. 3g: Derin, küresel gövdeli, dışa çekik ve içte kesik dudaklı çanaklardır (**Lev.11:4**). Şaraga Höyük'ten tek bir örnekle temsil edilen bu çanağın tek benzeri

Tell Rıfaat'ta ele geçen küçük bir ağız parçasıdır. Tell Rıfaat örneğinde

Şaraga Höyük çanağı gibi kalın kenarlıdır.

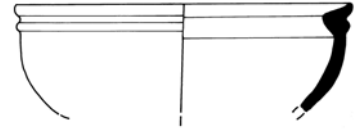


Benzerleri: Tell Rıfa'at (O.T.Ç.), Matthers 1978, fig.8:12, s.139

Çan. 3h: Derin, küresel gövdeli, içte kalınlaştırılmış ve kesik dudaklı, dışta dudak altı oluklu çanaklardır (**Lev.11:5**). Şaraga Höyük'e ait bu tek çanağın benzeri

Lidar Höyükte görülür. Ancak iki yerleşmenin çanak ağız çapları arasında ciddi bir fark vardır. Şaraga

Höyük örneği 18cm., Lidar Höyük çanağı ise 30cm.nin üstünde bir ağız çapına sahiptir.



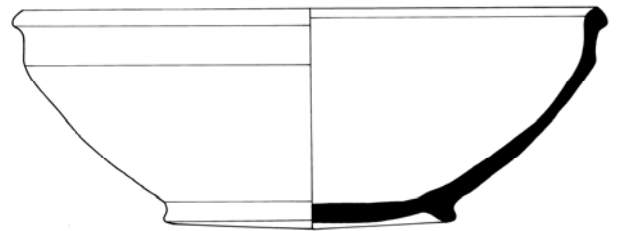
Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 2), Kaschau 1999, Taf. 58:12

Çan. 3i: Derin, küresel gövdeli, dikleşen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış

dudaklı, dudak altı ince veya hafif olukla belirtilmiş, halka dipli

çanaklardır (**Lev.12**). Katalog kısmına

alınan bu tip çanaklar Lidar Höyük'e



aittir. Çan. 3i'nin çok geniş bir coğrafyada tipik benzerleri bulunmuştur. Bunlar içerisinde Üçtepe ve Giricano'da görülen bu tipin benzerleri sadece düz dipli ve dibe doğru hafif kalınlaşan kenarlı olmaları ile farklılık gösterir. Ebla'da da benzer form düz diplidir ve dudağı çok hafif dışa çekiktir. Hama'da bu tip çanakların halka ve düz dipli örnekleri bulunmaktadır. Ancak ağız altı omurgaları Lidar Höyük örneklerine oranla biraz daha keskindir. Tell Açana, Haradum ve Hammam et-Turkman'da bu tip çanaklar halka diplidir. Tell Hadidi ve Munbaqa örnekleri gövde formu olarak benzeşmekte fakat dudaklarının içte ve dışta belirgin bir şekilde kalınlaştırılmış olmaları ile farklılık göstermektedir. Bu iki yerleşmeye ait örneklerin dip kısımları eksiktir.

Benzerleri: Üçtepe (11. yapı katı), Özfirat 2006, Lev. XXXIX:7

Giricano (2.binin ilk yarısı), Schachner 2003, çizim 10:çanak, s.459

Tell Açana (Period 2: Level X-IV), McClellan 1989, fig.33:8(v47), s.203

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Fig.22:22. B XV.73.248, s.134

Tell Munbaqa, Feyter 1989, fig.7:8, s.250

Ebla (IIIA2, MB IB 1900–1800 B.C.), Nigro 2002, fig.7:12, s.307

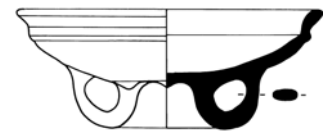
Hama (periode H), Fugmann 1958, fig.110:3B944(13), s.90

Hammam et- Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 21:7046, s.136

Tell Bia/Tuttul(Palace A:CC7), Einwag, 1998, Tafel 3:Typ43

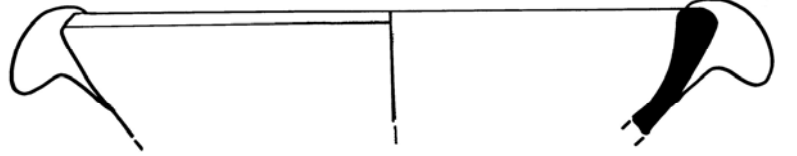
Haradum (3C, 1725–1690 B.C), Kepinski 1992, fig.115:5, s.297

Çan. 3j: Derin, küresel gövdeli, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, ağız altı kabartma bir bant ile belirtilmiş, kulp şeklinde yapılmış üç ayaklı çanak (**Lev.13:1**). Lidar Höyük'e ait bu çanağın



benzeri bulunamamıştır.

Çan. 3k: Derin, küresel gövdeli, hafif kalınlaştırılmış basit düz dudaklı, karşılıklı yerleştirilmiş çift tutamaklı çanak (**Lev.13:2**). Üçtepe yerleşmesine ait bu çanağın benzeri bulunamamıştır.



Çan. 4a: Derin, keskin omurgalı gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basık gövdeli, basit düz dudaklı çanaklardır (**Lev.13:3-4**).

Katalog kısmında bu tip çanak Şaraga Höyük'ten iki



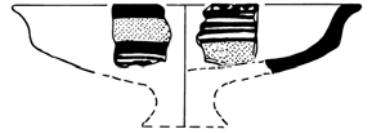
örnekle temsil edilmektedir. Bu tipe ait tüm çanak örneği Lidar Höyük'te görülmektedir. Lidar Höyük örneği halka diplidir.

Benzerleri: Şavi Höyük (Evre XI), Dittmann 2002, Şekil9a:4, s.228

Lidar Höyük (Phase 5b), Kaschau 1999, Taf.147:14

Çan. 4b/boyalı: Derin, keskin omurgalı gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı, yüksek kaideli çanaklardır (**Lev.14:1**).

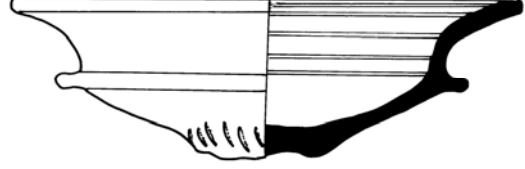
Gedikli – Karahöyük'ten katalog kısmına aldığımız bu tip çanağın benzeri Tarsus'ta görülür. Ancak Tarsus'ta



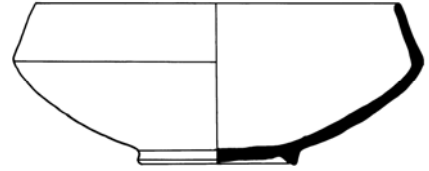
görülen bu tip çanaklarda boya bezeme görülmemektedir.

Benzerleri: Tarsus (Middle Bronze), Goldmann 1956, fig.368:779

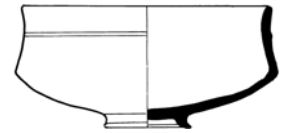
Çan. 4c: Derin, keskin omurgalı gövdeli, tam dışa açılan ağızlı, düşük karınlı ve omurga kısmı kabartma bir bant ile belirtilmiş, basit düz dudaklı, halka dipli çanak (**Lev.14:2**). Oylum Höyük'e ait bu çanağın benzeri bulunamamıştır.



Çan. 4d: Derin, keskin omurgalı gövdeli, içe kapanan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli çanaklardır (**Lev.14:3**). Lidar Höyük'e ait bu tip çanağın tam benzeri bulunamamıştır. Tell Açana'da benzer form özelliği gösteren çanaklar düz dipli ve boya bezeklidir⁷¹.



Çan. 4e: Derin, keskin omurgalı gövdeli, hafif içe kapanan ağızlı, düşük karınlı, hafif dışa dönük basit düz dudaklı, halka dipli çanaklardır (**Lev.14:4**). Lidar Höyük'e ait bu tip çanağın benzeri bulunamamıştır.

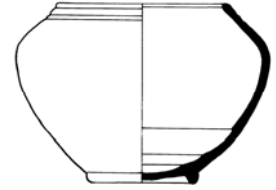


⁷¹ Mcclellan 1989, fig.33:23c, s.203

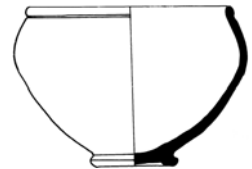
IV.2.2. KASELER

Profil derinliği ile ağız çapı birbirine çok yakın olan küçük boy kaplar kase olarak tanımlanmıştır. Kaselerin ağız çapları 15 cm'nin üstüne çıkmamaktadır. Katalog kısmına alınan kaselerin çoğu Lidar Höyük'e aittir. Bunun yanında 2 tip (Kas.2 ve 3a) Şaraga Höyük'ten ve 1 tip (Kas.3c) Üçtepe'den olmak üzere toplam 10 tip kase belirlenmiştir. Kase formları içerisinde Kas.1f görülen en yaygın formdur. Lidar Höyük Kas.1a, 1d ve 1e'nin benzerleri bulunamamıştır. Kaselerin çoğu sağlam durumda ve tamamında omurga söz konusudur. Omurga küresel gövdelerde hafif, "S" profillilerde ise keskindir.

Kas. 1a: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, basit düz dudaklı, ağız kenarı yivlerle belirtilmiş, halka dipli kaselerdir (**Lev.15:1**). Lidar Höyük'e ait bu tip kasenin benzeri bulunamamıştır.



Kas. 1b: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, yuvarlatılmış veya hafif dışa dönük dudaklı, gövdesi yivli veya yivsiz, halka dipli kaselerdir (**lev.15:2-4**). Lidar Höyük'e ait bu tip kasenin benzeri Lidar Höyük'e çok yakın olan Kurban Höyük dışında, Halep bölgesinde yer alan ve birbirlerine yakın olan Ebla ve Hama görülür. Kurban Höyük'teki benzeri tüm değildir. Hama'dan ele aldığımız ve bu tipe dahil ettiğimiz kase Lidar Höyük örneği ile tam olarak benzeşmektedir. Ebla örneği ise biraz daha şişkin gövdeli olmasıyla farklılık gösterir.

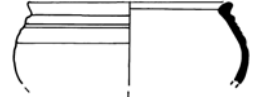


Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 105:D

Ebla (IIIA2, MB IB, 1900 – 1800 B.C.), Nigro 2002, fig.7:1, s.307

Hama (Periode H), Fugman 1958, fig.110:3A900(17), s.90

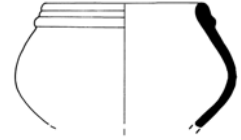
Ka. 1c: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, dışa çekik ve içte kesik dudaklı, halka dipli kaselerdir (**Lev.16:1-2**). Lidar Höyük'e ait bu tip kasenin benzeri Kurban Höyük'te görülür. Kurban Höyük örneğinde Lidar Höyük'te olduğu gibi tam profil vermemektedir.



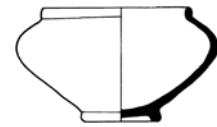
Ancak Lidar Höyük'te bu tip kaplarda halka dibin kullanıldığını bilmekteyiz.

Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 105:B

Kas. 1d: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, yivlerle belirtilmiş dikleşen ve kalınlaştırılmış dudaklı kaselerdir (**Lev.16:3-5**). Lidar Höyük'e ait bu tip kasenin benzeri bulunamamıştır.

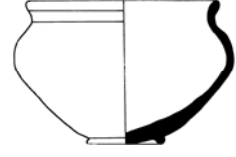


Kas. 1e: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dik dudaklı, omuzdan omurgalı, basık gövdeli, halka dipli kaselerdir (**Lev.17:1-2**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu tip kasenin benzeri bulunamamıştır.



Kas. 1f: Küresel gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli kaselerdi (**Lev.17:3-5**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu tip kaseler en yaygın

görülen kase formlarıdır. En yakın benzeri Kurban Höyük'te bulunmuştur. Bölge dışındaki diğer merkezlerdeki benzerleri arasında halka dipli olan tek örnek Hama'da görülür. Hama yerleşmesinde görülen bu tip kaseler omuz üzerinde yer alan yivlerle farklılık göstermektedir. Diğer yerleşmelerde bulunan benzerler ise düz diplidir.



Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 104:F

Tell Açana (Period 2: Level X-IV), McClellan 1989, fig.3:21c, s.203

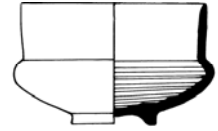
Hammam et- Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 22:7057, s.137

Hama (Periode H), Fugman 1958, fig.110:3B935(13), s.90

Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 85:534

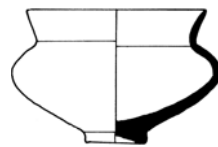
Arslantepe (Mittelbronzezeit), Nocera 1993, Abb.5:2, s.424

Kas. 2: Düşük ve keskin omurgalı karınlı, dik yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli kaselerdir (**Lev.18:1-2**). Şaraga Höyük yerleşmesine ait bu tip kaselerin en yakın benzeri Lidar Höyük'te görülür. Ancak Lidar Höyük'te tek bir örneğine rastladığımız bu tip kase deforme olmuş durumdadır.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf. 189:4

Ka. 3a: Basık ve keskin omurgalı karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli kaselerdir (**Lev.18:3-4, Lev.19:1-2**). Bu tip kaseler Şaraga Höyük yerleşmesinden katalog kısmına alınmıştır. Kaseler



içerisinde en yaygın görülen ikinci formdur. Lidar Höyük, Oylum Höyük ve Horum Höyük'te bulunanlar, Şaraga Höyük kaseleri ile tam olarak benzeşmektedir. Tell Bia ve Ebla'da bulunan örnekler tam profil vermemelerine karşın benzer bir kap türüne ait oldukları anlaşılmaktadır.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5b), Kaschau 1999, Taf. 147:6

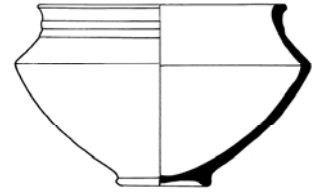
Oylum Höyük (Grab 4 / O.T.Ç.), Özgen - Helwing, 2001, Abb.17:b, s.78

Horum Höyük (F açması / Tombe, M.Ö.1600), Marro 2000, Pl. VII:10, s.275

Ebla (IIIB), Matthiae 1980, fig.40, s.147

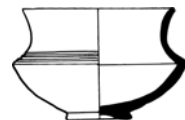
Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag 1998, Fig.3: Typ53

Kas. 3b: Yüksek ve çok keskin omurgalı karınlı, dışa açılan ağızlı, dışa çekik basit düz dudaklı, halka dipli kaselerdir (**Lev.19:3**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu kaseenin tek benzeri Hama'da görülür. Ancak Hama örneği düz dipli olmasıyla biraz farklılık gösterir.



Benzerleri: Hama (Periode H), Fugman 1958, fig.110:3C272(12), s.90

Kas. 3c: Düşük ve çok keskin omurgalı karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli kaselerdir (**Lev.20:1-2**). Katalog kısmında bulunan Kas.3c Üçtepe'ye ait örneklerdir. Üçtepe'ye çok yakın



olan Hirbemerdon yerleşmesinde Kas.3c'nin tam benzerleri görülür. Hammam et-Turkman'da da çok yakın benzeri bulunan bu kase tipi, sadece biraz daha dışa açılan ağzı ile farklılık gösterir.

Benzerleri: Hirbemerdon (Alley 47, L.225), Laneri 2008, fig.10:49, s.223

Hammam et- Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 22:7065, s.137

IV.2.3. BARDAKLAR

Bardak, profil derinliği en az ağız çapı kadar olan, dar ve uzun gövdeli kaplardır. Katalog kısmında ele alınan bardak örnekleri Lidar Höyük yerleşmesine aittir. Elimizdeki bardak örnekleri tek tiptir.

Bar. 1: Dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, düşük omurgalı, kaideli bardaklardır (**Lev.21:1-2**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu bardak tipinin tam benzerleri Tell Billa ve Nuzi'de, yakın benzeri ise Hirbemerdon yerleşmesinde görülür. Hirbemerdon örneği biraz daha ince kenarlı, düşük karınlı omurgası daha keskin ve halka diplidir. Tell Billa örneği ise Habur boyalıları tarzında yatay bant bezemelidir.



Benzerleri: Hirbemerdon (Alley 47, L.225), Laneri 2008, fig.15:161, s.228

Hirbemerdon (Alley 47, L.225), Laneri 2008, fig.10:42, s.223

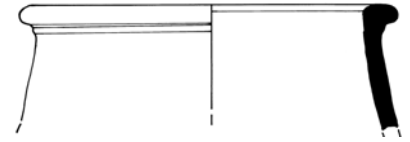
Tell Billa (Stratum 3, M.Ö. 1500), Stein 1984, Pl.IX:12, s.53

Nuzi (Temples E-A, M.Ö. 1500/1475), Stein 1984, Pl.VII:4, s.49

IV.2.4. ÇÖMLEKLER

Çömlekler, ağız çap ölçüleri 15 cm'nin üstünde ve en fazla profil derinliği kadar olan yuvarlak ağızlı kaplardır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramiği içinde en kalabalık grubu çömlekler oluşturur. Söz konusu bu çömleklerin ağız çapları 15cm ile 35cm arasında değişmektedir. Katalog kısmında yer alan çömleklerin çoğu Şaraga Höyük ve Lidar Höyük'e aittir. Üçtepe'den iki tip, Giricano'dan da bir tip katalog kısmına alınmıştır. Değerlendirmeye alınan ve tam profil veren çömlekler dikkate alındığında düz ve halka diplerin hakimiyeti göze çarpmaktadır. Çömlekler içerisinde en yaygın form Çöm.1a ve 1e'dir. Çöm. 2b/boyalı, 2c/boyalı, 2e, 3 ve 4c'nin benzerleri saptanamamıştır.

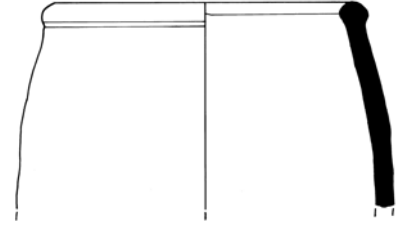
Çöm. 1a: Boyunsuz, dik yükselen veya hafif içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik, yivli veya yivsiz dudaklı, silindirik gövdeli çömleklerdir (**Lev.22:1-3**). Şaraga Höyük'ten ele aldığımız bu tip çömleklerin diğer merkezlerde saptamış olduğumuz benzerleride tam profil



vermemektedir. Bu tip çömleklerin dip kısmı hakkında elimizde herhangi bir veri bulunmamaktadır. Şaraga Höyük'e ait bu çömleklerin ağız çapları 20-22cm. arasında değişmektedir. Tell Rıfaat, Tibeşar ve Hammam et Turkman örnekleri çok küçük ve neredeyse sadece dudak kısmından oluşmaktadır. En iyi paralellik Oylum Höyük, Horum Höyük ve Tell Hadidi örnekleri ile kurulmaktadır. Ebla ve Tell Açıana örnekleri ise ağız çaplarının büyüklüğü ile farklılık göstermektedir.

Benzerleri: Oylum Höyük (Osthang, Y11a), Özgen 2001, Abb.6:b, s.68
Tilbeşar (yüzey), Kepinski 1998, Pl.IX:4, s.172
Şavi Höyük (yüzey), Dittmann 2001, Şekil 7:6, s.246
Horum Höyük (F açması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:4, s.274
Tell Açıana (Schicht X), Heinz 1993, Taf.1:5a, s.13
Tell Hadidi (MB II, area B), Dornemann 1977, fig.21:18.B.XV.78.150, s.133
Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.9:21-22, s.23
Tell Rıfa'at (H5-18), Matthers 1981, fig.225:9, s.391
Ebla (IIIA), Matthiae 1980, fig.37, s.144
Hammam et- Turkman (VIIA), Loon 1991, Plate 19:7271, s.134
Haradum (3A, 1668 – 1628 B.C.), Kepinski 1992, fig.78:9, s.223

Çöm. 1b: Boyunsuz, hafif içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, küresel gövdeli çömlerlerdir (**Lev.23:1-3**). Katalog kısmında yer alan Şaraga Höyük'e ait bu tip çömlerlerin ağız çapları 18-20cm. arasında değişmektedir. Benzerleri olarak saptanan çömlerde ağız çapları açısından Şaraga Höyük ile paralellik göstermektedir. Ancak bu tipe ait sağlam bir örnek bulunmamaktadır. Bundan dolayı dip kısmı hakkında elimizde bir kanıt bulunmamaktadır. Kurban Höyük ve Lidar Höyük örnekleri Şaraga Höyük ile tam bir paralellik göstermektedir. Tell Bia örneği çok küçük bir parçadan ibarettir. Farklı bir kültür bölgesinde ise Hirbemerdon'da benzer tip farklı bir seramik grubu altında incelenmiştir.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 1), Kaschau 1999, Taf.4:9

Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 123:A-B

Hirbemerdon (Alley 47, L.225), Laneri 2008, fig.10:54, s.223

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag 1998, Taf.7: Typ128

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.10:15, s.26

Hammam et- Turkman (VIIA), Loon 1991, Plate 18:7113, s.133

Çöm. 1c: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve içte kesik dudaklı, dudak altı yivli veya yivsiz, halka dipli çömleklerdir (**Lev.24:1-2, Lev.25:1-**

2). Katalog kısmında yer alan bu

tip çömlekler Lidar Höyük

yerleşmesine aittir. Lidar

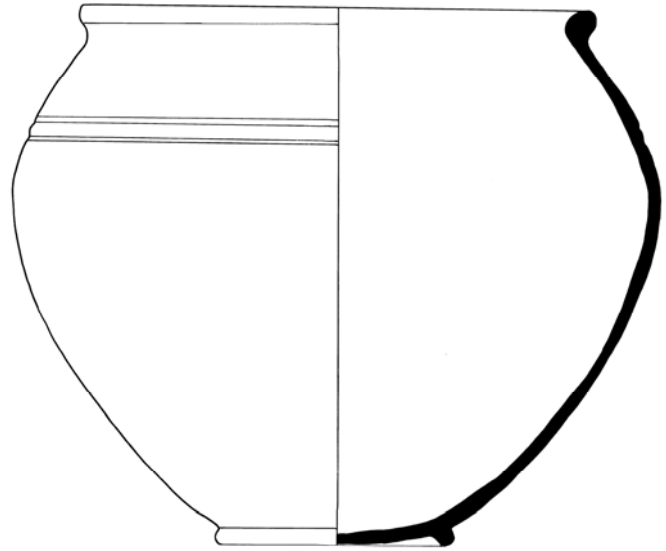
Höyük'te en çok sevilen çömlek

formudur. Kurban Höyük örneği

Lidar Höyük ile tam olarak

benzeşmektedir. Hammam et-

Turkman'da görülen benzer



form sadece üzerinde yer alan bezemeleri ile farklılık gösterir. Hammam et-

Turkman'da omuz üzerine dalga tarak motifi görülürken, Lidar Höyük ve Kurban

Höyük örneklerinde sadece çok seyrek yatay yiv bezemeler görülür. Tell Hadidi

örneği ise tam profil vermemektedir.

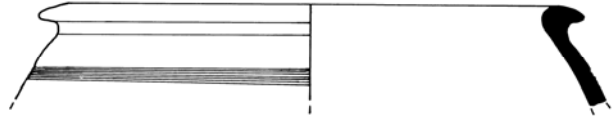
Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 119:A

Tell Hadidi (MB II, area B), Dornemann 1977, fig.21:21.BXV.78.150, s.133

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.10:23, s.26

Hammam et- Turkman (VII), Loon 1988, Plate 141:202

Çöm. 1d: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik dudaklı, küresel gövdeli çömleklerdir (Lev.25:3-4). Katalog



kısmına alınan bu tip Şaraga Höyük çömleklerinin ağız çapları 16cm. ile 25cm. arasında değişmektedir. Benzerleri kısmında tam profil veren örnek yoktur. Ancak Tell Hadid'den bu tipe dahil ettiğimiz çömlek hem biçim açısından hemde omuz üzerinde yer alan yatay yiv bezemeler açısından Şaraga Höyük ile tam anlamıyla benzeşmektedir.

Benzerleri: Şavi Höyük (yüzey), Dittmann 2001, Şekil 8:7, s.247

Tell Hadidi (MB IIA), Dornemann, 1992, Fig.17: 9. B.IV.424.501, s.105

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.10:22, s.26

Tell Afis (EB/MB), Mazzoni 2007, fig.4:11, s.215

Salamiyah Bölgesi (yüzey), Calvet, 2002, Plate III: 99.112.51, s.110

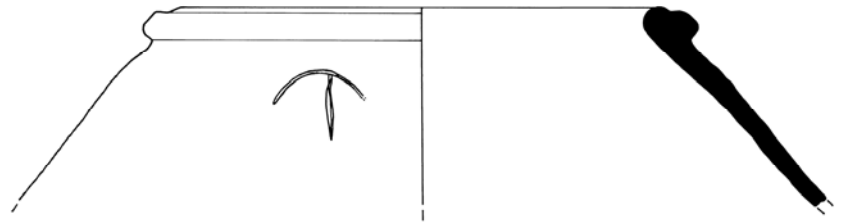
Haradum (3B1, 1675 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.78:6, s.223

Çöm. 1e: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dudağı dıştan pervazlı, küresel gövdeli çömleklerdir.

Katalog kısmında

Şaraga Höyük ile

temsil edilen bu tip



çömlekler en yaygın görülen ikinci çömlek formudur (**Lev.26:1-5**). Bu tip çömleklerin ağız çapları 12cm.den 27cm.ye kadar kadar değişebilmektedir. Çöm.1e, değişik bir dudak biçimine sahip olduğundan, diğer merkezlerdeki benzerleri rahatlıkla saptanabilmektedir. Bu tip çömleklere ait elimizde tüm örnek bulunmasada diğer merkezlerdeki benzerler Şaraga Höyük örnekleri ile tam olarak benzeşmektedir. Bu tip çömleklerin diğer bir özelliği ise çömlekçik denebilecek kadar küçük örneklerinin bulunmasıdır⁷².

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.184:1, Taf.191:3

Şavi Höyük (yüzey), Dittmann 2001, Şekil 11:1,6, s.250

Horum Höyük (F açması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:5, s.274

Tell Hadidi (MB II, area B), Dornemann 1977, fig.23:24.BXV.12.35, s.135

Tell Hadidi (MB IIB), Dornemann 1992, fig.4:12.Bl.48.113, s.91

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.9:44-45, s.23

Tell Qara Quzaq (Level II-3), Pereiro, 2007, fig.8:17, s.324

Tell Munbaqa (O.T.Ç.II), Feyter, 1989, fig.4:12, s.246

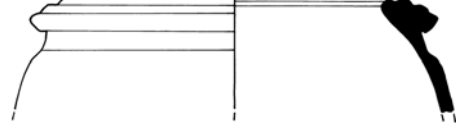
Ebla (IIIA1, MB IA 2000-1900 B.C.), Nigro 2002, fig.3:26, s.300

Ebla (IIIA), Matthiae, 1980, fig.37, s.144

Haradum (3B1, 1675 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.67:4, s.201

⁷² Şaraga Höyük, Şavi Höyük ve Ebla yerleşmelerinde görülen bu tip çömlekler bu duruma örnek gösterilebilir. Ancak bu tip kaplar istisnai bir durum gösterdiğinden “çömlek” formu altında incelenmiştir.

Çöm. 1f: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, dudak kısmı yivlerle belirtilmiş, küresel gövdeli çömleklerdir (**Lev.27:1-2**). Katalog kısmında yer alan bu tip çömlek Şaraga Höyük'e aittir. Bu tip çömleğin Şavi Höyük'te görülen benzeri Şaraga Höyük örneğinden farksızdır. Tell Hadidi'de saptadığımız benzeri ise Şaraga Höyük örneğinde olduğu gibi ağız altından çok keskin omurgalı değildir.

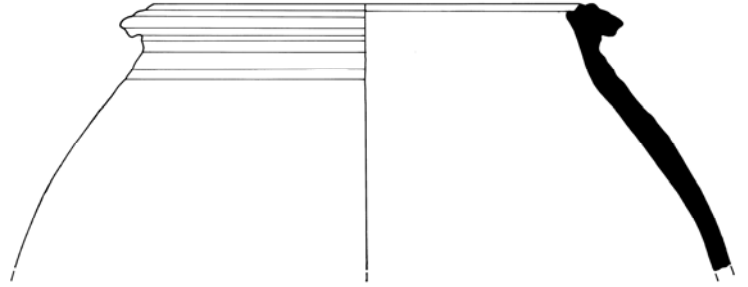


Benzerleri: Şavi Höyük (Evre XII), Dittmann 2002, Şekil 8a:5, s.226

Tell Hadidi (MB IIB), Dornemann 1992, fig.4:12.BI.48.113, s.91

Çöm. 1g: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dikleşen dudaklı, dudak kısmı yivlerle belirtilmiş, küresel gövdeli çömleklerdir (**Lev.28:1-3**).

Bu tip, katalog kısmında Şaraga Höyük ile temsil edilmektedir. Fırat kıyı yerleşimleri dışında sadece Hammam et-Turkman



yerleşmesinde benzeri bulunmuştur. Tell Hadidi ve Hammam et-Turkman'da görülen benzerler Şaraga Höyük buluntuları ile tam olarak benzeşmektedir.

Benzerleri: Şavi Höyük (Evre 11a, MBIIB-C), Dittmann 2004, Şekil 10:13, s.257

Horum Höyük (F açması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:10, s.274

Tell Hadidi (MB II, area B), Dornemann 1977, Figure 21: 30. BXV.78.137, s.133

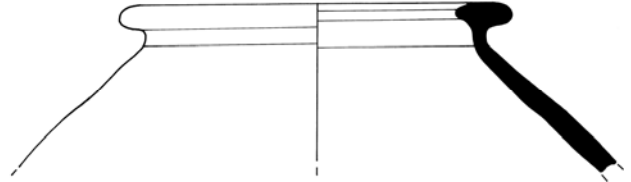
Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.9:49, s.23

Hammam et- Turkman (VII:3, O.T.Ç.II), Loon 1988, Plate 136:139

Haradum (3C, 1725 – 1690 B.C.), Kepinski 1992, fig.67:8, s.201

Çöm. 1h: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dik dudaklı çömlerlerdir (**Lev.29:1-2**). Şaraga Höyük yerleşmesine ait bu tipin en iyi paralelleri Tell Hadidi ve Ebla'da

görülmür. Şaraga Höyük'te bu tip çömlerler geniş ve dar gövdeli



olmak üzere iki şekilde görülmür. Ebla örneği dar gövdelilere, Tell Hadidi ise geniş gövdelilere örnek gösterilebilir. Hiçbir yerleşmede bu tipe dahil edebileceğimiz sağlam bir örnek bulunamamıştır. Tell Rıfaat ve Tell Munbaqa örnekleri ise küçük parçalardan ibaret olduğundan tam bir benzeştirme yapılamamaktadır.

Benzerleri: Tell Hadidi (MBIIA), Dornemann, 1992, Fig.18: 8 BIV 141.235, s.107

Tell Rıfa'at (H5-18), Matthers 1981, fig.225:7, s.391

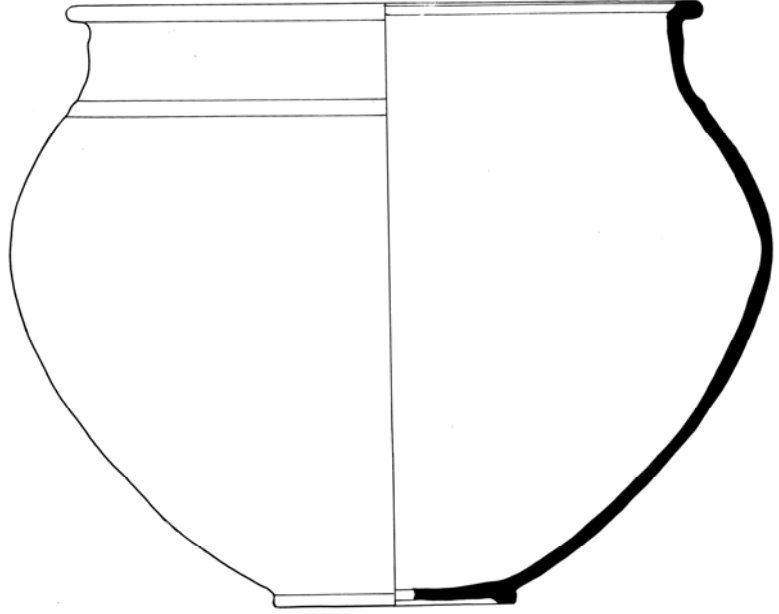
Tell Munbaqa (O.T.Ç.II), Feyter, 1989, fig.5:5, s.247

Ebla (IIIA), Matthiae 1980, fig.37, s.144

Salamiyah Bölgesi (yüzey), Calvet 2002, Plate IV: 99.415.11, s.111

Hammam et- Turkman (VII:4, O.T.Ç.II), Loon 1988, Plate 136:135

Çöm. 2a: Kısa boyunlu, dik yükselen ağızlı, dışa çekik basit düz dudaklı, küresel gövdeli halka dipli çömleklerdir (Lev.30). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu çömleğin Üçtepe’de saptadığımız benzeri hafif şişkin karınlı ve düz dipli olması ile

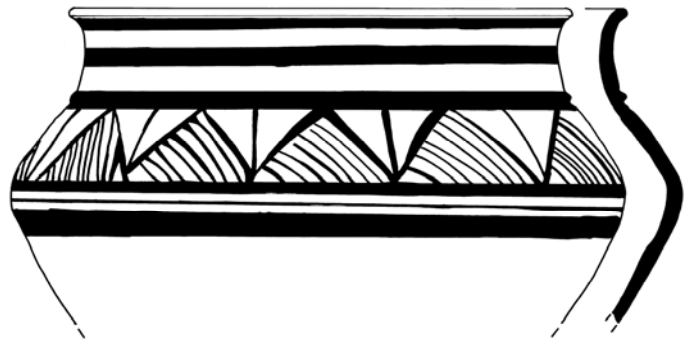


farklılık gösterir. Ancak boyun altına yapılmış hafif yatay kabartma bant bezeme, her iki yerleşmenin bu tip çömlelerinde aynıdır. Tell Halawa örneği ise biraz daha yüksek omurgalı ve boyun altında bezeme bulunmamaktadır⁷³.

Benzerleri: Üçtepe (11. yapı katı), Özfirat 2006, Lev. LXV:2

Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 91:578

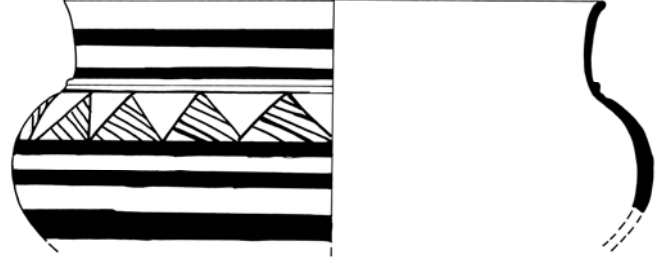
Çöm. 2b/boyalı: Kısa boyunlu, dik yükselen ağızlı, hafif dışa çekik basit düz dudaklı, yumaşak omurgalı karınlı çömleklerdir (Lev.31:1). Lidar Höyük’ten ele aldığımız bu tip çömleğin benzeri



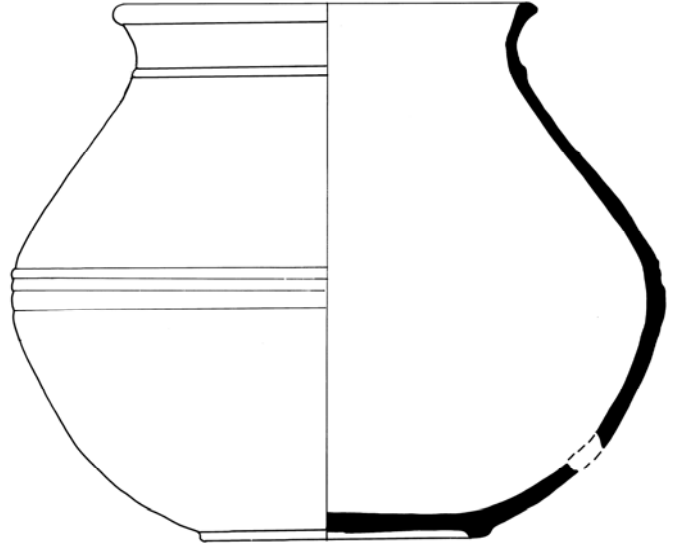
⁷³ Tell Halawa’da boyun altına yerleştirilen kabartma bant bezeme bazı çömlelerde görülür. Ancak bu çömlekler tipolojik açıdan Lidar Höyük örneklerinden farklılık gösterir. Hempelmann, 2005: Taf. 89:573

bulunamamıştır.

Çöm. 2c/boyalı: Kısa boyunlu, dik yükselen ağızlı, hafif dışa çekik basit düz dudaklı, basık küresel gövdeli çömlerlerdir (**Lev.31:2**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu tip çömleğin benzeri bulunamamıştır.

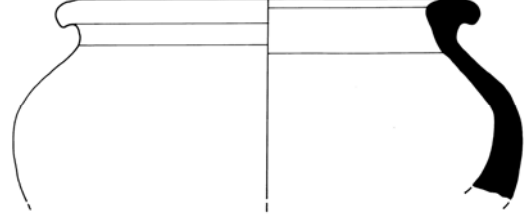


Çö. 2d: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, hafif dışa çekik basit düz dudaklı, düşük ve hafif basık karınlı, halka dipli çömlerlerdir (**Lev.32:1**). Giricano yerleşmesine ait bu tip çömleğin tek benzeri Üçtepe'de saptanmıştır. Ancak Üçtepe örneği biraz daha basık karınlı ve düz diplidir.



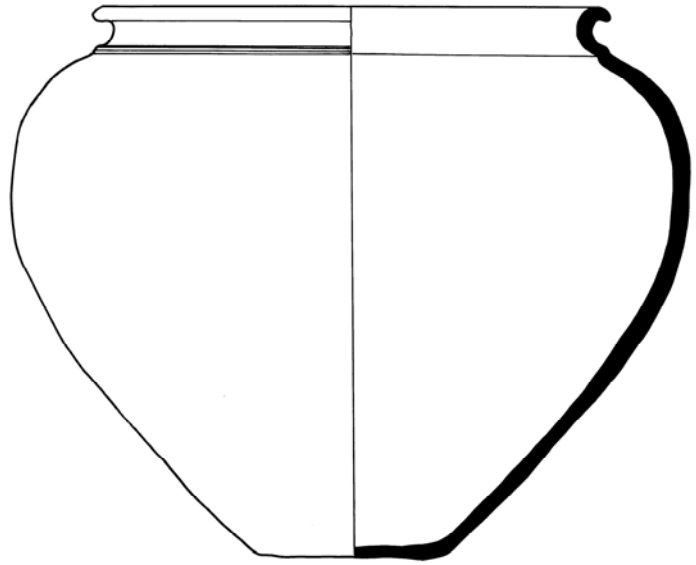
Benzerleri: Üçtepe (11. yapı katı), Özfırat 2006, Lev. LXV:1

Çöm. 2e: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, dışa dönük ve kalınlaştırılmış dudaklı, basık küresel gövdeli çömleklerdir (**Lev.32:2**). Şaraga Höyük'ten tek örnekle temsil edilen bu tip çömleğin benzeri bulunamamıştır.



Çöm. 2f: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, dışa çekik dudaklı, yumurta gövdeli, düz dipli çömleklerdir (**Lev.33**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu çömlek tipi geniş ağız çapına sahiptir.

Benzerleri olan Şavi Höyük örneği 20cm., Tell Hadidi örneği ise 30cm.lik ağız çaplarına sahiptir. Lidar Höyük'ten sağlam örnekleri bilinen bu tip çömleklerin benzerleri ise tam profil



vermemektedir. Bundan dolayı yapılan karşılaştırma eksik kalmaktadır.

Benzerleri: Şavi Höyük (yüzey), Dittmann 2001, Şekil 12:4, s.251

Tell Hadidi (MB IIA), Dornemann 1992, fig.17:10.BI.51.158, s.105

Çöm. 2g: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dudaklı çömleklerdir (**Lev.34:1-3**). Şaraga Höyük yerleşmesine ait bu tip çömlekler sadece ağız profili vermektedir. Ayrıca bu tip çömlekler geçmiş dönemlerden itibaren klasik çömlek formları içerisinde yer almıştır. Bu nedenlerden dolayı bu tip çömlekler için yapmış olduğumuz tipolojik değerlendirmelerden bir sonuca ulaşmak doğru değildir. Şaraga Höyük'te bu tip çömleklerin ağız çapları 20-24cm. arasında değişmektedir. Hem ağız çapı hem de tipolojik açıdan en yakın benzerlik Tell Munbaqa ile kurulmaktadır. Lidar Höyük dışında yer alan benzer örnekler ağız çapları açısından Şaraga Höyük ile paralellik göstermektedir.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5b), Kaschau 1999, Taf.140:4

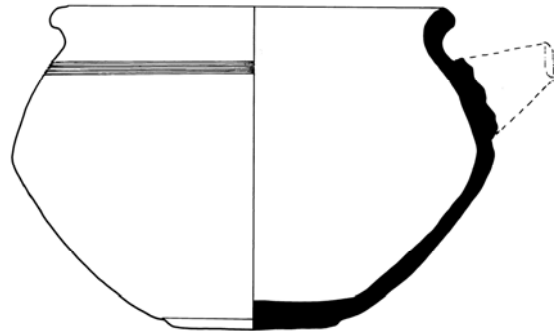
Üçtepe (11. yapı katı), Özfirat 2006, Lev. LXI:10

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.11:18, s.27

Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.3:7, s.244

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.15: Typ80, s.157

Çöm. 2h: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, hafif dışa dönük ve kalınlaştırılmış dudaklı, küresel gövdeli, omuz üstünde emzikli çömleklerdir (**Lev.34:4**). Şaraga Höyük'e ait bu tip çömleğin akıtacak kısmı eksiktir. Tell Hadidi'de bulunan örnek Şaraga Höyük ile tam olarak benzeşmektedir. Tell

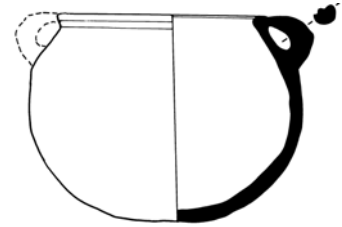


Hadidi’de bir başka benzer form ise sadece halka dipli olmasıyla farklılık gösterir⁷⁴. Lidar Höyük örneğinde akıtacağıın ağız kısmı dışa doğru açılmaktadır. Şaraga Höyük örneği Lidar Höyük’e göre daha iridir. Lidar Höyük örneği ayrıca halka dipli olması ile farklılık gösterir.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.254:2

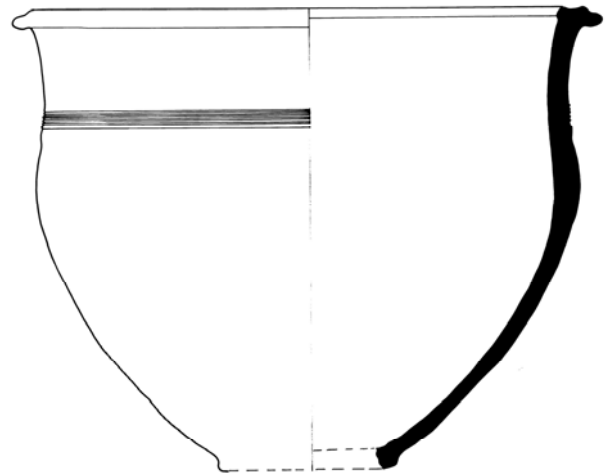
Tell Hadidi (Tomb 1972), Dornemann 1977, Fig.14:16, s.125

Çöm. 3: Kısa boyunlu veya boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dışa dönük dudaklı, küresel gövdeli, tek veya çift kulplu çömleklerdir (**Lev.35:1-3**). Lidar Höyük’ten ele aldığımız bu tip çömleklerin tek benzeri, Tell Hadidi’de mezar buluntusu olarak ele geçmiştir. Ancak Tell Hadidi örneği sadece kulp kısmını içeren ağız profilinden ibarettir.



Benzerleri: Tell Hadidi (Tomb 1972), Dornemann 1977, Fig.14:23, s.125

Çöm. 4a: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik dudaklı, küresel gövdeli çömleklerdir (**Lev.36:1-2, Lev.37:1-2**). Şaraga Höyük yerleşmesinin en çok sevilen çömlek tiplerindedir. Benzer kısmına alınan Oylum Höyük ve Haradum örnekleri tümüdür. Oylum



⁷⁴ Dornemann, 1977: fig.14:11

Höyük örneği Şarğa Höyük ile tam bir benzerlik göstermektedir. Haradum'da ise bu tip çömlek biraz daha geniş ağızlı (a.ç.38cm.) ve hafif yuvarlatılmış diplidir. Diğer merkezlerdeki benzerleri ise ağız çap ölçüleri ve profilleri açısından tam bir paralellik göstermektedir.

Benzerleri: Oylum Höyük (Grab 90), Özgen 2001, Abb.16:b, s.77

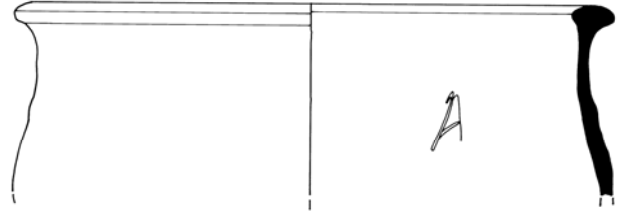
Tell Hadidi (MB II, area B), Dornemann 1977, Figure 21: 18. BXV.78.150, s.133

Ebla, (IIIA1, MB IA, 2000–1900 B.C.), Nigro 2002, Fig.3:22, s.300

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag, 2002, Fig.15: Typ115, s.157

Haradum (3D, 1775 – 1760 B.C.), Kepinski 1992, fig.73:2, s.213

Çöm. 4b: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, düşük karınlı çömleklerdir (Lev.37:3, Lev.38:1-2). Şarğa Höyük yerleşmesinde tipik olan bir başka çömlek formudur. Üçtepe'de



benzer form özellikleri gösteren bu tip çömlek “kiremit-kahve astarlı mal” drubu altında incelenmiştir. Diğer merkezlerdeki benzerleri ise çok az profil vermektedir. Bundan dolayı tam bir karşılaştırma yapma olanağımız yoktur. Hammam et-Turkman örneği dışındaki diğer merkezlerin bu tip çömlekleri ağız çapı açısından Şarğa Höyük ile benzeşmektedir.

Benzerleri: Şavi Höyük (yüzey), Dittmann 2001, Şekil 8:9, s.247

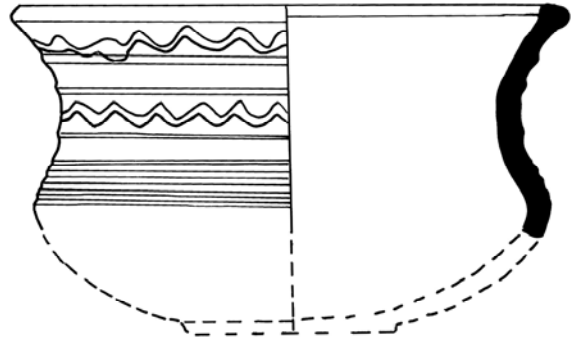
Üçtepe (11. yapı katı), Özfirat 2006, Lev. LXIX:4

Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.5:9, s.247

Hammam et- Turkman (VII:5, O.T.Ç.II), Loon 1988, Plate 141:198

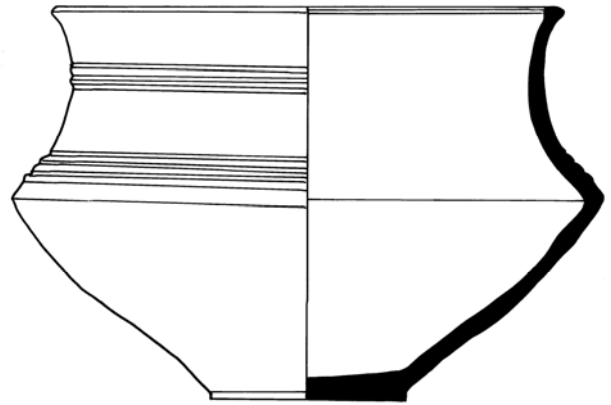
Haradum (3A, 1668 – 1628 B.C.), Kepinski 1992, fig.77:10, s.221

Çöm. 4c: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dudaklı, düşük ve yumuşak omurgalı karınlı çömlerlerdir (**Lev.39:1**). Üçtepe'den ele aldığımız bu tip çömleğin benzeri bulunamamıştır.



Çöm. 4d: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dudaklı, keskin omurgalı karınlı, disk dipli çömlerlerdir (**Lev.39:2**). Üçtepe yerleşmesine ait bu tip çömleğin benzerleri kendi kültür bölgesi dışında saptanamamıştır. Hirbemerdon

örneği Üçtepe ile tam bir benzerlik göstermektedir. Salattepe çömleğinin ise gövde üzerindeki keskin



omurgasından sonrası yoktur ve ağız çapı 40cm.nin üzerindedir.

Benzerleri: Hirbemerdon (MBA), Laneri 2006, fig.6:2, s.179

Salat Tepe, Ökse v.d. 2001, Şekil 5:12, s.615

Çöm. 4e: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, küresel gövdeli çömlerlerdir. Bu tip Şaraga Höyük'ten tek bir örnekle temsil edilmektedir (**Lev.39:3**). Lidar Höyük örneği Şaraga Höyük ile tam olarak benzeşmektedir. Tell Hadidi'de ise bu tip kaplar 10cm.den 30cm.ye kadar değişik ağız çaplarına sahiptir.



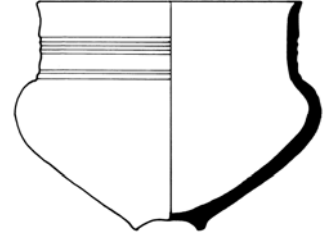
Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 4), Kaschau 1999, Taf.132:4

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Figure 23:44 BXV.86.153 s.135

IV.2.5. VAZOLAR

Her zaman için ağız çap ölçüsü profil derinliğinden az olan yuvarlak ağızlı kaplar vazo olarak tanımlanmıştır. Tipolojik ayırımında geniş ve dar ağızlı vazolar ayrı tipler içerisinde incelenmiştir. Dar ağızlı vazolar form açısından testilere benzesede kulpsuz olmaları nedeniyle bu gruba dahil edilmemişlerdir. Vazo formları içerisinde Vaz.3e, 4a ve 4c yaygın bir kullanım alanı göstermektedir. Özellikle Vaz. 4c'nin Şaraga Höyük dışında 22 merkezde benzeri saptanmıştır. Vaz. 3c'nin benzeri bulunamamıştır.

Vaz. 1a: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, düz yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli vazolardır (**Lev.40:1**). Şaraga Höyük'ten ele aldığımız bu tip vazoların Lidar Höyük'te ve Tilbeşar'da bulunan benzerleri çok iyi paralellik göstermektedir. Lidar Höyük örneği biraz daha geniş halka dibi ile küçük bir farklılık gösterir. Tell Hadidi örneği ise sadece ağız profili vermektedir.

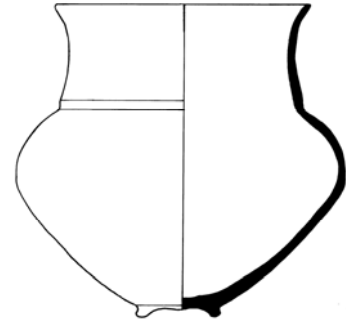


Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.113:1-3

Tilbeşar (Lover Town, MB), Kepinski 1999, fig.9, s.216

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Fig. 23: 43 BXV.77, s.135

Vaz. 1b: Geniş boyunlu, basık ve yumuşak omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli vazolardır (**Lev.40:2**). Şaraga Höyük'e ait bu tip vazunun tam benzerleri Lidar Höyük, Oylum Höyük, Tell Açana ve Ebla'da görülmektedir. Vaz.1a'da olduğu gibi burada da Şaraga Höyük örneği benzerlerinden daha küçük dipli olması ile farklılık gösterir. Tilbeşar örneğine ait çizim bulunmamaktadır. Ancak resimden söz konusu benzeştirme rahatlıkla yapılmıştır⁷⁵. Tell Hadidi'deki benzeri ise sadece ağız profili vermektedir.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.197:1

⁷⁵ Vaz.1a ve 1b'nin benzerleri kısmında Tilbeşar için verilen referanslar aynıdır. Bunun nedeni ilgili yayında kaplara numara verilmemiş olmasıdır.

Oylum Höyük (Grab 96), Özgen 2001, Abb.17:e, s.78

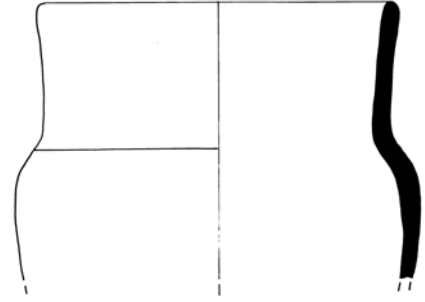
Tilbeşar (Lover Town, MB), Kepinski 1999, fig.9, s.216

Tell Açana (Period 2: Level X-IV), McClellan 1989, fig.33:102a, s.203

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Figure 23: 45 BXV.77.138
s.135

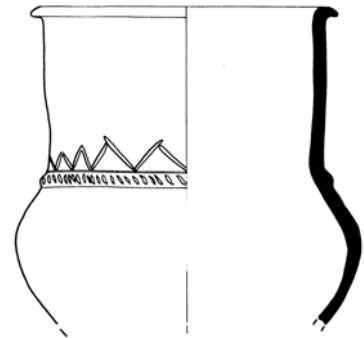
Ebla (IIIIB, MB II 1800–1600 B.C.), Nigro 2002, fig.22:4, s.319

Vaz. 2a: Geniş boyunlu, silindirik ve uzun gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı vazolardır (**Lev.41:1**). Şaraga Höyük yerleşmesine ait bu tip vazonun benzerleri sadece ağız profili vermektedir. Bu yüzden söz konusu karşılaştırma sadece ağız formu ve ağız çapları dikkate alınarak yapılmıştır. Bundan dolayı benzerleri kısmında referansı verilmiş kaplar için kesin bir sonuca varmak doğru değildir.



Benzerleri: Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Figure 23: 25 BXV.12.35 s.135

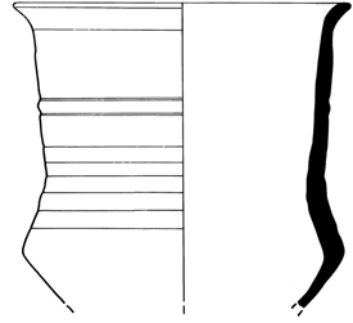
Vaz. 2b: Geniş boyunlu, uzun gövdeli, düşük ve yumuşak omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı vazolardır (**Lev.41:2**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu tip vazonun tek benzeri Tell Açana'da bulunmuştur. Tell Açana örneği Lidar Höyük örneği ile tam benzeşmektedir. Tell Açana'daki bu tip vazonun halka



dipli olduğu görülür. Ardaki tek fark omurgalarının üstünde yer alan kabartma bant bezeme üzerine yapılmış olan süslemelerdir. Tell Açana örneğinde bant bezemesi sadedir.

Benzerleri: Tell Açana (Period 2: Level X-IV), McClellan 1989, fig.33:103a, s.203

Vaz. 2c: Geniş boyunlu, uzun gövdeli, düşük ve keskin omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı vazolardır **(Lev.42:1)**. Lidar Höyük'e ait bu tip vazonun diğer merkezlerdeki benzerleri tümüdür ve Lidar Höyük vazosu ile tam bir benzerlik içerisindedir. Diğer merkezlerdeki tüm benzerlerde söz konusu bu vazo halka diplidir. Nuzi örneği diğer yerleşmelerdekilere oranla daha düşük karınlıdır. Tell Brak ve Tell Billa vazoları ise boya bezeklidir.



Benzerleri: Tell Açana (Schicht VII), Heinz 1993, Taf.2:3, s.17

Tell Rıfa'at (E4-5, Grave 1-2), Matthers 1981, fig.220:12, s.379

Hama (Periode H), Fugman 1958, fig.110:3A797(17), s.90

Haradum (3C, 1675 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.89:1-2, s.245

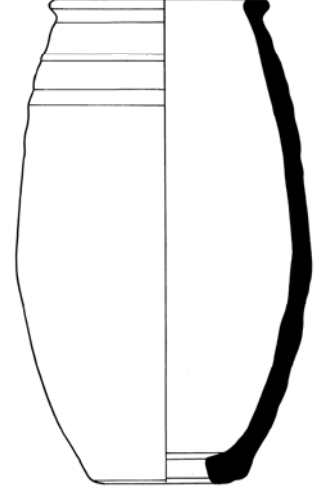
Tell Brak (HN2b/O.T.Ç.), Matthews (ed.) 2003, fig.7.29:9

Tell Billa (Stratum 3 / M.Ö. 1500), Stein 1984, Pl.IX:13

Nuzi (Stratum II / M.Ö. 1500), Stein 1984, Pl.V:16

Vaz. 2d: Geniş boyunlu, ince uzun yumurta gövdeli, içe kapanan ağızlı, dışa çekik, dışta kalınlaştırılmış ve düzleştirilmiş dudaklı, düz dipli vazolardır (**Lev.42:2**).

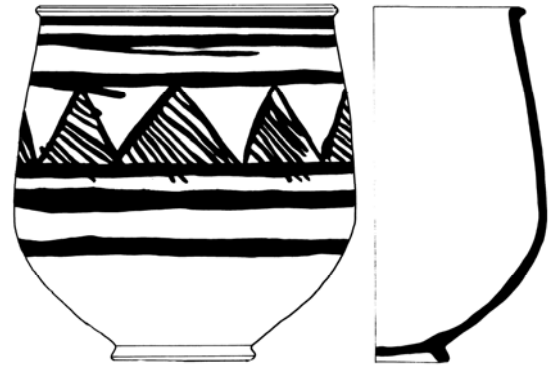
Lidar Höyük Vaz.2d'nin tek benzeri Haradum'da saptanmıştır. Ancak Haradum örneğinin ağız kısmı eksiktir. Ancak dipten itibaren büyük bir kısmı tüm olan söz konusu vazo, Lidar Höyük vazosu ile aynı forma sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Aradaki tek fark biraz eksik olan Lidar Höyük vazosunun muhtemelen düz dipli olmasıdır.



Benzerleri: Haradum (3B1, 1675 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.89:3, s.245

Vaz. 2e/boyalı: Geniş boyunlu, düşük karınlı ve yumuşak omurgalı, hafif içe kapanan ağızlı, dışa çekik ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, halka dipli vazolardır (**Lev.43:1**). Lidar Höyük

yerleşmesinden ele aldığımız bu tip vazosunun tek benzeri Chagar Bazar'da saptanmıştır. Ancak Chagar Bazar örneği bira daha dar ve uzun gövdelidir. Bunun dışında Chagar Bazar vazosu

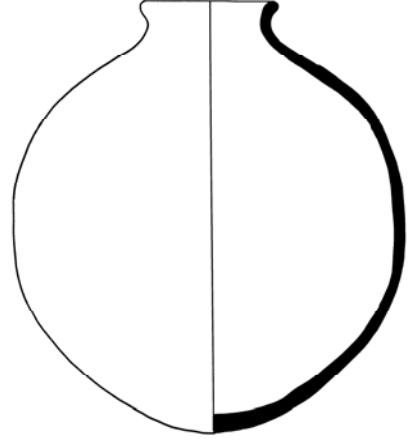


sade yatay bant bezemeleri ile biraz farklılık göstermektedir.

Benzerleri: Chagar Bazar (1. tabaka E evresi/ M.Ö. 1550), Mallowan 1947, Pl.LXXXI:6-7

Vaz. 3a: Dar ve kısa boyunlu, küresel gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, yuvarlak dipli vazolardır (**Lev.44:1**).

Lidar Höyük yerleşmesine ait bu tip vazonun Kurban Höyük'teki benzeri biraz daha şişkin gövdeli olması ile farklılık gösterir.



Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 108:A

Vaz. 3b: Dar ve kısa boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı, şişkin küre gövdeli, hafif

düzleştirilmiş dipli vazolardır (**Lev.45:1,**

46:1). Lidar Höyük'e ait bu vazonun Tell Hadidi'deki benzerinin dip kısmı eksiktir.

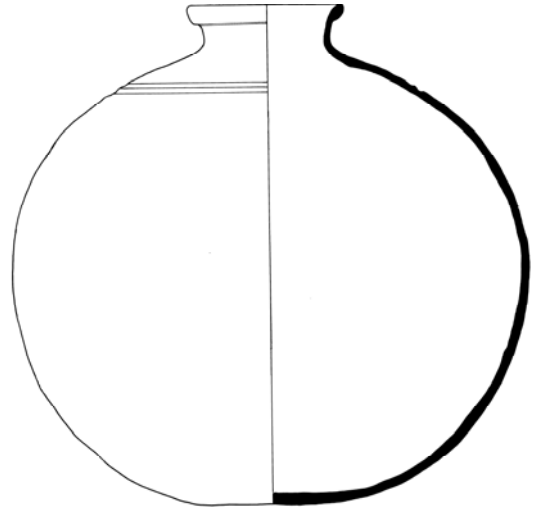
Her iki yerleşmedeki bu tip vazolar omuz

üzerine yapılmış yivlerle benzerlik

göstermektedir. Ancak Tell Hadidi vazosu

yumurta biçimli gövdesi ile biraz farklılık

göstermektedir.

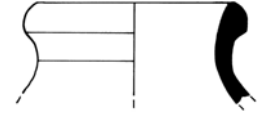


Benzerleri: Tell Hadidi (MB IIB), Dornemann 1992, Fig.3: 20 BI.40.119, s.89

Vaz. 3c/boyalı: Dar ve kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı, küresel gövdeli, halka dipli vazolardır (Lev.46:2). Lidar Höyük'e ait bu tip vazonun benzeri bulunamamıştır.



Vaz. 3d: Dar ve kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış ve düzleştirilmiş vazolardır (Lev.47:1). Şaraga Höyük'ten katalog kısmına alınan bu tip vazo ile benzerleri kısmında yer diğer yerleşmelere ait örnekler tam değildir ve çok az profil vermektedir. Küçük ağız parçalarına rağmen Şavi Höyük ile Tilbeşar örnekleri Şaraga Höyük ile tam benzeşmektedir. Tell Hadidi örneği biraz daha geniş ağızlıdır. Tell Rıfaat örneği ise neredeyse sadece dudak kısmından ibarettir.



Benzerleri: Şavi Höyük (yüzey), Dittmann 2001, Şekil 10:1, s.249

Tilbeşar (yüzey), Kepinski 1998, Pl.IX:12, s.172

Tell Hadidi (MBIIA), Dornemann 1992, Figure 16: 18 BI.151.155 s.103

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.11:17, s.27

Tell Rıfa'at (E4-5, Grave1-2), Matthers 1981, fig.220:2, s.379

Vaz. 3e: Dar ve kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dudakları dışta kalınlaştırılmış ve dudakların ortası hafif bir oluk ile belirtilmiş vazolardır (**Lev.47:2**). Şaraga Höyük'ten tek bir örnekle temsil edilen bu tip vazo, Fırat kıyı yerleşimleri ile Fırat'ın batısında geniş bir yayılım alanı bulmuştur. Ebla ve Kurban Höyük örnekleri biraz daha uzun boyunlu olmaları ile farklılık göstermektedir. Diğer bütün merkezlerdeki örnekler Şaraga Höyük ile tam benzerlik göstermektedir. Lidar Höyük ve Haradum'da saptanmış olduğumuz benzerler tümüdür. Söz konusu iki yerleşimdeki bu tip vazolar yumurta gövdeli ve yuvarlak diplidir.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 4), Kaschau 1999, Taf.98:7

Horum Höyük (F aşaması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:7, s.274

Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 114:H

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Figure 23: 6 BXV.155.252
s.135

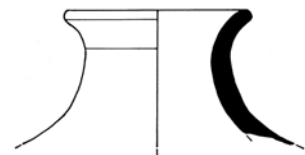
Tell Rıfa'at (H5-16), Matthers 1981, fig.224:1, s.389

Ebla (IIIB), Matthiae, 1980, fig.41, s.148

Salamiyah Bölgesi (yüzey), Calvet 2002, Plate III: 99.415.1, s.110

Haradum (3C, 1725 – 1690 B.C.), Kepinski 1992, fig.64:3-4, s.195

Vaz. 4a: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı vazolardır (**Lev.47:3-4**). Şaraga Höyük'ten iki örnekle temsil edilen bu tip vazolar sadece ağız ve boyun profili vermektedir.



Şaraga Höyük'te bu tip vazoların ağız çapları 10cm. ile 16cm. arasında değişmektedir. Diğer merkezlerdeki benzerleri sadece hafif kalınlaştırılmış dudakları ile farklılık göstermektedir. Kara Kuzak ve Tell Halava'da bulunan benzer tipler yumurta gövdeli ve yuvarlak diplidir.

Benzerleri: Tell Hadidi (MBI), Dornemann 1992, Figure 20: 11
BIV.101.B542 s.111

Tell Hailane (O.T.Ç), Matthers 1981, fig.227:2, s.397

Tell Rıfa'at (E4-5, Grave 1-2), Matthers 1981, fig.220:6, s.379

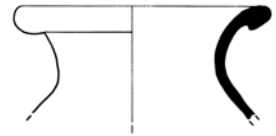
Tell Qara Quzaq (Level II-3), Pereiro, 2007, fig.8:2, s.324

Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.2:2, s.242

Ebla (IIIA), Matthiae 1980, fig.35, s.142

Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 95:589

Vaz. 4b: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, tam dışa dönük ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı vazolardır (**Lev.48:1-3**). Lidar Höyük yerleşmesinde birçok örneği bulunan bu tip vazonun tek benzeri Ebla'da saptanmıştır.



Benzerleri: Ebla (IIIA), Matthiae 1980, fig.35, s.142

Vaz. 4c: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, ağız altı kabartma bir halka bant ile belirtilmiş vazolardır (**Lev.49:1-2, 50:1-5**). Çok geniş bir coğrafyada kullanılan dönemin en sevilen vazo formlarındandır. Katalog kısmına alınan Şaraga Höyük örnekleri dahil 23 merkezde bu tip vazolara rastlanmıştır.



Şaraga Höyük'te de çok sayıda örneği ele geçmiştir. Şaraga Höyük'te bu tip vazoların ağız çapları 10cm. ile 21cm. arasında değişmektedir. Genel formu ve ağız altına yerleştirilen halka şeklinde kabartma bezemesi ile kolaylıkla ayırt edilebilen bir tiptir. Elimizdeki sağlam örneklerden bu tip vazolarında düz dipli oldukları anlaşılmıştır. Bu tip vazolarda özellikle, omuz üzerinde yatay yivlerle oluşturulmuş bantlar görülür.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 2), Kaschau 1999, Taf.60:2

Oylum Höyük (Grab 288/O.T.Ç.), Özgen 2001, Abb.18:c, s.79

Tilbeşar (yüzey), Kepinski 1998, Pl.IX:11, s.172

Şavi Höyük (Evre 10-15/ O.T.Ç.II), Bucak 2004, Şekil 11:TT17, s.173

Horum Höyük (F açması / geçiş), Marro 2000, Pl. VI:8, s.274

Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 123:A-B

Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 114:F

Hirbemerdon (Alley 47, L.225), Laneri 2008, fig.13:139,144, s.226

Tell Açana (Period 2: Level X-VIII), Mcclellan 1989, fig.34:131a, s.204

Tell Qara Quzaq (Level III-2), Pereiro, 2007, fig.5:10, s.321

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Figure 22: 7 BXV.103.250, s.134

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Figure 23: 39-41, s.135

Tell Hadidi (MBIIB), Dornemann 1992, Figure 3:26-29, s.89

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.11:26,29, s.27

Tell Rifa'at, Matthers 1978, fig.9:43, s.141

Tell Hailane (O.T.Ç), Matthers 1981, fig.227:6, s.397

Ebla (IIIA2, MB IB 1900–1800 B.C.), Nigro 2002, fig.7:18-21, s.307

Mari (saray) Parrot 1959, fig.87:895, s.123

Tell Munbaqa, Feyter, 1989, fig.3:1, s.244

Tell Es-Sweyhat (period E-D, Early-Middle Bronze Age), Holland 2006, fig.150:4

Tell Bia / Tutul (CC7), Einwag 1998, Fig.5: Typ96

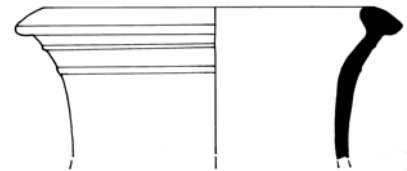
Salamiyah Bölgesi (yüzey), Calvet, 2002, Plate III: 99.405.69, s.110

Hammam et- Turkman (MB I 1950-1750 B.C.), Loon 1985, fig.7:C, s.35

Haradum (3C,3D 1725 – 1690 B.C.), Kepinski 1992, fig.64:1-5,7, s.195

Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 93:585

Vaz. 4d: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı vazolardır (**Lev.51:1**). Vaz.4d, Şaraga Höyük'ten tek bir örnekle temsil edilmektedir. Şavi Höyük'te bulunan benzeri dudaklarının yivli olması



ile biraz farklılık gösterir. Haradum örneği ise tam boyun profili vermesede benzerlik kurmamızı sağlamaktadır. Üç yerleşmede de bu tip vazoların ağız çapları paralellik göstermektedir.

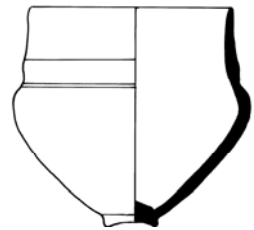
Benzerleri: Şavi Höyük (yüzey), Dittmann, 2001, Şekil 10:8, s.249

Haradum (3C, 1725 – 1690 B.C.), Kepinski 1992, fig.77:9, s.221

IV.2.6. VAZOCUK

Vazo olarak tanımladığımız kapların daha küçük boyutlu olanlarına vazocuk denmiştir. Söz konusu bu kapların ağız çapları 5cm ile 10.5 cm, yükseklikleri ise 13.4cm. ile 7.4cm. arasında değişmektedir. Vazocuklar arasında halka, düz ve yuvarlak olmak üzere üç çeşit dip kullanılmıştır. Vzc.1b en çok kullanılan tip olarak karşımıza çıkmaktadır. Katalog kısmına aldığımız vazocukların tamamı sağlam örneklerle temsil edilmektedir.

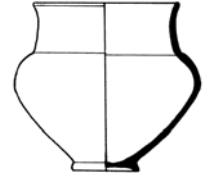
Vzc. 1a: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, düz yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli vazocuktur (**Lev.52:1**). Katalog kısmında bu tip vazocuk Şaraga Höyük'ten tek örnekle temsil edilmektedir. Vzc.1a'nın Lidar Höyük ve Horum Höyük'te tam benzerleri saptanmıştır. Lidar Höyük'te çok sayıda bulunan bu tip vazocuklar biraz daha geniş halka dipli olmalarıyla küçük bir farklılık gösterir. Şaraga Höyük'te olduğu gibi Lidar Höyük'te de bu tip vazocukların daha iri boyutluları bulunmaktadır.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.189:2

Horum Höyük (B açması, mezar), Marro 1997, Pl.VII:5, s.390

Vzc. 1b: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli vazocuklardır (**Lev.52:2-3, 53:1-2**). Şaraga Höyük'e ait bu tip vazocuk birçok yerleşmede görülür. Lidar Höyük ve Horum Höyük örnekleri Şaraga Höyük'ten farksızdır. Diğer yerleşmelerde ise küçük farklılıklar göze çarpar. Tell Açana, Ebla ve Hammam et-Turkman örnekleri birbirlerinden farksızdır. Ancak bu yerleşmelere ait söz konusu vazocuklar, Şaraga Höyük örneğine göre biraz daha dışa açılan ağızlıdır. Hammam et-Turkman'da görülen ve form olarak Vzc.1b ile benzeşen diğer bir örnek ile Haradum örnekleri kalınlaştırılmış düz dipleri ile biraz farklılık gösterirler.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.268:1

Tilbeşar (chantier J), Kepinski 1999, fig.4:2, s.250

Horum Höyük (İTÇ/OTÇ geçiş), Marro 2000, Pl.VII:10, s.275

Tell Açana (Period 2: Level X-IV), Mcclellan 1989, fig.33:106b, s.203

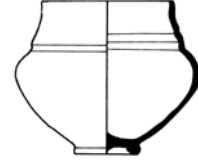
Ebla (IIIB) Matthiae 1980, fig.41, s.148

Hammam et- Turkman (VII-VIII grave groups), Loon 1988, Plate 61:42

Hammam et-Turkman (VIIB), Loon 1991, Plate 22:7058, s.137

Haradum (3B1, 1675 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.102:10, s.271

Vzc. 1c: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, içe kapanan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli vazocuktur (**Lev.53:3**). Şaraga Höyük yerleşmesine ait bu tip vazocuğun tek benzeri Lidar Höyük'te görülür. Ancak Lidar Höyük'ten tek bir örneğini bulabildiğimiz bu tip vazocuğun ağız kısmı biraz eksiktir. Ancak söz konusu kabın mevcut durumu iki örnek arasında benzerlik kurmamıza olanak sağlamaktadır.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.213:1

Vzc. 1d: Geniş boyunlu, gövdenin ortasından omurgalı, içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı, halka dipli vazocuktur (**Lev.54:1**). Şaraga Höyük'e ait bu tip vazocuğun Tell Halava'da saptadığımız benzeri, biraz daha düşük karınlı olması ile farklılık gösterir.



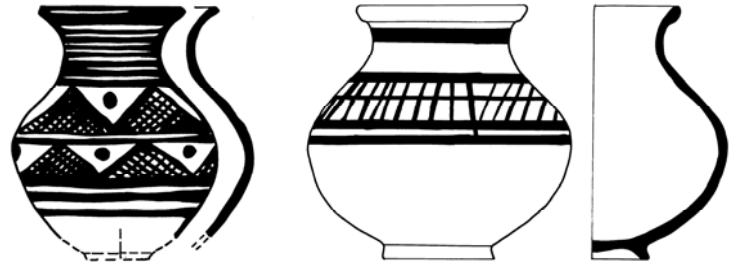
Benzerleri: Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 84:495

Vzc. 2a: Dar boyunlu, küre gövdeli, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış basit düz dudaklı, yuvarlak dipli vazocuktur (**Lev.54:2**). Vzc.2a, Şaraga Höyük yerleşmesinden tek örnekle temsil edilmektedir. En yakın benzeri Haradum'da saptanmıştır. Her iki yerleşmedeki örneklerin kap ölçüleri birbirleri ile tam bir paralellik göstermektedir. Ancak Haradum örneği biraz daha kısa boyunludur.



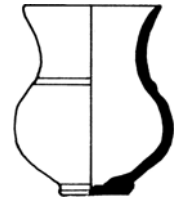
Benzerleri: Haradum (3C, 1725 – 1690 B.C.), Kepinski 1992, fig.101:4, s.269

Vzc. 2b/boyalı: Dar boyunlu, küresel gövdeli, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış basit düz dudaklı, halka dipli vazocuklardır (**Lev.55:1-2, 56:1**). Bu tip vazocuklar katalog kısmında Lidar Höyük'ten bir, Üçtepe'den iki örnekle temsil edilmiştir. Benzer form özellikleri gösteren bu üç örnek farklı boya bezemelere sahiptirler.



Lidar Höyük ile Üçtepe örnekleri arasında görülen diğer küçük ayrıntı ise Lidar Höyük örneğinin halka, diğerlerinin ise düz dipli olmasıdır.

Vzc. 2c: Dar boyunlu, küresel gövdeli, düşük karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli vazocuklardır (**Lev.56:2**). Şaraga Höyük'ten katalog kısmına alınan ve tek örnekle temsil edilen bu tip vazocuğun tek benzeri Tell Açıana'da saptanmıştır. Ancak Tell Açıana örneği biraz daha basık karınlıdır.



Benzerleri: Tell Açıana (Period 2: Level X-IV), McClellan 1989, fig.34:125, s.204

IV.2.7. TESTİLER

Ağız çap ölçüleri her zaman için profil derinliğinin yarısından az olan, kulplu, daralan boyunlu, yuvarlak veya yonca ağızlı kaplar testi olarak isimlendirilmiştir. Katalog kısmına alınan testilerin tamamı Lidar Höyük yerleşmesine aittir. Testi tipleri arasında, yoğunlukları açısından diğerlerinden farklılık gösteren özel bir tip yoktur. Ancak Tes. 2a, 2c ve 2e'nin benzerleri bulunamamıştır. Şaraga Höyük'te çok sayıda kulp parçası bulunmasına rağmen bunlardan hiçbiri ağız profili vermemektedir. En çok halka olmak üzere, yuvarlak ve düz dipte kullanılmıştır.

Tes. 1a: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, omuz üstünde tek kulplu, küre gövdeli, disk veya halka dipli testilerdir (**Lev.57:1-2**).

Lidar Höyük'e ait bu tip testilerin Tilbeşar, Ebla ve Hama'da benzerleri saptanmıştır. Genel form açısından dört yerleşmenin örnekleri birbirleri ile tam benzeşmektedir. Tilbeşar ve Ebla örneklerinde kulpların böbrek biçiminde kesitli oldukları görülür.



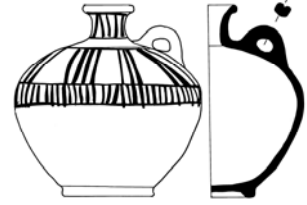
Lidar Höyük'te ise daha çok oluklu kuplar kullanılmaktadır.

Benzerleri: Tilbeşar (chantier D2, TILB IVA1, 2100-2000), Kepinski 2007, fig.8

Ebla (IIIB, MB II 1800–1600 B.C.), Nigro 2002, fig.22:1, s.319

Hama (periode H, tombeaux), Fugmann 1958, Planche X:6B594

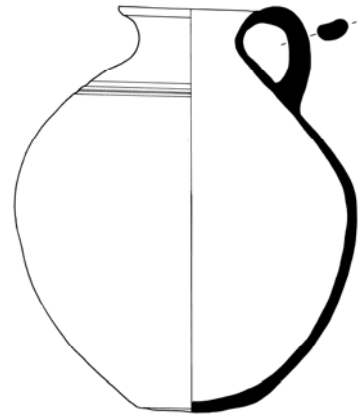
Tes. 1a/byl.: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, omuz üstünde tek kulplu, küre gövdeli, disk veya halka dipli testilerdir (**Lev.58:1**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu tip testi, tip 1a'dan sadece boya bezemesi ile ayrılmaktadır. Kilikya boyalı seramik grubu içerisinde bu testi tipi ve bezeme çeşidi karakteristik özellik taşır. Bundan dolayı bu tip testinin benzerleri Kilikya boyalı seramik grubunun yayılım alanı içinde saptanmıştır. Her üç yerleşmenin söz konusu örneklerini tipolojik ve bezeme açısından ayırt etmek çok zordur.



Benzerleri: Kinet Höyük (MB II), Gates 2001, III:4

Hama (periode H, tombeaux), Fugmann 1958, Planche X:5B485

Tes. 1b: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, hafif kalınlaştırılmış dudaklı, ağızdan omuza inen tek kulplu, küresel gövdeli, düz dipli testilerdir (**Lev.58:2**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu testinin tam benzeri Hama'da saptanmıştır. Tell Rıfaat'ta belirlediğimiz benzer örnek ise sadece ağız profili vermektedir. Bundan dolayı sağlıklı bir karşılaştırma yapılamamıştır.



Benzerleri: Tell Rıfaat (H5-18), Matthers 1981, fig.226:9, s.393

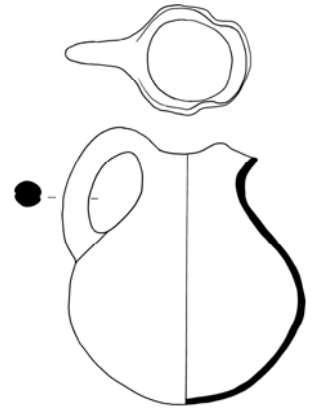
Hama (Periode H), Fugman 1958, fig.110:3A734(16), s.90

Tes. 1c: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, ağızdan omuza inen tek kulplu, basık küre gövdeli, halka veya yuvarlak dipli testilerdir (**Lev.59:1-2**). Lidar Höyük yerleşmesine ait bu tip testinin tek ve tam benzeri Tell Halava’da saptanmıştır.

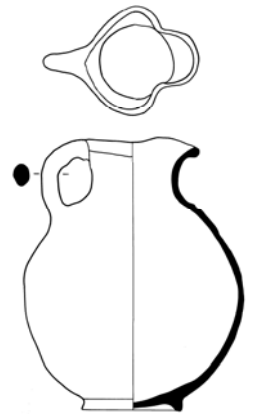


Benzerleri: Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 86:561

Te. 2a: Yonca ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, basit düz dudaklı, ağızdan omuza inen kulplu, küresel gövdeli, yuvarlak dipli testilerdir (**Lev.60:1**). Lidar Höyük’e ait bu testinin tam benzeri bulunamamıştır. Ancak Tell Halava’da bu testinin omurgalı karınlı ve düz dipli örneği bulunmaktadır⁷⁶.



Tes. 2b: Yonca ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, ağızdan omuza inen kulplu, küresel gövdeli, halka dipli testilerdir (**Lev.61:1**). Lidar Höyük yerleşmesinin bu tip testisinin en yakın benzerleri Oylum Höyük ve Tilbeşar’da görülür. Oylum Höyük örneği sadece düz dipli olması ile farklılık gösterir. Tilbeşar örneği biraz eksiktir. Ancak genel formunu tamamlamakta ve Lidar Höyük örneği ile



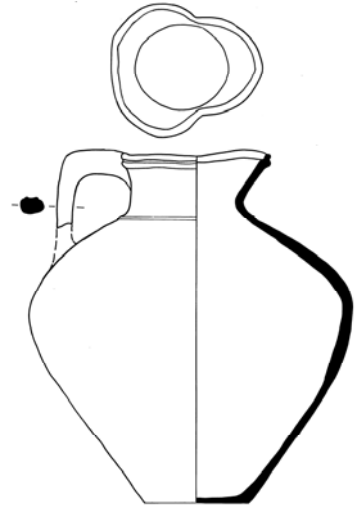
⁷⁶ Tell Halava A (MB I), Hempelmann, 2005: Taf. 96:592

benzeşmektedir.

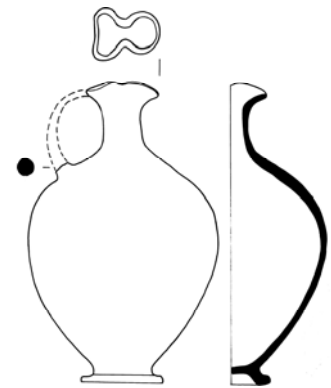
Benzerleri: Oylum Höyük (Grab 244/O.T.Ç.), Özgen 2001, Abb.7:e, s.69

Tilbeşar (MBA), Kepinski 2004, fig.3:854.36, s.470

Tes. 2c: Yonca ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, dudak altı bir bant ile kalınlaştırılmış, ağızdan omuza inen kulplu, yumurta gövdeli, düz dipli testilerdir (**Lev.62:1**). Lidar Höyük'e ait bu testinin benzeri bulunamamıştır.



Tes. 2d: Yonca ve dışa açılan ağızlı, ince uzun boyunlu, basit düz dudaklı, ağızdan omuza inen kulplu, yumurta gövdeli, yüksek halka dipli testilerdir (**Lev.63:1**). Lidar Höyük tip 2d testisinin tek ve tam benzeri Hama'da saptanmıştır.



Benzerleri: Hama (periode H, tombeaux), Fugmann 1958, Planche X:5B369

Tes. 2e: Yonca ve dışa açılan ağızlı, uzun ve geniş boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, ağızdan gövdeye inen kulplu, basık ve yumuşak omurgalı karınlı, halka dipli testilerdir (**Lev.64:1**). Lidar Höyük tip 2e testisinin benzeri bulunamamıştır. Ancak benzer örgü biçimli kulpların başka yerleşmelerde kullanıldığını bilmekteyiz⁷⁷.

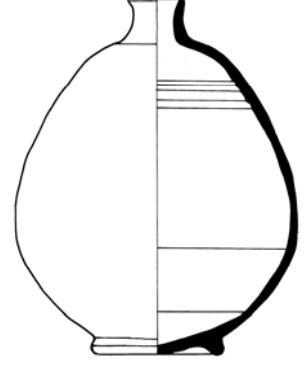


IV.2.8. ŞİŞELER

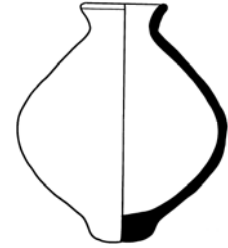
Şişeler, profil derinlik ölçüsü her zaman için ağız çapının en az üç katından fazla olan, dar ağızlı ve boyunlu, kaplardır. Katalog kısmına alınan şişelerin çok azı sağlam durumdadır. Elimizde bulunan sağlam örneklerin dip kısımları bir örnek dışında halka diplidir. Şiş.1b ise yükseltilmiş ve kalınlaştırılmış düz diplidir. Şişelerin ağız çapları 3cm. ile 8cm. arasında değişmektedir. Elimizde bulunan sağlam örneklerin yükseklikleri ise 9cm. ile 19cm. arasında değişmektedir. Şişe formları içerisinde en yaygın form M.Ö. 3. binin sonlarından itibaren benzer örneklerine rastladığımız ve özellikle mezar hediyesi olarak ele geçen Şiş. 1c'dir. Şişe 1a, 1b, 2a, 2e ve 2f'nin benzerleri bulunamamıştır.

⁷⁷ Nigro; 2002: fig.16-17, s.312. Ebla'da bu tip kulplar "K.Suriye /Kilikya boyalıları" seramik grubu içerisinde değerlendirilen testilerde görülmektedir.

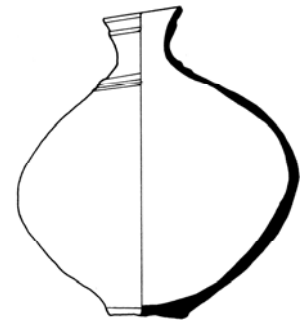
Şi. 1a: Kısa boyunlu, uzun yumurta gövdeli, düz yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli şişelerdir (**Lev.65:1**). Lidar Höyük'ten katalog kısmına aldığımız bu tip şişenin benzeri bulunamamıştır.



Şiş. 1b: Kısa boyunlu, yumurta gövdeli, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, dar ve yüksek düz dipli şişelerdir (**Lev.65:2**). Lidar Höyük'e ait bu şişenin benzeri bulunamamıştır. Sadece Haradum'da benzer dip ve gövde formu gösteren ancak geniş ağızları dolayısıyla vazo formu içerisinde değerlendirilebilecek kaplar bulunmaktadır⁷⁸.



Şiş. 1c: Kısa boyunlu, şişkin karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı veya ağız altı hafif kabartma bir bant ile kalınlaştırılmış, çok ince halka dipli şişelerdir (**Lev.66:1-2**). Bu tip şişelerin bazıları bazen omurgalı gövdelidir. Çok yaygın bir kullanım alanı gösteren bu tip şişeler katalog kısmında Şaraga Höyük ile



⁷⁸ Haradum (3B2, 1690 – 1675 B.C.), Kepinski, 1992. fig.101:3, s.267

temsil edilmektedir. Tilbeşar'da saptadığımız benzer form tamamıyla Şaraga Höyük örneğinden farksızdır. Diğer merkezlerde görülen örnekler ise form açısından çok benzerdirler. Ancak bazı küçük farklılıklar göstermektedir. Lidar Höyük örneği biraz daha yüksek halka diplidir. Horum Höyük örneğinin biraz daha uzun boyunlu olduğu görülür. Kültepe'de gövde biraz daha dardır. Tell Açıana ve Hama'da ise sadece omuz üzerinde kabartma bezeme görülmez.

Benzerleri: Oylum Höyük (Grab 96/O.T.Ç.), Özgen 2001, Abb.17:1, s.78

Tilbeşar (MBA), Kepinski 2004, fig.3:IB17/7, s.470

Lidar Höyük (Grab 139), Kaschau 1999, Taf. IX/139:1

Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.268:5

Horum Höyük (F açması / Tombe), Marro 2000, Pl. VII:11, s.275

Horum Höyük (B açması / Tombe), Marro 1997, Pl. VII:3, s.390

Tell Açıana (Schicht VII), Heinz 1993, Taf.2:1b, s.17

Hama (periode H, tombeaux), Fugmann 1958, Planche X:5B494

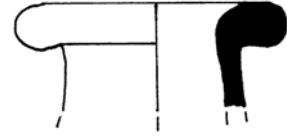
Kültepe (Level Ia, cist grave), Emre 1999, fig.1-4:3, s.47

Şiş. 1d: Kısa boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış şişelerdir (**Lev.67:1-2**). Şaraga Höyük Şiş.1d olarak belirlenen örnekler çok az ağız profili vermektedir. Bundan dolayı tam ve sağlıklı bir karşılaştırma yapılamamıştır. Lidar Höyük'ten benzer kabul ettiğimiz bu tip şişe dar gövdeli ve yuvarlak diplidir.

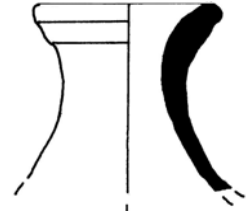


Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 3/2), Kaschau 1999, Taf.325:1

Şiş. 2a: Uzun boyunlu, düz yükselen ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik şişelerdir (**Lev.67:3**). Bu şişe parçaları Şaraga Höyük'e aittir ve benzerleri bulunamamıştır.



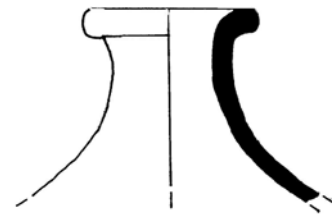
Şiş. 2b: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı şişelerdir (**Lev.67:4**). Şaraga Höyük yerleşmesine ait bu tip şişeler uzun boyunlu olmaları ile Şiş.1c'den farklılaşırlar. Bu tipe dahil edebileceğimiz iki örnek Lidar Höyük ve Tell Açana'dan gelmektedir.



Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.195:3

Tell Açana (Schicht VII), Heinz 1993, Taf.2:1b, s.17

Şiş. 2c: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik şişelerdir (**Lev.68:1-4**). Şaraga Höyük'e ait bu şişelerin dudakları bazen tam dışa çekik veya fazla kalınlaştırılmış dudaklıda olabilmektedir⁷⁹. Lidar Höyük'te saptamış olduğumuz benzer örnek boyundan sonra aniden genişleyen omuzları ile dikkat çekmektedir. Haradum örneği ise küçük bir parçadır ve Şaraga Höyük Şiş.2c'nin tam dışa çekik dudaklıları ile benzeşmektedir.

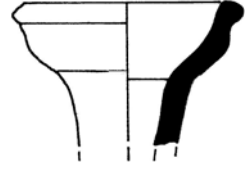


⁷⁹ Diğer örnekler için bkz. Şişeler Lev.68

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.230:2

Haradum (3B1, 1675 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.76:6, s.219

Şiş. 2d: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, ağız kısmı boyundan sonra yumuşak bir omurga ile genişletilmiş, dudak altı hafif bir oluk ile belirtilmiş şişelerdir (**Lev.69:1**). Şaraga Höyük'e ait bu tipik şişenin genel formunu, diğer merkezlerde bulunan benzer ve sağlam örneklerden anlayabilmekteyiz. Lidar Höyük, Ebla, Hama ve Kültepe'de bulunan bu tip şişeler birbirlerinden farksızdır. Bu tip şişeler yumurta biçimli uzun gövdeli ve halka diplidir.



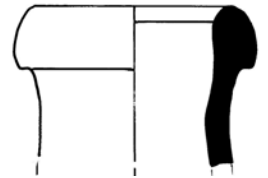
Benzerleri: Lidar Höyük (Grab 182), Kaschau 1999, Taf.XIV:182:1

Ebla (IIIB, MB II 1800–1600 B.C.), Nigro 2002, fig.22:8, s.319

Hama (periode H, tombeaux), Fugmann 1958, Planche X:5B683

Kültepe (Level Ia-Pot-grave ve Level Ib-cist grave), Emre 1999, fig.5-6, s.48

Şiş. 2e: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı şişelerdir (**Lev.69:2**). Bu tip şişe Şavi Höyük'ten katalog kısmına alınmış ancak benzeri bulunamamıştır.



IV.2.9. MATARALAR

Mercimek biçimli, yassı gövdeli, dar ve uzun boyunlu, küçük ağızlı, yuvarlak dipli kaplar matara olarak tanımlanmıştır. Bu tür kaplar, genellikle iki gövde parçasının birbirine yapıştırılmasıyla oluşturulur. Birçok merkezde mezar hediyesi olarak ele geçen bu tip kaplar katalog kısmında Şaraga Höyük ve Lidar Höyük örnekleri ile temsil edilmektedir. Katalog kısmında bulunan mataralar tek ve çift kulplu olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Tek kulplu mataraların, çift kulplu mataralara oranla çok daha yoğun kullanıldığı görülmektedir. Özellikleri itibariyle diğer formlardan çok çabuk ayrılan ve diğer merkezlerdeki benzerleriyle çok rahat eşleştirilebilen bir kap formudur.

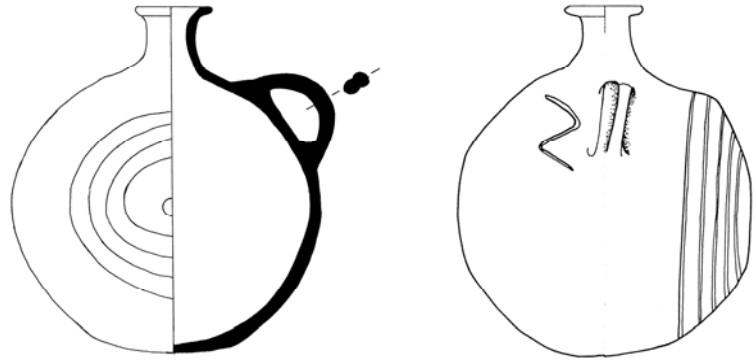
Mat. 1a: Şaraga Höyük yerleşmesinden tek bir örnekle temsil edilen bu tip matara, tek kulplu, mercimek biçimli, basık ve yassı gövdeli, dışa açılan ağızlı, uzun ve dar boyunlu,

kalınlaştırılmış dudaklı ve yuvarlak diplidir

(Lev.70:1). Şaraga

Höyük Orta Tunç Çağı

mezarında ele geçen



matara, diğer çağdaş merkezlerde de mezar hediyesi olarak ele geçen çok tipik bir formdur. Omuz üzerine yerleştirilmiş kulp böbrek kesitlidir. Gövde üzerinde merkezden dışa doğru büyüyen daireler şeklinde boya bezeme bulunur. Kulbun yan tarafında, çömlekçi işareti olduğunu düşündüğümüz, “Z” harfine benzer bir kazı

bezek bulunmaktadır. Şaraga Höyük matarası aşağıda referansları verilmiş mataralarla tam olarak benzeşmektedir.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 5), Kaschau 1999, Taf.206:4

Lidar Höyük, Kaschau (Grab 103), 1999, Taf.XIII / 103:1

Tilbeşar (chantier J), Kepinski 1999, fig.4:1, s.250

Kültepe (I ve II. kat), Özgüç 2005, Res.105, s.120

Mari (O.T.Ç.), Parrot 1959, fig.84:857, s.117

Tell Bia / Tutul (Grave 27), Einwag 2002, Fig.20:4, s.159

Tell Bia / Tutul (Grave 304), Einwag 2002, Fig.21, s.160

Baguz Mezarlığı, Kohlmeyer, 1986, Abb.2, s.55

Haradum (3B2, 1690 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.76:1, s.195

Hama (periode H, tombeaux), Fugmann 1958, Planche X:6B594

Mat.1b: Lidar Höyük yerleşmesinden tek bir örnekle temsil edilen bu tip

matarası, çift kulplu, mercimek

biçimli gövdeli, dışa açılan

ağızlı, uzun ve dar boyunlu,

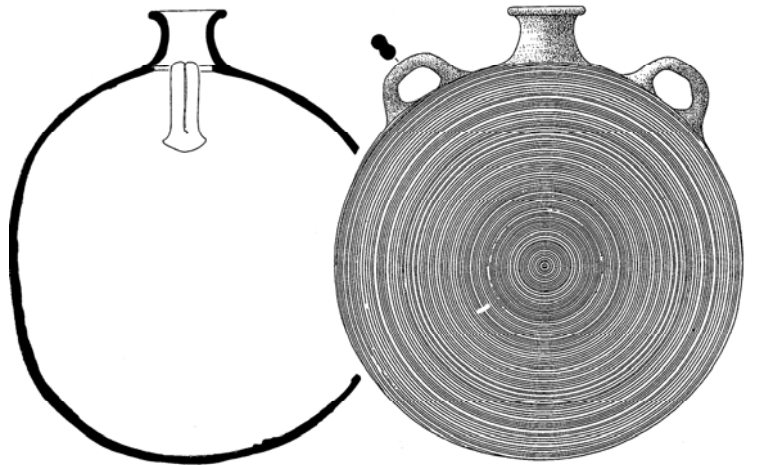
kalinlaştırılmış dudaklı ve

yuvarlak diplidir (**Lev.71:1**).

Aynı mezar içerisinde tek kulplu

bir başka matarası ile birlikte

mezar hediyesi olarak



kullanılmıştır. Tell Hadidi ve Kültepe’de saptadığımız benzer mataralar sadece kulp

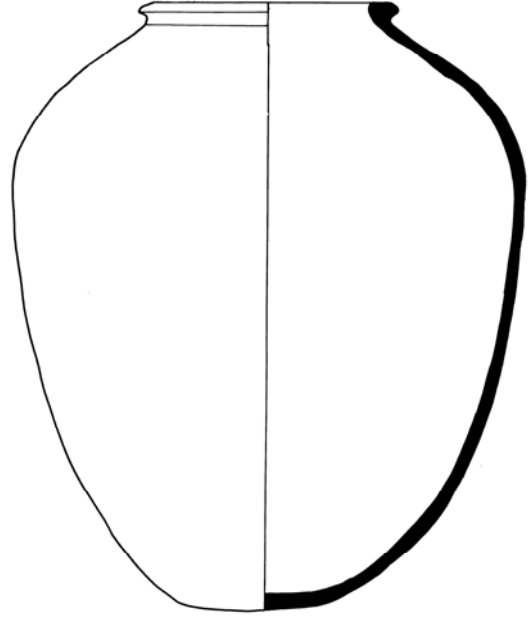
özellikleri ile küçük bir farklılık gösterir. Lidar Höyük matarasında kullanılan böbrek kesitli kulp, Tell Hadidi ve Kültepe’de yuvarlak kesitlidir.

Benzerleri: Tell Hadidi (Tomb 1972), Dornemann 1977, Fig.14:32, s.125
Kültepe (I. tabaka), Emre 1995, fig.18, s.191

IV.2.10. KÜPLER

Profil derinlik ölçüsü ağız çapının her zaman iki katından fazla olan iri boy kaplar küp olarak kabul edilmiştir. Katalog kısmında değerlendirmiş olduğumuz küplerin ağız çapları 22.5cm.den 50cm.nin üzerine çıkabilmektedir. Elimizde bulunan sağlam örneklerden ise bu küplerin 1m. yüksekliğe kadar ulaştığını söyleyebiliriz. Küpler, Şaraga Höyük ve Lidar Höyük’te yoğun miktarda bulunmuştur. Katalog kısmına alınmış olan küplerin büyük çoğunluğunu Şaraga Höyük olmak üzere Lidar Höyük, Kurban Höyük ve Tilbeşar buluntuları oluşturur. Küp 1b, 1c, 2b, ve 3d en yaygın görülen tip çeşitleridir. Küp 3e’nin ise benzerleri bulunamamıştır. Şaraga Höyük’e ait küplerin dudak kısımları, bir tip (Küp 3e) haricinde tamamen yivlerle bezenmiştir.

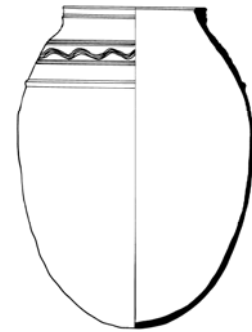
Küp 1a: Boyunsuz, yumurta gövdeli, içe kapanan ağızlı, dışa çekik dudaklı, düz dipli küplerdir (**Lev.72:1**). Lidar Höyük'e ait bu küpün benzerleri Oylum Höyük ve Tell Hadidi'de saptanmıştır. Oylum Höyük örneği yuvarlak dipli ve omuz üzerine çapraz tarak bezeme yapılmıştır. Tell Hadidi örneği ise küçük bir ağız profili vermektedir.



Benzerleri: Oylum Höyük (Y10/O.T.Ç.), Özgen - Helwing, 2001, Abb.16:e, s.77

Tell Hadidi (MB I), Dornemann 1992, Fig.20: 24. BIV.103.505, s.111

Küp 1b: Boyunsuz, yumurta gövdeli, içe kapanan ağızlı, kalınlaştırılmış ve yivlerle belirtilmiş dudaklı, düz dipli küplerdir (**Lev.73:1**). Lidar Höyük'e ait bu küpün birebir benzeri Kurban Höyük'te görülür. Tel Afis örneği sağlam durumda ve Lidar Höyük ile yakın bir benzerlik gösterir. Diğer merkezlerde saptadığımız benzerler ise sadece ağız profili vermektedir. Bundan dolayı sağlıklı bir karşılaştırma yapmak mümkün olmamıştır.



Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 121:E

Tell Qara Quzaq (Level II-3), Pereiro, 2007, fig.8:23, s.324

Ebla (IIIA1, MB IA 2000-1900 B.C.), Nigro 2002, fig.3:17, s.300

Tell Afis (EB/MB), Mazzoni 2007, fig.4:7, s.215

Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag 1998, Taf.5: Typ91

Küp 1c: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, her iki tarafı kalınlaştırılmış ve yivlerle belirtilmiş dudaklı, yivlerin tamamına yakını ağız düzleminin iç kısmında yer alan küplerdir (**Lev.74:1-**



3). Şaraga Höyük yerleşmesinin en sevilen kap formları içerisinde yer almaktadır. Bu tip aynı zamanda geniş bir yayılım alanına sahiptir. Diğer merkezlerde saptadığımız benzerlerinin tamamı sadece ağız profilinden oluşmaktadır. Ancak dudak kısmının ayırt edici özelliğinden ve ağız çapları arasındaki paralellikten dolayı, diğer merkezlerdeki örneklerin Şaraga Höyük ile tam bir benzerlik içinde olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Benzerleri: Şavi Höyük (İ.T.Ç./O.T.Ç. geçiş), Dittmann 2002, fig.7:TT27, s.255

Mezraa Höyük, Ökse 2001, Şekil 11:10, s.209

Tell Açana (Schicht X), Heinz 1993, Taf.1:5b, s.13

Tell Qara Quzaq (Level III-2), Pereiro, 2007, fig.5:17, s.321

Tell Hadidi (MB IIA), Dornemann 1992, Fig.19: 2-3, s.109

Tell Hadidi (MBII, area B), Dornemann 1977, Figure 22: 5 BXV.105.177, s.134

Habuba-Kabira (Larsa zeit), Heinrich 1971, Abb.10:4-5, s.26

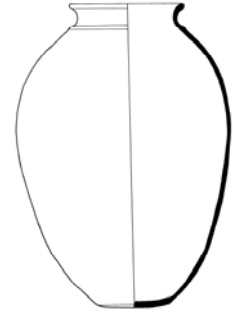
Tell Rifa'at (O.T.Ç.), Matthers 1978, fig.8:24, s.139

Tell Munbaqa, Feyter 1989, fig.4:13, s.246

Tell Es-Sweyhat (period E-D, Early-Middle Bronze Age), Holland 2006, fig.219:6

Hammam et- Turkman (VII:3/O.T.Ç.II), Loon 1988, Plate 136:142

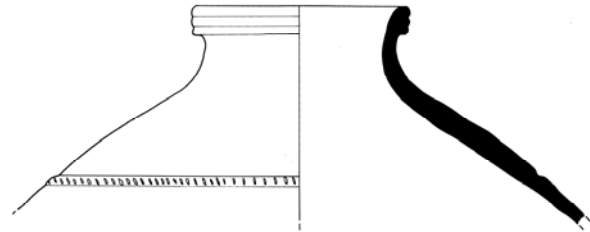
Küp 2a: Kısa boyunlu, yumurta gövdeli, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, düz dipli küplerdir (**Lev.75:1**). Lidar Höyük'e ait bu küpün tek yakın benzerleri Tell Bia /Tutul ve Tell Halava'da saptanmıştır. Ancak Tell Bia örneği halka dipli olması ile biraz farklılık gösterir⁸⁰. Tell Halava örnekleri ise biraz daha dışa çekik dudaklı ve boyun altındaki kabarma bant bezemenin altında yiv bezeme örnekleride görülebilmektedir.



Benzerleri: Tell Bia / Tutul (Palace A:CC7), Einwag 2002, Fig.12:2, s.154

Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 92:582

Küp 2b: Kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve kenardan yivlerle belirtilmiş dudaklı küplerdir (**Lev.76:1**). Katalog kısmına alınan bu tip küp Kurban Höyük'e aittir. Ağız kenarının yivlerle bezenmesi



⁸⁰ Tell Bia/Tuttul'da genel form açısından Küp 2a'ya yakın, ancak dudak özellikleri biraz farklı olan düz dipli küpler bulunmaktadır. Söz konusu küpler için bkz. Einwag 2002, fig.12, s.1554

Kurban Höyük'te, özellikle iri kaplarda çok sevilen bir uygulamadır⁸¹. Bu tip ağız biçimine sahip Oylum Höyük ve Tell Halava örnekleri tümüdür. Bu iki yerleşmedeki küpler birbirleri ile benzeşmektedir. Her ikisinde yumurta gövdeli, düz dipli ve omuz üstü bezemelidir. Lidar Höyük'te ise bu tip ağız parçaları çok sayıdadır. Ancak sadece ağız profili vermektedir⁸². Söz konusu bu tip kapların ağız çapları çok değişkendir. Sadece ağız profili veren Tell Rıfaat örneği Kurban Höyük ile tam benzeşmektedir. Tell Hadidi'de ağız kenarı yivli iri kaplar bulunmaktadır ancak dudakları farklıdır⁸³.

Benzerleri: Lidar Höyük (Phase 1), Kaschau 1999, Taf.8:4

Oylum Höyük (Raum 222/O.T.Ç.), Özgen 2001, Abb.6:a, s.68

Tell Halava A (MB I), Hempelmann 2005, Taf. 94:586

Tell Rıfa'at (O.T.Ç.), Matthers 1978, fig.10:54, s.143

Küp 3a: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı küplerdir (**Lev.76:2**). Şaraga Höyük'ten tek bir örnekle temsil edilen bu küpün benzeri bulunamamıştır.



⁸¹ Kurban Höyük İ.T.Ç/O.T.Ç. evresinde farklı dudak biçimlerine sahip, ağız kenarları yivlerle belirtilmiş kaplar için bkz. Algaze 1990, plate 106, 112, 114, 117.

⁸² Lidar Höyük'te benzer ağız profili veren, sağlam, ancak boyunsuz bir örnek bulunmaktadır. Söz konusu bu örnek yuvarlak diplidir. Bkz. Kaschau 1999, Taf. 38:5

⁸³ Dornemann, 1992: fig.17:17, fig.18:1-3

Küp 3b: Uzun boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, dudağı dışa çekik ve yivlerle belirtilmiş küplerdir (**Lev.77:1-3**). Katalog kısmına alınan Şaraga Höyük'e ait bu küplerin ağız çapları 26cm. ile 34cm. arasında değişmektedir. Şaraga Höyük'e ait bu tip küplerin en yakın benzeri sadece Tell Rıfaat'ta bulunmuştur. Tell Rıfaat'tan saptadığımız benzer örnek sadece küçük bir ağız profili vermektedir. Tell Rıfaat örneği Şaraga Höyük'te olduğu gibi dudağı dışa uzatılmamıştır.



Benzerleri: Tell Rıfa'at (H5-18), Matthers 1981, fig.226:2, s.393

Küp 3c: Uzun boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, her iki tarafta kalınlaştırılmış ve yivlerle belirtilmiş dudaklı küplerdir (**lev.78:1-2, 79:1-3**). Şaraga Höyük'te çok sevilen ve katalog kısmına alınan örneklerin ağız çapları 30cm. ile 50cm. arasında değişmektedir. Diğer merkezlerde saptanan benzer örneklerde sadece ağız profili vermektedir. Ancak tipolojik özellikleri bakımından rahatlıkla ayrılan bu tip, karşılaştırmalar açısından rahatlık sağlamıştır. Özellikle Haradum ve Tilbeşar'da bulunan örnekler Şaraga Höyük örnekleri ile tam benzeşmektedir. Tell Hadidi ve Tell Rıfaat örnekleri ise yeterince ağız profili vermemekte ancak dudak özellikleri çok benzeşmektedir.



Benzerleri: Tilbeşar (MBA), Kepinski 2004, fig.4:963.99, s.470

Tell Hadidi (MB II), Dornemann 1977, Fig.21: 37 BXV.78.137, s.133

Tell Rıfa'at (H5-14), Matthers 1981, fig.223:14, s.385

Haradum (3A, 1668 – 1628 B.C.), Kepinski 1992, fig.68:8-9, s.202

Küp 3d: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik, yivli veya yivsiz dudaklı, boyun kısmı ortadan hafif omurgalı küplerdir (**Lev.80:1-3**). Bu tip küpler katalog kısmında Şaraga Höyük ile temsil edilmekte ve söz konusu yerleşmede bol miktarda bulunmaktadır. Benzerleri kısmına alınan örneklerin tamamı sadece profil vermektedir. Oylum Höyük, Tell Rıfaat ve Haradum örnekleri Şaraga Höyük ile tam bir benzerlik göstermektedir. Salamiyah yüzey araştırmalarında bulunan bu tip örnekler sadece dudak profili vermektedir. Bundan dolayı tam bir karşılaştırma yapılamamıştır.



Benzerleri: Oylum Höyük (Y11 / O.T.Ç.), Özgen 2001, Abb.16:a, s.77

Tell Rıfa'at (O.T.Ç.), Matthers 1978, fig.8:23, s.139

Salamiyah Bölgesi (yüzey), Calvet 2002, Plate IV:99.405.57, s.111

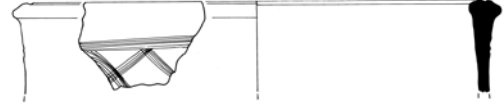
Haradum (3A, 1668 – 1628 B.C.), Kepinski 1992, fig.68:7, s.203

Küp 3e: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, omuzdan bir omurga ile genişleyen gövdeli küplerdir (**Lev.81:1-2**). Şaraga Höyük yerleşmesine ait bu küplerin benzerleri bulunamamıştır.



Küp 3f: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, kalınlaştırılmış ve üstü yivlerle belirtilmiş dudaklı küplerdir (**Lev.82:1**).

Tilbeşar'a ait bu küpün Tell Hadidi ve Tell



Rıfaat'ta belirlediğimiz benzerleri çok az ağız profili vermektedir. Ancak dudak özellikleri üç yerleşmede de tam bir benzerlik göstermektedir.

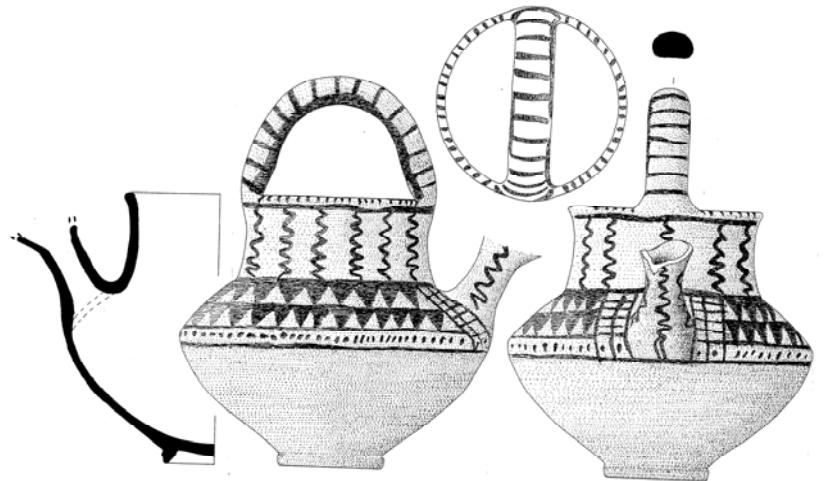
Benzerleri: Tell Hadidi (MB IIA), Dornemann 1992, Fig.19: 1 BI.51.110, s.109

Tell Rıfaat (O.T.Ç.), Matthers 1978, fig.8:21, s.139

IV.2.11. ÇAYDANLIKLAR

Geniş ağızlı, kısa ve geniş gövdeli, tek kulplu, akıtacaklı kaplar çaydanlık olarak tanımlanmıştır. Çok nadir bulunan ve özel formlar arasında bulunan çaydanlıklar bu tezde iki örnekle tanıtılmıştır. Lidar Höyük'te mezar buluntusu olarak ele geçen çaydanlık boya bezemelidir. Diğer örnek ise; Gedikli-Karahöyük'e aittir. Gedikli çaydanlığıda boya bezemelidir. Ancak iki örnek tipolojik açıdan farklılık göstermektedir.

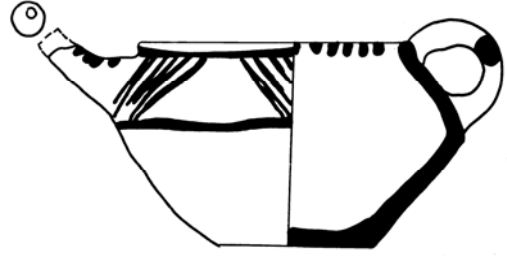
Çay. 1: Sepet kulplu, düz ve uzun boyunlu, keskin omurgalı karınlı, gövdeden akıtacaklı, halka dipli



çaydanlık (**Lev.83:1**). Lidar Höyük'e ait bu çaydanlığın tek benzeri Tell Açana'da görülmektedir. Ancak Tell Açana örneği boyasızdır.

Benzerleri: Tell Açana (Period 2: Level X-VIII), McClellan 1989, fig.33:72b, s.203

Çay. 2: Dudaktan gövdeye inen kulplu, boyunsuz, omurgalı gövdeli, dudak altından akıtacaklı, düz dipli çaydanlık (**Lev.83:2**). Gedikli-Karahöyük'e ait bu çaydanlığın benzeri bulunamamıştır.



IV.2.12. SÜZGEÇLER

Değişik formlarda olup, tüm yüzeyi delikli olan, yuvarlak veya sivri dipli kaplar süzgeç olarak kabul edilmiştir. Elimizde bulunan süzgeç örnekleri çanak ve çömlek formunda olmak üzere iki çeşittir. Çanak biçimli süzgeçler genellikle orta boy kaplardır. Elimizde bulunan çanak biçimli süzgeçlerin ağız çapları 7cm. ile 15cm. arasında değişmektedir. Çanak formundaki süzgeçler Lidar Höyük'ten, çömlek biçimli süzgeç ise Üçtepe'den katalog kısmına alınmıştır. Söz konusu bu süzgeçlerin tamamı sağlam durumdadır. Süzgeçelerin sadece orta tunç çağında değil bu çağın öncesinde ve sonrasında da kullanıldığı bilinmektedir.

Süz. 1a: Çanak biçimli, dışa açılan hafif küresel gövdeli, sığ profilli, dikleşen basit düz dudaklı, dibi belirtilmemiş süzgeçlerdir (**Lev.84:1**).

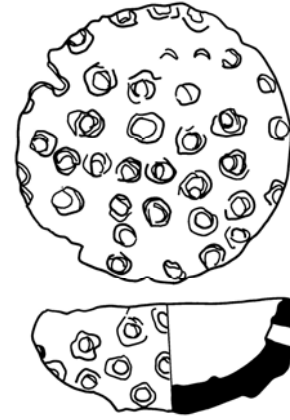
Lidar Höyük'e ait bu tip süzgecin tek benzeri Kara Kuzak'ta saptanmıştır. Ancak Kara Kuzak örneğinin dip kısmı eksiktir.



Benzerleri: Tell Qara Quzaq (Level III-2), Pereiro, 2007, fig.5:31, s.321

Süz. 1b: Çanak biçimli, küresel gövdeli, derin profilli, dikleşen basit düz dudaklı, dibi belirtilmemiş süzgeçlerdir (**Lev.84:2**).

Lidar Höyük'e ait bu tip süzgeçlerin tam benzerleri Tell Hadidi ve Haradum'da saptanmıştır. Benzer form özelliği gösteren Kurban Höyük örneği ise kalınlaştırılmış dudak özelliği ile farklıdır.



Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 99:H

Tell Hadidi (MB II, area B), Dornemann 1977, Fig.21: 27 BXV.102.174, s.133

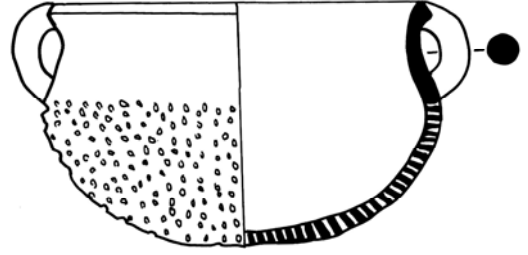
Haradum (3B1, 1675 – 1650 B.C.), Kepinski 1992, fig.117:5, s.301

Süz. 1c: Çanak biçimli, dışa açılan konik gövdeli, basit düz dudaklı, sivri dipli süzgeçlerdir (**Lev.84:3**). Lidar Höyük'ten aldığımız bu

tip süzgecin benzeri bulunamamıştır.



Süz. 2: Çömlek biçimli, hafif dışa açılan ağızlı, küresel gövdeli, dışta kesik dudaklı, çift kulplu, yuvarlak dipli süzgeçlerdir (Lev.84:4). Üçtepe ile temsil edilen çömlek biçimli bu süzgecin benzeri bulunamamıştır.



IV.2.13. BANYO KABI

Genellikle köşeli, kalın kenarlı, derin profilli iri kaplar banyo kabı olarak tanımlanmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı'na ait henüz başka

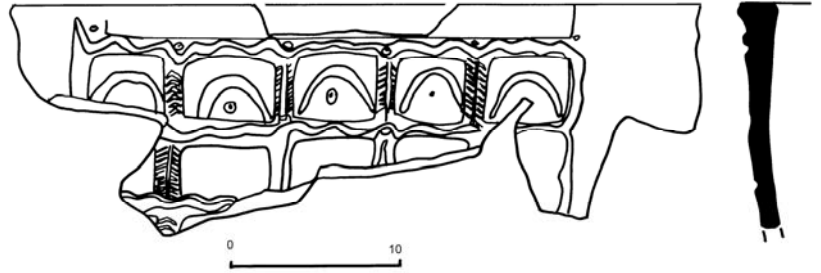
örneğini bulamadığımız

Üçtepe'ye ait bu banyo

kabının benzerleri bölge

dışından bilinmektedir

(lev.85:1). Üçtepe banyo



kabının üzerinde yer alan kabartma bezeklerin benzerleri Kültepe'de görülmektedir.

Üçtepe'de pano içine alınmış kabartma hilal ve bunların iç kısmına yerleştirilen

nokta bezekler, Kültepe'de sade bir biçimde yan yana sıralanmış şekilde görülürler.

Banyo kapları O.T.Ç.nin ikinci yarısından itibaren, Acem Höyük⁸⁴, Alişar⁸⁵,

Gözlükule⁸⁶ ve Ebla'dan⁸⁷ bilinmektedir.

⁸⁴ Özgüç, 1979: fig.1, s.283

⁸⁵ Von der Osten, 1937: şek.205d:1766

⁸⁶ Goldman, 1956: Lev.310:1054. Goldman söz konusu banyo kabını Late Bronze I olarak tarihlendirilmiştir.

Benzerleri: Kültepe (Ib), Özgüç 1986, Lev.XXXV:246a-b, 247

IV.2.14. HAYVAN BİÇİMLİLER (ZOOMORFİK - RİTON)

Hayvan biçimli kaplar çok az bulunan özel formlar içerisinde yer alırlar. Neolitik dönemden itibaren görülen bu tür kapların genellikle ritüel amaçlı kullanıldığı düşünülmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Orta Tunç Çağı hayvan biçimli kapları şimdilik Lidar Höyük'ten bilinen iki örnekle temsil edilmektedir⁸⁸. Bunların biri balık şeklinde yapılmış, diğeri ise mezar hediyesi olarak ele geçmiş kuş biçimli kaplardır. Bu tür kaplar Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne yakın olan merkezler arasında en iyi Kültepe'den bilinir⁸⁹.

Hay. 1: Sirtında akıtacağı olan balık şeklinde yapılmıştır (**lev.86**). Söz konusu bu kap oldukça gerçekçi bir biçimde tasvir edilmiştir. Ağız, göz, pullar, yüzgeçler ve solungaçlar gibi tüm uzuvlar belirtilmiştir. Boyutları ise gerçek bir balık ölçülerindedir. Lidar Höyük'e ait balık biçimli kabın yakın benzeri Kültepe II. tabakadan bilinmektedir. Ancak Kültepe'de bulunan örneğin sadece baş kısmı ile gövdesinin çok az bir bölümü sağlamdır. Kültepe'de söz konusu bu balık ritonunun akıtacak kısmının ağızdan olduğu ve ağız kısmında havalandırma delikleri olduğu belirtilmektedir. Bunun dışında Kültepe balık ritonunun gözleri kabartma şeklinde



⁸⁷ Nigro, 2002: fig.33, s.324

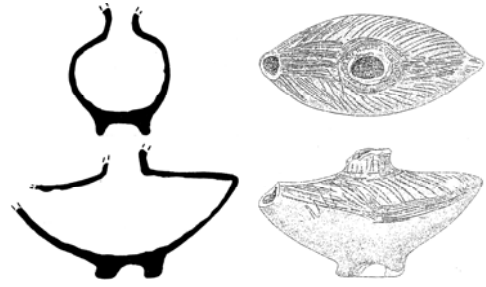
⁸⁸ Söz konusu kapların ayrıntılı tanımları için bkz. Kaschau 1999, s.75-76

⁸⁹ Özgüç, 2005: 167-183

belirtilmiş ve pulları boya bezekle tasvir edilmiştir. Lidar Höyük'te ise akıtacak kısmı balığın sırtında bulunmaktadır ve uzuvlar kazı bezek yöntemi ile belirtilmiştir.

Benzerleri: Kültepe (II. tabaka), Özgüç 1986, Lev.117:1, s.62

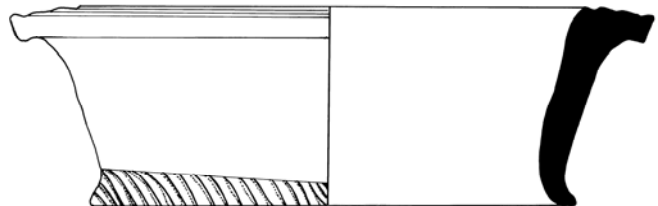
Hay. 2: Kuş biçimli (askos) kap. Dar ve iki tarafa uzatılarak genişletilmiş basık (örs biçimli) gövdeli, üstü yuvarlak akıtacaklı ve dört ayaklıdır. Muhtemelen kanat olarak betimlenmiş üst tarafı çizi bezeklidir (Lev.87).



IV.2.15. KAİDELER

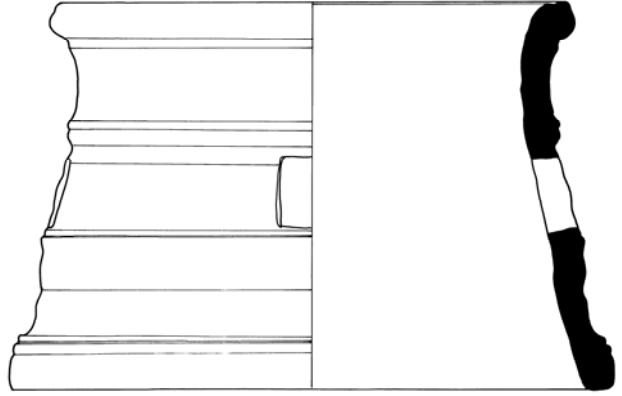
Özellikle dibi belirtilmemiş olan kapların dik durmasını sağlayan küçük platformlara kaide denmiştir. Söz konusu bu seramik formu genellikle silindirik gövdelidir. Alt ve üst yüzeyleri dudak şeklinde belirtilmiş olup ortası deliktir. Katalog kısmına alınan kaidelerin ağız çapları 22cm. ile 28cm., yükseklikleri ise 11cm. ile 21cm. arasında değişmektedir.

Kai. 1a: Dibe doğru hafif daralan konik gövdeli, üst dudağı dışa çekik ve yivlerle belirtilmiş, tabanı hafif dışa çekik basit düz dudaklı



kaidedir (**Lev.88:1**). Bu tip kaide Şaraga Höyük'ten tek bir örnekle temsil edilmektedir. Şaraga Höyük çömlek ve küplerinde çok sevilen yivlerle genişletilmiş dudak bu kaidede kullanılmıştır. Bu tip bir kaidenin benzeri bulunamamıştır.

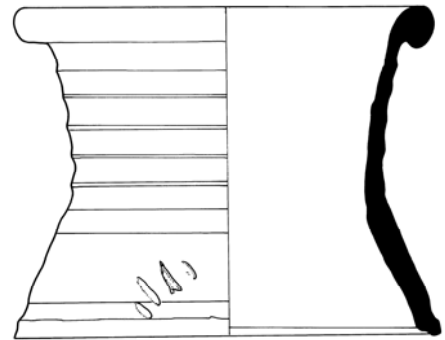
Kai. 1b: Dibe doğru hafif açılan konik gövdeli, üst dudağı dışta kalınlaştırılmış ve dışa dönük, tabanı hafif dışta kalınlaştırılmış dudaklı, gövdesi pencere biçiminde delikli kaidelerdir (**lev.88:2**). Lidar Höyük'ten katalog kısmına alınan bu tip kaidenin tek benzeri Oylum Höyük'te bulunmuştur. Oylum Höyük



örneği de genel form, gövde üzerindeki penceresi ve ölçüleri bakımından Lidar Höyük kaidesi ile tam olarak benzeşmektedir. Oylum Höyük örneğinde, pencerenin oval kesitli olması ve dışta yer alan yiv bezemeler biraz farklılık göstermektedir.

Benzerleri: Oylum Höyük, Özgen 1997, Abb. 22:5, s. 81

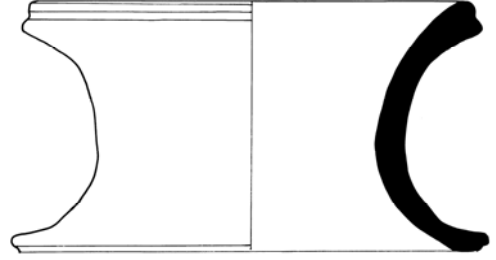
Kai. 1c: Makara biçimli gövdeli, üst kısmı kalınlaştırılmış ve dışa dönük dudaklı, alt kısmı ise içte kesik basit düz dudaklı kaidelerdir (**lev.89:1**). Lidar Höyük'e ait bu kaidenin tek benzeri Kurban Höyük'te saptanmıştır. Ancak Kurban Höyük'te bu tip içerisinde değerlendirilebilecek iki örnekte



eksiktir. Birinin ağız, diğzerinin ise dip kısmı eksiktir⁹⁰. Her iki genel form açısından benzerlik göstermekte ancak dudak özelliklerinde küçük farklılıklar görülmektedir.

Benzerleri: Kurban Höyük (Period III), Algaze 1990, Plate 130:F ve Plate 129:I

Kai. 1d: Makara biçimli gövdeli, üst ve alt kısımları aynı şekilde dışa çekik ve ortası olukla belirtilmiş dudaklı kaidelerdir (lev.89:2). Bu tip kaide, Lidar Höyük'ten katalog kısmına alınmıştır. Benzerleri olan Hammam et-Turkman ile Haradum örnekleri genel form ve dudak özellikleri açısından Lidar Höyük'le benzeşmektedir. Ancak Haradum örneği daha kısa bir gövde özelliğine sahiptir. Hammam et Turkman örneği ise Lidar Höyük örneği gibi sade değil gövdesi kabarma bant ve yivlerle bezelidir⁹¹.



Haradum (3B2, 1690 – 1675 B.C.), Kepinski 1992, fig.125:3, s.319

Hammam et- Turkman (MB II 1750-1550 B.C.), Loon 1985, fig.7:F, s.35

⁹⁰ Kaidelerin ağız ve dip yönleri ile ilgili duruş pozisyonları hakkında kesin bir bilgiye ulaşılmamıştır. Bu durumun her araştırmacıya veya buluntu durumuna göre değiştiği düşüncesindeyiz.

⁹¹ Ebla'da Kai.1d ile benzer dudak özellikleri gösteren ancak gövde profili açısından farklılık gösteren kaide örneği bulunmaktadır. Bkz. Ebla (IIIB, MB II 1800–1600 B.C.), Nigro, 2002: fig.31:14, s.325

IV.2.16. DİPLER

Katalog kısmında yer alan diplerin tamamı Şaraga Höyük yerleşmesine aittir. Dipler, Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı seramiği içerisinde düz, halka ve ortası delik olmak üzere üçe ayrılmıştır. Halka diplerinde “kalınlaştırılmış halka dipler” alt tip oluşturmuştur. Şaraga Höyük O.T.Ç. seramiği içinde profil veren yuvarlak dipli örnekler rastlanmamıştır. Ancak matara ve vazocuk olarak ele aldığımız örneklerden yuvarlak diplerin çok yaygın olmasa da kullanıldığını bilmekteyiz. Elimizde bulunan dip örneklerinin tamamına yakını 9cm. ile 10cm. arasında değişmektedir. Sadece delikli dip 14cm.lik ağız çapına sahiptir. Şaraga Höyük’te görülen az sayıdaki tam profil veren kaplar içerisinde halka diplerin daha yoğun kullanıldığı görülmektedir. Katalog kısmına alınan çanak, kase ve vazoların tamamı halka diplidir. Vazocuklarda düz dipli tek örnek dışında tamamı halka diplidir. Şaraga Höyük çömleri içerisinde sadece iki adet tüm örnek bulunmakla birlikte bunlar düz diplidir. Lidar Höyük’te de halka dip kullanımının daha yoğun olduğu görülmektedir. Seramik formu açısından Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile paralellik gösteren Ebla’da ise, düz dip kullanımının daha çok sevildiği görülmektedir. Yuvarlak dipli örnekler ise daha çok iri kap türlerinde görülmektedir.

Dip 1: Düz dipler (lev.90:1-4)



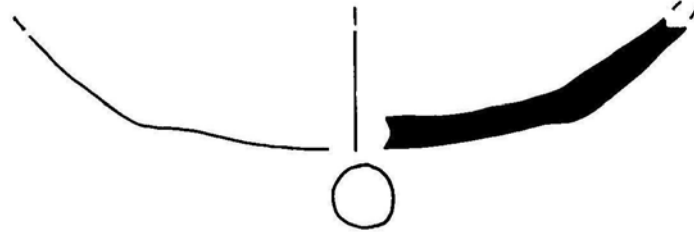
Dip 2a: Halka dipliler (lev.90:5-6)



Dip 2b: Kalınlaştırılmış halka dipliler (lev.91:1-3)



Dip 3: Tabanı delik dipliler (lev.91:4)

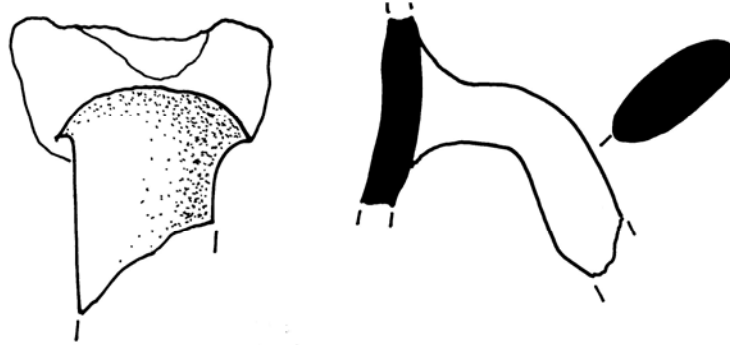


IV.2.17. KULPLAR

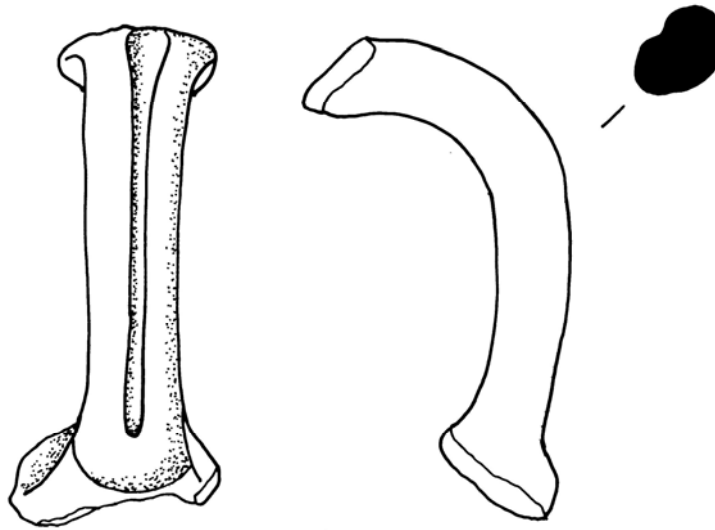
Kulplar, Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramiği içerisinde birden fazla tiple temsil edilir. Katalog kısmına alınan kulpların tamamı Şaraga Höyük yerleşmesine aittir. Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı seramikleri arasında,

“matara” dışında sağlam olarak ele geçen örneklerde bu tip kulplara pek rastlamasak da, kazılar sırasında yoğun olarak bulunmaları kulp kullanımının sevildiğini göstermektedir. Kulplar testi ve matara dışında nadirde olsa bazı çömlek (tencere?) formlarında da görülmektedir. Lidar Höyük’te ele geçen sağlam testiler bu tür kulpların kullanımını örneklemektedir. Böbrek kesitli ya da ikiz kulp olarak adlandırabileceğimiz kulplar ise genellikle matara formlarında kullanılmaktadır⁹².

Kulp 1a: Yassı, şerit kulplar. (lev.92:1-4)

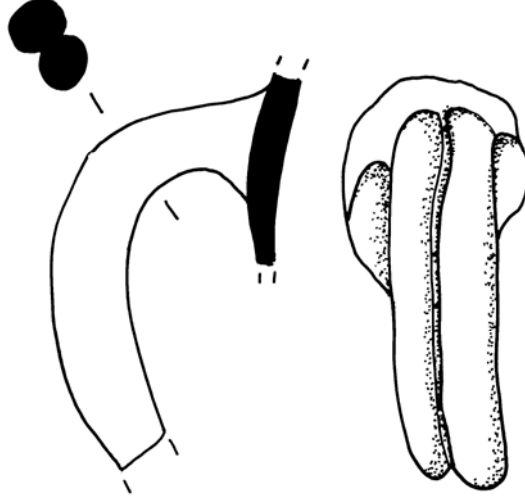


Kulp 1b: Yassı ve ortası oluklu kulplar. (lev.93:1-6)



⁹² Mataralar bölümünde benzerler kısmına bakınız.

Kulp 1c: Böbrek kesitli, birbirine yapışık ikiz kulplar. (lev.94:1-3, 95:1-3)



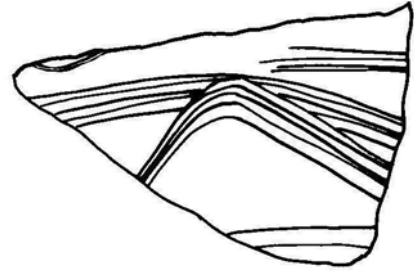
IV.2.18. BEZEMELİ AMORF PARÇALAR

Burada tanıtilan bezemeli amorf parçaların tamamı Şaraga Höyük'e aittir. Şaraga Höyük'te Orta Tunç Çağı'na tarihliyebileceğimiz boyalı bir örnek saptanamamıştır. Burada süsleme kazı bezek şeklinde yapılmıştır. Söz konusu kazı bezek çeşitleri de sınırlı bir repertuara sahiptir. Özellikle bazı çömlek ve küplerde kazı bezek kullanımının çok yaygın olduğu anlaşılmıştır. Bu iki kap formunun dışındaki diğer kap formlarında, kazı bezek yok denecek kadar azdır. Benzer bezeme çeşitleri özellikle Fırat kıyı ve Kuzey Suriye yerleşmelerinin genelinde görülmektedir.

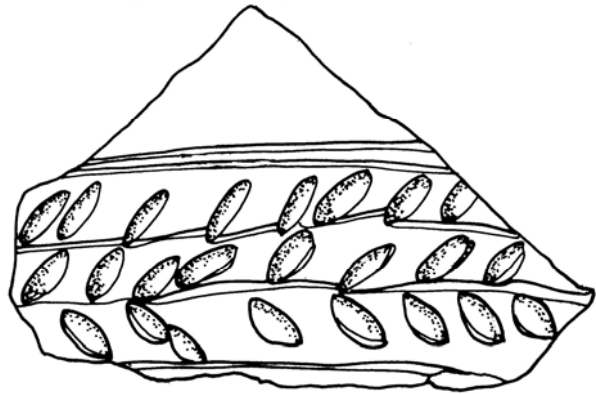
Bez. 1: İnce ve birbirine paralel şekilde, birden fazla yivle oluşturulmuş yatay bantlı bezeme çeşididir (**lev.96:1-4**). İlk Tunç Çağı'nın özellikle son dönemlerinden itibaren kullanılmaya başlanan bir bezeme çeşididir. Ancak söz konusu dönemde kap yüzeyinin geneline uygulanan bu tip bezeme O.T.Ç.'de daha çok kabın bir bölümüne ve özellikle gövdenin ortası veya üst kısımlarına uygulanmaktadır. Bu tip bezeme Şaraga Höyük ve diğer yerleşmelerde daha çok çömlekler üzerine uygulanmıştır.



Bez. 2: Yatay bantlarla sınırlandırılmış, dalga tarak bezemeliler (**lev.97:1-6**). Dönemin en çok sevilen bezeme çeşididir. Özellikle küplerin omuz kısmına bu tür bezeme uygulanmıştır. Küpler dışında çömleklerde de bu tarz bezeme görülmektedir. Bu bezeme çeşidi küçük boyutlu kap formlarında görülmez.



Bez. 3: Yatay bantlarla sınırlandırılmış, ince dal ve ona yapışık yaprak biçimli kazı bezemeliler (**lev.97:7-10**). Yaprakların biçimleri bazen daha dar ve tırnak baskısı ile oluşturulmuş gibidir. Bu tip bezeme çeşidi dalga tarak bezeme kadar yoğun



görülmemektedir. Bu bezeme çeşidinde başta küpler olmak üzere daha çok iri kaplarda kullanılmıştır. Lidar Höyük'te görülen benzer bezeme kabartma bir bant üzerine uygulanmıştır.

V. DEĞERLENDİRMELER

V.1. GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ İLE ÇAĞDAŞ KOMŞU BÖLGELERDEKİ ORTA TUNÇ ÇAĞI SERAMİĞİNİN KARŞILAŞTIRILMASI VE YAYILIM ALANI

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramiği ile benzerleri kısmına alınan merkezlerin ilgili seramiği, Bölüm IV.2’de sadece tipolojik açıdan tanıtılmıştır. Burada ise, katalog kısmına alınan seramikler, dahil edildikleri seramik grupları ve kendi kültür bölgeleri içerisinde her açıdan değerlendirilmiştir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde görülen seramik gruplarını daha önce *açık renkli, koyu renkli ve boya bezekli seramik* olmak üzere üç ana başlık altında tanıtmıştık. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’ni ise seramik özelliklerine göre Fırat Vadisi ve batısı ile Dicle Vadisi olarak iki farklı kültür bölgesine ayırmak mümkündür. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile komşu bölgelerde görülen seramik karşılaştırmaları bu iki kültür bölgesine göre yapılmıştır.

Aynı kültür bölgesinde olmalarına rağmen, başta bu tezin esas malzemesini oluşturan Şaraga Höyük seramiği ile seramik yayını tam olarak yapılmış olan Lidar Höyük yerleşmeleri birbirleri ile karşılaştırılmıştır. Böylelikle Şaraga Höyük ile Lidar Höyük arasında seramik özelliklerine göre benzerlikler ve farklılar saptanmış ve iki yerleşim arasındaki ilişki ortaya konmuştur. Daha sonra bu iki yerleşme ile Fırat Vadisinde bulunan diğer komşu yerleşmeler arasındaki ilişkiler saptanmaya çalışılmıştır. Son olarak Fırat Vadisi ve batısında görülen seramik, sırasıyla Dicle

Vadisi, Amik-Kilikya, K. Suriye, Balik Vadisi, Habur Bölgesi ve Orta Anadolu seramikleri ile karşılaştırılmıştır. Dicle Vadisi kültür bölgesi içerisinde yer alan seramik grupları da benzer şekilde komşu bölgelerle karşılaştırılmıştır.

Açık renkli seramik, bu tez malzemesinin büyük çoğunluğunu oluşturan ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen en yaygın seramik grubudur. Söz konusu bu seramik grubu, tezin tek orijinal malzemesi olan Şaraga Höyük seramiği temel alınarak incelenmiştir. Diğer seramik grupları ise ilgili yayınlardan faydalınarak değerlendirilmiştir.

Şimdiye kadar yapılan arkeolojik çalışmalarda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin özellikle Fırat ve Dicle vadileri ile daha çok Gaziantep Bölgesi'nin Orta Tunç Çağı seramiği hakkında bir takım bilgiler edinilmiştir. Bunların dışında kalan bölgeler hakkında yok denecek kadar sınırlı bilgiler bulunmaktadır. Dolayısıyla Fırat ve Dicle vadilerinde görülen farklı seramik gruplarının bölge içerisindeki etkileri henüz tam olarak anlaşılamamıştır. Ancak Fırat Vadisi ile bu vadinin batısında yer alan Gaziantep yaylası arasında bir etkileşim olduğu rahatlıkla söylenebilir.

V.I.1 - Güneydoğu Anadolu Bölgesi Fırat Vadisi Yerleşimleri Arasındaki İlişkiler

Şaraga Höyük ve Lidar Höyük seramikleri arasında sadece tipolojik açıdan değil, teknik özellikleri açısından da ilişkilendirebileceğimiz çok sayıda seramik formu bulunmaktadır. Bu tip kaplar; Çan.4a, Çöm. 1e, 2h, 4e, Kas. 2, 3a, Vaz. 1a, 1b,

1c, 2c, Vzc. 1a, 1b, 1c, Şiş. 1c, 2d ve Mat.1a olarak sıralanabilir⁹³. Özellikle Şaraga Höyük ve Lidar Höyük mezar buluntuları arasında tam bir benzerlik bulunmaktadır. Şaraga Höyük mezar buluntuları içerisinde yer alan bazı özel formlar tabaka kazılarında çok nadir olarak ele geçmiştir. Ancak Lidar Höyük'te mezar buluntuları, mezarların dışında da ele geçmiştir. Şaraga Höyük'te mezar hediyesi olarak çok kullanılan Vzc.1b tipi vazocuk, Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı seramik fırının içinde in-situ durumda ele geçmiştir (**Res.3:1**). Her iki yerleşmede çok sayıda küp bulunmasına rağmen benzer küp formlarının görülmemesi dikkat çeken bir durumdur. Şaraga Höyük için en karakteristik özellik olan, yüzeyi genişletilmiş ve yivlerle bezenmiş dudak biçimleri Lidar Höyük'te görülmez. Ancak yiv bezeme anlayışının farklı bir çeşidi, Lidar Höyük küplerinde görülür. Lidar Höyük'teki yiv bezeme Şaraga Höyük'ten farklı olarak dudak yüzeyine değil, kalınlaştırılmış ağız kenarının dış yüzüne uygulanmıştır (**Lev.73, Küp 1b ve Lev.78, Küp 3c**). Bunun yanında, her iki yerleşme için çok tipik olan bazı formlar, bu iki yerleşmede karşılıklı olarak görülmemektedir. Bu durum, Şaraga Höyük ve Lidar Höyük yerleşmeleri arasında, ölü gömme geleneği ve seramik üretim tekniğinde benzer bir anlayışın var olduğuna işaret etmektedir. Ancak Şaraga Höyük'te bulunan seramik fırınları ve bu fırınların çevresinde bulunan çok sayıda pişmemiş kil örnekleri ile her iki yerleşme seramiğinde görülen bazı tipolojik farklılıklar buralarda yerel seramik üretiminin yapıldığı göstermektedir.

⁹³ Şaraga Höyük için toplam 57 tip seramik formu saptamıştır. Bunlardan 25 tanesinin benzeri Lidar Höyük'te görülür. Yukarıda kodları verilmiş olan kapların dışındaki diğer benzerlerin ayrıntıları için bkz. Bölüm III.2 ve Tip Tablo 1-10.

Coğrafi olarak birbirine çok yakın olan Lidar Höyük ile Kurban Höyük arasındaki yakın ilişki Lidar Höyük'te çok yaygın olan ve tam benzerleri Kurban Höyük'te bulunan Çöm. 2a, Kas.1b, 1f, Küp 1b, 2b seramik formlarından anlaşılmaktadır. Lidar Höyük küplerinin en yakın paralelleri Kurban Höyük III. evrede görülür. Şaraga Höyük küplerinin benzerleri ise, Lidar Höyük'te olduğu gibi Kurban Höyük'te de görülmez. Kalınlaştırılmış dudak kenarlarının yivlerle bezenmesi uygulaması Lidar Höyük'te olduğu gibi Kurban Höyük'te çok sevilmektedir. Şaraga Höyük'te görülen yiv bezeme anlayışı, Kurban Höyük'te de yoktur.

Fırat Vadisinin batı kıyısında bulunan Horum Höyük'te saptanan Orta Tunç Çağı seramikleri Şaraga Höyük ve Lidar Höyük buluntuları ile benzerlik gösterir. Horum Höyük'te görülen benzer formlar Şaraga Höyük ve Lidar Höyük'ün Çöm.1a, 1e, 1g, Kas.3a, Vaz.4c, Vzc. 1a, 1b, Şiş. 1c tipleri arasında yer alır. Ancak Horum Höyük ile Lidar Höyük arasındaki ilişki daha çok mezar buluntusu olarak ele geçen seramiklerle kurulmuştur. Şaraga Höyük ile Horum Höyük seramiği ise, mezar buluntularının yanında genel seramik formları açısından da tam bir benzerlik gösterir. Şaraga Höyük'ün çok sevilen genişletilmiş ve yivlerle bezenmiş dudaklı kapları Horum Höyük'te görülmektedir. Lidar Höyük ve Kurban Höyük'te kullanıldığı şekliyle yiv bezeme tekniği Horum Höyük'te yoktur.

Birecik İlçesi'nin 13km. güneyinde ve Fırat'ın doğu yakasında bulunan Şavi Höyük seramiği hem kuzeyindeki Lidar Höyük hem de kuş uçuşu kendisine çok yakın olan, fakat Fırat'ın batı yakasında bulunan Şaraga Höyük örnekleri ile benzer

özellikler gösterir. Ancak Şaraga Höyük'te saptadığımız 14 seramik tipinin benzerlerini Şavi Höyük'te bulmamıza rağmen, Şavi Höyük ile Lidar Höyük arasında ilişkilendirebileceğimiz sadece 5 seramik tipi saptanmıştır⁹⁴. Tipolojik açıdan rahatlıkla diğer formlardan ayrılabilen Çan.1e, Lidar Höyük ile Şavi Höyük seramikleri içerisinde en iyi ve tam olarak benzeştirilecek tek formdur. Şaraga Höyük Orta Tunç Çağı seramiğinin belirleyici özelliklerinden olan ve Şaraga Höyük'te çok sevilen dudağı yivlerle genişletilmiş (**Çöm.1g, Lev.28**) ve iki tarafı kalınlaştırılmış dudaklı çömlekler (**Çöm.4b, Lev.37:3**) Şavi Höyük'te de görülmektedir. Diğer yerleşmelerin aksine Şavi Höyük'te Orta Tunç Çağına ait herhangi bir mezar saptanamamıştır. Bundan dolayı birçok yerleşmede, özellikle mezarlarda rastladığımız ve dönemi çok iyi karakterize eden seramik formları Şavi Höyük'ten bilinmemektedir⁹⁵.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Fırat Vadisi yerleşimleri için yukarıda yapmış olduğumuz karşılaştırmalar neticesinde, Birecik İlçesi'nin kuzeyinde, Fırat Vadisi'nin yerleşmeler arasındaki kültürel etkileşimde önemli bir rol aldığını göstermektedir. Bu duruma örnek olarak, Lidar Höyük ile Kurban Höyük seramiğindeki birlik ve bu iki yerleşme ile Horum Höyük arasındaki bazı seramik özelliklerindeki farklılığı gösterebiliriz. Diğer yandan Fırat'ın batı kıyısı yerleşimlerinde kültürel birlik görülürken, doğu kıyısı yerleşimleri için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Nitekim Horum Höyük ile Şaraga Höyük seramiğinde

⁹⁴ Şaraga Höyük, Lidar Höyük ve Şavi Höyük arasındaki tipolojik karşılaştırmalar için bkz. Tip Tabloları

⁹⁵ Kase, Vazocuk, Şişe (1c) ve matara gibi formlar.

görülen kültürel birlik, Şavi Höyük ve buranın kuzeyinde bulunan yerleşmeler (Lidar Höyük ve Kurban Höyük) arasında görülmez.

V.I.2 –Fırat Vadisi ile Dicle Vadisi Arasındaki İlişkiler

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, *açık renkli seramik grubu* sadece Fırat Vadisi ve Gaziantep Bölgesi yerleşimlerinde görülmektedir. Dicle Vadisi seramiğini sadece tipolojik açıdan Şaraga Höyük ve Lidar Höyük *açık renkli seramik* örnekleri ile karşılaştırabilmekteyiz. Her iki bölgede görülen benzer seramikler teknik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir. Şaraga Höyük ve Lidar Höyük'e ait *açık renkli seramik* grubu içerisinde yer alan Çan.1f, 2c, 3b, 3i, Çöm.1b, 2a, 2g, 4b ve Vaz.4c'nin⁹⁶ Dicle Vadisi'ndeki benzerlerinin tamamına yakını *kiremit-kahve astarlı mal*⁹⁷ veya *red brown wash ware*⁹⁸ olarak isimlendirilmiştir. Çan. 3i ve Çöm. 2a seramik tipleri Lidar Höyük ile Dicle Vadisi arasında bir ilişkinin olabilirliğine işaret etmektedir. Her iki bölgede görülen bu tip seramikler sadece dipleri ve teknik özellikleri açısından farklılık göstermektedir. Çöm. 2a, ağız ve gövde şekilleri ile omuz üzerine yapılmış yatay kabartma bant bezemeleriyle her iki bölgede de aynıdır (**Lev.30**). Şaraga Höyük'te çok yaygın olan ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi seramiği içerisinde komşu bölgelerde benzerine en sık rastladığımız Vaz. 4c (**Lev.49-50**) ise Hirbemerdon'da sahte Habur Seramiği (*Pseudo-Khabur Ware*)⁹⁹ olarak isimlendirilmiştir. Tipolojik açıdan Şaraga Höyük örnekleri ile tam olarak

⁹⁶ Bkz. Tip Tablo 1-10

⁹⁷ Özfirat, 2006: 21

⁹⁸ Laneri, 2008: 187 v.d.

⁹⁹ A.e., s.189

benzeşen Hirbemerdon'a ait bu tip seramikler koyu renkli (kırmızıdan kahveye değişen tonlarda) olmaları ile farklılık göstermektedir. Laneri, Hirbemerdon'daki bu seramik türünün yerel bir üretim sonucu olduğunu belirtmektedir¹⁰⁰. Çan.3i ve Çöm.2a seramik tipleri, Lidar Höyük ile Dicle Vadisi arasında seramik üretimi açısından ortak bir anlayışın var olduğuna ancak her iki bölgede söz konusu seramiklerin bağımsız bir şekilde yerel olarak üretildiklerine işaret etmektedir. Şaraga Höyük'te bol miktarda bulunan Vaz. 4c tipi kaplar Hirbemerdon'da görülse de, iki yerleşim arasında doğrudan bir etkileşimin olduğu konusunda kesin bir görüşe varmak zordur. Çünkü bu tip kaplar çok geniş bir coğrafyada görülmektedir ve iki yerleşim arasında ilişkilendirebileceğimiz başka bir veri bulunmamaktadır.

İki bölge arasında ilişkilendirebileceğimiz diğer bir tip ise Vzc. 2b/byl.'dir (**Lev.55**). Üçtepe'den iki Lidar Höyük'ten tek bir örnekle temsil edilen bu tip vazocuk Üçtepe'de¹⁰¹ ve Lidar Höyük'te¹⁰² Habur seramiğinin yerli üretimi olarak kabul edilmiştir. Ancak elimizde bulunan üç vazocuk örneği de benzer bir anlayış içerisinde boyansa da, değişik bezeme şekillerine sahiptirler. Lidar Höyük'te omuz üzerine, yatay bantların arasına yerleştirilmiş dikey bant boya bezemeler uygulanmıştır. Üçtepe'de ise boya bezeme genellikle kabın tüm yüzeyine uygulanmıştır. Kuzey Mezopotamya Habur Boyalıları için çok tipik olan, üçgenler içerisine yapılmış kafes motifi ve üçgenlerin arasına yerleştirilen nokta şeklinde boya

¹⁰⁰ Laneri, 2008: 190, Laneri bu makalesinde ayrıca, *Pseudo-Khabur Ware* olarak tanımladığı seramik grubunun Hirbemerdon'da % 12'lik bir oranla *Red Brown Wash Ware* seramik grubundan sonra en kalabalık grubu oluşturduğunu ve bu seramik grubunun bazen Habur boyalıları gibi boyandığını belirtmektedir. s.190 v.d.

¹⁰¹ Özfirat, 2006: 27

¹⁰² Kaschau, 1999: 108

bezeme¹⁰³, Üçtepe vazocuğunun üzerinde de görülmektedir. Söz konusu bu vazocuğun boyun kısmı ise yatay bant bezemelerle süslenmiştir (**Lev.55:2**).

V.I.3 –Fırat Vadisi ile Gaziantep Bölgesi Arasındaki İlişkiler

Fırat Vadisi ile Gaziantep Bölgesi arasındaki etkileşimin batıya doğru gidildikçe azaldığı görülmektedir. Oylum Höyük ile Tilbeşar seramikleri, İslahiye Ovası'nda bulunan Gedikli-Karahöyük ve Tilmen Höyük'e göre Fırat Vadisi yerleşmeleri ile daha ilişkidir.

Şaraga Höyük, Lidar Höyük, Tilbeşar ve Oylum Höyük arasında 24 seramik tipi belirlenmiştir. Bunlar içerisinde 17 tip Şaraga Höyük'te, 16 tip ise Lidar Höyük'te temsil edilmektedir. Şaraga Höyük'te görülen 17 tipin 12'si Tilbeşar'da, 10 tanesi de Oylum Höyük'te görülmektedir. Lidar Höyük'te görülen 16 tipin ise; 10 tanesi Tilbeşar'da, 10 tanesi de Oylum Höyük'te görülmektedir¹⁰⁴. İlk bakışta Tilbeşar ve Oylum Höyük yerleşimleri ile Şaraga Höyük ve Lidar Höyük arasındaki ilişki eşit oranda görülse de, Gaziantep Bölgesi ile Lidar Höyük arasında mezar hediyesi türü seramiklerinin dışında belirgin bir ilişki görülmemektedir. Örneğin Lidar Höyük'te görülmeyen yivlerle genişletilmiş dudaklar Tilbeşar ve Oylum Höyük'te görülmektedir. Ancak söz konusu bu iki yerleşme sadece mezar hediyeleri

¹⁰³ Oates, 1997: 64, fig.84

¹⁰⁴ Bkz. Tip Tabloları 1-10

ile değil d6nemin çok karakteristik diğer seramik formlarıyla da tam bir benzerlik g6stermektedir¹⁰⁵.

Fırat Vadisi ile İslahiye Ovası yerleşmeleri arasında çok sınırlı bağlantı saptanmıştır. Gedikli-Karah6y6k, Tilmen H6y6k ve Sakeg6z6 seramikleri hakkındaki kısıtlı bilgiler, bize bu yerleşmelerin daha çok Amik ve Kilikya B6lgeleri ile ilişki halinde olduklarını g6stermektedir¹⁰⁶. Fırat Vadisi ile Amik-Kilikya arasında kalan b6lgede, yerleşmeler arası ilişkilerin açıklanmasında boyalı seramik grubu 6nemli yer tutar. Fırat yerleşmeleri ile İslahiye Ovası yerleşmeleri arasında tipolojik benzerlik g6steren kaplar yoktur. Ancak Lidar H6y6k mezarlarında bulunan ve *Amik-Kilikya Boyalıları* seramik grubu içerisinde değerlendirilen iki adet kap **(Lev.58:1, 83:1)**¹⁰⁷, İslahiye Ovası ile Lidar H6y6k arasında doğrudan bir ilişkiyi kanıtlamasa da, Lidar H6y6k'6n Amik-Kilikya boyalı seramik k6lt6r6nden az da olsa etkilendiğini g6stermektedir. Ancak bu etkileşimin nasıl gerçekleştiği konusunda kesin bir yargıya varmak g6t6r. Lidar H6y6k'teki bu iki kabın mezarlarda bulunmuş olması, iki b6lge arasında 6l6 g6mme geleneklerine bağlı bir etkileşimin olduğunu akla getirmektedir.

¹⁰⁵ S6z konusu bu d6rt yerleşmenin seramik formlarındaki tipolojik benzerlikler ve k66k farklılıklar hakkında ayrıntılı bilgiler için bkz. III. B6l6m.

¹⁰⁶ Alkım, 1962: 5, Alkım H., 1979: 141, Taylor, 1950: 107-110

¹⁰⁷ Kaschau, 1999: Tafel II:66, Tafel IX:126:5, s.111-112,

V.I.4 - Fırat Vadisi, Gaziantep Bölgesi ve Amik- Kilikya Arasındaki İlişkiler

Lidar Höyük dışında Fırat kıyı yerleşmeleri içerisinde *Amik-Kilikya Boyalıları* tarzında buluntu veren başka bir yerleşim yoktur. Tilbeşar'da bulunan yonca ağızlı bir testi *Amik-Kilikya boyalıları* tarzında süslenmiştir¹⁰⁸. Omuz üzerine, iki yatay bant arasına dikine çizgilerle oluşturulmuş basit boya bezeme Tilbeşar'ın batıdan etkilendiğini göstermektedir. Aynı durum Oylum Höyük içinde geçerlidir. Oylum Höyük'e ait az miktarda boyalı seramik bu durumu kanıtlamaktadır¹⁰⁹. Gedikli-Karahöyük'ten ele aldığımız Çan.4b/byl.(Lev.14:1) ve Çay.2 (Lev.83:2) kapları İslahiye Bölgesi ile Amik-Kilikya ilişkilerini kanıtlamaktadır. Tarsus/Gözlükule'de bulunan boyalı çaydanlık ve emzikli kaplar Gedikli-Karahöyük örneklerinden tipolojik olarak biraz farklılık gösterse de boya bezeme anlayışı açısından çok benzeşmektedir¹¹⁰. Lidar Höyük çaydanlığında görülen dikine dalga şeklinde boya bezeme motiflerinin benzerleri Gözlükule'de farklı kaplarda görülmektedir¹¹¹. Lidar Höyük ile Amik-Kilikya ilişkilerini gösteren bir başka buluntu ise; Kinet Höyük'ten bilinmektedir¹¹². Kinet Höyük'te, *Kilikya Boyalıları* olarak tanımlanan bir testi, hem bezeme anlayışı hem de tipolojik açıdan Lidar Höyük Tes.1a/byl. (Lev. 58:1) ile benzeşmektedir.

¹⁰⁸ Kepinski-Lecomte, 1997: fig.4, s.340

¹⁰⁹ Özgen, 2001: fig. 19:f,h, s.80

¹¹⁰ Goldmann, 1956: fig.370

¹¹¹ A.e., s.373:895

¹¹² Gates, 2001: fig.III:4, s.220

Tell Açana, boyalı seramiği dışında monokrom seramiği ile de şaraga Höyük ve Lidar Höyük'le benzeşir. Lidar Höyük ile Tell Açana arasındaki mesafe ve aradaki Fırat Nehri'ne rağmen, Lidar Höyük'te Amik etkisi daha yoğun görülür. Lidar Höyük ile Tell Açana arasında 10 seramik tipi eşleştirilirken, şaraga Höyük ile Tell Açana arasında 7 tip eşleştirilmiştir. Ancak şaraga Höyük ile Tell Açana arasındaki ilişkiyi tam olarak gösteren 4 tip vardır. Bunlardan Vaz.1b, Vzc.1b ve şiş.1c şaraga Höyük'te mezar hediyesi olarak ele geçmiştir. Orta Tunç ağı Fırat seramik kültürünün en belirgin özelliği olan yivlerle genişletilmiş dudağa sahip Kp.1c'nin Tell Açana'da görülen benzeri, Tell Açana'nın Fırat seramik kültüründen etkilendiğini gstermektedir¹¹³. Tell Açana ile Lidar Höyük arasındaki ilişki mezar hediyeleri dışında, özellikle diğer formlardan rahatlıkla ayrılabilen Vaz.2b ve 2c ile kurulabilmektedir. Elimizdeki veriler, Fırat seramik kültüründen az da olsa etkilenen Tell Açana'nın tersi bir durum yansıtıp, Lidar Höyük' etkilediğini göstermektedir.

V.I.5 - Güneydoğu Anadolu Bölgesi Fırat Vadisi ile K. Suriye Arasındaki İlişkiler

Bizim Fırat Vadisi ve batısı yerleşmelerini K. Suriye'de bulunan Tell Rıfaat, Ebla, Hama ve Tell Afis yerleşmeleri ile karşılaştırdığımızda farklı bir etkileşim ortaya çıkmaktadır. şaraga Höyük, Lidar Höyük, Tell Rıfaat, Ebla ve Hama için en az bir yerleşimde görülen toplam 42 seramik tipi belirlenmiştir. şaraga Höyük'te temsil edilen 29 tipin 18'i Tell Rıfaat'ta, 17'si Ebla'da, 2 tanesinde Hama'da görülür. Bu durum şaraga Höyük ile Tell Rıfaat, Ebla ve Hama arasındaki ilişkilerin güneye

¹¹³ Heinz, 1993: Taf.1:5b, s.13

doğru gidildikçe azaldığını göstermektedir. Ancak Lidar Höyük'te durum farklıdır. Lidar Höyük'te temsil edilen 24 tipin 13'ü Ebla'da, 11'i Hama'da, 7'si Tell Rıfaat'ta saptanmıştır. Ancak bu sayısal değerler tam olarak Lidar Höyük ile K. Suriye arasındaki ilişkiyi vermemektedir. Çünkü Lidar Höyük ile Ebla arasında benzeştirdiğimiz seramik tiplerinin bazıları klasik formlar arasında yer almakta veya küçük tipolojik farklılıklar göstermektedirler¹¹⁴. Buna rağmen Lidar Höyük ile Hama arasında saptadığımız benzer kap formları iki yerleşim arasında seramik üretim kültüründe ortak bir anlayışın varlığına işaret etmektedir. Lidar Höyük'ün ile Birecik'in güneyinde bulunan Fırat Vadisi, Tilbeşar ve Tell Rıfaat yerleşmeleri arasındaki benzerlikleri sınırlıdır. Buna rağmen Lidar Höyük, Amik ve Hama'da görülen bazı ayırd edici kap formları, Lidar Höyük'ün K. Suriye ile olan ilişkilerini Fırat Vadisi yoluyla değil, Amik ve daha çok Akdeniz kıyılarına yakın bölgeler aracılığıyla kurmuş olduğunu göstermektedir.

Ebla'nın Şaraga Höyük ile direk bir ilişkisinden kesin olarak bahsedilemez. Ancak Ebla'nın, Fırat kıyısı seramik kültüründen etkilendiği kesindir. Ebla'da görülen yivlerle genişletilmiş dudaklı çanakların tam benzeri Şaraga Höyük'te bulunmuştur (**Lev.11:2**). Bunun dışında, Ebla'da görülen yatay yivlerle sınırlandırılmış dalga tarak bezeme de, Ebla ile Fırat kıyısı arasındaki, seramik kültüründeki ilişkisini göstermektedir¹¹⁵. Ebla'da farklı olarak dalga tarak bezeme

¹¹⁴ Ayrıntılı karşılaştırmalar için bakınız. III. Bölüm ve Tip Tabloları. Lidar Höyük'ün en sevilen ve geniş bir yayılım alanı gösteren omurgalı çanak tiplerinin (Çan.3i) benzerleri Ebla'da görülür. Ancak Ebla çanaklarının ağız altı omurgaları çok keskindir ve bu tip çanaklar genellikle disk diplidir. Nigro, 2002: fig.3:4,6,12, s.300 ve fig.7:6-10, s.307

¹¹⁵ Nigro, 2002: fig.3:22, s.300, fig.20:14, s.317

küçük kapların üzerinede uygulanmıştır¹¹⁶. Şaraga Höyük'te ise, bu tarz bezeme sadece çömlek ve küplerde görülmektedir. Şaraga Höyük'ün çok karakteristik yivlerle genişletilmiş dudaklı küplerinin benzerleri ise Ebla'da yoktur. Bundan dolayı Ebla'nın Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile direk bir ilişki içerisinde olmadığını ve daha çok Doğu Akdeniz kıyı kültüründen etkilendiğini söyleyebiliriz¹¹⁷. Ebla'nın Fırat kıyısı seramik kültürü ile benzer bir anlayışı taşıdığı fakat kendi seramiğinin yerel bir üretimin sonucu olduğu anlaşılmaktadır.

Lidar Höyük'ten Haradum'a kadar, Fırat Vadisinde çok yoğun Orta Tunç Çağı yerleşmeleri görülür. Ancak bu yerleşmelerin, Horum Höyük ile Fırat'ın doğuya yönelmeye başladığı noktada bulunan Tell Halava arasında yoğunluk göstermesi dikkate değer bir durumdur.

Şaraga Höyük ile en iyi paralellik Tel Hadidi, Habuba Kabira ve Haradum ile kurulmuştur. Tell Hadidi'den 20, Haradum'dan 19, Habuba Kabira'dan 13 tip Şaraga Höyük seramiği ile eşleştirilmiştir. Diğer yerleşmelerde ise; Şaraga Höyük'e ait seramik tiplerinden 10'u Tell Munbaqa'da, 10 tanesi Tell Bia/Tuttul'da, 7'si Kara Kuzak'ta, 4'ü Halava'da, 3'ü Mari Sarayında ve 2'si Tell es-Sweyhat'ta saptanmıştır¹¹⁸.

¹¹⁶ Nigro, 2002: fig.3:1-2, s.300

¹¹⁷ Ebla ve Şaraga Höyük arasında yaptığımız karşılaştırmalar, Nigro ve Matthiae'nin bu konu hakkındaki bezer görüşlerini destekler durumdadır. Nigro, 2002: 299, 301, 303 v.d., Matthiae, 1980: 145-146

¹¹⁸ Buradaki sayısal değerler, bazı yerleşmelerin yayınlanmış seramik örneklerinin azlığı nedeniyle, yerleşmeler arası gerçek ilişkiyi açıklamaya yeterli değildir.

Şaraga Höyük ile Tell Hadidi ve Orta Tunç Çağı seramiği az bilinen Habuba Kabira'nın seramik gelenekleri aynıdır. Bu durum üç yerleşmede de çok sayıda görülen ve dönemi çok iyi temsil eden seramik formlarından rahatlıkla anlaşılmaktadır¹¹⁹. Lidar Höyük ile Tell Hadidi seramiği arasında benzeşen 15 tip saptanmıştır. Ancak tiplerin çoğu klasik formlar arsında yer almakta ve Tell Hadidi örnekleri küçük profil parçalarından oluşmaktadır. İki yerleşim arasında tam olarak ilişkilendirilecek örnekler ise daha çok Şaraga Höyük'te de görülen mezar seramikleridir. Sadece Tell Hadidi ve Lidar Höyük'te belirlediğimiz iki tip kap vardır. Bunlar, çift kulplu matara (**Mat.1b, Lev.71:1**) ve çift kulplu çömlektir (**Çöm.3, Lev. 35:1,2**)¹²⁰. Bu iki form Tell Hadidi'de mezar hediyesi olarak ele geçmiştir. Lidar Höyük'te ise; sadece matara mezar hediyesi olarak bulunmuştur. Dolayısıyla Lidar Höyük ile Tell Hadidi arasındaki ilişki, Şaraga Höyük ile Tell Hadidi arasındaki ilişkiden çok farklıdır. Lidar Höyük ile Tell Hadidi arasında sadece ölü gömme geleneğine bağlı bir karşılaştırma yapılabilir. Ancak Tell Hadidi ile Şaraga Höyük'ün seramik üretim gelenekleri aynıdır.

Şaraga Höyük seramik geleneğini yansıtan bir diğer yerleşme ise Şaraga Höyük'e mesafe olarak çok uzak olan ve Fırat'ın doğu kıyısında yer alan Haradum'dur. Haradum, şu an için Fırat kıyısında bulunan ve Şaraga Höyük ile ilişkilendirilen en güney yerleşmedir. Haradum'da, bir yandan Şaraga Höyük'ün en tipik formları bulunurken, diğer yandan çok farklı bir seramik repertuarı ve bezeme

¹¹⁹ Bu tiplerin başlıcalarını Çan.1d, 3h, 3e, Çöm.1a, 1b, 1c,1d, 1e, 1f, 1g, 4a, 4c, Vaz.1a, 1b, 2a, 4c, Küp1c, 3c olarak sıralayabiliriz. Ayrıntılı tipolojik karşılaştırma için bkz. III. Bölüm ve Tip Tabloları.

¹²⁰ Dornemann, 1977: fig.14:23, 32, s.125

anlayışı görülür¹²¹. Şaraga Höyük ile Haradum seramik repertuarları arasında benzeşen en tipik formları Çan.2c, Çöm.1d, 1e, 4b, Vaz.4c, Küp.3c, 3d, Mat.1a olarak sıralayabiliriz¹²². Özellikle küpler, gerek ağız ve dudak şekilleri ve yivlerle oluşturulmuş yatay bantlar arasına sıkıştırılmış dalga tarak bezemeleri ile her iki yerleşmede birbirinden farksız gibidir. Çömlekçi işareti olarak kabul edebileceğimiz “+” şeklinde bir kazı bezek hem Şaraga Höyük, hem de Haradum’da bulunan birer küp üzerinde görülür (**Lev. 79:3**)¹²³. Her iki örnekte de söz konusu işaret, boyun kısmında bulunan ve yivlerle oluşturulmuş üst yatay bant ile dudak arasına yerleştirilmiştir. İki yerleşme arasındaki bütün bu benzerlikler iki bölge arasında aktif bir etkileşimi ortaya koymaktadır. Haradum’da Vaz.4c tipi vazolar, bazen kendine özgü çok tipik boya bezemelerle süslenmiştir¹²⁴. Bütün bu benzerliklerin yanında, Haradum’da eşit derecede farklılıklar da görülür. Haradum’da görülen ve Orta Fırat Bölgesine yabancı olan bazı formlar ile Vaz.4c tipi vazoların boyanması yerel bir üretimi ve bunun yanında Haradum ile başka bir bölge arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

Lidar Höyük ile Haradum arasında karşılaştırılmaya değer iki vazo formu bulunmaktadır. Bunlar Vaz.2c ve 2d’dir (**Lev.42**). Lidar Höyük örneklerinden Vaz.2c’nin dip kısmı yoktur. Vaz.2d ise düz diptir. Haradum’da birçok örneği

¹²¹ Haradum’da görülen farklı seramik formları ve tipik boya bezeme geleneği için bkz. Kepinski 1992, fig.92, s.250-251. Kepinski bu tip kapları daha çok Güney Mezopotamya’daki Nippur ve Uruk ile karşılaştırmaktadır.

¹²² İki yerleşme arasındaki benzer formlar tamamı için bkz. Tip Tablo 1-10, ayrıntılı tipolojik karşılaştırmalar için bkz. III. Bölüm.

¹²³ Kepinski, 1992: fig.68:8, s.203

¹²⁴ Kepinski, 1992: fig.65:1, s.197

bulunan Vaz.2c ve tek örnekle temsil edilen Vaz.2d halka diplidirler. Farklı kap formları içerisinde değerlendirilen bu tip vazoların iki yerleşme arasında bazı küçük tipolojik farklılıklar göstermesi ve matara dışında ilişkilendirilebilecek başka kap formunun bulunmaması Lidar Höyük ile Haradum arasında herhangi bir ilişkinin olmadığını kanıtlamaktadır. Daha önce Lidar Höyük'te görülen bu tip kapların Amik ile bağlantılı olabileceğini belirtmiştik. Haradum'da da bu tip kapların görülmesi muhtemel bir Doğu Akdeniz etkisini göstermektedir.

Kepinski, Haradum seramiğini Anadolu'dan sadece Kurban Höyük ile karşılaştırmıştır¹²⁵. Ancak yapılan bu karşılaştırmaların bazıları hakkında ortak düşüncede değiliz. Örneğin, Haradum'un en sevilen kap formları içerisinde yer alan ve Şaraga Höyük'te de çok tipik benzerlerine rastladığımız küpler, Kurban Höyük küpleri ile karşılaştırılmıştır¹²⁶. Her iki yerleşmenin küplerinde yiv bezeme kullanılmış olsa da bunlar tipolojik olarak birbirlerinden çok farklıdır. Haradum'da dudaklar yivlerle genişletilmiş ve dışa çekiktir. Kurban Höyük'te benzer kabul edilen küpler ise; dışta kalınlaştırılmış ve ağız kenarı yivlerle bezenmiştir¹²⁷.

Fırat'ın batı yakasında bulunan Şaraga Höyük ile Fırat'ın doğu kıyısında bulunan yerleşmelerin seramikleri karşılaştırıldığında, Şaraga Höyük ile batı kıyıda bulunan yerleşmeler arasında görülen sıkı ilişkinin buralarda azaldığı görülür. Şaraga Höyük ve Tell Munbaqa arasında 10 tip birbiri ile benzeştirilmiş olsa da, Tell

¹²⁵ Bunun nedeni, Haradum seramiğinin yayınlandığı tarihe kadar, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Orta Tunç Çağına ilişkin çalışmaların azlığı ve bu döneme ilişkin seramik yayınlarının yetersizliğidir.

¹²⁶ Kepinski, 1992: 202, fig.8

¹²⁷ Algaze, 1990: Pl.112

Munbaqa seramik örneklerinin geneli tam profil vermemekte ve Feyter tarafından genellikle Orta Tunç Çağı'nın sonu veya Son Tunç Çağı'na tarihlendirilmiştir¹²⁸. Bunun dışında Şaraga Höyük ve benzer seramik geleneklerinin görüldüğü diğer yerleşmelerdeki tipik kap formları burada saptanamamıştır. Şaraga Höyük ile Tell Munbaqa arasında görülen ilişkinin benzeri Şaraga Höyük ile Tell Bia arasında da görülür. Her iki yerleşim arasında saptanan benzer formlar tam bir karşılaştırma yapmamıza olanak sağlamamaktadır. Ayrıca Tell Bia'da ağzı yivli kapların bulunmayışı dikkat çeken bir durumdur. Şaraga Höyük'ün kuzeyinde ve Fırat'ın doğusunda bulunan Lidar Höyük ile Tell Bia seramiği arasında saptanan ilişki, Şaraga Höyük ile Tell Bia arasındaki ilişkiden daha kuvvetlidir. Lidar Höyük seramiğinde görülen tipik formlar Tell Bia'da saptanmıştır¹²⁹. Tell Halava'da Şaraga Höyük'ün tipik formları olan dudağı yivlerle genişletilmiş seramik örnekleri bulunmamaktadır. Tell Halava'da rastladığımız ve Şaraga Höyük Küp 3d ile benzer form özelliği gösteren bir örnekte, dudak enine yivlerle bezenmiştir¹³⁰. Bunun yanında Lidar Höyük ve Kurban Höyük'te görülen ağız kenarının dış kısmına uygulanan yiv bezeme Tell Halava'da görülmektedir. Kurban Höyük Küp 2b (**Lev.76:1**) ile Tell Halava'da görülen bir küp, hep tipolojik hem de bezeme anlayışı açısından birbirleri ile tam olarak benzeşmektedir¹³¹.

¹²⁸ Feyter, 1989: 242 v.d.

¹²⁹ Lidar Höyük ile Tell Bia arasında 11 tip benzeştirilmiştir. En tipik benzerler olarak Çan.2b, 2d, Küp 1b, 2a'yı sıralamak mümkündür. Ayrıntılı tipolojik karşılaştırma için bkz. Bölüm IV.2 ve Tip Tabloları.

¹³⁰ Hempelmann, 2005: Taf.101:612

¹³¹ Hempelmann, 2005: Taf. 94:586

V.I.6 - Güneydoğu Anadolu Bölgesi Fırat Vadisi ile Balık Vadisi Arasındaki İlişkiler

Balık Vadisi Orta Tunç Çağı seramiği şimdilik en iyi Hammam et Turkman'dan bilinmektedir. Hammam et Turkman hem Fırat'ın batısında bulunan ve Şaraga Höyük seramik geleneğinin görüldüğü merkezlerle, hem de kuzeyde, Fırat'ın doğusunda bulunan merkezlerle benzer seramik özellikleri gösterir. Fırat'ın doğu kıyısı yerleşimleri için tipik olan dudakları yivlerle bezeli kaplar Fırat'ın batı yakasında görülmezken, Balık Vadisi'ndeki Hammam et Turkman'da görülmeleri dikkat çeken bir durumdur. Hammam et Turkman'da görülen 13 tip Şaraga Höyük'te, 9 tip Lidar Höyük'te görülür. Söz konusu bu üç yerleşme arasında 5 ortak tip saptanmıştır¹³². Hammam et Turkman'da görülen tip Çan.3f, Çöm.1g, Vaz.4c ve Küp 1c türü kaplar Fırat'ın batı kıyısı ile olan etkileşimi, Çan. 3i ve Çöm.1c ise Hammam et Turkman'nın kuzeyle, yani Lidar Höyük ve çevresi ile olan etkileşimi ortaya koymaktadır. Loon, Lidar Höyük ve Kurban Höyük seramiklerinin final raporlarından önce iki bölge arasında muhtemel bir ilişkiye dikkat çekmiştir¹³³.

V.I.7 - Güneydoğu Anadolu Bölgesi Fırat Vadisi ile Habur Bölgesi Arasındaki İlişkiler

Orta Tunç Çağı'nda, Güneydoğu Anadolu Bölgesi Fırat yerleşimleri arasında, Lidar Höyük'ten başka Habur Bölgesi ile ilişkilendirilebilecek boyalı seramik

¹³² Ortak tipler Çan.1b, 2f, Çöm.1b, Vaz.4c, Vzc.1b'dir. Ayrıntılı karşılaştırmalar için bkz. Tip Tabloları

¹³³ Loon, 1988: 413

örnekleri veren yerleşme yoktur. Lidar Höyük'te az sayıda Habur türü seramik örnekleri bulunmuştur. Lidar Höyük Çöm.2b/byl. (**Lev.31:1-2**), Vaz.2e/byl. (**Lev.43**), Vzc. 2b/byl.(**Lev.55:1**) ile benzer boyama özellikleri gösteren örnekler Chagar Bazar¹³⁴, Tell Brak¹³⁵ ve Tell Leilan'dan¹³⁶ bilinmektedir. Ancak söz konusu bu kaplar iki bölge arasında bazı tipolojik farklılıklar göstermektedir. Lidar Höyük Vaz.2e/byl. ile tipolojik benzerlik gösteren bir örnek Tell Brak'ta bulunmaktadır. Ancak bu defa, bezeme açısından farklılık göstermektedir¹³⁷. Lidar Höyük bardakları ve Vaz.2c, üzerinde durulması gereken önemli kap tiplerindedir. Bunlar, Lidar Höyük'te bulunan sınırlı sayıdaki Habur türü boyalıların dışında, Lidar Höyük ile Habur Bölgesi arasındaki ilişkiyi gösteren önemli kap formlarındandır. Lidar Höyük Vaz.2c tipi vazolar, batıda Tell Açıana ve Hama'da, güneyde Haradum, Orta Fırat'ta Şaraga Höyük ve Tell Hadidi'de, doğuda ise Habur Bölgesi yerleşimlerinde görülen en yaygın seramik formudur. Ancak bu yerleşmelerin tamamına yakınında bu tip kaplar S.T.Ç. içerisinde gösterilmiştir¹³⁸. Habur Bölgesi'nde görülen bu tip vazolar boya bezekli olmaları ile diğer bölgelerden farklılık gösterir¹³⁹.

Şaraga Höyük Çan.3d (**Lev.10:4**) ve Lidar Höyük Çan.3c (**Lev.8**), söz konusu yerleşmelerde görülen en yaygın çanak formlarıdır. Her iki yerleşmeye ait bu monokrom seramik örneklerinin tam benzerleri Habur Bölgesi yerleşimlerinde

¹³⁴ Mallowan, 1936: fig.16:4

¹³⁵ Matthews (ed.), 2003: fig.7.25:12

¹³⁶ Weiss, 1985: 13

¹³⁷ Oates, 1997: 183:259

¹³⁸ Bu tip vazoların tarihlendirilmeleri ilgili bölümde ayrıntılı bir şekilde tanıtılmıştır.

¹³⁹ Bu tip vazoların merkezler arası tipolojik karşılaştırmaları için 2. Bölüm'e bakınız.

saptanmıştır. Çan.3c'nin benzeri Tell Brak'ta¹⁴⁰, Çan. 3d'nin benzeri ise Tell Leilan'da¹⁴¹ görülür. Şaraga Höyük ile Tell Brak arasında ilişkilendirilebilecek bir diğer seramik formu Çöm.4b'dir (**Lev.37:3**)¹⁴². Vaz.1b'nin boya bezekli benzeri ise Tell Leilan ve Tell Brak'ta vardır (**Lev.40:2**)¹⁴³.

V.I.8 - Dicle Vadisi ile Habur Bölgesi ve Balık Vadisi Arasındaki İlişkiler

Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Dicle Vadisi Orta Tunç Çağı seramik kültürü Bismil'in yakın çevresinde yapılan kazılardan bilinmektedir. Buralarda yapılan bütün kazılarda *kırmızı kahve astarlı mal (Red Brown Wash Ware)*, baskın seramik grubu olarak görülmektedir¹⁴⁴. Bunun dışında *boya bantlı mal* olarak isimlendirilen seramik grubu ile daha az örnekle temsil edilen Habur türü seramik grubu bu bölgenin seramik kültürünü yansıtmaktadır. Birbirlerine çok yakın olan Üçtepe, Kenantepe, Hirbemerdon, Giricano ve Salattepe'de görülen Orta Tunç Çağı seramik kültürü birbirleri ile tamamen ortak özellikler taşımaktadır.

Dicle Vadisi ile Lidar Höyük seramik kültürleri arasındaki ilişki, bölümün başında değerlendirilmiştir. Dicle Vadisi ile ilişkilendirilebilecek diğer iki bölge ise Habur ve Balık Vadisi'dir. Dicle Vadisi seramik kültürünü yansıtan örnekler, Habur Bölgesi ve Balık Vadisi'nde yok denecek kadar azdır. Bu bölgeler arasında görülen ilişki daha çok Habur türü seramik grubuna dayanmaktadır. Dicle Vadisi'nde *Red*

¹⁴⁰ Matthews (ed.), 2003: fig.23:13.

¹⁴¹ Weiss, 1985: 13

¹⁴² Matthews (ed.), 2003: fig.7.23:1

¹⁴³ Weiss, 1985: 13, Matthews (ed.), 2003: fig.7.28:1

¹⁴⁴ Bkz. Özfirat 2006, Parker 2003, Laneri 2008, Schachner 2001

Brown Wash Ware olarak isimlendirilen seramik grubunun en karakteristik kap formları içerisinde yer alan, keskin omurgalı kase ve çömlüklerin (**Lev. 20, Kas.3c ve Lev.39, Çöm.4c,4d**) tek benzeri Hammam et Turkmann'da görülür¹⁴⁵. Bu tip kap formları Habur Bölgesi yerleşimlerinde görülmez. Dicle Vadisi'nin bir diğer karakteristiği olan ve *boya bantlı mal* olarak isimlendirilen çanakların (**Lev.4:1-2**) Tell Brak'ta benzer boyama özelliği gösteren örnekleri vardır. Ancak Tell Brak çanakları farklı tipolojik özellikler göstermektedir¹⁴⁶. Bunun dışında Tell Brak ve Chagar Bazar'da görülen ağız kısmı boyalı kaplar, Habur boyalı seramik kültürünün bir parçası olarak görülür. Yani bu tür kaplar ağız kısımlarının yanında gövdelerinin de boyanması ile karakterize olurlar¹⁴⁷.

Üçtepe'de bulunan az sayıdaki Habur türü boya bezekli kapları, Habur Bölgesi seramik kültürünün Dicle Vadisi üzerindeki etkisini göstermektedir (**Lev. 55:2, 56:1**). İki bölge arasında benzer boyama anlayışı görülmesine rağmen formlar arasında tipolojik ilişki kurmak zordur. Üçtepe vazocuğunda görülen içi kafes motifi ile süslenmiş üçgenler ve bu üçgenler arasına yerleştirilmiş nokta boya bezeme Habur Bölgesi yerleşimlerinde çok sık rastlanan ve sevilen bir bezeme çeşididir (**Lev.55.2**)¹⁴⁸. Habur Bölgesi boyalı seramik kültüründe bezeme genellikle yatay bant bezemeler şeklindedir. Dikine kullanılan bant bezeme örnekleri çok az ve bu tür bezemeler yatay bantlarla sınırlandırılmıştır. Üçtepe'den bildiğimiz, çapraz ve dikey

¹⁴⁵ Loon, 1991: Plate 22:7065, s.137

¹⁴⁶ Oates, 1997: 175

¹⁴⁷ A.e. s.183:244-251 ve Mallowan, 1937: fig.23:8

¹⁴⁸ Mallowan, 1937: fig.21:1,4,11-12, fig.23:7, Matthews (ed.), 2003: fig.7.28:6, Oates, 1997: 183:253, fig.84, Weiss, 1985: 13

bantlarla kabın tüm yüzeyini süsleyen bezeme anlayışının şimdilik tam benzeri bulunamamıştır (Lev.56:1).

V.I.9 - Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Orta Anadolu Bölgesi Arasındaki İlişkiler

Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Orta Anadolu Bölgesi arasında kuş uçuşu çok fazla bir mesafe bulunmamasına rağmen, iki bölge arasındaki seramik kültürü çok farklıdır. Kültepe’de, M.Ö. 3.binin sonlarından itibaren özellikle Amik, Kilikya ve Suriye ile ilişkilerini gösteren ithal seramik formları bulunmuştur¹⁴⁹. Orta Tunç Çağı’nda ise Kültepe ile kendisinin güneyinde bulunan bölgeler arasında etkileşim devam etmektedir. Ancak söz konusu bu etkileşimin Suriye içlerinden mi yoksa Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile doğrudan mı yapıldığı konusunda kesin bir kanıt yoktur. Söz konusu iki bölge arasında ilişkilendirebileceğimiz sınırlı sayıdaki seramik formları arasında, matara (Mat.1a,1b)¹⁵⁰, şişe (şiş.1c)¹⁵¹ ve Üçtepe’de bulunmuş olan bir banyo kabı parçası gösterilebilir. Kültepe’de Suriye tipi mataralar, hem ithal olarak hem de yerli taklitleri şeklinde görülmektedir¹⁵². Emre, Kültepe’de bulunan Suriye tipi şişeleri Lidar Höyük’te bulunan benzerleri ile karşılaştırmış ve Lidar Höyük’ün Suriye ile Anadolu arasında önemli bir geçiş noktası olduğunu

¹⁴⁹ Özgüç 1950, Lev.LXXIX:616, s.84, Özgüç buradaki kap parçasının Çukurova veya K.Suriye’nin orta veya batı kesiminden ithal edildiğini belirtmektedir.

Özgüç, 1986: 31. Özgüç, Kültepe Höyüğü 12 ve 13. yapı katlarında ithal *Suriye şişelerinin* bulunduğunu belirtmekte ve söz konusu şişeleri İ.T.Ç.nin sonlarına tarihlemektedir.

¹⁵⁰ Emre 1995. Emre bu makalesinde Kültepe’de bulunan mataraları ayrıntılı bir şekilde değerlendirmiştir. Burada, Şaraga Höyük tek kulplu ve Lidar Höyük çift kulplu mataralarının benzerlerine değinilmiştir.

¹⁵¹ Emre, 1999. fig.1-6

¹⁵² Emre, 1995: 180, Özgüç, 2005: 120

belirtmiştir. Bunun dışında şiddetli bir yangınla son bulmuş olan Lidar Höyük 8. tabakasında bulunan şişeleri, I. Hattuşili'nin güney seferleri zamanından önceye tarihlemiştir¹⁵³. Güneydoğu Anadolu ve Suriye'de genellikle mezar buluntusu olarak ele geçen bu tip kaplar, Kültepe'de de aynı şekilde bulunmuştur.

Kültepe ile Asur arasında yoğun bir ticaret olmasına rağmen, Kültepe'nin koloni çağı seramiği Mezopotamya'dan pek etkilenmemiştir. Bu iki yerleşim arasında gerçekleşen ticaretin doğal yolu üzerinde yer alan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Dicle Vadisi ile Kültepe arasında seramik geleneği açısından bir ilişkiden bahsetmek güçtür. Üçtepe'de bulunmuş olan bir banyo kabı parçası iki bölge arasında ilişkilendirebildiğimiz tek seramik formudur. Bu tip kaplar K. Suriye ve Orta Anadolu'dan iyi bilinmektedir. Ancak Üçtepe ve Kültepe'de bulunan banyo kaplarının üzerlerinde hilal ve içleri nokta şeklinde yapılmış kabartma bezemeler görülür. Bu iki yerleşimde, ortak kabartma bezeme özelliklerinin görülmesi dikkat çeken bir durumdur.

Malatya / Arslantepe Orta Tunç Çağı tabakalarında ele geçen üzeri dalga tarak bezemeli amorf seramik parçası bu yerleşim ile Güneydoğu Anadolu / Suriye arasındaki ilişkiye işaret etse de henüz tam olarak karşılaştırma yapmamıza olanak sağlamamaktadır. Di Nocera bu seramik parçasını, *çark yapımı portakal renkli mallar (scheibengedrehte orange ware)* seramik grubu içerisinde değerlendirmiştir.

¹⁵³ Emre, 1999: 44-45

Söz konusu bu seramik parçasını Hama H ve Ebla IIIA seramikleri ile karşılaştırmıştır¹⁵⁴.

¹⁵⁴ Di Nocera, 1993: Abb.8:2, s.423

V.2. TARİHLENDİRME

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı kronolojisi hakkında kapsamlı bir çalışma henüz yapılmamıştır. Bunun nedeni, şimdiye kadar O.T.Ç.'nin ilk evresinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde herhangi bir yazılı belgenin bulunamamış olması ve söz konusu bölgedeki çalışmaların son yıllara kadar yetersiz kalmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bundan dolayı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi yerleşmelerinde saptanan buluntuların tarihlendirmeleri, Kuzey Suriye yerleşmelerinde ele geçen buluntular ile aralarındaki anaolojiye göre yapılmıştır. Ebla, Mari, Haradum ve Tel Açana'da mimari tabakalara bağlı olarak bulunan yazılı belgeler ve bunlarla beraber bulunan seramik özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Fırat kıyı yerleşimleri ile Gaziantep Bölgesi'nde bulunan Orta Tunç Çağı buluntularının tarihlendirmesini kolaylaştırmıştır. Özellikle Tell Açana kronolojisi hakkında kapsamlı çalışmalar yapılmıştır¹⁵⁵. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin, özellikle Dicle Vadisi yerleşimlerinde bulunan boyalı seramik grubu ise beraberlerinde az sayıda ele geçen Habur seramiğine göre tarihlendirilmiştir¹⁵⁶.

Tez kapsamında tarafımızdan tam olarak incelenen Şaraga Höyük seramiği Ebla kronolojisine göre değerlendirilmiştir. Ebla'nın M.Ö. 3. bin ile 2. bin kronolojisi, stratigrafiye bağlı olarak ele geçen yazılı belgeler, seramik sanatındaki değişim ile buldukları dönemi çok iyi karakterize eden diğer buluntular sayesinde oldukça iyi bir biçimde ortaya konmuştur¹⁵⁷. Matthiae, Ebla kronolojisine dayanarak

¹⁵⁵ McClellan ve Heinz, 1993:28

¹⁵⁶ Schachner, 2004: 511, Özfırat, 2006: 30

¹⁵⁷ Matthiae 1980, Nigro 2002

K. Suriye’de Orta Tunç Çağı’nı O.T.Ç. I (M.Ö. 2000 – 1800) ve O.T.Ç. II (M.Ö. 1800 – 1600) olmak üzere ikiye ayırmıştır¹⁵⁸. Nigro ise; Ebla’da çalışılmış olan tüm alanların ve bazı özel mezarların kronolojisini ayrıntılı bir şekilde vermiştir¹⁵⁹. McClellan, Tell Açana Orta Tunç Çağı’nı üçe ayırmıştır¹⁶⁰. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ise şimdiye kadar yapılan kısıtlı çalışmalarda Orta Tunç Çağı farklı bölümlenmelere tabi tutulmuştur. Lidar Höyük seramik gelişimi, Tell Açana’nın kronolojik dizilimine bağlı kalınarak yapılmış ve aynı şekilde Orta Tunç Çağı üç ana evreye ve bu ana evrelerde “A” ve “B” olmak üzere ikiye ayrılmıştır¹⁶¹. Buna göre Lidar Höyük Orta Tunç Çağı son evresi M.Ö. 1650–1550 yılları arasına tarihlenmiştir. Dittmann ise Şavi Höyük’teki seramiği Tell Hadidi’de yapılmış olan kronolojik ayırma göre sınıflandırmış ve buna göre Orta Tunç Çağı’nı O.T.Ç. I ve O.T.Ç. IIA-C şeklinde ayırmıştır¹⁶².

Şaraga Höyük seramiğinin bir bölümü, özellikle mezar buluntuları, kazılarda saptanan mimari evrelere dayandırılarak Orta Tunç Çağı’nın sonlarına tarihlendirilmiştir¹⁶³. Bu durum, Şaraga Höyük’te bulunan mezarların çoğunun Orta Tunç Çağı’na ait anıtsal binanın üstü ile Son Tunç Çağı yapılarının tabanı altında

¹⁵⁸ a.e., s.52

¹⁵⁹ Nigro, 2002: 306

¹⁶⁰ McClellan 1989. McClellan burada, öncelikle Tell Açana kronolojisi hakkında çalışma yapmış ve birçok bilim adamının görüşlerine yer vermiştir. Daha sonra Tell Açana seramiğini özellikle Akdeniz kıyı bölgeleri ile karşılaştırmış ve diğer buluntuların yardımı ile o ana kadar yapılmış olan çalışmaları da değerlendirerek Tell Açana stratigrafisi için, Williams’ın kronolojik önerisini desteklemiştir. Buna göre O.T.Ç.I’i M.Ö. 2000–1800, O.T.Ç.II’yi M.Ö.1800–1650, O.T.Ç.III’ü ise M.Ö. 1650–1550 tarihleri arasına yerleştirmiştir.

¹⁶¹ Kaschau, 1999: 152

¹⁶² Dittmann, 2004: 164, 171 v.d.

¹⁶³ Sertok, v.d., 2002: 359

bulunmaları ile kanıtlanmaya çalışılmıştır¹⁶⁴. Şaraga Höyük seramiğinin tarihlenmesi için yapılacak analogik değerlendirmelerin dışında, kazıda bulunmuş olan bir mühür baskısı önemli rol oynamaktadır **(Res.4:1)**¹⁶⁵. Söz konusu bu buluntu Şaraga Höyük'te Orta Tunç Çağı'na tarihlendirilen H açmasının 52. biriminde ele geçmiştir¹⁶⁶. Bu mühür baskısının, Eski Babil üslubunda olduğu ve kullanılan matkap tekniğinden dolayı söz konusu dönemin sonlarına doğru yapıldığı belirtilmektedir¹⁶⁷. Eğer bu mühür baskısı kullanıldığı dönem içerisindeki tabakasında ele geçtiyse, bu mühür baskısı ile beraber ele geçen diğer buluntular da Eski Babil döneminin sonlarına yani O.T.Ç.II'ye tarihlenebilir.

Şaraga Höyük'te bulunmuş olan ve Orta Tunç Çağı'nı çok iyi karakterize eden bazı ayırd edici formlar, diğer yerleşmelerde bulunmuş olan benzerleri ile kronolojik karşılaştırma yapmamıza olanak sağlamaktadır. Söz konusu bu kap formlarını Çan.2c, 3d, 3e, 3h, Kas.2, 3a, Çöm.1e, 1f, 1g, 1h, 2h, 4a, Vaz.1a, 1b, 4c, Vzc. 1a, 1b, 1c, Şiş.1c, 2d, Küp.1c, 3c, 3d, Mat.1a olarak sıralayabiliriz.

Haradum'da Çan.2c'nin tam benzerleri bulunmaktadır. Bu tip çanaklar Haradum 3A evresinden 3D evresine kadar görülür¹⁶⁸. Ancak Haradum'da bu iki evre arasındaki zaman farkı çok azdır ve Ebla kronolojisine göre O.T.Ç. II'ye

¹⁶⁴ Sertok, v.d. 2002: 111

¹⁶⁵ Sertok, v.d., 2001: 458, şekil 13

¹⁶⁶ Şaraga Höyük'te kazılar 5x5 m.lik açmalarda sürdürülmüş ve açma içerisinde saptanmış olan her yeni mimari eleman, kültür dolgusundaki değişiklik, mezar veya önemli bir buluntu topluluğu birer *birim* numarası ile adlandırılmıştır. Sonrasında her açma için birimlerin yükseklik kodları göz önünde bulundurularak birimler arası bir stratigrafik dizilim yapılmıştır.

¹⁶⁷ Serok, 2001: 458

¹⁶⁸ Kepinski, 1992: 309

tarikhlenmektedir¹⁶⁹. Tell Bia'da ise; benzer form hem mezar buluntusu, hem de stratigrafiye bağlı olarak ele geçmiştir. Burada da söz konusu kaplarda O.T..nin son evresine (*Ceramic-complex 7*) tarikhlenmiştir¹⁷⁰. Oylum Höyük ve Tell Rıfaat'ta mezar buluntusu olarak ele geçen benzer çanaklar aynı şekilde O.T.. II'ye tarikhlenmektedir¹⁷¹. Benzer seramik örnekleri arasında tek istisnai durumu Ebla göstermektedir. an. 2c'nin Ebla'da bulunan benzeri O.T.. IB'ye tarikhlenmiştir¹⁷². Ancak Ebla'da benzer çanak, dip kısmına doğru hafif omurga yapmasıyla küçük bir farklılık gösterir. Bundan dolayı an.2c, Haradum ve Tell Bia'da bulunan tipik benzerlerine göre O.T.. II'ye tarikhlenmelidir.

an.3d türü kaplar araga Höyük mezarlarında ele geçmiş ve O.T..'nin son evresine tarikhlendirilmiştir¹⁷³. Tam olmasa da yakın benzerlerine rastladığımız bu tip çanaklar Lidar Höyük, Ebla ve Mezra Höyük'te de O.T.. II'ye tarikhlenmiştir¹⁷⁴.

¹⁶⁹ Haradum'da saptanan en erken O.T.. evresi olan 3A, M.Ö. 1668-1628 yılları arasına, son O.T.. evresi olan 3D ise M.Ö. 1770-1760 yıllarına tarikhlenmektedir. **Kepinski, 1992: 36**

¹⁷⁰ Tell Bia'da seramikler "A Sarayında" bulunan seramiklere göre *ceramic – complex* adı altında kronolojik olarak sınıflandırılmıştır. Buna göre *CC 1-7 (Ceramik-complex 1- 7)* arası seramikler İlk Tunç Çağı'nın sonlarından Orta Tunç Çağı'nın sonlarına (Isin-Larsa / Zimri-Lim arası) kadar tarikhlenmiştir. **Einwag, 2002: 147-149**. Tell Bia seramiğinin büyük çoğunluğu CC7'ye aittir. CC7 ise yazılı belgeler ve mühür baskıları sayesinde Jasmakh-Adad'ın egemenlik dönemine tarikhlenmektedir. **Einwag, 2002: 149**.

¹⁷¹ Tell Rıfaat'ta bulunan 2 adet mezarda ele geçen seramikler, beraberlerinde bulunan bir mühür baskısına göre tarikhlendirilmiştir. Matthers söz konusu bu mühür baskısını Nuzi'de bulunan benzer örneklerle karşılaştırmış ve M.Ö. 15. yüzyıla tarihlemiştir. **Matthers, 1981: 370**,

Oylum Höyük seramiği ve mezarları O.T.. II'ye tarikhlenmiştir. Özgen, Oylum Höyük'ün O.T..nin erken evrelerinde terk edildiğini ve O.T..nin II. evresinde tekrar yerleşildiğini belirtmektedir. Bunun yanında, Oylum Höyük seramiğini Tell Açana, Ebla ve Lidar Höyük'ün geç O.T.. tabaka seramikleriyle karşılaştırmıştır. **Özgen, E. – B. Helwing 2003: 74-75**

¹⁷² Nigro, 2002: fig.7:s.307

¹⁷³ Sertok, v.d., 2002: 359. araga Höyük O.T.. mezarlarının tarikhlendirilmesinin neye göre yapıldığı yukarıda belirtilmiştir. Bkz. s.136-137

¹⁷⁴ Kaschau, 1999: Taf.93:1, Matthiae, 1980: fig.41, s.148, Ökse, 2001: 206

Fırat Vadisi yerleşimleri içerisinde sadece Şaraga Höyük ve Habuba-Kabira'da rastladığımız Çan.3e türü çanakların, Ebla, Tell Rıfaat, Tilbeşar ve Oylum Höyük gibi birbirine çok yakın olan ve İç Kuzey Suriye kültürünü yansıtan merkezlerde bulunmuş olması dikkate değer bir durumdur. Bu tür çanaklar Ebla¹⁷⁵ ve Habuba-Kabira'da¹⁷⁶ O.T.Ç. I'e, Oylum Höyük¹⁷⁷ ve Tell Rıfaat'ta¹⁷⁸ ise O.T.Ç. II'ye tarihlenmiştir. Tilbeşar'da ise; söz konusu bu tip çanak için kesin bir tarihleme yapılmamış ve O.T.Ç. seramik grubu içerisinde değerlendirilmiştir¹⁷⁹. Bu durumda Çan.3e türü çanakların O.T.Ç.'nin başından itibaren görüldüğünü söyleyebiliriz.

Şaraga Höyük Çan.3h'nin tek benzeri, Lidar Höyük'te O.T.Ç.I'in sonlarına M.Ö. 1950 – 1800 yılları arasına tarihlendirilmiştir¹⁸⁰.

Daha çok mezar buluntusu olarak karşımıza çıkan, Şaraga Höyük Kas.2'nin Lidar Höyük'te bulunan tek benzeri ile Kas.3'ün Lidar Höyük¹⁸¹, Horum Höyük¹⁸², Oylum Höyük¹⁸³, Ebla¹⁸⁴ ve Tell Bia'da¹⁸⁵ bulunan benzerleri O.T.Ç.nin son evresine tarihlenmişlerdir.

¹⁷⁵ Matthiae, 1980: fig.36, s.143

¹⁷⁶ Heinrich, 1971: Abb.9, s.24-25,

¹⁷⁷ Özgen, . v.d. 1997: 55,57

¹⁷⁸ Matthers, 1981: 371

¹⁷⁹ Kepinski, 2004: 467-470

¹⁸⁰ Kaschau, 1999: Taf.58:12, Lidar Höyük'te tek bir örnekle benzerine rastladığımız bu tip çanak Lidar Höyük 2. evreye dahil edilmiştir.

¹⁸¹ A.e. Taf.147:6

¹⁸² Marro, söz konusu bu mezar buluntusunu Lidar Höyük 4. ve 5. evrede bulunan benzerleri ile karşılaştırmış ve M.Ö. 1600'lere tarihlemiştir. **Marro, v.d., 2000: 265**

¹⁸³ Atilla Engin Oylum Höyük O.T.Ç seramiğini genel olarak Lidar Höyük 5 ve Ebla IIIB evreleriyle karşılaştırmıştır. **Özgen, v.d., 2001: 81**

Fırat Vadisi ve batısındaki Orta Tunç Çağı yerleşmelerinin çoğunda rastladığımız Şaraga Höyük Çöm.1e türü kaplar yapılan analogik değerlendirmelere göre Orta Tunç Çağı'nın başından sonuna kadar görülmektedir. Bu tip çömlekler Ebla¹⁸⁶, Horum Höyük¹⁸⁷ ve Habuba Kabira'da¹⁸⁸ Orta Tunç Çağı'nın başlarına, Lidar Höyük¹⁸⁹, Tell Hadidi¹⁹⁰, Haradum¹⁹¹, Tell Munbaqa'da¹⁹² ise Orta Tunç Çağı'nın 2. evresine tarihlendirilmiştir. Kara Kuzak'ta ise, kesin bir tarihleme yapılmamış ve Orta Tunç Çağı seramiği içerisinde II. tabakanın 3. evresi içerisinde değerlendirilmiştir¹⁹³.

Şaraga Höyük'te bulunmuş olan ve Çöm.1e'nin versiyonları kabul edebileceğimiz Çöm.1f, 1g, 1h çömlekleri Çöm.1e'de olduğu gibi benzer kronolojik

¹⁸⁴ Matthiae, 1980: fig.40, s.147

¹⁸⁵ Einwag, 1998: fig.3, Typ.53.

¹⁸⁶ Nigro, Ebla'da O.T.Ç.I konteksini, kendi buluntularının dışında, komşu bölgelerdeki yerleşmelerde belirtmiş olan O.T.Ç.I dönemi ile karşılaştırarak kronolojik saptama yapmıştır. Nigro 2002, s.299-302

¹⁸⁷ Horum Höyük'te stratigrafi dışında saptanan mezar Lidar Höyük buluntuları ile karşılaştırılarak M.Ö. 1600'lere tarihlenmiştir. Bunun dışında ele geçen seramiklerin tamamı ise, İlk Tunç Çağı'nın sonlarına (İ.T.Ç.IV), Orta Tunç Çağı'nın başlarına (O.T.Ç.I / M.Ö.2000-1900) tarihlendirilmiştir.

Tibet, v.d., 2001: 138-141

¹⁸⁸ Strommenger, 1971: 24-25. Strommenger, erken Orta Tunç Çağı seramiğini (*Jüngsten Niveau*) Hama ve Kıyı Suriye yerleşmeleri ile karşılaştırmıştır.

¹⁸⁹ Kaschau, 1999: 5. evre, Taf.184:1, 191:3

¹⁹⁰ Dornemann, 1992: 77-85. Dornemann 1977 yılında da O.T.Ç.II'ye tarihlediği (**Dornemann, 1977: 135, fig.23:24**) B alanı seramiğini Mari Sarayında bulunan kil figürinler ve seramik sanatındaki değişime göre tekrar karşılaştırarak ilk görüşünü desteklemiştir.

¹⁹¹ Kepinski, 1992: Fig.67:4

¹⁹² Feyter, 1989: 237,241-243, 252. Feyter, Tell Munbaqa dış şehir (Aussenstadt) seramiğini Chagar Bazar'dan Tell Açana'ya kadar bir çok yerleşme ile karşılaştırmış ve söz konusu seramiği Orta Tunç Çağı'nın sonları Son Tunç Çağı'nın başlarına tarihlemiştir.

¹⁹³ Pereiro, 2007: 311.

durum göstermektedir. Horum Höyük (Çöm.1g), Ebla (Çöm.1h) ve Habuba Kabira'da (Çöm.1g) görülen benzer formlar O.T.Ç. I'e tarihlenmektedir. Şavi Höyük (Çöm.1f,1g), Tell Rıfaat (1h), Tell Hadidi (Çöm.1f,1g,1h), Tell Munbaqa (Çöm.1h) ve Hammam et Turkmann'da¹⁹⁴ (Çöm.1g,1h) görülen Şaraga Höyük benzeri çömlekler ise O.T.Ç. II'ye tarihlenmektedir¹⁹⁵.

Şaraga Höyük Çöm.2h türü çömleklerde kullanılan emzik (akıtacak), Eski Tunç Çağlarından itibaren farklı versiyonlarda da olsa Suriye ve Filistin'de görülmektedir. Özellikle O.T.Ç. I'de¹⁹⁶ Filistin seramik kültüründe emzikli kap örnekleri sıkça karşımıza çıkmaktadır¹⁹⁷. Tell Hadidi'de mezar buluntusu olarak ele geçen benzer form E.T.Ç. IV'ün sonlarına tarihlendirilmiştir¹⁹⁸. Lidar Höyük'te ise bu tür çömlekler 5. evrede saptanmıştır. Şaraga Höyük emzikli çömleğini bulunduğu birim (A.51) itibariyle O.T.Ç. II'ye tarihliyoruz¹⁹⁹.

¹⁹⁴ Loon, 1988: 413-414,442, Loon söz konusu yayınında Çöm.1g ve 1h türü çömlekleri (fig.136:135, 139) Hammam et Turkmann VII. tabaka 3 ve 4 evrelerine yerleştirmiştir. Söz konusu bu evreleri ise Ebla IIIB tabakası ile eşleştirmiştir.

¹⁹⁵ Söz konusu yerleşmelerle ilgili referanslar için 2. Bölümdeki benzerleri kısmına bakınız.

¹⁹⁶ Filistin Orta Tunç Çağı kronolojisi bazı araştırmacılar tarafından farklı bölümlere tabi tutulmuştur. Filistin kronolojisi, Suriye, Mezopotamya ve Mısır'daki siyasi ve kültürel ilişkilere dayandırılarak hazırlanmıştır. Filistin kronolojisi hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşmak için bkz.

William, 1992:1-24

Gerstenblith, 1980:65-84

¹⁹⁷ Amiran, 1960: fig.4:3, s.210, fig.5:4, s.212, fig.7:3-5, s.216. Burada referansları verilen kaplar Megiddo O.T.Ç.I tabakalarında bulunmuştur.

¹⁹⁸ Dornemann, 1977: fig.14:11,16

¹⁹⁹ A.32 ile A.62 birimde bulunan Kas.3a türü kapları O.T.Ç.nin II. evresine tarihlemiştik. Dolayısı ile bu iki birim arasında denk gelen Birim A.51'de O.T.Ç.II olmalıdır. Şaraga Höyük'te yapılan Birim uygulaması için bkz. Dip not 148.

Çöm.4a ve 4b türü Şaraga Höyük çömleklerinin benzerleri arasında yer alan diğer yerleşmelere ait formlar içerisinde Ebla örneği, O.T.Ç. I'e tarihlendirilerek yine istisnai bir durum göstermektedir²⁰⁰. Çöm. 4a tipi kaplar Oylum Höyük²⁰¹, Tell Hadidi²⁰², Tell Bia²⁰³ ve Haradum'da²⁰⁴, Çöm.4b türü kaplar ise, Tell Munbaqa²⁰⁵, Hammam et -Turkmann²⁰⁶ ve yine Haradum'da O.T.Ç. II'ye tarihlenmiştir.

Bir diğer belirleyici seramik formu da vazo ve vazocuklardır. Şaraga Höyük Vaz.1a, 1b, Vz.1a, 1b, 1c türü kaplar birbirlerinden sadece boyut olarak farklılık göstermektedir. Bu tip kaplar Şaraga Höyük'te daha çok mezarlarda ele geçmiştir. Bir diğer değişik kap formu ise bütün seramik formları içerisinde en çok sevilen ve en yaygın görülen kap olan Vaz.4c'dir (**Lev.49-50**). Vaz.4c'nin dışında kalan kaplar (Vaz.1a,1b, Vz.1a,1b,1c) Şaraga Höyük'te olduğu gibi diğer yerleşmelerde de hem mezar hediyesi olarak²⁰⁷ hemde normal buluntu olarak ele geçmiştir. Şaraga Höyük mezar buluntularının dışında O.T.Ç. seramik fırınlarında da bu tip bir vazocuk bulunmuştur (**Res.1**)²⁰⁸. Şaraga Höyük'te bulunan mezarların ve beraberlerinde ele geçen vazocukların, O.T.Ç.'nin sonuna tarihlendiğini belirtmiştik. Bundan dolayı

²⁰⁰ Nigro, 2002: fig.3:22, s.300

²⁰¹ Özgen, 2001: Abb.16:b, s.77. Referansı verilen Oylum Höyük çömleği mezarda ele geçmiştir.

Atilla Engin, Oylum Höyük seramiğini Lidar Höyük, Ebla ve Tell Açana'nın Orta Tunç Çağı'nın son evrelerinde bulunmuş olan seramikleri ile karşılaştırmıştır. **Özgen, 2001: 81**

²⁰² Dornemann, 1977: fig.21:BXV.78.150, s.133

²⁰³ Einwag, 2002: Fig.15:Typ 115, s.157

²⁰⁴ Kepinski, 1992: fig.73:2, s.213, fig.77:10, s.221

²⁰⁵ Feyter, 1989: fig.5:9, s.247

²⁰⁶ Loon, 1988: Plate 141:198

²⁰⁷ Loon 1988: Plate 61:42, Kaschau 1999, Taf.IV:Grab 164:, Taf V: Grab7:5, Grab 14:1, Marro 1997, Pl.VII:5-6, s.390

²⁰⁸ Sertok, v.d., 2005: fig.14, s.290

seramik fırınının içinde bulunan vazocuktan yola çıkarak söz konusu fırınların ve buldukları kompleksleri O.T.Ç.'nin son evresine tarihliyebiliriz. Lidar Höyük'te ise bu tür kaplar 4. evrede ortaya çıkar ve 5. evrede daha sık görülürler²⁰⁹. Tilbeşar²¹⁰ dışında diğer yerleşmelerde de (Horum Höyük²¹¹, Tell Açana²¹², Tell Hadidi²¹³, Ebla²¹⁴, Haradum²¹⁵, Hammam et Turkmann²¹⁶) bu tip kaplar O.T.Ç.II'ye tarihlenmiştir. Şaraga Höyük Vaz.4c türü kapların çok geniş bir coğrafyada görüldüğünü belirtmiştik²¹⁷. Bu tip kaplar aynı şekilde tüm Orta Tunç Çağı boyunca geniş bir kronolojik süreç içerisinde de görülürler. Benzerleri kısmına aldığımız bu tip vazoların tam profil veren örnekleri az olsa da en azından ağız altına yapılan kabartma bant bezeme ve dudak şekillerinden bu tip kapların Orta Tunç Çağı boyunca sevilen bir uygulamanın ürünü olduklarını göstermektedir. Şaraga Höyük Vaz.4c türü kaplar, Lidar Höyük²¹⁸, Horum Höyük²¹⁹, Kurban Höyük²²⁰, Şavi

²⁰⁹ Kaschau, 1999: 4.evre - Taf.113:1, 5.evre – Taf.166:8, Taf.176:1,4, Taf.189:2

²¹⁰ Kepinski, 1999: fig.9, s.211-212. Referansı verilen yayında bulunan O.T.Ç. kapları için ayrıntılı bir kronolojik değerlendirme yapılmamış ancak Tilbeşar'ın İ.T.Ç.'den O.T.Ç.'ye geçişte önemli bir yerleşme olduğu belirtilmiştir.

²¹¹ Marro, v.d., 1997: Pl.VII, s.374. Burada bulunan mezar buluntuları, Kargamış'ta bulunan ve Orta Hitit dönemine tarihlenen mezarlarla karşılaştırılmıştır.

²¹² McClellan, 1989: fig.33:106b, s.203. Burada belirtilen kap formu Tell Açana VII. tabakasına yerleştirilmiştir.

²¹³ Dornemann, 1977: fig.23:43, s.135

²¹⁴ Nigro, 2002: fig.22:4, s.319

²¹⁵ Kepinski, 1992: fig.102:10, s.271. Burada belirtilen kap Haradum 3B1 evresi (M.Ö.1685-1651) içerisinde değerlendirilmiştir.

²¹⁶ Loon, 1988: Plate 61:42, grave groups.

²¹⁷ Vaz.4c'nin görüldüğü merkezler ve ayrıntılı tipolojik karşılaştırma için bkz. 2.Bölüm

²¹⁸ Kaschau, 1999: Taf.60:2. Lidar Höyük'te Orta Tunç Çağı'nın tüm evreleri ile temsil edilmiş olsa da, Vaz.4c gibi çok yaygın bir seramik formunun 2. evreden sonra görülmemesi dikkat çekicidir.

²¹⁹ Marro, 2000: Pl.VI:8, s.140. Marro burada belirtilen seramiği Kurban Höyük III. evre ve Tell Banat'taki benzer buluntularla karşılaştırmış ve İ.T.Ç.IV'ten O.T.Ç.'ye geçiş evresine tarihlenmiştir.

²²⁰ Algaze, 1990: III.evre, Plate 123:A-B

Höyük²²¹, Ebla²²², Habuba Kabira²²³, Tell es Sweyhat²²⁴, Kara Kuzak²²⁵, Hammam et Turkman²²⁶ ve Tell Halava'da²²⁷ E.T.Ç. IV sonu veya O.T.Ç. I'e, Oylum Höyük²²⁸, Tell Hadidi²²⁹, Tell Rıfaat²³⁰, Tell Açıana²³¹, Mari²³², Tell Munbaqa²³³, Tell Bia²³⁴ ve Haradum'da²³⁵ ise O.T.Ç. II'ye tarihlenmiştir.

Daha çok mezar hediyesi olarak kullanılan ve O.T.Ç. II'ye tarihlenen bir diğer buluntu ise Şaraga Höyük Şiş.1c ve 2d türü şişelerdir. Bu tip şişeler değişik versyonlarda ancak benzer ağız şekilleriyle, Eski Tunç Çağı'nın sonlarından itibaren görülmekte ve "Suriye şişesi" olarak adlandırılmaktadır. Tam olarak O.T.Ç.I'e tarihlendirilebilecek bu tip bir şişe örneği ise henüz bilinmemektedir. Ancak bu

²²¹ Bucak, 2004: şekil 11:TT17, s.173. İlgili yayında Şekil 11'deki tüm seramikler Kurban Höyük III ile karşılaştırılmış ve İ.T.Ç. / O.T.Ç. geçiş evresine tarihlenmiştir. A.e., s.162

²²² Nigro, 2002: fig.7:18-21, s.307

²²³ Heinrich, 1971: Abb.11:26,29, s.27

²²⁴ Holland, 2006: fig.150:4, Period E-D Early –Middle Bronze Age olarak tarihlendirilmiştir.

²²⁵ Pereiro, 2007: fig.5:10, s.321, Pereiro, burada belirtilen kabı Kara Kuzak III-2 tabakasına yani E.T.Ç.IV sonuna yerleştirmiştir. A.e., s.311

²²⁶ Loon, 1985: fig.7:C,s.35. Loon bu yayınında, J23 ve O 17'deki çalışmalarda O.T.Ç.I kültür dolgusunun 5m., O.T.Ç.II kültür dolgusunun ise 2m. olduğunu belirtmiş ve iki dolgu arasındaki seviye, mimari gelişim ve O.T.Ç.II dolgusunda bulunduğu seramiği Amuk L evresi ile karşılaştırarak bir kronolojik ayırım yapmıştır. A.e., s.24

²²⁷ Hempelmann, 2005: Taf.93:585.

²²⁸ Özgen, 2001: Grab 288, Abb.18:c, s.79.

²²⁹ Dornemann, 1977: fig.22:7BXV.103.250, s.134 ve Dornemann, 1992: fig.3:26-29, s.89. Her iki yayında da benzer seramikler O.T.Ç.II'ye tarihlenmiştir.

²³⁰ Matthers, 1978: fig.9:43, s.141

²³¹ McClellan, 1989: fig.34:131a, s.204. McClellan, Tell Açıana için yaptığı kronolojik çalışmada Period 2'yi Tell Açıana VII-V arası (M.Ö. 1600-1550) katlarla denkleştirmiştir. A.e., s.207

²³² Parrot, 1959: fig.87:895, s.123

²³³ Feyter, 1989: fig.3:1, s.244

²³⁴ Einwag, 1998: fig.5:Typ 96

²³⁵ Kepinski, 1992: fig.64:1-5,7, s.195

durumu, elimizde O.T.Ç. I dönemi çok iyi bilinen bir yerleşmenin olmaması ve bu konudaki araştırmaların azlığına bağlayabiliriz. Bu tip şişelere Fırat'ın doğu tarafında rastlanmamıştır. Fırat'ın batısında ise Akdeniz kıyılarına kadar yayılım alanı göstermektedir. Bunun dışında Şaraga Höyük seramiğini Orta Anadolu ile karşılaştırabileceğimiz nadir formlar arasında yer alan Şiş.1c'ye Kültepe'de²³⁶ de rastlanmıştır. Şaraga Höyük, Oylum Höyük²³⁷, Horum Höyük²³⁸, Hama²³⁹ ve Kültepe'de bu tip şişeler mezar buluntusu olarak ele geçmiştir. Lidar Höyük'te ise hem mezar buluntusu olarak hem de tabaka kazısında bulunmuştur²⁴⁰. Tilbeşar²⁴¹ ve Tell Açana'dan²⁴² ise şimdilik sadece tabaka kazısından bilinmektedir.

Şaraga Höyük'te birçok örneğini bulduğumuz ve dönemi çok iyi temsil eden yivlerle genişletilmiş dudak biçimlerine sahip Küp 1c, 3c ve 3d ayırd edici formlar arasında yer almaktadır. Bu tür kapların Şaraga Höyük'te yerel olarak üretildiği, seramik fırınları ve bunların çevresinde çok sayıda bulunan pişmemiş kil örnekleri

²³⁶ Emre, 1999: fig.1-6 s.47, Emre, Kültepe Ia'da bulunan Suriye tipi şişeleri Lidar Höyükte bulunan benzerleri ile karşılaştırmış ve Lidar Höyük'ün Suriye ile Anadolu arasında önemli bir geçiş noktası olduğunu belirtmiştir. Bunun dışında şiddetli bir yangınla son bulmuş Lidar Höyük 8. tabakasından bulunan şişeleri, I. Hattuşili'nin güney seferleri zamanından önceye tarihlemiştir.

²³⁷ Özgen, 2001: Grab96, Abb.17:1, s.78

²³⁸ Marro 2000, F açması mezarı, Pl.VII:11, s.275 ve Marro 1997, B açması mezarı Pl.VII:3, s..390

²³⁹ Fugmann, 1958: Planche X:5B494, Period H, Mezar. Fugmann, Hama'da bulunan mezarları ve seramiği daha çok Ugarit/Ras Shamra ile karşılaştırmış ve Ugarit Moyen (M.Ö.1900-1700) olarak bilinen zamana tarihlemiştir.

²⁴⁰ Kaschau, 1999: Grab 139, Taf.IX:139:1 ve Kaschau 1999, 5.evre, Taf.268:5

²⁴¹ Kepinski, 2004: fig.3:IB17/7, s.470

²⁴² Heinz, 1993: Taf.2:1b, s.17. Heinz bu buluntuyu, Tell Açana VII. tabakasından göstermektedir. VII. tabakayı ise diğer yerleşmelerle yaptığı karşılaştırmalar ve Mccellan'ın Tell Açana kronolojisi hakkında yapmış olduğu çalışmayı (Mccellan 1989) göz önünde bulundurarak O.T.Ç. ile S.T.Ç. arasında bir geçiş evresine tarihlemiştir.

sayesinde kesin olarak bilinmektedir (**Res.3:2**). Dudakları yivlerle genişletilmiş küplerin farklı yerleşmelerde E.T.Ç. IV'ten O.T.Ç sonuna kadar tarihlendiğini görmekteyiz. Bu tip küpler Kara Kuzak'ta E.T.Ç. IV'e²⁴³, Tell es Sweyhat'ta²⁴⁴ E.T.Ç/O.T.Ç. geçiş evresine, Habuba Kabira'da²⁴⁵ O.T.Ç. I'e, Oylum Höyük²⁴⁶, Mezra Höyük²⁴⁷, Tell Rıfaat²⁴⁸, Tell Hadidi²⁴⁹, Tell Munbaqa²⁵⁰, Haradum²⁵¹, Tell Açana²⁵², Hammam et Turkmann'da²⁵³ ise O.T.Ç. II'ye tarihlenmiştir.

Şaraga Höyük mezar buluntusu olarak ele geçen ve tarihleme açısından son derece önem taşıyan bir diğer buluntu *mataradır* (**Lev.70**). Şaraga Höyük matarası mezar buluntusu olarak ele geçmiş ve birçok yerleşmede benzer durumda bulunmuştur. Mezarlarda, genellikle Şiş.1c, Vzc.1a,1b,1c türü kaplarla beraber ele geçmiştir. Mataralar da Şiş.1c'de belirttiğimiz gibi Fırat'ın doğusunda bulunan

²⁴³ Pereiro, 2007: fig.5:17, s.321. Söz konusu bu yayında bu tip kapları, İ.T.Ç. sonu olarak tarihlediği Kara Kuzak III-2 tabakasında göstermiştir. 1993 yılı yayınında ise söz konusu bu tip kaplar, Kara Kuzak II-1 tabakasına yani O.T.Ç.I'e tarihlenmiştir. **Del Olmo Lete (ed.), 1993: fig.1:8, s.69, fig.6:9, s.79**

²⁴⁴ Holland, 2006: period E-D, Early-Middle Bronze Age, fig.219:6

²⁴⁵ Heinrich, 1971: Abb.10:4-5, s.26

²⁴⁶ Özgen, 2001: Abb.16:a, s.77

²⁴⁷ Ökse 2001: Şekil 11:10, s.209. Ökse burada yer alan ağız yivli kapları Tell Hadidi O.T.Ç.II, Tell Rıfaat, Ebla, Hama, Tell Açana ve Arslantepe ile karşılaştırmış ancak söz konusu kapların O.T.Ç.nin hangi dönemine tarihlenmesi gerektiği konusunda bir yorumda bulunmamıştır.

²⁴⁸ Matthers, 1981: fig.223:14, s.385

²⁴⁹ Dornemann, 1992: Fig.19: 2-3, s.109

²⁵⁰ Feyter, 1989: fig.4:13, s.246

²⁵¹ Kepinski, 1992: fig.68:7, s.203

²⁵² Heinz, 1993: X. Tabaka, Taf.1:5b, s.13

²⁵³ Loon, 1988: Plate 136:142, Loon burada belirtilen küpü Hammam et Turkman VII:3 evresine tarihlenmiştir.

yerleşmelerde ele geçmemiştir²⁵⁴. Şaraga Höyük matarasının Lidar Höyük²⁵⁵, Mari²⁵⁶, Tell Bia²⁵⁷, Baguz Mezarlığı²⁵⁸, Haradum²⁵⁹, Hama²⁶⁰ ve Kültepe'de²⁶¹ bulunan benzerleri O.T.Ç. II'ye tarihlenmiştir. Tilbeşar'da ise kesin bir tarihleme yapılmamış ve O.T.Ç. içerisinde değerlendirilmiştir²⁶².

Şaraga Höyük'ten başka, tez kapsamına dahil ettiğimiz Lidar Höyük seramiklerinden bazı örnekler önemli kronolojik karşılaştırmalar yapmamızı sağlamaktadır. Özellikle Lidar Höyük 5. evresine ait ve O.T.Ç. III'e tarihlenen bazı kap formları, Ebla kronolojisi dikkate alındığında S.T.Ç'ye tarihlenmektedir. Lidar Höyük Çan.3j (**Lev.13:1**) tipi çanak örnekleri Şaraga Höyük²⁶³ ve Tell Hadidi'de²⁶⁴ bulunmuştur. Ancak her iki yerleşmede bu tip çanaklar S.T.Ç. ilk evresine tarihlenmiştir. Şaraga Höyük S.T.Ç. tabakalarında ele geçen bu çanak tipi yaklaşık

²⁵⁴ Bu tip matara Fırat'ın doğu kıyısında bulunan Tell Bia'da bulunmuştur. Ancak Tell Bia'nın bizim Orta Fırat Bölgesi'nde yoğunluk gösteren Orta Tunç Çağı yerleşmelerinin oldukça güneyinde bulunması ve söz konusu bölgeden kendini biraz izole etmiş olması sebebiyle bu istisnai durumun yarattığını ve genel görüşümüzü değiştiremeyeceği kanısındayız.

²⁵⁵ Kaschau, 1999: Taf.206:4 ve Grab 103, Taf.XIII/103:1

²⁵⁶ Parrot, 1959: fig.84:857, s.117

²⁵⁷ Einwag, 2002: Grave 27, Fig.20:4, s.159 ve Grave 304, fig.21, s.160. Bu tip mataraların Tell Bia'da CC3 keramik kompleksinden sonra görülmeye başladığını belirtmektedir. a.e. s.152-153

²⁵⁸ Kohlmeyer, 1986: Abb.2, s.55. Tarihleme için bkz. a.e., s.56-57

²⁵⁹ Kepinski, 1992: fig.76:1, s.195

²⁶⁰ Fugmann, 1958: periode H tombeaux, Planche X:6B594

²⁶¹ Özgüç, 2005: Res.105, s.120. ve Emre 1995, fig. 2, s.186, fig.20, s.192. Emre, Kültepe I. Tabakasında bulunan mataralarla ilgili bu makalesinde geniş bir coğrafya içerisinde benzer buluntuların ele geçtiği merkezlerle karşılaştırmalar yapmış, özellikle Haradum'da bulunan ve söz konusu yerleşmedeki yazılı belgeler sayesinde tarihlenen Haradum stratigrafisi ile Kültepe'de bulunan yazılı belgeleri karşılaştırarak Kültepe mataralarını tarihlenmiştir.

²⁶² Kepinski, 1999: fig.4:1, s.250

²⁶³ Sertok, v.d., 2002: Şekil 7:21, s.367

²⁶⁴ Dornemann, 1977: fig.20:20.L II-18-84

olarak M.Ö. 16 – 14. yy. lara tarihlendirilmiştir. Şaraga Höyük seramiği Habur Bölgesi seramik formları ile karşılaştırılmış ve Şaraga Höyük'ün bu dönemlerde Habur Bölgesi'nin etkisi altında olduğu belirtilmiştir²⁶⁵. Lidar Höyük Çan.2b, 2c, 2e türü vazolar ise Tell Açıana'dan Habur Bölgesi'ne kadar çok geniş bir yayılım alanı gösterirler. Benzer formlar Şaraga Höyük²⁶⁶, Tell Açıana²⁶⁷, Tell Hadidi²⁶⁸, Tell Rıfaat²⁶⁹, Haradum²⁷⁰, Hama²⁷¹, Tell Brak²⁷², Chagar Bazar²⁷³, Tell Billa²⁷⁴ ve

²⁶⁵ Sertok, v.d., 2002, s.359

²⁶⁶ A.e. s.359. Şaraga Höyük S.T.Ç. seramiğinin tanımlanması ve tarihlendirilmesi ile ilgili görüşleri; yukarıda, metin içerisinde belirtilmiştir.

²⁶⁷ McClellan, 1989: fig.35:94a-b. McClellan tarafından Vaz.2c türü kaplar Tell Açıana IV. tabakasına yerleştirilmiştir. McClellan seramik buluntularına dayanarak Tell Açıana için yaptığı kronolojik dizilimde söz konusu kapları 3. evreye (M.Ö.1550-1450) tarihlendirilmiştir. Bkz. a.e. s.188, 210-212. Heinz 1993, Taf.2:3. Heinz ise, bu yayınında Vaz.2c türü kapları Tell Açıana VII. tabakasından gelen bir örnekle tarihlendirmeye çalışmıştır. Heinz bu makalesinde, McClellan'ın Tell Açıana XVII-VII katları için yapmış olduğu seramik kronolojisinin tutarsızlıklar gösterdiğini belirtmiştir. Tell Açıana VII. tabakası ise; Heinz tarafından O.T.Ç.sonu S.T.Ç. başı olarak kabul edilmiştir.

²⁶⁸ Dornemann 1977, fig.24:7.H III-119 (LB I pottery). Burada belirtilen seramik M.Ö. 15. yüzyıla tarihlenmiştir. A.e., s.139

²⁶⁹ Matthers, 1981: fig.220:12, s.379. Tell Rıfaat'ta mezar buluntusu olarak ele geçen bu tip vazo, Nuzi'deki örneklerle karşılaştırılmış ve M.Ö. 1500'lere tarihlendirilmiştir. a.e., s.370

²⁷⁰ Kepinski, 1992: fig.89:1-2, s.245. Haradum'da da benzer buluntular Nuzi ve Tell Billa ile karşılaştırılmış ve Haradum 3C'ye (M.Ö.1724) tarihlendirilmiştir.

²⁷¹ Fugmann, 1958: Periode H, fig.110:3A 797(17)

²⁷² Oates, 1997: HH4-8, fig.191:256-259, s.183.

Matthews (ed.), 2003: HN 2b, fig.7.29:9

Tell Brak HH alanının 8-10 tabakaları (HH8-10) Oates tarafından Aşağı Mezopotamya kronolojisine göre Eski Babil, Yukarı Mezopotamya kronolojisine göre O.T.Ç.'ye, HH2-7 tabakaları ise Mitanni (S.T.Ç) dönemine tarihlendirilmiştir. Matthews, Mc Donald ve Jackson ise Tell Brak HN alanının, HH8-10 ile paralellik gösterdiğini belirtmişlerdir. Bkz. **Matthews (ed.), 2003: 5, 291.**

²⁷³ Mallowan, 1947: Pl.LXXXI:6-7, s.250-251. Mallowan söz konusu bu kapları Chagar Bazar I. tabakanın son evresine yani M.Ö. 1550'ye tarihlemektedir. Chagar Bazar I. tabakası kazıda bulunmuş olan Shamsi –Adad dönemi tabletlerine göre tarihlendirilmiştir. Tabakaların ayrıntılı tarihlendirmeleri için bkz. a.e. s.83-84

²⁷⁴ Stein, 1984: Pl.IX:13. Söz konusu bu kap Tell Billa 3. tabakasına (M.Ö. 1500) tarihlenmektedir.

Nuzi'de²⁷⁵ O.T.Ç. II veya S.T.Ç. I'e tarihlendirilmiştir. Ancak Habur Bölgesi'nde bulunan bu tip kaplar genellikle boya bezeklidir. Lidar Höyük'te ise Vaz.2e boya bezekli olmasına rağmen, Habur boyalılarından bezeme özelliği açısından farklılık göstermektedir. Lidar Höyük ile Habur Bölgesi arasındaki ilişkileri göstermesi ve kronolojik karşılaştırma yapmamızı sağlayan bir diğer kap formu bardaklardır. Lidar Höyük bardaklarının paralelleri Nuzi²⁷⁶ ve Tell Billa'da²⁷⁷ M.Ö. 15. yüzyıllara tarihlenmiştir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Dicle Vadisi yerleşimlerinden tez kapsamına aldığımız Çan.1f, 2a/byl., 3k, Kas.3c, Çöm.2d, 4c, 4d, Vzc.2b/byl. türü kaplar, *kırmızı kahve astarlı mal (Red Brown Wash Ware)*, *boya bantlı mal* ve *Habur Boyalıları* olarak isimlendirilen seramik grupları içerisinde incelenmiştir. Bunlar arasında en baskın seramik grubu ise *kırmızı kahve astarlı mal* denen seramik grubudur. Üçtepe'de *kiremit kahve astarlı mal* olarak nitelendirilen bu seramik grubu Özfirat tarafından M.Ö. 1800'lere tarihlendirilmiştir²⁷⁸. Özfirat, söz konusu seramik grubu hakkında kapsamlı bir çalışma olmadığını belirtmektedir. Bundan dolayı, *kiremit kahve astarlı* seramik grubunu, Üçtepe'de söz konusu seramik ile birlikte ele geçen Habur seramiğine ve Kenantepe'de yapılmış olan C14 testlerine dayanarak tarihlenmiştir. Parker, Kenantepe'de ele geçen *kırmızı kahve astarlı* seramiğin I.

²⁷⁵ Stein, 1984: Pl.V:16 (temple F), Nuzi'de A ve F tapınakları II. tabakada açığa çıkarılmıştır. Nuzi II. tabaka M.Ö. 1500 / 1475'lere tarihlenmektedir. Tarihleme için bkz. a.e., s.11. Habur bölgesi yerleşimleri arasında bu tip vazolarda boyasız örnek sunan tek yerleşme Nuzi'dir. Ancak Nuzi'de benzer kabul ettiğimiz bu tip kaplar, diğer yerleşmelerdeki örneklerle göre daha düşük karınlıdır.

²⁷⁶ Stein, 1984: Pl.VII:4, s.49.

²⁷⁷ Stein, 1984: Pl.IX:12, s.53.

²⁷⁸ Özfirat, 2006: 30

Şamsi-Adad döneminden önce görüldüğünü belirtmektedir²⁷⁹. I. Şamsi-Adad döneminden sonra yoğunlaşan bu tür seramiği ise; C14 tarihlemeleri, çağdaşlarında bulunan paralel seramik örnekleri ve o dönemdeki politik hareketlilikle tarihllemeye çalışmıştır²⁸⁰. Giricano'da ise söz konusu seramik grubu Orta Tunç Çağı'nın sonlarına tarihlendirilmiştir.²⁸¹ Laneri'de, *kırmızı kahve astarlı* seramik grubunun Hirbemerdon'da baskın olduğunu ve söz konusu bu seramiğin yerel özellikler gösterdiğini belirtmektedir²⁸². Hirbemerdon'da bu seramik grubu M.Ö. 2. binin ilk çeyreğine tarihlenmiştir²⁸³. Ancak üst tabakalarda *in-situ* durumda *kırmızı kahve seramik* grubu içerisinde değerlendirdiği bazı kaplar bulmuştur. Bu tabakada yaptığı C14 testi ve söz konusu bu kapların yanında bulunan Geç Habur (Nuzi) seramiği M.Ö. 1691 – 1414 yıllarını vermektedir²⁸⁴. Ökse, Salattepe *kırmızı kahve astarlı seramik* grubunu, O.T.Ç. yapısı içinde ele geçen kömürleşmiş ahşap hatılların C14 sonuçlarına göre M.Ö. 1800 – 1600 yılları arasına tarihlemektedir²⁸⁵.

²⁷⁹ Parker, 2003: 45. Parke burada, genel olarak Eski Babil Dönemine tarihlediği red brown wash ware türü seramik grubunun az da olsa bu dönemden önce görüldüğünü belirtmektedir. Bu görüşünü Tell Brak ve Tell al-Rimah'ta bulunan benzer seramik örneklerine ve yazılı belgelere dayandırmaktadır.

²⁸⁰ A.e., s.67

²⁸¹ Schachner, 2002: 556, Burada bulunan *red-brown washed* türü seramik beraberinde ele geçen Geç Habur seramiğinin göre tarihlendirilmiş ve Oguchi'nin önerdiği Habur seramiği 3-4. evreleri (M.Ö. 1700-1400) ile eşleştirilmiştir.

²⁸² Laneri, 2007: 672. Laneri burada söz konusu seramik grubunun Dicle Vadisi dışında görülmediğini dolayısıyla yerel bir üretim olduğunu belirtiyor.

²⁸³ Laneri, 2007: 677, **Laneri, 2008: 138**'de C alanı 2b tabakasında bulunan seramiği M.Ö. 2.binin ilk yarısı içerisinde göstermiştir. **Laneri, 2006: 156-157**'de A safhası seramiğini O.T.Ç.nin sonlarına kadar tarihlemiştir. B evresi seramiğini ise E.T.Ç. sonuna tarihlemiştir.

²⁸⁴ Laneri, 2007: 675

²⁸⁵ Ökse, 2008: 312-313

Üçtepe *boya bantlı seramik* grubu içerisinde değerlendirilen Çan.2a/byl.'nin tam benzeri Hirbemerdon'da bulunmuştur. Özfirat, boya bantlı seramik grubunun Üçtepe 12. ve 13. yapı katında 4. grup olarak tanımlanan seramik ile teknik ve bezeme açısından benzeştiğini dolayısıyla bu seramik grubunun E.T.Ç. sonundan itibaren O.T.Ç.'nin içlerine kadar devam ettiğini belirtmektedir²⁸⁶. Laneri ise benzer seramik grubunu *Dark Rimmed Orange Bowl* olarak isimlendirmiş ve söz konusu seramik grubunu Dicle Vadisi yerleşimleri dışında Tell Brak ve Tell Mozan ile karşılaştırmıştır. Yapmış olduğu karşılaştırmalara dayanarak da *boya bantlı seramik* grubunu M.Ö. 3. binin sonlarına yani *Post Akkad* dönemine tarihlemiştir²⁸⁷. Ökse'de Salattepe'deki benzer malzemeyi *kırmızı kahve astarlı seramik* grubu ile aynı kontekste bulduğunu ve söz konusu seramik grubunun E.T.Ç. sonundan itibaren uzun bir süre kullanıldığını belirtmektedir²⁸⁸.

²⁸⁶ Özfirat, 2006: 30

²⁸⁷ Laneri, 2007: 673-674

²⁸⁸ Ökse, 2008: 312

VI. SONUÇ

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin günümüz siyasi sınırları içerisinde görülen Orta Tunç Çağı seramik gruplarını açık renkli seramik (*simple ware*), koyu renkli seramik (*Red Brown Wash Ware*) ve boyalı seramik (*Amik-Kilikya Boyalıları, Habur Boyalıları ve Boya Bantlı Mallar*) olarak ayırabiliriz.

Açık renkli seramik, Güneydoğu Anadolu Bölgesi içinde görülen en yaygın gruptur. Bu seramik, açık renk hamurlu, genellikle astarsız, hamuru çok iyi pekişmiş, kaliteli ve çark yapımı bir grup olarak tanımlanabilir. Katkı olarak genellikle kum ve mika bir arada kullanılmıştır. Bazen, katkı maddesi gözle görülemeyecek derecede hamurla çok iyi pekişmiş durumdadır. Bitki katkı sadece iri kaplarda yok denecek kadar az görülür.

Bu seramik çeşidi, ilk olarak Amik Ovası'ndaki çalışmalar sonucunda Amik G evresinde *plain simple ware*, daha sonra I ve J evrelerinde ise *simple ware* olarak adlandırılmıştır²⁸⁹. Bizim *açık renkli seramik* olarak nitelendirdiğimiz Orta Tunç Çağı seramiği ile bölgede E.T.Ç.'nin sonlarında görülen *simple ware* seramik grupları hamur özellikleri bakımından birbirinden farksızdır. Her iki dönemde de açık renk hamur ile katkı maddesi olarak kireç ve kum kullanılmış, katkı maddesi ise hamurla çok iyi pekişmiş durumdadır. Ancak üretim aşamasında bazı farklılıklar göze çarpmaktadır. Bunlar içerisinde en belirgin değişiklik seramik tipolojisindeki değişim ve seri üretimdeki standardizasyonun kaybolması ile görülür. O.T.Ç. ile

²⁸⁹ Braidwood, 1960: 406. Braidwood'a göre *simple ware seramik grubu* G evresindeki *plain simple ware*'den türemiştir. Bunu da hızlı çarkın kullanımına bağlamıştır.

birlikte E.T.Ç.IV için çok tipik olan bazı kap tipleri ve bezeme anlayışı ortadan kalkar, yeni kap tipleri ve bezeme anlayışı ortaya çıkar. E.T.Ç. IV'te görülen seri ve standartizasyon üretimin O.T.Ç.'de yavaşladığını ise, en iyi E.T.Ç. ve O.T.Ç. mezar buluntularının karşılaştırılmasından anlayabiliriz. E.T.Ç. IV mezarlarında görülen çok zengin seramik buluntuları çoğu zaman birbirlerinden ayırıl edilemeyecek derecede birbirlerine benzemektedir. Ancak O.T.Ç. mezarları daha az sayıda ve farklı formlarda seramik buluntuları verir.

Elimizde O.T.Ç.I dönemi seramik grubunu yansıtan sınırlı sayıda yerleşim vardır. Ancak Kurban Höyük²⁹⁰ ve Ebla'da²⁹¹ yapılan çalışmalar, yalın seramik grubunun M.Ö. 3.bin ile 2.binin ilk çeyreği arasındaki gelişimi hakkında önemli veriler sağlamaktadır. Bizde bu iki yerleşme hakkında belirtilen görüşlere paralel olarak, keskin omurgalı çanakların ortaya çıkması, yivlerin ağız ve dudak üzerine uygulanması, dalga tarak bezemenin kullanılmaya başlaması gibi yenilikleri, O.T.Ç. I'ı E.T.Ç'den ayıran belirleyici özellikler arasında kabul edebiliriz²⁹². Ancak bu tür

²⁹⁰ Algaze, 1990: 383-387. Kurban Höyük III.tabakası E.T.Ç.'den O.T.Ç.ye geçiş kabul edilmiştir. Algaze Kurban Höyük III seramiği ile bir önceki IV. Evreyi karşılaştırmış ve seramik sanatında görülen devanlılık ve farklılaşmalara dikkat çekmiştir. Bunun dışında III. evre seramiğini Ebla, Tell Bia, Tell Abu Dane ve Hammam et Turkmann ile karşılaştırarak söz konusu seramiği tarihlenmiştir.

²⁹¹ Matthiae, 1980: 139-149 ve Nigro, 2002: 297-328. Matthiae, Ebla IIIA tabakasıyla birlikte seramik özelliklerinde bir önceki evreye göre belirgin değişikliklerin ortaya çıktığını belirtmektedir. Bu durumun en çok kendini tipolojik değişimde ve kalite düşüklüğünde hissettirdiğine değinmiştir. Nigro'da, Matthiae'nin paralel görüşlerinin yanı sıra bazı formların E.T.Ç.'den itibaren devam ettiğini belirtmiştir. İki dönem arasındaki en önemli değişikliklerden bir tanesinin ise "caliciform kültürünün" ortadan kalkması olarak değerlendirmiştir.

²⁹² Bunlardan başka, E.T.Ç. IV'ün karakteristik özellikleri içerisinde yer alan tamamı yivlerle bezeli goblet, bardak, şişe formlarının ortadan kalması, seramik üretiminde görülen standartizasyonun bozulması, *Reserved Slip Ware* türü seramiğin görülmemesi gibi değişimleri de örnek olarak göstermek mümkündür.

kapların doğrudan O.T.Ç. I' e tarihlenmesi yanlış bir yaklaşımdır. Çünkü söz konusu bu özellikler O.T.Ç. II' de de görülmeye devam eder. Şaraga Höyük Çan.2e, 3b, 3e, 3h, Çöm.1e, 4a, Vaz.4c ve Küp1c türü kapların O.T.Ç.'nin bütün evrelerinde görüldüğünü söyleyebiliriz. Şaraga Höyük'te O.T.Ç. II'ye tarihlediğimiz bu tip kapların tam benzerleri diğer yerleşmelerin O.T.Ç. I veya O.T.Ç. II tabakalarında bulunmaktadır²⁹³.

O.T.Ç. I ile O.T.Ç. II seramikleri arasındaki ayırım ise ortaya çıkan yeni formlarla tespit edilmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve komşu bölgelerde yapılan çalışmalar O.T.Ç.II'ye ilişkin yeterli veriler sağlamaktadır²⁹⁴. Özellikle mezarlarda bulunan şişeler (şiş.1c), mataralar, keskin omurgalı çanak, kase ve vazocuklar (Çan.4a, Kas.2, Vzc.1a, 1b), O.T.Ç. II'nin belirleyici kap formları arasında yer alır. Şaraga Höyük seramiğinin sağlamış olduğu veriler doğrultusunda, bol miktarda bulunan dudağı yivlerle genişletilmiş kapların, O.T.Ç. II' de karakteristik özellik olarak devam ettiğini göstermektedir. Bu durum Şaraga Höyük'te bulunan seramik fırınları ve çevresinde bol miktarda ele geçen yivli dudak şeklindeki pişmemiş kil örneklerinden anlaşılmaktadır. Özellikle Fırat'ın batı yakası için karakteristik özellik olarak kabul edebileceğimiz yivlerle genişletilmiş dudaklı kapların, Şaraga Höyük'te yerel olarak üretildiğini ithal malzeme olmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

²⁹³ Söz konusu kapların ilgili referansları için bkz. Bölüm IV.2, kronolojik dizilim için bkz. Tablo 10-17

²⁹⁴ Bu dönemin saptanmasında, seramik sanatındaki değişimin yanı sıra söz konusu seramikle birlikte ele geçen yazılı belgeler önemli rol oynamıştır.

Böylelikle, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin özellikle Fırat Vadisi ve batısında görülen O.T.Ç. *açık renkli seramik* grubunun hamur özelliklerinin E.T.Ç.'den itibaren devam ettiğini, O.T.Ç. ile birlikte seramik tipolojisinde belirgin bir değişiklik görüldüğünü, bazı formların ise O.T.Ç.I'den O.T.Ç.II'ye geçiş yaptığını, ancak O.T.Ç.II'de de bir takım yeni formların ortaya çıktığını söylemek mümkündür.

Açık renkli seramik grubu E.T.Ç.'den itibaren Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Suriye'de çok geniş bir coğrafyada görülür. Tipolojik farklılıklar göz önünde bulundurulmadığı takdirde *açık renkli seramik* grubunun yayılım alanı kuzeyde Toros'lar, güneyde Haradum, batıda Doğu Akdeniz kıyıları ve doğuda Balık Vadisi'ne kadar genişletilebilir (**Harita 3**).

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde *açık renkli seramik* grubu, Fırat Vadisi ve batısındaki bütün yerleşmelerde görülen en baskın, esas seramik grubudur. Ancak yapmış olduğumuz değerlendirmeler bu seramik grubunun Fırat'ın batı ve doğu yakasında bir takım yerel farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu durum, Şaraga Höyük ve Lidar Höyük'te görülen ortak kap formların yanı sıra söz konusu yerleşmelerde görülen farklı tipolojik özellikler gösteren kap formlarıyla da rahatlıkla ortaya konmaktadır²⁹⁵. İki yerleşme arasında görülen en belirleyici yerel farklar kaplarda yiv bezemenin farklı uygulanış biçimidir. O.T.Ç Fırat yerleşimlerinde yiv bezemenin çok sevildiği açıktır. Ancak Şaraga Höyük ve Fırat'ın batısında yiv bezeme, daha çok dışa genişletilmiş dudak üzerine uygulanmaktadır.

²⁹⁵ Bu konu, aşağıda daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Lidar Höyük ve Kurban Höyük'te ise benzer bezeme, dudak üzerinde değil ağız kısmının dış kenarına uygulanmıştır. Bu belirleyici özellikler, Fırat'ın doğusunda ve batısındaki benzer bir seramik üretim anlayışının varlığına ancak yerel bir takım farklılıklara işaret etmektedir. Balık Vadisi'ndeki Hammam et Turkmann'da ise yiv bezeme kullanımının her iki örneği görülmektedir. Hammam et Turkmann'da görülen ve Fırat'ın batı yakasına özgü olan yiv bezeme kullanımının güneyden, Haradum tarafından geldiği görüşünderiz. Hammam et Turkmann'da görülen diğer yiv bezeme anlayışı ise kuzeyden, Lidar Höyük tarafından veya biraz daha güneydeki Fırat'ın doğu yakası yerleşimlerinden gelmiş olmalıdır.

Fırat Nehri, O.T.Ç. de, yerleşmeler arası ilişkilerde ve buna bağlı olarak yerel seramik özelliklerin oluşmasında önemli bir rol oynamıştır. En kuzeyde Lidar Höyük'ten, en güneydeki Haradum'a kadar, bütün O.T.Ç. yerleşimlerini karşılaştırdığımızda bu durumu görmek mümkündür. Fırat'ın batısında bulunan Horum Höyük, Şaraga Höyük, Tell Hadidi, Mari ve Haradum seramikleri birbirleri ile tam bir paralellik gösterir. Buna rağmen Horum Höyük ve Şaraga Höyük'e mesafe olarak çok yakın olmalarına karşın, Lidar Höyük ve Kurban Höyük'te farklı seramik özellikleri görülür. Fırat'ın batı yakası yerleşimleri arasında görülen kültürel birlik, Fıratın batısında çok belirgin değildir. Fırat'ın doğu yakasında yer alan Lidar Höyük ile Kurban Höyük arasında görülen kültürel birliğin güneye doğru, Birecik'ten sonra zayıfladığı görülür. Birecik'in güneyinde ve Fırat'ın doğu yakasında yer alan Şavi Höyük, Harabebezikan ve Mezra Höyük gibi yerleşmeler, bu dönemde kuzeyden çok karşı kıyı ile ilişki içindedir.

Şaraga Höyük seramik örneklerinin tipik benzerlerini daha batıda Tilbeşar, Oylum Höyük ve K. Suriye yerleşmelerinde görmek mümkündür. Ancak batıya doğru gidildikçe Oylum Höyük ve İslahiye Ovası'nda farklı kültürel gelişimler de görülmeye başlar. Şaraga Höyük ve güneyinde yer alan Fırat kıyı yerleşimlerinde görülmeyen *Amik- Kilikya boyalıları* Oylum Höyük'te ortaya çıkar. Özellikle İslahiye Ovası, *Amik - Kilikya* hatta *Habur* seramik kültürünün etkisi altına girer.

Lidar Höyük'te ise farklı bir durum söz konusudur. Lidar Höyük'ün O.T.Ç.I'de daha çok Fırat'ın batı yakası ile ilişkili olduğu, O.T.Ç.II'de ise batı ve doğudan etkilendiği görülür. Lidar Höyük'ün özellikle O.T.Ç.I için tipik olan dışı yivlerle belirtilmiş ağızlı ve içte kesik dudaklı kapları Fırat'ın batı yakasındaki yerleşimlerde ve Hammam et Turkmann'da görmek mümkündür. Lidar Höyük O.T.Ç.II tabakalarında bulunan *Amik-Kilikya* ve *Habur boyalıları* Lidar Höyük'ün doğu ile batı arasındaki ilişkisini gösterir. Fırat'ın doğu kıyısında görülmeyen *Amik-Kilikya boyalıları*, Lidar Höyük'ün Kıyı ve iç Suriye ile Amik-Kilikya etkileşimini Fırat Vadisi üzerinden değil, daha kuzeyden sağladığına işaret etmektedir. Belki de bu etkileşim Toroslar'ın da kuzeyinden sağlanıyordu. Öyle ki, Kültepe'de *Amik-Kilikya boyalıları*nın görülmesi söz konusu ihtimali mümkün kılmaktadır. Lidar Höyük'te görülen sınırlı sayıda *Habur boyalıları* türündeki seramik örnekleri ise Lidar Höyük'ün Habur Bölgesi'nden az da olsa etkilendiğini göstermektedir.

Yukarıda değinmiş olduğumuz seramik geleneğindeki yerel farklılıklara rağmen mezar buluntuları arasında tam bir birliktelik söz konusudur. Şaraga Höyük mezar buluntularının tamamı Lidar Höyük'te görülür. Bu durum, ölü gömme

geleneğinde benzer, ancak seramik üretiminde farklı bir anlayışın varlığını göstermektedir. Mezar hediyesi olarak kullanılan bazı özel formlar ise çok geniş bir yayılım alanına sahiptirler. Özellikle *Suriye Şişesi* ve *matara* türündeki kaplar birçok yerleşmeye ait mezarlarda ele geçmiştir. En kuzey’de Kültepe, batıda Tell Açına, Hama ve Ebla, güneyde ise Haradum’a kadar benzer kap formlarını görmek mümkündür. Bu durum O.T.Ç. II’de, çok geniş bir coğrafyada, ölü gömme geleneğindeki birlikteliğe işaret eder.

Dicle ve Fırat nehirleri arasında kalan bölgenin O.T.Ç. seramiği ise son derece az bilinmektedir. Dolayısıyla bu bölgenin hangi kültür bölgesinden etkilendiği çok açık değildir. Harran Ovası’nda yapılan yüzey araştırmaları, O.T.Ç. yerleşmelerinin E.T.Ç. yerleşmelerine oranla çok daha az olduğunu ortaya koymuştur²⁹⁶. Ancak bu bölgede yapılan yüzey araştırmalarında ele geçen az sayıda seramik ve Harran Ovası ile aynı kültür bölgesinde olduğunu düşündüğümüz Balık Vadisindeki Hammam et Turkmann O.T.Ç. seramiği, söz konusu bölgenin *açık renkli seramik* grubu kültürünün etkisinde olması gerektiğini düşündürmektedir.

Dicle Vadisi’nde görülen en baskın seramik grubu olan *kırmızı kahve astarlı seramik (Red Brown Wash Ware)*, bölgede kazı yapmış olan bütün araştırmacılar tarafından yerel seramik olarak değerlendirilmiştir²⁹⁷. Söz konusu seramik grubunun karakteristik kap formları içerisinde yer alan Kas.3c, Çöm.4c ve 4d’nin Hammam et

²⁹⁶ Yardımcı, 2004: 395-397. Yardımcı Harran Ovası’nda yapmış olduğu yüzey araştırmasında 128 E.T.Ç. yerleşmesine karşın 49 adet M.Ö. 2.bin yerleşmesi saptadığını belirtmiştir. Bu 2. bin yerleşmeleri arasında O.T.Ç.’si olmayan yerleşmelerde göz önünde bulundurulduğunda bu sayının daha da düşeceği göz önünde bulundurulmalıdır.

²⁹⁷ Özfırat 2006:30, Parker 2003:67, Laneri 2006:156, Schachner 2004:511.

Turkman'da benzerlerine rastlanmıştır. Buradan yola çıkarak Dicle Vadisi ile Balık Vadisi arasında bir etkileşimin olduğu sonucuna varabiliriz. Ancak *kırmızı kahve astarlı seramik* grubunun, Dicle Vadisi'nin yerel seramik kültürü olduğunu biz de diğer araştırmacılar gibi kabul ediyoruz.

Üçtepe'de çok sayıda bulunan *boya bantlı seramik* Özfırat tarafından yerel seramik olarak değerlendirilmektedir²⁹⁸. Ancak Laneri Hirbemerdon'da ele geçen benzer seramik grubunu Dicle Vadisi dışında Habur Bölgesiyle de karşılaştırmıştır²⁹⁹. *Boya bantlı seramik* grubunun bölge dışındaki yerleşmelerde görülmemesi, Özfırat'ın belirtmiş olduğu görüşü destekler niteliktedir. Ancak söz konusu seramik grubu, M.Ö. 3. binyıl içerisinde değerlendirildiğinde kökeninin Dicle Bölgesi dışında da olabileceği görüşünü ortaya çıkarmaktadır.

Dicle Vadisi'nde görülen az sayıda *Habur boyalıları* türünde seramik örnekleri söz konusu bölge ile Habur arasındaki etkileşime işaret etmektedir. Ancak Dicle Vadisi seramik gruplarının Habur Bölgesi'nde görülmemesi bu etkileşimin en azından seramik kültürü açısından tek yönlü gerçekleştiğini göstermektedir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi içerisinde incelediğimiz seramiğin büyük bir bölümü O.T.Ç. II'ye tarihlenmektedir. Şimdiye kadar yapılmış olan çalışmalar, K. Suriye ve Fırat Vadisi yerleşimlerinin daha çok O.T.Ç.'nin ikinci evresini yansıttığını ortaya koymuştur. Söz konusu bu durum Güneydoğu Anadolu Bölgesi O.T.Ç. yerleşimleri için de geçerlidir. O.T.Ç. I'yi çok iyi tespit edilmiş tek merkez Lidar

²⁹⁸ Özfırat, 2006: 26

²⁹⁹ Laneri, 2006: 157

Höyük'tür. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde E.T.Ç ile O.T.Ç. arasında geçiş çağı olarak isimlendirilen dönemleri yansıtan yerleşmelerin çokluğu dikkat çekmektedir. Tilbeşar, Horum Höyük, Şavi Höyük ve Kurban Höyük, geçiş çağı seramiği veren yerleşmelere örnek olarak gösterilebilir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi için çok iyi tanımlanmış O.T.Ç. I seramiğinin bulunmaması ve E.T.Ç. IV ile O.T.Ç. II arasındaki sürecin doğal olarak doldurulamaması, geçiş seramiği olarak adlandırılan malzemenin bekli de O.T.Ç. I'e tarihlenmesi gerektiğini düşündürmektedir³⁰⁰.

Şaraga Höyük seramiğinin ise tamamı O.T.Ç. II'ye aittir. Şaraga Höyük'te bulunan ve Eski Babil dönemine tarihlenen mühür baskısı, birden fazla evreli O.T.Ç. mimarisi ve mezarları³⁰¹, S.T.Ç. I dönemine tarihlendirilebilecek seramik buluntuları³⁰², Şaraga Höyük'te O.T.Ç. II'nin tüm evrelerinin (M.Ö. 1800 – 1600) yaşandığını göstermektedir.

Lidar Höyük kronolojisinin Tell Açana'ya göre oluşturulduğunu daha önce belirtmiştik³⁰³. Buna göre Kaschau, Lidar Höyük seramiğinin büyük çoğunluğunun ele geçtiği 4 ve 5. evreleri M.Ö. 1650 – 1550 yılları arasına tarihlemiştir. Söz konusu tarihler dikkate alındığında, bizim Şaraga Höyük mezar buluntuları için önerdiğimiz en geç tarih olan M.Ö. 1600'ler ile Lidar Höyük 5. evre ve mezar seramikleri için

³⁰⁰ K. Suriye ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde E.T.Ç.IV zaten E.T.Ç.nin sonu (M.Ö. 2000) olarak kabul edilmektedir ki bazı yerleşmelerde söz konusu dönem M.Ö. 1900'lere kadar çekilmektedir. Geçiş çağı seramiği E.T.Ç.IV'ten sonraya tarihlendiğine göre söz konusu seramik O.T.Ç.I ya da en azından O.T.Ç.I'ın erken evresi olarak tarihlendirilmelidir.

³⁰¹ Sertok, v.d., 2002: 358

³⁰² A.e., Şekil 7, s.367

³⁰³ Kaschau, 1999: 152,. Kaschau burada, Dever'in Tell Açana için önerdiği kronolojiyi dikkate almış ve O.T.Ç.'yi 3 evreye ayırarak, O.T.Ç'nin sonunu M.Ö. 1550'ye kadar çekmiştir.

önerilen tarih arasında çok ciddi bir fark görülmez. Ancak Lidar Höyük 5 ve 5b evrelerinde bulunduğu belirtilen ve bizim Vazo tip 2c olarak ele aldığımız kaplar, Lidar Höyük'te O.T.Ç dönemi içerisinde gösterilmiştir. Bizim önerimiz ise; bu tip vazoların S.T.Ç. I'e tarihlenmesinin daha doğru olacağı şeklindedir. Şaraga Höyük'te bu tür vazolar Mitanni kültürünü yansıtan³⁰⁴ ve Habur Bölgesi'ne özgü seramiklerle birlikte bulunmuştur. Benzer vazo formları Habur Bölgesi yerleşimlerinde de M.Ö. 15. yüzyıla tarihlendirilmiştir³⁰⁵.

Dicle Vadisi O.T.Ç. seramiği, *kırmızı kahve astarlı mallar (red bown wash ware)*, *boya bantlı mallar (dark rimmed orange bowl)* ve *Habur boyalıları* olmak üzere üç grupta temsil edilir. Ancak söz konusu bölgeyi en iyi *kırmızı kahve astarlı seramik* grubu karakterize eder. Söz konusu bu seramik gruplarının tarihlendirilmeleri ile ilgili görüşler ortaktır. Biz de yapmış olduğumuz değerlendirmeler sonucu bu görüşlere katılmaktayız. Buna göre *kırmızı kahve astarlı seramik* grubu O.T.Ç.I'de ortaya çıkar ve O.T.Ç. II'de yoğun olarak görülür. *Boya bantlı seramik* grubu ise; E.T.Ç.'nin sonlarında görülür ve O.T.Ç.II'de devam eder. Bölgede görülen Habur seramiği ise genellikle O.T.Ç.'nin II. evresine aittir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi seramik kültürünün O.T.Ç. süresince yansıtmış olduğu bölgeler arası ilişkiler, farklılaşmalar ve söz konusu seramik kültüründeki değişim, Ön Asya'da görülen politik hareketliliklerle paralellikler göstermektedir. E.T.Ç'de daha geniş bir coğrafyada görülen kültürel birlik O.T.Ç. ile birlikte değişmeye başlar ve özellikle O.T.Ç. II'de görülen politik mücadele ve bölgeler arası

³⁰⁴ Sertok v.d. 2002:359

³⁰⁵ İlgili referanslar için bkz. Bölüm IV.2, Vaz.2c ve 2e

ticaret seramik kültüründeki homojenliği bozar. Bu durum, birçok yerleşmede benzer şekilde görülen ve kendi bölgesine ait olmayan farklı seramik gruplarının görülmesi ile anlaşılmaktadır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen seramik gruplarının oluşmasında yukarıda değindiğimiz gibi dönemin siyasi coğrafyası önemli bir rol oynamıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen farklı seramik gruplarını ve dönemin siyasi durumunu şu şekilde eşleştirmek mümkündür:

a – Gaziantep Bölgesi seramiği daha çok Amik ve iç Suriye bölgeleri ile ilişkilidir. Bu dönemde, Doğu Akdeniz kıyıları ve Fırat'ın batısında merkezi Halep olan Yamhad Krallığının egemenliği görülür.

b – Fırat Vadisi'nde bulunan Güneydoğu Anadolu yerleşimleri, daha çok Fırat Vadisi'nin güneyinde Haradum'a kadar olan bölgede yer alan yerleşimlerle yakın ilişki içindedir. Buralarda ise; Zimrilim'in Mari'yi ele geçirdikten sonra özellikle Orta Fırat Bölgesi ve Balık Vadisi'nde önemli bir politik güç olduğu bilinmektedir.

c – Dicle Vadisi yerleşimleri ise daha çok kendi yerel seramik kültürünü oluşturmuş olmasına karşın, bölgede bulunan *Habur seramiği* buranın Habur Bölgesi'nden etkilendiğini göstermektedir. Burada ise, Assur kralı Shamsi-Adad'ın hakimiyeti söz konusudur. En azından, I.Shamsi-Adad'ın, Nusaybin'e yakın ve

Habur Bölgesi'nde bulunan Shubat-Enlil'i (Tell Leylan) başkent yaptığı bilinmektedir.

Yukarda değinmiş olduğumuz unsurların yanında, M.Ö. 2. binin ilk yarısında Güneydoğu Anadolu Bölgesi seramik gruplarının şekillenmesinde ticari ilişkilerin ve coğrafyanın da önemli rol oynadığını söyleyebiliriz.

Bu tez çalışması sonucunda elde edilen genel sonuçları maddeler halinde şu şekilde özetleyebiliriz;

1 – Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde *açık renkli seramik, koyu renkli seramik* ve *boya bezekli seramik* olmak üzere üç ana grup görülür.

2 – *Açık renkli* ve *koyu renkli* seramik grupları bölgenin yerel seramik kültürünü, *boyalı seramik* grupları ise bölgenin ithal seramik kültürünü yansıtmaktadır.

3 – *Açık renkli seramik* grubu hamur özellikleri bakımından E.T.Ç.'nin devamı gibidir. Ancak O.T.Ç. ile birlikte seramik tipolojisinde belirgin bir değişiklik görülür.

4 – Şaraga Höyük seramiğinin yerel olarak üretildiği kesin olarak saptanmıştır.

5 – Şaraga Höyük seramiği, Fırat'ın özellikle batı yakasına özgü olan ve Haradum'a kadar görülen ortak bir seramik kültürünün parçasıdır.

6 – Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen *açık renkli seramik* grubu bölgenin en baskın, esas malzemesini oluşturur.

7 – *Açık renkli seramik* grubu Doğu Akdeniz kıyılarından Balık Vadisi'ne kadar rahatlıkla saptanabilmektedir.

8 – Güneydoğu Anadolu Bölgesi 2. binde, seramik özelliklerine göre *Dicle Vadisi*, *Fırat Vadisi* ve *Gaziantep Platosu* olmak üzere 3 farklı kültür bölgesine ayrılabilir.

9 – Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Fırat Vadisi yerleşimlerinde görülen seramik özelliklerindeki yerel farklılıklar, Fırat Nehri'nin ve coğrafyanın seramik kültür bölgelerinin oluşmasında önemli bir etken olduğunu göstermektedir.

10 – Şaraga Höyük seramiği kendi kültür bölgesi dışında sadece kuzey ve iç Suriye yerleşimlerinden etkilenmiştir. Lidar Höyük ise; Doğu Anadolu Bölgesi hariç diğer bütün bölgelerden etkilenmiştir.

11 – Şaraga Höyük O.T.Ç. seramiğinin tamamı, O.T.Ç. II'ye tarihlenmektedir.

12 – Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin çok iyi bilinmeyen O.T.Ç.I döneminin, bölgede yapılmış olan çalışmalarda daha çok geçiş çağı olarak nitelendirilen dönemle açıklanabileceğini önermekteyiz. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde şu ana kadar yapılmış olan çalışmalar ise daha çok O.T.Ç.'nin II. evresinin bilinmesine yardımcı olmuştur.

13 – Güneydoğu Anadolu Bölgesi O.T.Ç. seramiği coğrafi şekillerin dışında, Ön Asya'daki politik hareketliliğe ve ticari ilişkilere bağlı olarak şekillenmiştir.

VII. ÖZET

“Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı Seramiği” başlıklı bu tez çalışması, günümüz Güneydoğu Anadolu Bölgesi siyasi sınırları içerisinde kalan Orta Tunç Çağı yerleşimlerine ait seramik buluntularının değerlendirilmesi ile hazırlanmıştır. Şaraga Höyük seramik buluntuları tez kapsamına esas malzeme olarak alınmıştır. Diğer yerleşmelere ait seramikler ise ilgili yayınlardan toplanmıştır.

II. Bölümde, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin coğrafi konumu ve yapısı, M.Ö. 2. bindeki siyasi durum ve bölgenin Orta Tunç Çağı yerleşimleri hakkında genel bilgiler verilmiştir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde şimdiye kadar Orta Tunç Çağı'na (M.Ö. 2000 – 1600) ilişkin yazılı belge ele geçmemiştir. Ancak özellikle Suriye, Irak ve Orta Anadolu'da (Kültepe) ele geçen yazılı belgeler Güneydoğu Anadolu Bölgesi hakkında dolaylıda olsa bazı bilgiler sunmaktadır. Söz konusu bölüm daha çok Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne komşu olan merkezlerde saptanan yazılı kaynaklara dayanılarak hazırlanmıştır.

III. Bölümde, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve komşu bölgelerde görülen yaygın seramik grupları ana hatları ile tanıtılmıştır. Böylelikle bölgede görülen seramik hakkında yapılmış olan çalışmaların kısaca tarihçesi verilmiş ve dönemin yaygın seramiği hakkında genel bilgilere ulaşılmıştır.

IV. Bölümde, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin seramik özellikleri tanıtılmış ve tipolojisi oluşturulmuştur. Bu bölümde Şaraga Höyük malzemesi her

yönden incelenmiş ve tanıtılmıştır. Şaraga Höyük seramik tipolojisi dışında kalan diğer yerleşimlere ait seramiklerde yayınlardan faydalanarak değerlendirmeye alınmıştır. Böylelikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi seramiği tam olarak örneklenmiş ve değerlendirilmiştir.

V. Bölümde, değerlendirmelere geçilmiş ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Orta Tunç Çağı seramiğinin yayılım alanı, komşu bölgelerle olan ilişkileri ve tarihlendirmesi yapıldıktan sonra elde edilen sonuçlar belirtilmiştir.

Böylelikle, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Orta Tunç Çağı'nda farklı kültürel bölgelere sahip olduğu anlaşılmıştır. İlk Tunç Çağından itibaren seramik üretim teknolojisinin devamlılık gösterdiği, Şaraga Höyük seramiğinin yerel bir üretimin sonucu ortaya çıktığı ve bu seramik grubunun çekirdek bölgesinin Fırat Vadisi olduğu sonuçlarına varılmıştır.

SUMMARY

This study named as “ Middle Bronze Age Period Pottery at Southeastern Anatolia Region”, is conducted on the research of Middle Bronze Age pottery assemblages in Southeastern Anatolia Region settlements. The pottery findings of Saraga Höyük is taken as the main data resource. Within the framework of this study, the pottery group of Saraga Höyük is taken into consideration as the main data material. The data of the other settlements is researched on the relevant literature in order to make a collective assessment of the pottery found at the region.

In section II: The geographical location and the structure of the Southeastern Anatolia Region , the political appearance during the 2nd millennium B.C. and the general information on the settlements of the region has revealed. There is no written evidence on Middle Bronze Age (2000- 1600 B.C.) Southeastern Anatolia Region till recently. The tablets found at Syria, Iraq and Central Anatolia (Kültepe) gives some indirect information on the said Region. While conducting this section, the written evidence of the neighbouring settlements of the Southeastern Anatolia Region is taken into consideration.

In section III: The mainlines of the widespread pottery groups in Southeastern Anatolia Region is revealed within the neighbouring regions. A short history of the pottery researchs on the region is demonstrated and the general knowledge on the widespread pottery of the said period is revealed.

In section IV: The inventory and the typological classification of the pottery on the Southeastern Anatolia Region is conducted within the evidence from Şaraga Höyük. The data on the neighbouring settlements is obtained with the help of the related literature and is evaluated.

In section V: The evaluation and the presentation of the spread, the relation with the neighbouring regions and the dating of the pottery is taken into consideration.

It is observed that during the Middle Bronze Age Period, there are different cultural regions in the Southeastern Anatolia Region. The tradition on pottery production has a continuity during the Early Bronze Age Period. The pottery of Saraga Höyük is the product of local productions and the core region of this pottery group is the Euphrates Valley.

VIII. KISALTMALAR

a.ç.: Ağız çapı

a.e.: Aynı eser

AVO: *Altertumskunde des Vorderen Orients*.

Bar.: Bardak

BASOR : *Bulletin of the American Schools of Oriental Research*

Bkz.: Bakınız

Bul.: Buluntu

Çan.: Çanak

Çay.: Çaydanlık

Çöm.: Çömlek

d.ç.: Dip çapı

Env.: Envanter

E.T.Ç.:Eski Tunç Çağı

gen.: Genişlik

Hay.: Hayvan biçimli

Kai.: Kaide

Kas.: Kase

KST: Kazı Sonuçları Toplantısı

Lev.: Levha

Mat.: Matara

MDOG : *Mitteilungen der Deutschen Orient-Gesellschaft*

O.T.Ç.:Orta Tunç Çağı

Süz.: Süzgeç

S.T.Ç.:Son Tunç Çağı

Şiş.: Şişe

TAD : *Türk arkeoloji Dergisi*

Tes.: Testi

uz.: Uzunluk

Vaz.: Vazo

Vzc.: Vazocuk

yük.: Yükseklik

IX. KAYNAKÇA

Abay, E.

1997 *Die Keramik der Frühbronzezeit in Anatolien mit Syrischen Affinitäten. AVO8.*
Münster

Akkermans, P.M.M.G. –Schwartz, G.M.

2003 *The Archaeology of Syria. From Complex Hunter-Gatherers to Early Urban Societies (ca. 16.000 – 300 BC)*

Albrigh, W. F.

1962 “The Chronology of Middle Bronze I (Early Bronze – Middle Bronze)”
BASOR 168, s.36-43

Algaze, G.

1990 *Town and Country in Southeastern Anatolia. Vol.II: The Stratigraphic Sequence at Kurban Höyük. Text and Plates.* Chicago

Algaze, G. – Breuninger, R. – Knudstad, J.

1994 “The Tigris-Euphrates Archaeological Reconnaissance Project: Final Report of the Birecik and Carchemish Dam Survey Areas” *Anatolica XX*. s.1-96

Alkım, U.B.

1962 “Dördüncü Dönem Tilmen Hüyük Kazısı” *TAD XII-1*, s.5-7

1969 “The Amanus Region in Turkey” *Archaeology* 22, Number 4, s.280-289

Alkım, H.

1979 “Gedikli (Karahüyük) Çanak Çömleğine Toplu Bir Bakış” *VIII. Türk tarih Kongresi*. s.135 – 142.

Archi, A. – P.E. Pecorella – M. Salvini

1971 *Gaziantep E La Sua Regione*. Roma

Braidwood, R.J. – Braidwood, L.S.

1960 *Excavations in the Plain of Antioch I. The Earlier Assemblages Phases A – J*. Chicago.

Brody, A.

2002 “From The Hills Of Adonis Through The Pillars Of Hercules: Recent Advances In The Archaeology Of Canaan And Phoenicia” *Near Eastern Archaeology Vol.65:1*. s. 69 - 80

Bucak, E. – Ditmann, R. v.d.

2004 “Şavi Höyük 2001 Kazılarının Kısa Raporu” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2001 Yılı Çalışmaları*. s.161 – 173, Tuna, N. – J. Greenhalgh, J. Velibeyoğlu (ed.)

Calvet, Y.

2002 “Early Middle Bronze Age Sites in The Area of Salamiyah (Syria)” *The Middle Bronze Age in the Levant*. s.103 – 112, Bietak, M.(ed.)

Cecchini, S.M. – Mazzoni, S.

1999 *Tell Afis (Syria). The 1988-1992 Excavations on the Acropolis*.

Dever, G. W.

1992 “The Chronology of Syria-Palastine in the Second Millennium B.C.E.: A Review of Current Issues” *BASOR* 288. s.1-26

Dittmann, R.

2002 “Excavations at Şavi Höyük 2000 – 2001” *24. K.S.T. / 2*. s.247-251

Dittmann, R. – Grewe, Ch. – Huh, S. – Schmidt, C.

2001 “1999 Şavi Höyük Yüzeý Araştırması / Report on a Survey at Şavi Höyük, 1999” *Ilisu ve KarkamışBaraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 1999*. s.233-260, N. Tuna- J. Öztürk- J. Velibeyođlu (eds.),

Dittmann, R. –Huh, S. – Mitschang, Th – Müler, E – Schmidt, C. – Wicke, D.

2002 “Şavi Höyük İlk Kazı Mevsimi Raporu, 2000” *Ilisu ve KarkamışBaraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi*

2000 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 2000. s.211-228, N. Tuna-
J. Öztürk- J. Velibeyoğlu (eds.),

Dohmann, H. – Pfalzner, P.

1999 “Ausgrabungen der Deutschen Orient- Gesellschaft in Tall Mozan / Urkes
Bericht Über di Vorkampagne 1998” *MDOG 131*.

Dornemann, R.

1977 “Tell Hadidi: A Millennium of Bronze Age City Occupation” *ASSOR 44*.
s.113 - 151

1992 “Early Second Millennium Ceramic Parallels between Tell Hadidi – Azu and
Mari” *Mari in Retrospect. Fifty Years of Mari and Mari Studies.* s.77 – 112
Gordon D. Young (ed.)

Duru, R.

2000 “Gedikli – Karahöyük ve Kırışkal Höyük Kazıları” *Türkiye Arkeolojisi ve
İstanbul Üniversitesi.* s.154 – 157, Oktay Belli (ed.).

Einwag, B.

1998 *Die Keramik aus dem Bereich des Palastes A in Tall Bi'a / Tuttul und das
Problem der frühen Mittleren Bronzezeit.* München Wien.

2002 “The Early Middle Bronze Age in The Euphrates Valley: The Evidence From Tuttul / Tell Bia” *The Middle Bronze Age in The Levant*, Bietak, M. (ed.), s.143 – 161

Emre, K.

1963 “The Pottery of the Assyrian Colony Period According To the Bulding Levels of the Kaniş Karum” *Anatolia VII*. s.87 – 97

1966 “Acemhöyük Seramiği” *Anadolu X*. S.53-98

1995 “Pilgrim-Flasks from Level I of the Karum of Kanish” *Bulletin of the Middle Eastern Culture Center in Japan. Vol. VIII*. s.173-200

1999 “Syrian Bottles from the Karum of Kanish” *Essays Ancient Anatolia*. H.I.H. Prince Takahito Mikasa (ed.), s.39-50

Feyter, T. D.

1989 “The Aussenstadt Settlement of Munbaqa, Syria” *To The Euphrates and Beyond Archaeological Studies in Honour of Maurits N. Van Loon*. Brookfield. Haex, O.M.C. – H.H. Curvers. – Akkermans P.M.M.G. (eds.) s.237-255

Fugmann, E.

1958 *Hama, Fouilles et Recherches 1931 – 1938, II,1, L'architecture des Perodes Pre-Hellenistiques*, Copenhaque.

Gates, M.H.

2001 “1999 Excavations At Kinet Höyük (Yeşil-Dörtyol, Hatay)” *22.K.S.T./I.cilt*, s.203-220

Gerstenblith, P.

1980 “A Reassessment of the Beginning of the Middle Bronze Age in Syria – Palastine” *BASOR* 237. s.65-84

Goldmann, H.

1956 *Excavations at Gözli Kule, Tarsus. Volume II, Text and Plates*. Princeton.

Harper, P.O. – Klengel, E. – Aruz, J. – Benzel, K. (eds.)

1995 *Discoveries at Ashur on the Tigris Assyrian Origins*. New York

Heinrich, E. – Schmid, H. – Kara, C.H. – Strommenger, E. - v.d.

1971 “Dritter vorläufiger Bericht über die von der Deutschen Orient-Gesellschaft mit Mitteln der Stiftung Volkswagenwerk in Habuba Kabira und in Mumbaqat unternommenen archaologischen Untersuchungen (Herbstkampagne 1970), erstattet von Mitgliedern der Mission” *MDOG* 103, s.5-58

Heinz, M.

1993 "The Chronology and Ceramic Assemblages Alalakh" *Akkadica* 83. s.1 - 28

Hempelmann, R.

2005 *Ausgrabungen in Halawa 3. Die Bronzezeitliche Keramik von Tell Halawa.*
Saarbrücker Druckerei und Verlag.

Holland, T.A.

2006 *Excavations at Tell Es-Sweyhat, Syria Volume 2, Part 1:Text. Archaeology of the Bronze Age, Hellenistic, and Roman Remains at an Ancient Town on The Euphrate River.* Chicago

2006 *Excavations at Tell Es-Sweyhat, Syria Volume 2, Part 2: Figures and Plates. Archaeology of the Bronze Age, Hellenistic, and Roman Remains at an Ancient Town on The Euphrate River.* Chicago

Kaschau, G.

1999 *Lidar Höyük. Die Keramik der Mittleren Bronzezeit.* Mainz am Rhein.

Kepinski – Lecomte, C.

1992 *Haradum I. Une ville nouvelle sur le Moyen – Euphrates (XVIII – XVII siecles av. J.-C.).*

2004 “Tilbeshar About The Early/Middle Bronze Age Transition” 25. *K.S.T./2. cilt*,
467-470

2005 “A Bronze Age City in the Sajur Valley (Southeast Anatolia)” *Anatolica*
XXXI, s.145-159

Kepinski – Lecomte, C. – Ergeç, R.

1997 “Tilbeshar 1996” *Anatolia Antiqua V*, s.337-341

1998 “Les Ceramiques de La Prospection de Tilbeshar Au Bronze Ancien et
Bronze Moyen” *Anatolia Antiqua VI*. s.155-177

1999 “Tilbeshar 1998” *Anatolia Antiqua VII*, s.245-251

Kepinski – Lecomte, C. – Bulgan, F. – Gailhard, N. – Herveux, L. – Perello, B.

2006 “Travaux Menes a Tilbeshar en 2005 (Sud-Est Anatolien)” *Anatolia Antiqua*
XIV, s.251-259

Kepinski – Lecomte, C. – Önal, M. – Vallet, R. – Perello, B. – Vella, M.A.

2007 “Rapport Preliminare Sur La Septieme Campagne De Fouilles A Tilbeshar
En 2006 (Sud-Est Anatolen)” *Anatolia Antiqua XV*, s.275-288

Kepinski – Lecomte, C. – Önal, M.

2008 “Tilbeshar 2006: New Evidence From Early and Middle Bronze” 29.
K.S.T./I.cilt, s.193-206

Klengel, H.

1992 *Syria. 3000 to 300 B.C. A Handbook of Political History*. Berlin

Kohlmeyer, K.

1986 “Euphrat Survey 1984” *MDOG 118*. s.51-65

Kolinski, R.

2000 *Tell Rijim, Iraq. The Middle Bronze Age Layers*.

Leick, G.

2007 *The Babylonian World*. London

Laneri, N.

2006 “A Preliminary Report of the Archaeological Excavations at Hirbemerdon Tepe, Southeastern Turkey, 2005” *Anatolica XXXII*, s.153 – 188

2007 “Archaeological Work at Hirbemerdon Tepe 2005”. 28. *K.S.T./I.cilt*. s.671–682

Laneri, N. – Schwartz, M.

2008 “Hirbemerdon Tepe Archaeological Project 2006: A Preliminary Report” 29.
K.S.T/3.cilt, s.137–148.

Laneri, N. – Schwartz, M., v.d.

2008 “The Hirbemerdon Tepe Archaeological Project 2006-2007. A Preliminary Report on the Middle Bronze Age architectural complex and the survey of the site catchment area” *Anatolica XXXIV*, s.177-240

Larsen, M.T.

1976 *Mesopotamia. Volume 4. The Old Assyrian City-State and its Colonies.*
Copenhagen.

Loon, van M.

1985 “Hammam et- Turkman on the Balikh: First Results of the University of Amsterdam’s 1984 Excavations” *Akkadica 44*. s. 21-40

1988 *Hammam Et – Turkman I. Report on the University of Amsterdam’s 1981 – 84 Excavations in Syria I - II.* İstanbul

1991 *Bronze Age Society in The Balikh Drainage (Syria). Academisch Proefschrift.*
Amsterdam.

Mallowan, M.E.L.

1936 The Excavations at Tall Chagar Bazar and an Archaeological Survey of the Habur Region. 1934-1935” *Iraq III*, s.1-86

1937 The Excavations at Tall Chagar Bazar and an Archaeological Survey of the Habur Region. Second Campaign, 1936” *Iraq IV*, s.91-177

1947 “Excavations at Brak and Chagar Bazar” *Iraq IX*. s.1-259

Marro, C. – Tibet, A. – Ergeç, R.

1997 “Fouilles De Sauvetage De Horum Höyük (Province De Gaziantep): Premier Rapport Preliminaire” *Anatolica Antiqua V*, s.371-391

1998 “Fouilles De Sauvetage De Horum Höyük (Province De Gaziantep): Deuxieme Rapport Preliminaire” *Anatolica Antiqua VI*, s.349-378

1998 “Fouilles De Sauvetage De Horum Höyük (Province De Gaziantep): Troisieme Rapport Preliminaire” *Anatolica Antiqua VII*, s.285-307

Marro, C. – Tibet, A. – Bulgan, F.

2000 “Fouilles De Sauvetage De Horum Höyük (Province De Gaziantep): Quatrieme Rapport Preliminaire” *Anatolica Antiqua VIII*, s.257-278

2001 Horum Höyük 1999 Çalışmaları” *22. K.S.T./ 1.cilt*, s.137-151

Matthiae, P.

1980 *Ebla. An Empire Rediscovered*. London.

Matthers, J.

1978 “Tell Rifa’at 1977: Preliminary Report of an Archaeological Survey” *Iraq XL*, s.119-162

1981 “Some Problems of the 2nd Millennium B.C. The Middle and Late Bronze Ages” *The River Qoueig, Northern Syria and its Catchment Studies Arising from the Tell Rifaat Survey 1977-79. Part ii.*, s.369-401

Matthews, R.

2003 *Excavations at Tell Brak. Vol.4: Exploring an Upper Mezopotamian Regional Centre, 1994 – 1996*.

Mazzoni, S. – Felli, C.

2007 “Bridging The Third / Second Millennium Divide: The Ebla and Afis Evidence” *Varia Anatolica XIX*, s.205 - 215

McClellan, T.

1989 “The Chronology and Ceramic Assemblages of Alalakh” *Essays in Ancient Civilization Presented to Helene J. Kantor*. Leonard, A.J.R. – Williams, B.B. (eds.), s.181 – 212

Nemet, K.R.

1998 *Daily Life In Ancient Mesopotamia*. London

Nigro, L.

2002 “The MB Pottery Horizon of Tell Mardikh / Ancient Ebla in A Chronological Perspective” *The Middle Bronze Age in the Levant*. Manfred Bietak (ed.), s.207-328

Nocera, di M. G.

1993 “Die Mittelbronzezeitliche Keramik von Arslantepe: Eine Vorläufige Bemerkungen” *Between The Rivers and Over The Mountains*. s.415 – 435.
Frangipane, M. – Hauptmann, H. – Liverani, M. – Matthiae, P. – Mellink, M. (eds.)

Oates, D. – Oates, J. – McDonald, H.

1997 *Excavations at Tell Brak Vol.1: The Mitanni and Old Babylonian Periods*.

Oguchi, H.

1998 “Notes on Khabur Ware from Sites Outside its Main Distribution Zone” *Al – Rafadan XIX*. s.76 - 119

1999 “Trade Routes in The Old Assyrian Period” *Al – Rafadan XX*. s.86 - 107

2003 “ 20th Century B.C. North Mesopotamia: An Archaeological Dilemma” *Al – Rafadan XXIV*. s.42 - 83

Olavarri, E. – Sanchez, J. – Valdes, C. v.d.

1993 *Tell Qara Quzaq I. Campanas I-III (1989-1991)*. Barcelona, Del Olmo lete, G. (ed.)

Orthmann, W.

1989 *Halawa 1980-1986*. Bonn.

Ökse, T. – Tekinalp, V.M.

1999 “Mezra Höyük 1998 Araştırması” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1998 Yılı Çalışmaları. Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 1998*. s.175 – 197, Tuna, N. – Öztürk, J.(eds.),

Ökse, T. – Engin, A. - v.d.

2001 “Mezra Höyük 1999 Araştırması” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları. Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 1999*. Tuna, N. – Öztürk, J. – Velibeyoğlu, J. (eds.), s.187 – 212

Ökse, T. – v.d.

1999 “Salattepe 1999 Yüzey Araştırması” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları. Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 1999.* s.593-616, Tuna, N. – Öztürk, J. - Velibeyoğlu, J. (eds.),

Ökse, T. – Görmüş, A. – Soyukaya, N.

2008 “Ilisu Barajı – Salattepe 2006 Kurtarma Kazısı” *29. K.S.T./I.cilt*, s.307-320

Özfırat, A.

2006 *Üçtepe II.* İstanbul

Özgen, E.- Helwing, B. – Tekin, H.

1997 “Vorläufiger Bericht über die Ausgrabungen auf dem Oylum Höyük” *Istanbul Mitteilungen. Band 47.* s.39 – 90.

Özgen, E.- Helwing, B.

2001 “Ausgrabungen auf dem Oylum Höyük, 1997-2000. Zweiter vorläufiger Bericht” *Istanbul Mitteilungen, Band 51,* s.61-136

2003 “On The Shifting Border Between Mesopotamia and The West: Seven Seasons of Joint Turkish – German Excavations at Oylum Höyük” *Anatolica XXIX.* s.61 – 85.

Özgüç, T.

1950 *Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Kültepe Kazısı Raporu 1948. Ausgrabungen in Kültepe. Bericht über die im Auftrage der Türkischen Historischen Gesellschaft, 1948 Durchgeführten Ausgrabungen.* Ankara

1986a *Kültepe – Kaniş II. Eski Yakındoğunun Ticaret Merkezinde Yeni Araştırmalar. New Researches at the Trading Center of the Ancient Near East.* Ankara

1986b “New Observations on the Relationship of Kültepe with Southeast Anatolia and North Syria during the Third Millenium B.C.” *Ancient Anatolia. Aspects of Change and Cultural Development. Essays in Honor of Machteld J. Mellink*, s.31-47

2005 *Kültepe Kaniş / Neşa.* İstanbul

Parker, B.J. – Dodd, L.S.

2003 “The Early Second Millennium ceramic assemblage from Kenan Tepe, southeastern Turkey. A preliminary assessment” *Anatolian Studies. Volume 53.* s.33-69

Parrot, A.

1959 *Mission Archeologique de Mari. Volume II, Le Palais.* Paris

Pereiro, C.V.

2007 “Settlement Change at the end of the Early Bronze – Beginning of the Middle Bronze Period at Tell Qara Quzaq” *Varia Anatolica XIX*. s.311 – 325.

Postgate, Carolyn. – Oates, D.– Oates, J.

1997 *The Excavations at Tell Al Rimah. The Pottery*.

Prag, K.

1970 “The 1959 deep Sounding at Harran in Turkey” *Levant 2*, s.63-94

Prudence, O. H. – Klengel, E. – Aruz, J. – Benzel, K. (eds.)

1995 *Discoveries at Ashur on The Tigris Assyrian Origins*. New York.

Schachner, A.

2001 “Gricano Kazısı” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 1999 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 1999*. N. Tuna- J. Öztürk- J. Velibeyoğlu (eds.)

2002 “2000 Yılı Gricano Kazıları Ön Raporu” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2000 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 2000*. N. Tuna- J. Öztürk- J. Velibeyoğlu (eds.), s.549-566

2004 “2001 Yılı Gricano Kazıları” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2001 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 2001*. N. Tuna- J. Öztürk- J. Velibeyoğlu (eds.), Ankara

Sertok, K. – Kulakoğlu, F.

2001a “Şaraga Höyük 1999 Yılı Kazısı Sonuçları / 1999 Şaraga Höyük Excavations Results” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2000 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 1999*. s.453-486, N. Tuna- J. Öztürk- J. Velibeyoğlu (eds.), Ankara.

2001b “Şaraga Höyük 1999 – 2000 Kazıları Sonuçları” 23. *K.S.T. / I*. s.107-117

2002 “Şaraga Höyük 2000” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2000 Yılı Çalışmaları / Salvage Project of the Archaeological Heritage of the Ilisu and Carchemish Dam Reservoirs Activities in 2000*. s.351-381, N. Tuna- J. Öztürk- J. Velibeyoğlu (eds.), Ankara.

Sertok, K. – Kulakoğlu, F.– Squadrone, F.

2004 “2002 Yılı Şaraga Höyük Kurtarma Kazıları” 25. *K.S.T/2. cilt*, s.139-152

2005 “Şaraga Höyük Salvage Excavations” 26. *K.S.T./2. cilt*, s.282-290

2007 “Living Along And Together With The Euphrates The Effects Of The Euphrates On A Long – Life Settlement as Şaraga Höyük” *Varia Anatolica XIX*. s. 341 – 353

Stein, D. L.

1984 “Khabur Ware and Nuzi Ware: Their Origin, Relationship and Significance” *Assur 4/1*.s.1-35

Taylor, P. Du. J. – Seton Williams, S.M.V. – Waechter, J.

1950 “The Excavations at Sakçe Gözü” *Iraq XII*. s.53–138

Tibet, A. – Marro, C. - Bulgan, F.

2001 “Horum Höyük 1999 Çalışmaları” 22. *Kazı Sonuçları Toplantısı 1. Cilt*. s. 137–154

Tubb, J.N.

1981 “Report on the Middle Bronze Age Painted Pottery” *The River Qoueiq, Northern Syria, and its Catchment Studies Arising from the Tell Rifa’at Survey 1977–79. Part ii*. s.403-412, Matthers, J. (ed.)

1983 “The MBII A Period in Palastine: Its Relationship with Syria and Its Origin”

Levant XV. S.49-62

Weiss, H.

1985 “Tell Leilan, on the Habur Plains of Syria” *Biblical Archaeologist* 48. No.1.

s.269-292.

Werner, P. - Busch, R. - Klengel, H. – Mayer, W.

1998 *Tall Munbaqa. Bronzezeit in Syria*. Wachholtz Vorlag Neumünster.

Wilkinson, T. J.

1990 *Town and Country in Southeastern Anatolia. Vol.I: Settlement and Land Use*

at Kurban Höyük and Other Sites in the Lower Karababa Basin. Chicago.

Wilkinson, T. J. – Turker, D.J.

1995 *Settlement Development in the North Jazira, Iraq. A Study of the*

Archaeological Landscape. London

Williams, S. V.

1953 “A Painted Pottery Of The Second Millennium From Southern Turkey And

Northern Syria” *Iraq XV*. s.57-68

1954 “Cilician Survey” *Anatolian Studies IV*. s.131-134

Yalçıklı, D. – Tekinalp V.M.

2004 “Mezra Höyük 2001 Yılı Kazıları” *Ilisu ve Karkamış Baraj Gölleri Altında Kalacak Arkeolojik ve Kültür Varlıklarını Kurtarma Projesi 2001 Yılı Çalışmaları*. s.112 – 136. Tuna, N. – Velibeyoğlu, J. (eds.)

Yardımcı, N.

2004 *Harran Ovası Yüzey Araştırmaları I-II*.

X. KATALOG

ÇANAKLAR

Çan. 1a: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, basit düz dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, H.59-05

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.:59 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5YR-7/6 (orange)

Hamur rengi: 2.5YR-7/6 (orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 32cm

Katkı: İnce parlak mika ve kum

Tanım: Yüzeyde çark izleri oldukça belirgin geniş ağızlı bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer: -

Lev. No.: 1:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, H.59-08

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.:59 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR-8/4 (light yellow orange)

Pişme: Normal

Ölçüler: a.ç.28cm

Katkı: Kum

Tanım: Yüzeyde katkı maddesi ve yer yer siyah yanık izleri ile çark izleri oldukça belirgin, bir çanağa ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer: -

Lev. No.: 1:2





Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: J/4-333

Bul. Yeri ve Tabaka: J Açması Bir.4 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç.26cm

Katkı: Çok ince parlak mika, kum ve kireç

Tanım: Katkı maddesi yüzeyde seçilebilmekte olan orta büyüklükte bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer: -

Lev. No.: 1:3



Çan. 1b: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, hafif dışa çekik basit düz dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/91-109

Bul. Yeri ve Tabaka: N açması Bir.91

Yüzey Rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç.34cm

Katkı: Çok ince ve parlak mika

Tanım: Yüzeyde çark izleri oldukça belirgin iri bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 2:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-134

Bul. Yeri ve Tabaka: N açması Bir.89 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı: Çok çok ince parlak mika

Tanım: Yüzeyde çark izleri belirgin olan orta büyüklükte bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 2:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/91-103

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.91 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR-8/3 (pale orange)

Hamur rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı: Mika ve kum

Tanım: Hamuru çok iyi pekişmiş. Pişme çok iyi gerçekleşmediği için çok hafif yeşilimsi bir öz mevcut. Yüzey altında hafif bir kabartma bany bezemesi olan bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 2:3



Çan. 1c: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, içte hafif kalınlaştırılmış ve dışta kesik dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/91-105

Bul. Yeri ve Tabaka: N açması Bir. 91 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 34cm

Katkı: Kum ve çok az miktarda ince taşçık

Tanım: Çok aşınmış durumda pembe astarlı. Yüzeyde hafif gözenekler oluşmuş. Geniş ağızlı bir çanağa ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 2:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/91-108

Bul. Yeri ve Tabaka: N açması Bir.91 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5YR-4/4 (dull reddish brown)

Hamur rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı: Çok ince parlak mika

Tanım: Dış yüzü ve dudak kısmı tamamen kıızıl renkte astarlı, iç kısım ise krem renkli olan bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 2:5



Kazı: Şaraga Höyük



Env. No.: N.22/93-99

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir. 93 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı: Çok ince kum ve mika

Tanım: Oldukça temiz hamurlu, gövdesinde hafif oluk bulunan bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 2:6



Çan. 1d: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, hafif içe kapanan ağızlı, ağız altı keskin omurgalı, basit düz dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.34-180

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.34 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2(light gray)

Hamur rengi: 10YR-7/4 (dull yellow orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 34cm

Katkı: Yoğun miktarda kireç ve kum

Tanım: Ağız altında keskin omurgası olan sığ ve geniş ağızlı bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 3:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.42-71

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.42 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 26cm

Katkı: Çok ince kum

Tanım: Orta büyüklükte ve sığ bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 3:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, F.19-01

Bul. Yeri ve Tabaka: Façması Bir.19 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 22cm

Katkı: Çok ince mika ve kum

Tanım: Yüzeyde çark izleri oldukça belirgin, kalın kenarlı, orta büyüklükte ve daralan dipli bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 3:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: M.22/122-03

Bul. Yeri ve Tabaka: M22 açması Bir.122 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR-7/6 (orange)

Hamur rengi: 5YR-7/6 (orange)

Pişme: Çok iyi



Ölçüler: a.ç. 20cm

Katkı: Çok çok ince parlak mika

Tanım: Çark izleri ve katkı maddesi yüzeyde rahatlıkla görülmektedir. Orta boy bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 3:4

Çan. 1e: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, içe kapanan ve yivlerle belirtilmiş ağızlı, ağız altı keskin omurgalı.

Kazı: Şavi Höyük

Env. No. : -

Bul. Yeri ve Tabaka: Açma C-D / Evre 12 = O.T.Ç. IIA

Yüzey Rengi: -

Hamur Rengi: -

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Bucak v.d. 2004, şekil 10:7, s.172

Lev. No.: 3:5

Çan. 1f: Sığ, dışa açılan düz gövdeli, içte ve dışta kalınlaştırılmış dik dudaklı, ağız altı yumuşak omurgalı, disk dipli.

Kazı: Üçtepe

Env. No.: Kaz. Çiz. No. 92.190, kod ACT

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi: 10R 6/8 (Pembe)

Hamur Rengi: 10R 6/8 (Pembe)

Pişme: Orta

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: İnce kum ve az bitki

Tanım: Dışı hamurunun renginde astarlı, pişme nediyle dış yüzeyde kahveye doğru renk değişikliği var, dışı hafif açkılı, çark yapımı.

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. XXXIX:11

Lev. No.: 3:6

Çan. 2a/boyalı: Sığ, dışı açılan hafif küresel gövdeli, basit düz dudaklı.

Kazı: Üçtepe

Env. No.: Kazı çiz. no.92.252, kod ACT

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi:

Hamur rengi: 2.5YR – 6/8 (pembe)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 15cm

Katkı: İnce kum

Tanım: Hamuru renginde astarlı, hafif açkılı, çark yapımı, koyu kahve boyalı.

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. LXXXIX:23

Lev. No: 4:1



Kazı: Üçtepe

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi: 2.5YR- 6/6 (pembe)

Hamur rengi: 2.5YR- 6/6 (pembe)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı: İnce kum

Tanım: Dıştan ağız kısmının alt tarafı kalın bir bant şeklinde boyanmıştır.

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. LXXXIX:25

Lev. No: 4:2

Çan. 2b: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dikleşen basit düz dudaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No. : -

Bul. Yeri ve Tabaka: E44b / 5b

Yüzey Rengi: 7.5YR – 7/4 (pink)

Hamur Rengi: -

Pişme:

Ölçüler: a.ç.17cm, d.ç. 6.3cm, yük. 4.5cm

Katkı:

Pişme:

Tanım: Yüzeyi açkılı.

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.157:5, s.235

Lev. No.: 4:3



Kazı: Lidar Höyük

Env. No. : -

Bul. Yeri ve Tabaka: S44–45 / 5-4

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur Rengi: -

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 13.8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.278:8, s.252

Lev. No.: 4:4

Çan. 2c: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, içe dönük dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/106-71

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.106 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR – 6/1 (brownish gray)

Hamur rengi: 10YR – 6/1(brownish gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı: Kum ve mineral

Tanım: Yüzeyde çark izleri oldukça belirgin ve yüzeyi perdahlanmış. Halka dipli orta büyüklükte bir çanağın parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 4:5



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.32-289

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.32 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR–8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR–8/2 (light gray)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Küçük taşçık

Tanım: Ağız altı hafif inceltilmiş. Dibe doğru daralan gövdeli orta büyüklükte bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 4:6

Çan. 2d: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dudağı içe kıvrılarak ağız yüzeyine yapıştırılmış, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: Q44a-b / 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3–4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:



Ölçüler: a.ç. 27cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.174:4, s.238

Lev. No.: 5:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: Q44a-b / 5

Yüzey Rengi: 2.5Y – 6/2 (light brownish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç.26cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.174:3, s.238

Lev. No.: 5:2



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: Q44a-b / 5

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (pinkish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 25cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.174:2, s.238

Lev. No.: 5:3



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: Q44a-b / 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3–4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.174:1, s.238

Lev. No.: 5:4

Çan. 2e: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, içe dönük kalın ve basit düz dudaklı

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/124-28

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.124 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR–7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR–7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. >40cm

Katkı: Çok ince beyaz renkli mika ve kum

Tanım: Ağız altı hafif iki yatay olukla belirtilmiş iri bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 6:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/124-40

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.124 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR–7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 2.5YR – 7/4 (pale reddish orange)



Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 32cm

Katkı: Çok çok ince beyaz renkli mika ve kum

Tanım: Gövdeye yakın kısmında çok hafif yatay oluk bulunmaktadır. İri bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 6:2

Çan. 2f: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dışta kalınlaştırılmış ve hafif dışa çekik dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, H.51-20

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.51 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 17cm

Katkı: Çok ince mika

Tanım: Yüzeyde çark izleri rahatlıkla görülebilen, kalın kenarlı küçük bir çanağa ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 6:3



Çan. 2g: Sığ, dışa açılan hafif küresel gövdeli, dışa uzatılmış, basit düz dudaklı.

Kazı: Tilbeşar

Env. No.: 9443/83

Bul. Yeri ve Tabaka: Yüzey / O.T.Ç.

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kepinski 1998, Plate VIII:1, s.171

Lev. No.: 6:4

Çan. 2h: Sığ, yumuşak omurgalı gövdeli, dikleşen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış, yivlerle belirtilmiş dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: K.20/26E-6

Bul. Yeri ve Tabaka: K20 açması Bir.26E / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/3 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/3 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı: Çok ince kum ve mika

Tanım: Gövdeden omurgalı, dibe doğru kalınlaşan kenarlı, orta irilikte sığ bir çanağa ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 6:5



Çan. 3a: Derin, küresel gövdeli, dikleşen ağızlı, inceltilmiş basit düz dudaklı.

Kazı: Şavi Höyük

Bul. Yeri ve Tabaka:

Env. No.:

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Ditmann 2001, şekil 6:9, s.245

Lev. No.: 7:1



Kazı: Şavi Höyük

Bul. Yeri ve Tabaka:

Env. No.:

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 13.9cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Ditmann 2001, şekil 6:6, s.245

Lev. No.: 7:2



Kazı: Şavi Höyük

Bul. Yeri ve Tabaka:

Env. No.:

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 12cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Ditmann 2001, şekil 6:5, s.245

Lev. No.: 7:3

Çan. 3b: Derin, küresel gövdeli, dışa kıvrılarak ağız kısmına yapıştırılmış, kalın dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.74-103

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.74 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı: Orta yoğunlukta ince kireçtaşı, az miktarda mika

Tanım: Dudak kısmı dışa kıvrılarak ağız kısmına yapıştırılmış, orta büyüklükte derin bir çanağa ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 7:4



Çan. 3c: Derin, küresel gövdeli, dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış, dudak altı yivli veya yivsiz, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45a / Phase 2

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 22cm, d.ç. 5.6cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.57:2, s.216

Lev. No.: 8:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44a / Phase 2

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 23cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.57:7, s.217

Lev. No.: 8:2



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: M/N50 / Phase 3/2

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 18cm, d.ç. 8cm, yük.3.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.337:15, s.261

Lev. No.: 8:3



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45b/D45c / Phase 2

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 21.3cm, d.ç. 8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.57:5, s.217

Lev. No.: 8:4

Çan. 3d: Derin, küresel gövdeli, içte ve dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg'00 E.12/6-13.10.00

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.6 / Mezar

Yüzey Rengi: 5YR – 7/6 (orange)

Hamur rengi: 5YR – 7/6 (orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 32-42cm

Katkı: Çok ince parlak mika ve kireç

Tanım: Çanağın ağız kısmı farklı çap ölçülerine sahip olduğundan tam yuvarlak değildir. Bir taraftan 32cm. olan ağız çapı diğer taraftan ölçüldüğünde 42cm. gelmektedir. Dip kısmında çark izleri çok belirgin durumdadır. Çok iyi pişirilmiş, kırığında hiç öz olmayan, sert bir yapıya sahip, geniş ağızlı, derin profilli çanak.

Yayınlandığı Yer: Sertok, K. – F. Kulakoğlu 2002, Şekil 6:5, s.366

Lev. No.: 9:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: K.20/26E-4

Bul. Yeri ve Tabaka: K20 açması Bir.26E / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5Y–8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y–8/2 (light gray)

Pişme: İyi



Ölçüler: a.ç. 35cm

Katkı: Çok ince mika ve kum

Tanım: Dışta ve iç kısımda çark izleri oldukça belirgin olan, geniş ağızlı ve derin bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 9:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-151

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/5 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5 YR – 8/4 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç.32cm

Katkı: Yoğun mika ve kum

Tanım: Katkı maddesi yüzeyde rahatlıkla görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 9:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/107-171

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.107 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5YR–7/4 (pale reddish orange)

Hamur rengi: 2.5Y–8/2 (light gray)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Çok çok ince parlak mika

Tanım: Hamuru çok iyi pekişmiş ve katkı maddesi neredeyse gözle görülemeyecek dercededir. Çark izleri yüzeyde oldukça belirgin durumdadır. Geniş ağızlı ve derin bir çanağa ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:



Lev. No.: 9:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, H.54-11

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.54 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-6/2 (grayish brown)

Hamur rengi: 7.5YR-6/2 (grayish brown)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 42cm

Katkı: :Çok ince parlak mika ve kum

Tanım: Hamuru çok iyi pekişmiş, düzgün kesitli, gövde üzerindeki çark izleri oldukça belirgin, geniş ağızlı derin bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 10:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/1-7

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.1 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR - 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR - 8/4 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç.34cm

Katkı: Çok ince mika ve kum

Tanım: Gövdenin çok hafif omurga yaptığı yerde çok ince ve oldukça düzgün iki yatay yiv bulunmaktadır. Geniş ağızlı derin profilli bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev.No.: 10:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, H.54-09

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.54 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5YR-7/6 (orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 34cm

Katkı: Kum



Tanım: Gövde üzerinde belli aralıklarla yatay biçimde şekillendirilmiş yivler bulunmaktadır. Söz konusu bu yivlerin çok düzgün olmalarından çark üzerinde yapıldıkları anlaşılmaktadır. Geniş ağızlı derin profilli bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 10:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.32/3-47

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.32 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı: Az miktarda kum ve mika



Tanım: Orta irilikte derin profilli bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 10:4

Çan. 3e: Derin, küresel gövdeli, içte ve dışta kalınlaştırılmış, dışa çekik, ağız içi oluklu veya tamamen yivlerle belirtilmiş dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: K.20/26E-5

Bul. Yeri ve Tabaka: K20 açması Bir. 26E/ O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: Normal

Ölçüler: a.ç. 34cm

Katkı: Çok çok ince parlak mika

Tanım: Pişme çok iyi olmadığından yüzeyin bazı yerlerinde ince zar şeklinde kopmalar var. Geniş ağızlı derin profilli bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 11:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, H.56-14

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.56 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı: Çok çok ince mika

Tanım: Birbirine sık ve paralel 4 ince yivden oluşmuş yatay bant, bezeme olarak kullanılmış. Orta büyüklükte derin profilli bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 11:2

Çan. 3f: Derin, küresel gövdeli, dikleşen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış, yüzeyi düzleştirilmiş dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.36/3-198



Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.36 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-6/1 (brownish gray)

Hamur rengi: 7.5YR-5/4 (dull brown)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 21cm

Katkı: Yoğun miktarda kireç ve az miktarda mika

Tanım: Kireç katkı yüzeyde rahatlıkla görülebilmektedir. İnce kenarlı, orta büyüklükte bir çanağın ağız kısmı.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 11:3



Çan. 3g: Derin, küresel gövdeli, dışa çekik ve içte kesik dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.34/5 -65

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.34 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR-6/6 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-6/4 (dull brown)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Mika ve çok az miktarda kum

Tanım: Kalın kenarlı, gövdesinde düzensiz ve kesik durumda yivler mevcut.

Geniş ağızlı derin profilli bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 11:4



Çan. 3h: Derin, küresel gövdeli, içte kalınlaştırılmış ve kesik dudaklı, dışta dudak altı oluklu.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-158

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5Y–8/3 (pale yellow)

Hamur rengi: 2.5Y–8/3 (pale yellow)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı: Çok ince beyaz mika

Tanım: Katkı maddesi neredeyse gözle görülemeyecek derecede hamurla çok iyi pekişmiş durumda. Orta büyüklükte bir çanağın ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 11:5



Çan. 3i: Derin, küresel gövdeli, dikleşen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, dudak altı ince veya hafif olukla belirtilmiş, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: R45 / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 36cm, d.ç. 15.5cm, yük.14cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.183:3, s.239

Lev. No.: 12:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45b/D45c / Phase 5b

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 32cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.158:4, s.217

Lev. No.: 12:2



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/163

Bul. Yeri ve Tabaka: Q49/50 / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 30.8cm, d.ç. 10.4cm, yük.12cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.248:4, s.248

Lev. No.: 12:3

Çan. 3j: Derin, küresel gövdeli, dışa açılan ağızlı, içte ve basit düz dudaklı, ağız altı kabartma bir bant ile belirtilmiş, kulp şeklinde yapılmış üç ayaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S44b / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 16cm, d.ç. 4.2cm, yük.6.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.221:3, s.244

Lev. No.: 13:1

Çan. 3k: Derin, küresel gövdeli, hafif kalınlaştırılmış basit düz dudaklı, karşılıklı yerleştirilmiş çift tutamaklı.

Kazı: Üçtepe

Env. No.: Kaz çiz. no. 92.204, kod ACT

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi: 2.5YR 4/4 (kiremit)

Hamur rengi: 5YR 4/4 (koyu kahve)

Pişme: Kötü

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Orta yoğunlukta kum

Tanım: Hafif açkılı, pişme nedeniyle renkte koyulaşma var.

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. XXXIII:5

Lev. No.: 13:2

Çan. 4a: Derin, keskin omurgalı gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basık gövdeli, basit düz dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: K.18/17-512

Bul. Yeri ve Tabaka: K18 açması Bir.17 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/3 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-6/4 (dull brown)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı: Çok yoğun ince kireçtaşı

Tanım: İnce kenarlı, omurga üstünde çok düzgün paralel iki yatay yiv sözkonu. Katkı maddesi yüzeyde rahatlıkla görülmektedir. Orta büyüklükte bir çanağın ağız parçası.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 13:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: K.18/20-531

Bul. Yeri ve Tabaka: K18 açması Bir.20 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-6/2 (grayish yellow brown)

Hamur rengi: 10YR-6/3 (dull yellow orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı: Az miktarda kireçtaşı ve kum

Tanım: İnce kenarlı, çark üzerindeyken hazırlandığı anlaşılan yatay yivler söz konusu. Orta büyüklükte bir çanağın ağız parçası.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 13:4

Çan. 4b/boyalı: Derin, keskin omurgalı gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı, yüksek kaideli.

Kazı: Gedikli - Karahöyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: II. kat

Yüzey Rengi:

Hamur rengi: Açık kırmızı

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı:

Tanım: Koyu kahve renginde boya bezekli.

Yayınlandığı Yer: Alkım 1979, Res.33

Lev. No.: 14:1

Çan. 4c: Derin, keskin omurgalı gövdeli, tam dışa açılan ağızlı, düşük karınlı ve omurga kısmı kabartma bir bant ile belirtilmiş, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Oylum Höyük

Env. No.: Oy 99 - 163

Bul. Yeri ve Tabaka: Osthang, Y11 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: Kahverengi

Hamur rengi:

Pişme: Çok pişmiş

Ölçüler: a.ç. 27cm, yük. 8.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Özgen 2001, Abb.17:i, s.78

Lev. No.: 14:2

Çan. 4d: Derin, keskin omurgalı gövdeli, içe kapanan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: R49a / Phase 4

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 20cm, d.ç. 8.5cm, yük. 8.8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.286:5, s.253

Lev. No.: 14:3

Çan. 4e: Derin, keskin omurgalı gövdeli, hafif içe kapanan ağızlı, düşük karınlı, hafif dışa dönük basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45b / Phase 5b

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (pinkish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 12.8cm, d.ç. 4.4cm, yük. 6.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.147:15, s.234

Lev. No.: 14:4

KASELER

Kas. 1a: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, basit düz dudaklı, ağız kenarı yivlerle belirtilmiş, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/104

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab 202

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 9.1cm, d.ç. 6cm, yük.9.5

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.XIV/202:1 s.268

Lev. No.: 15:1

Kas. 1b: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, yuvarlatılmış veya hafif dışa dönük dudaklı, gövdesi yivli veya yivsiz, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44b / Phase 4

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (pinkish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10.4cm, d.ç.4.5cm, yük.8

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.112:3, s.227

Lev. No.: 15:2



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44a/b / Phase 2

Yüzey Rengi: 10YR – 8/4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10cm, d.ç. 4.5cm, yük.7cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.55:15, s.216

Lev. No.: 15:3



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45b / Phase 1

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 8cm, d.ç. 3.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.39:1, s.213

Lev. No.: 15:4

Kas. 1c: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, dışa çekik ve içte kesik dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E4a/b / Phase 2/3

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 11cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.65:11, s.218

Lev. No.: 16:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44d / Phase 4

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.112:10, s.227

Lev. No.: 16:2

Kas. 1d: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, yivlerle belirtilmiş dikleşen ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44d / Phase 1

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.38:11, s.213

Lev. No.:16:3



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44d / Phase 1

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.21:12, s.210

Lev. No.:16:4



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44a/b / Phase 1

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.21:11, s.210

Lev. No.: 16:5

Kas. 1e: Küresel gövdeli, içe kapanan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dik dudaklı, omuzdan omurgalı, basık gövdeli, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: M49b / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 9.4cm, d.ç.4.3cm, yük. 6.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.306:2, s.256

Lev. No.:17:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44a/b / Phase 2

Yüzey Rengi: 5YR – 7/6 (reddish yellow)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 8cm, d.ç. 4.2cm, yük. 6cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.55:5, s.216

Lev. No.:17:2

Kas. 1f: Küresel gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S46b / Phase 3/2

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10.1cm, d.ç. 4cm, yük.7.6cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.329:7, s.260

Lev. No.: 17:3



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 80/26

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab 208

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 9cm, d.ç. 4.1, yük. 7.8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.XV/208:2, s.268

Lev. No.: 17:4



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: P51d / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 7.5cm, d.ç.2.4cm, yük.6.1cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.306:1, s.256

Lev. No.: 17:5

Kas. 2: Düşük ve keskin omurgalı karınlı, dik yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.00, E.12/1-701

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.1 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: Kırmızımsı devetüyü

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 9.6cm, d.ç. 4.2cm, yük. 6.4cm

Katkı: Kireç

Tanım: Gövde altından dibe kadar ince yatay yivlerle bezenmiş.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 18:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: O.6/29-697

Bul. Yeri ve Tabaka: O açması Bir.29 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: kırmızımsı devetüyü

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 8.2cm, d.ç. 3.6cm, yük. 8cm

Katkı: İnce kum, kireç ve mika

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Sertok, K. – F. Kulakoğlu 2002, şekil 6:10, s.366

Lev. No.: 18:2

Kas. 3a: Basık ve keskin omurgalı karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.32-9

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.32 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 14.5cm

Katkı: Çok az miktarda kum, kireçtaşı ve mika.

Tanım: İnce kenarlı, omurga kısmı çok ince yatay üç yivle bezenmiş bir vazonun ağız ve gövde parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 18:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: G.25-45

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.25 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-7/2 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-7/2 (dull yellow orange)



Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 12cm

Katkı: çok az mika ve kireçtaşı katkı

Tanım: İnce kenarlı, omugasının üstü ve alt tarafı çok ince yatay yivlerle belirtilmiş. Bir vazonun ağız ve gövde parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 18:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg'99, A.62-74

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.62 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR – 7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 5Y – 8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 9.5cm, d.ç. 3.5cm, yük. 7.2cm

Katkı: Çok ince parlak mika ve kum.

Tanım: Gövde de ve dip altında çark izleri çok belirgin. İnce kenarlı vazocuk.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 19:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99 G.20/24-910

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.20 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (light gray)

Hamur rengi: 5Y – 8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 8.3cm, d.ç. 3.5cm, yük.7.6cm

Katkı: Çok ince kum.

Tanım: Yüzeyde çark izleri rahatlıkla seçilebilmektedir. İnce kenarlı, gövde üstü çok hafif iki yatay yivle bezenmiş vazocuk.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 19:2

Kas. 3b: Yüksek ve çok keskin omurgalı karınlı, dışa açılan ağızlı, dışa çekik basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45b/D45c / Phase 4

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 13cm, d.ç. 4.6cm, yük. 9.7cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.113:11, s.228

Lev. No.: 19:3

Kas. 3c: Düşük ve çok keskin omurgalı karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Üçtepe

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 13cm, d.ç. 4cm, yük.10cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev.XLIX:7

Lev. No.: 20:1



Kazı: Üçtepe

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 11cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev.XLIX:6

Lev. No.: 20:2

BARDAKLAR

Bar. 1: Düşük omurgalı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, kaideli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S44a / Phase 5/4

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3-4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10cm, d.ç. 5.4cm.

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.277:5, s.252

Lev. No.: 21:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S45 / Phase 5/4

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 6cm, d.ç. 3cm, yük. 7.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.277:4, s.252

Lev. No.: 21:2

ÇÖMLEKLER

Çöm. 1a: Boyunsuz, dik yükselen veya hafif içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik, yivli veya yivsiz dudaklı, silindirik gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No. : Şrg.2000, E.21-21

Bul. Yeri ve Tabaka: E açması Bir.21 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5Y–8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y–8/2 (light gray)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç.22cm

Katkı: Çok çok ince kum.

Tanım: Gövde üzerinde ince ve sık paralel yivlerden oluşmuş yatay bant bezeme kullanılmıştır. İnce kenarlı derin profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 22:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/124-41

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.124 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 22cm

Katkı: Çok ince beyaz renkli mika ve kum.

Tanım: Gövde kısmında yatay yivler bezeme olarak kullanılmış. Dudak kısmında aynı şekilde yivlerle belirtilmiş, derin profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 22:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/113-170

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.113 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/4 (light yellow orange)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 20cm

Katkı: Çok ince kum ve mika.

Tanım: Gövdesi ince yatay yivlerle bezenmiş, derin profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 22:3

Çöm. 1b: Boyunsuz, hafif içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, küresel gövdeli.



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/119-19

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.119 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı: Beyaz renkli mika ve kum.

Tanım: Kum taneleri bazen bir katkı için iri sayılabilecek büyüklükte kullanılmış. Bundan dolayı katkının attığı yerlerde gözenekler oluşmuş. Pişirmeden kaynaklı yüzeyde renk farklılığı bulunmaktadır. Dar ağızlı, derin profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 23:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/88-130

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.88 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5YR-7/4 (pale reddish orange)

Pişme: iyi

Ölçüler: a.ç.20cm

Katkı: Kum ve mika.

Tanım: Yüzeyde çark izleri belirgin olan, dar ağızlı, derin profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 23:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-152

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç.20cm

Katkı: Çok çok ince beyaz mika ve kum.

Tanım: Ağız altı yatay ve paralel çift yiv bezeme ile süslenmiş. İnce kenarlı, dar ağızlı, derin profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 23:3



Çöm. 1c: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve içte kesik dudaklı, dudak altı yivli veya yivsiz, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S46b / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 28cm, d.ç. 13cm, yük. 29.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.294:7, s.254

Lev. No.: 24:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: M50 / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 26cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.308:5, s.263

Lev. No.: 24:2



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: M50c / Phase 3/2

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3-4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 17cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.348:4, s.263

Lev. No.: 25:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S48d / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 15cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.301:2, s.255

Lev. No.: 25:2

Çöm. 1d: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik dudaklı, küresel gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.40-77

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 25cm

Katkı: Çok ince parlak mika ve kum.

Tanım: Ağız kısmının altında birbirine paralel ve çok sık yapılmış 7 ince yiv bir band oluşturmaktadır. Geniş ağızlı derin profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 25:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/119-14

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.119 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 16cm

Katkı: Çok çok ince beyaz renkli mika ve kum.

Tanım: İnce kenarlı, dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 25:4



Çöm. 1e: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dudağı dıştan pervazlı, küresel gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: D.10/10-285

Bul. Yeri ve Tabaka: Daçması Bir.10 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR-8/3 (pale orange)

Hamur rengi: 5YR-8/2 (pale orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 27cm

Katkı: Az miktarda mika ve bitki.

Tanım: Ağız altında kanca biçimli çömlekçi işareti bulunmaktadır. Yüzeyde çark izleri görülebilmekte olan bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 26:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/108-173

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.103 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 25cm

Katkı: Çok ince kum ve mika.

Tanım: Ağız kısmından sonrası çok az sağlam durumda olan bir çömleğe ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 26:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-145

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 20cm

Katkı: Yoğun çok ince beyaz mika ve kum.

Tanım: Hamuru çok iyi arıtılmış ve katkısı çok iyi pekişmiş durumda. Yüzeyde çark izleri oldukça belirgin durumda olan bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 26:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/119-10

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.119 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç.18cm

Katkı: Çok çok ince kum ve mika.

Tanım: Hamur çok iyi arıtılmış ve katkı maddesi hamurla çok iyi pekişmiş durumda. Yüzeyde çok hafif ince yatay yivler yapılmış. Dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 26:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/119-17

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.119 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 12cm

Katkı: Çok çok ince beyaz renkli mika ve kum.

Tanım: Beyaz renkli mika katkı yüzeyde görülebilmektedir. Aynı şekilde çark izleride fark edilmektedir. Dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 26:5



Çöm. 1f: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, dudak kısmı yivlerle belirtilmiş, küresel gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-144

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı: İnce beyaz mika.

Tanım: Katkı maddesi neredeyse gözle görülmeyecek kadar hamurla çok iyi pekişmiş durumda. Boyun kısmı tek yiv ile belirtilmiş, dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 27:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/91-129

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.91 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-7/3 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-7/3 (dull yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Yüzeyde az olsa beyaz mika katkı fark edilmektedir. Çark izleri oldukça belirgin. Ağız kısmı yivlerle belirtilmiş, dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 27:2



Çöm. 1g: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dikleşen dudaklı, dudak kısmı yivlerle belirtilmiş, küresel gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-166

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç.26cm

Katkı: Parlak mika ve kum.

Tanım: Özellikle iç yüzeyde çark izleri çok belirgin, ağız kısmında pişirmeden kaynaklı hafif bir kızılık var. Geniş ağızlı, geniş gövdeli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 28:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/106-70

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.106 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 26cm

Katkı: Çok çok ince parlak mika.

Tanım: Yüzeyde ve özellikle iç kısımda çark izleri oldukça belirgin. Dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev.No.: 28:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-138

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 5Y - 8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı: Parlak mika.

Tanım: Hamur çok iyi pekiştiğinden katkı maddesi neredeyse gözle görülemeyecek dercede. Dar ağızlı, ince kenarlı, genişleyen gövdeli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 28:3



Çöm. 1h: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dik dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/93-98

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.93 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR-8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/4 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 20cm

Katkı: Kum ve mika.

Tanım: Dar ağızlı geniş gödeli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 29:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/103-49

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.103 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-7/4 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-7/4 (dull yellow orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı: Mika.

Tanım: İç kısımda yüzey ince bir zar şeklinde aşınmış. İnce kenarlı, dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 29:2

Çöm. 2a: Kısa boyunlu, dik yükselen ağızlı, dışa çekik basit düz dudaklı, küresel gövdeli halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük



Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S44 / Phase 5

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 34.5cm, d.ç. 13cm, yük. 33cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.228:4, s. 245

Lev. No.: 30:1

Çöm. 2b/boyalı: Kısa boyunlu, dik yükselen ağızlı, hafif dışa çekik basit düz dudaklı, yumaşak omurgalı karınlı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45a / Phase 5c

Yüzey Rengi: 7.5YR – 7/4 (pink)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.162:7, s.236

Lev. No.: 31:1

Çöm. 2c/boyalı: Kısa boyunlu, dik yükselen ağızlı, hafif dışa çekik basit düz dudaklı, basık küresel gövdeli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S45b/c / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.216:1, s.244

Lev. No.: 31:2

Çöm. 2d: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, hafif dışa çekik basit düz dudaklı, düşük ve hafif basık karınlı, halka dipli.

Kazı: Giricano

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: Açma 01, A-C binaları / M.Ö. 2.binin ilk yarısı

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 23cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Schachner 2002, Şekil 12:1, s.578

Lev. No.: 32:1

Çöm. 2e: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, dışa dönük ve kalınlaştırılmış dudaklı, basık küresel gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/1-6

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.1 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR–8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR–8/4 (light yellow orange)



Pişme: Normal

Ölçüler: a.ç. 22cm

Katkı: İnce taşçık ve mika.

Tanım: Pişme çok iyi olmadığından kesitte bazı gözenekler ve gri öz oluşmuş. Dibe doğru kalınlaşan kenarlı, dar ağızlı ve sığ profilli bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 32:2

Çöm. 2f: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, dışa çekik dudaklı, yumurta gövdeli, düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/520

Bul. Yeri ve Tabaka: N49 / Phase 1

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 42cm, d.ç. 15cm, yük. 45cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.261:3, s.250

Lev. No.: 33:1

Çöm. 2g: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/124-29

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.124 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5YR–6/4 (dull orange)

Hamur rengi: 2.5YR–6/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi



Ölçüler: a.ç. 24cm

Katkı: İnce parlak mika ve kum.

Tanım: Yüzeyde pişmeden hafif bir renk farklılığı mevcut. İnce kenarlı, dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 34:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.52-102

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-5/2

Hamur rengi: 7.5YR-6/8

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 22cm

Katkı: Orta yoğunlukta taşçık, az miktarda kireçtaşı ve mika.

Tanım: Yoğun katkı maddesi yüzeyde de fark edilmektedir. Şiddetli ısıya maruz kaldığından kırılğan bir yapıya sahiptir. Dar ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 34:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.34/8-275

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.34 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-7/3 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 20cm

Katkı: Yoğun miktarda kum, çok az miktarda mika ve kireçtaşı.

Tanım: Dar boyunlu bir çömleğin ağız parçası.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 34:3

Çöm. 2h: Kısa boyunlu, içe kapanan ağızlı, hafif dışa dönük ve kalınlaştırılmış dudaklı, küresel gövdeli, omuz üstünde emzikli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.51-429

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.51 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10YR - 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 5YR-7/3 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 24.4cm

Katkı: Mika, kireç ve kum.

Tanım: İç yüzey hafif aşınmış durumda, pişirmeden kaynaklı çömleğin bir kısmı kızıl renketedir. Omuz hizasında ince yatay yivlerle oluşturulmuş bant bezeme vardır. Emziği kırık durumdadır. İç ve dış yüzeyde çok belirgin çark izleri bulunmaktadır.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 34:4

Çöm. 3: Kısa boyunlu veya boyunsuz, içe kapanan ağızlı, dışa dönük dudaklı, küresel gövdeli, tek veya çift kulplu.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: M/N50 / Phase 1

Yüzey Rengi: 10YR – 8/4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.340:2, s.261

Lev. No.: 35:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44a / Phase 1

Yüzey Rengi: 10YR – 7/4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 12cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.24:2, s.210

Lev. No.: 35:2



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S43c / Phase 3/2

Yüzey Rengi: D12

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 16.8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.321:3, s.259

Lev. No.: 35:3

Çöm. 4a: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik dudaklı, küresel gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.48-425

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.48 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/3 (pale yellow)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 32.2cm

Katkı: Mika ve az miktarda kum.

Tanım: Katkı maddesi neredeyse gözle görülemeyecek derecededir. Çömleğin ağız içinde ve altında sert bir cisimle yapılmış çentik izleri bulunmaktadır. İç kısımda ise çark izleri çok belirgin. Omuz üzerinde ince yatay yivlerle oluşturulmuş bant bezeme bulunmaktadır. Dip kısmı tamamen eksik durumdadır. Ancak gövdenin dibe dönüş yaptığı yerin bir kısmı sağlamdır. Buradan söz konusu bu çömleğin hafif yükseltilmiş ve olasılıkla düz dipli olduğu anlaşılmaktadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 36:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: C.40-280

Bul. Yeri ve Tabaka: C açması Bir.40 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 10 YR - 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 5YR-8/3 (pale orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Beyaz, parlak mika.

Tanım: Yüzeyde rahatlıkla görülebilen katkılı, geniş ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 36:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: G.24-252

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.24

Yüzey Rengi: 7.5 YR-7/3 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5 YR-7/3 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Yoğun miktarda kum, az miktarda kireçtaşı ve mika.

Tanım: İnce kenarlı, gövde üstü birbirine paralel ince yivlerle oluşturulmuş yatay bant bezeli. Geniş ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 37:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/1-9

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.1 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 10YR - 6/2 (grayish yellow brown)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 27cm

Katkı: Çok çok ince mika ve kum.

Tanım: İnce kenarlı, geniş ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 37:2

Çöm. 4b: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, düşük karınlı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.32 -296

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.32 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)



Hamur rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Çok ince kum ve kireçtaşı.

Tanım: İnce kenarlı, geniş ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 37:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.21-20

Bul. Yeri ve Tabaka: E açması Bir.21 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/4 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 26cm

Katkı: Çok ince parlak mika ve kum.

Tanım: İç yüzeyde parlak mika katkı oldukça belirgin. Gövde üstünde yatay ince yivlerle oluşturulmuş bant bezeme mevcut. Geniş bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 38:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: G.20-213

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.20 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 26cm

Katkı: Orta yoğunlukta kireçtaşı ve kum.



Tanım: Katkı maddesi yüzeyde görülebilmektedir. İnce kenarlı, geniş ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 38:2

Çöm. 4c: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dudaklı, düşük ve yumuşak omurgalı karınlı.

Kazı: Üçtepe

Env. No.: Kazı çiz. no. 92.130, kod. ACT

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Kiremit)

Hamur rengi: 5 YR 6/6 (Açık kahve)

Pişme: kötü

Ölçüler: a.ç.30 cm

Katkı: Orta kum ve az bitki katkı

Tanım: Pişme nedeniyle içte koyu griye, dışta koyu kahveye doğru renk değişikliği var. Hafif açkılı çark yapımı.

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. LVII:3

Lev. No.: 39:1

Çöm. 4d: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış dudaklı, keskin omurgalı karınlı, disk dipli.

Kazı: Üçtepe

Env. No.: 89/30, kod ACT

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Grimsi pembe)

Hamur rengi: 2.5 YR 6/4 (Grimsi pembe)

Pişme: kötü

Ölçüler: a.ç.24 cm

Katkı: İnce kum katkı

Tanım: Dışı hafif açkılı çark yapımı.

Yayınlandığı Yer: Özfırat 2006, Lev. LVII:2
Lev. No.: 39:2

Çöm. 4e: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, küresel gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük
Env. No.: G.25-375
Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir. 25 / O.T.Ç.
Yüzey Rengi: 10YR 8/3 (light yellow orange)
Hamur rengi: 10YR 6/2 (grayish yellow)
Pişme: İyi
Ölçüler: a.ç.18 cm
Katkı: Az miktarda mika ve kum.
Tanım:
Yayınlandığı Yer:
Lev. No.:39:3

VAZOLAR

Vaz. 1a: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, düz yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük
Env. No.: Şrg.99, B/33-44
Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.33 / O.T.Ç.
Yüzey Rengi: 10YR – 6/1 (brownish gray)
Hamur rengi: 10YR – 6/1 (brownish gray)
Pişme: Çok iyi
Ölçüler: a.ç. 13.5cm, d.ç. 4cm, yük. 12cm
Katkı: Kum ve parlak mika.



Tanım: Boyun kısmı yatayt yivlerle, gövde kısmı ise belli aralıklarla çok ince kabartma çizgilerle bezenmiş.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 40:1

Vaz. 1b: Geniş boyunlu, basık ve yumuşak omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: E.12/6-902

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.6 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR - 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR - 8/4 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 14cm, d.ç. 3.5cm, yük. 17.5cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Çark izleri yivler şeklinde gövde de ve özellikle dip altında çok belirgin. İnce kenarlı.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 40:2

Vaz. 2a: Geniş boyunlu, silindirik ve uzun gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı,

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.35/1-281

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir. 35 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 20 cm

Katkı:

Tanım:



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 41:1

Vaz. 2b: Geniş boyunlu, uzun gövdeli, düşük ve yumuşak omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S42a / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 16.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.235:3, s.246

Lev. No.: 41:2

Vaz. 2c: Geniş boyunlu, uzun gövdeli, düşük ve keskin omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S44a / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.224:1, s.245

Lev. No.: 42:1

Vaz. 2d: Geniş boyunlu, ince uzun yumurta gövdeli, içe kapanan ağızlı, dışa çekik, dışta kalınlaştırılmış ve düzleştirilmiş dudaklı, düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/312

Bul. Yeri ve Tabaka: Q45a / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 7/1 (light gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 12.6cm, d.ç. 8.6cm, yük. 28.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.180:2, s.239

Lev. No.: 42:2

Vaz. 2e/boyalı: Geniş boyunlu, düşük karınlı ve yumuşak omurgalı, hafif içe kapanan ağızlı, dışa çekik ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/116

Bul. Yeri ve Tabaka: Q44c / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 6/4 (light yellowish brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 16.2cm, d.ç. 7.7cm, yük. 19.3cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.192:3, s.241

Lev. No.:43:1

Vaz. 3a: Dar ve kısa boyunlu, küresel gövdeli, hafif dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, yuvarlak dipli

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: R44d / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 5YR – 6/6 (reddish yellow)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 11cm, yük.35cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.291:1, s.254

Lev. No.: 44:1

Vaz. 3b: Dar ve kısa boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı, şişkin küre gövdeli, hafif düzleştirilmiş dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: M50 / Phase 3/2

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3-4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 12cm, yük.39.8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.352:3, s.263

Lev. No.: 45:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S43b / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 12.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.288:4, s.254

Lev. No: 46:1

Vaz. 3c/boyalı: Dar ve kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı, küresel gövdeli, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: R45 / Phase 5

Yüzey Rengi: B11/12

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 11cm, d.ç. 7.6cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.181:5, s.239

Lev. No.: 46:2

Vaz. 3d: Dar ve kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış ve düzleştirilmiş.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, H.54-13

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.54 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR–8/4 (light yellow orange)



Hamur rengi: 7.5YR–8/4 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 11cm

Katkı: Çok çok ince mika katkı.

Tanım: Katkı maddesi neredeyse gözle görülemeyecek derecede hamurla iyi pekişmiş durumda. Ağız altında çark izleri oldukça belirgin olan dar ağızlı bir vazunun ağız ve boyun parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 47:1

Vaz. 3e: Dar ve kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış ve dudağın ortası hafif bir oluk ile belirtilmiş.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/1-12

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.1 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR–8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 5YR–8/4 (pale orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı: Çok çok ince mika ve kum.

Tanım: Yüzeyde çark izleri ve katkı maddesi görülmektedir. Dar ağızlı bir vazunun ağız ve boyun kısmı.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 47:2

Vaz. 4a: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.41-89

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.41 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR–8/3 (light yellow orange)



Hamur rengi: 7.5YR–8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 16cm

Katkı :Çok ince parlak mika ve kum.

Tanım: Yüzeyde çar izleri oldukça belirgin, ince kenarlı bir vazunun ağız ve boyun parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 47:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: C.36-258

Bul. Yeri ve Tabaka: C açması Bir.36 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR–8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 5YR–8/4 (pale orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 10cm

Katkı: Çok ince kum, bitki ve mika.

Tanım: Kalın ve aşağı doğru daha da kalınlaşan kenarlı. Dar ağızlı bir vazunun ağız ve boyun parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 47:4



Vaz. 4b: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, tam dışa dönük ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45a/b / Phase 3

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 15cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.99:9, s.225

Lev. No.: 48:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E45a / Phase 3

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (pinkish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.99:8, s.225

Lev. No.: 48:2



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44a/b / Phase 3

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 13cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.99:10, s.225

Lev. No.: 48:3

Vaz. 4c: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, ağız altı kabartma bir halka bant ile belirtilmiş.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.20/1 - 101

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.20 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/3 (pale yellow)

Hamur rengi: 2.5Y-7/3

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 16cm

Katkı: Orta yoğunlukta kum; az miktarda kireçtaşı.

Tanım: Omuz üzeri çok ince yatay ve birbirine sık bir şekilde paralel olarak yerleştirilmiş yivlerle bezenmiş. Bir vazoya ait ağız ve boyun parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 49:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/124-35

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.124 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 7.5YR - 7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı: Çok ince mika.

Tanım: Gövde üzerinde birbirine paralel olarak yerleştirilmiş iki adet yiv bulunmaktadır. Bir vazonun ağız, boyun ve gövde profili veren parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 49:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: C.40-411

Bul. Yeri ve Tabaka: C açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR - 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)



Pişme: iyi

Ölçüler: a.ç. 21cm

Katkı: Kireçtaşı ve mika.

Tanım: Geniş ağızlı bir vazunun ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 50:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.32-378

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.32 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y–8/3 (pale yellow)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı: Taşçık, kireç ve saman.

Tanım: Dar ağızlı bir vazunun ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 50:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.40-414

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y – 6/1 (yellowish gray)

Hamur rengi: 10YR–7/3 (dull yellow orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı: Daha çok beyaz, parlak mika ve az miktarda kum.

Tanım: Dar ağızlı bir vazunun ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 50:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/91-119

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.91 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 11cm

Katkı: Çok çok ince parlak mika.

Tanım: Dar ağızlı bir vazunun ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 50:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/13-24

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.13 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 11cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Yüzeyinde çark izleri belli olan dar ağızlı bir vazunun ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 50:5

Vaz. 4d: Dar ve uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, içte ve dışta kalınlaştırılmış dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-153

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)



Hamur rengi: 10YR–8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 18cm

Katkı: Yoğun miktarda çok ince beyaz mika ve kum.

Tanım: Geniş ağızlı, çark izleri ve ağız altında yatay yivleri bulunan bir vazunun ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 51:1

VAZOCUK

Vzc. 1a: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, düz yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, A/46-26

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.46 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR - 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR - 8/5 (light yellow orange)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 10.5cm, d.ç. 2.8cm, yük. 11.5cm

Katkı: Mika.

Tanım: Katkı maddesi neredeyse gözle görülmeyecek derecede hamurla çok iyi pekişmiş durumda. Omurga kısmında ince bir bant bezeme söz konusudur. Çark izleri vazunun bütün yüzeyinde rahatlıkla fark edilmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 52:1



Vzc. 1b: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, hafif dışa açılan ağzılı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: E.12/6-699

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.6 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: Devetüyü renkli

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç.7.4cm, d.ç. 3.4cm, yük. 9cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 52:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99 G.20-25

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.20 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 8.5cm, d.ç. 4cm, yük. 8.5cm

Katkı: Kum ve mika.

Tanım: Özellikle iç tarafta katkı maddesi çok belirgin. Dış yüzünde ise çark izleri rahatlıkla fark edilmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 52:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99 G.22-71

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.22 / O.T.Ç.



Yüzey Rengi: 7.5YR – 7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 5Y – 8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç.8.3cm, d.ç. 3.5cm, yük.7.5cm

Katkı: Mika

Tanım: Kesitte katkı maddesi gözle görülemeyecek derecede hamurla iyi pekişmiş durumda ancak iç kesimde katkı maddesi rahatlıkla görülmektedir. Çark yapımı olduğu kabın yüzeyindeki izlerden rahatlıkla fark edilmektedir.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 53:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/122-4

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.122 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 8/4 (light yellow orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 10cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Parlak mika katkı ve çark izleri kabın yüzeyinde çok rahat görülebilmektedir. İnce kenarlı bir vazoya ait ağız parçası.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 53:2

Vzc. 1c: Geniş boyunlu, yumuşak omurgalı karınlı, içe kapanan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env.No.: O.6/29-696

Bul. Yeri ve Tabaka: O açması Bir.29 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: kiremit

Hamur rengi: kiremit

Pişme: iyi

Ölçüler: a.ç. 7cm, d.ç. 3cm, yük. 8cm

Katkı:

Tanım: Mezar hediyesi

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 53:3

Vzc. 1d: Geniş boyunlu, gövdenin ortasından omurgalı, içe kapanan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env.No.: 80/24

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab 208

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 7.8cm, d.ç. 5cm, yük. 10.2cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.XV/208:5, s.268

Lev. No.: 54:1

Vzc. 2a: Dar boyunlu, küre gövdeli, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış basit düz dudaklı, yuvarlak dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: E.12/15-901

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.15 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: iç: yeşilimsi alacalı kahvemsı devetüyü

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 4.8cm, yük. 10cm

Katkı: Çok az kireç ve ince mika katkılı

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 54:2

Vzc. 2b/boyalı: Dar boyunlu, küresel gövdeli, dışa açılan ağızlı, hafif kalınlaştırılmış basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/100

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab 52

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (pinkish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 8.9cm, d.ç. 5.8cm, yük.13.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.III/52:1, s.264

Lev. No.: 55:1



Kazı: Üçtepe

Env. No.: 90.74/37, kod ACT

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (koyu krem)

Hamur rengi: 5 YR 7/4 (koyu krem)

Pişme: iyi

Ölçüler: a.ç. 9.5cm

Katkı: İnce kum katkılı

Tanım: Koyu kiremit renginde boyalı, çark yapımı.

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. XCI:3

Lev. No: 55:2



Kazı: Üçtepe

Env. No.: 90.9, kod ACT

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı

Yüzey Rengi: 10YR 8/4 (krem)

Hamur rengi: 5YR 6/4 (açık kahve)

Pişme: iyi

Ölçüler: a.ç. 8cm

Katkı: İnce kum

Tanım: Siyah renğinde boya bezekli, çark yapımı.

Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. XCI:1

Lev. No: 56:1

Vzc. 2c: Dar boyunlu, küresel gövdeli, düşük karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: G.13/20-899

Bul. Yeri ve Tabaka: G13 açması Bir.20 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: iç: açık devetüyü renkli

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 5cm, d.ç. 2.8cm, yük. 7.4cm

Katkı: Kireç ve mika katkılı

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 56:2

TESTİLER

Tes. 1a: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, omuz üstünde tek kulplu, küre gövdeli, disk veya halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 84/25

Bul. Yeri ve Tabaka: E45a / Phase 5c

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 9cm, d.ç. 7cm, yük. 24.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.163:8, s.236

Lev. No: 57:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/99

Bul. Yeri ve Tabaka: S43c / Phase 5

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (pinkish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 5.2cm, d.ç. 6.2cm, yük.17.2cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.230.4, s.246

Lev. No: 57:2

Tes. 1a/boyalı: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, omuz üstünde tek kulplu, küre gövdeli, disk veya halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 87/100

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab 126

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 4.1cm, d.ç. 7.4cm, yük.15.6cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.IX/126:5, s.266

Lev. No.: 58:1

Tes. 1b: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, hafif kalınlaştırılmış dudaklı, ağızdan omuza inen tek kulplu, küresel gövdeli, düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/144

Bul. Yeri ve Tabaka: M49/50 / Phase 5

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 11 cm, d.ç. 8.5cm, yük. 31.8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.269:2, s.251

Lev. No: 58:2

Tes. 1c: Yuvarlak ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, ağızdan omuza inen tek kulplu, basık küre gövdeli, halka veya yuvarlak dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/139

Bul. Yeri ve Tabaka: M49/50 / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 7.5cm, d.ç. 6cm, yük.12.2cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.268:9, s.251

Lev. No: 59:1



Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: N50c / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 9cm, yük.14.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.305:4, s.256

Lev. No: 59:2

Tes. 2a: Yonca ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, basit düz dudaklı, ağızdan omuza inen kulplu, küresel gövdeli, yuvarlak dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 84/94

Bul. Yeri ve Tabaka: S46b / Phase 5

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (pinkish gray)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: yük.21.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.236:1, s.246

Lev. No: 60:1

Tes. 2b: Yonca ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, ağızdan omuza inen kulplu, küresel gövdeli, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44c/d / Phase 2

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: d.ç. 7.7cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.58:1, s.216

Lev. No: 61:1

Tes. 2c: Yonca ve dışa açılan ağızlı, kısa boyunlu, dudak altı bir bant ile kalınlaştırılmış, ağızdan omuza inen kulplu, yumurta gövdeli, düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44c/d / Phase 5b

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 11.8cm, d.ç. 8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.154:3, s.235

Lev. No: 62:1

Tes. 2d: Yonca ve dışa açılan ağızlı, ince uzun boyunlu, basit düz dudaklı, ağızdan omuza inen kulplu, yumurta gövdeli, yüksek halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 84/115

Bul. Yeri ve Tabaka: S47b / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: d.ç. 6.5cm, yük. 24cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.237:1, s.246

Lev. No: 63:1

Tes. 2e: Yonca ve dışa açılan ağızlı, uzun ve geniş boyunlu, kalınlaştırılmış dudaklı, ağızdan gövdeye inen kulplu, basık ve yumuşak omurgalı karınlı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/98

Bul. Yeri ve Tabaka: S43c / Phase 5

Yüzey Rengi: 7.5YR – 7/4 (pink)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: d.ç. 5.5cm, yük. 15.6cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.230:5, s.246

Lev. No: 64:1

ŞİŞELER

Şiş. 1a: Kısa boyunlu, uzun yumurta gövdeli, düz yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44c/d / Phase 5b

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 3cm, d.ç. 6.2cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.148:2, s.234

Lev. No: 65:1

Şiş. 1b: Kısa boyunlu, yumurta gövdeli, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, dar ve yüksek düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/125

Bul. Yeri ve Tabaka: Q44c / Phase 5

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 4.5cm, d.ç. 3cm, 12.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.190:10, s.240

Lev. No: 65:2

Şiş. 1c: Kısa boyunlu, şişkin karınlı, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı veya ağız altı hafif kabartma bir bant ile kalınlaştırılmış, çok ince halka dipli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.48-27

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.48 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 6/1 (brownish gray)

Hamur rengi: 10YR – 6/1 (brownish gray)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 4cm, d.ç.4.2cm, yük.16.5cm

Katkı: Kum ve mika.

Tanım: Ağız kısmında olduğu gibi omuz üstünde kabartma yatay bant bezeme mevcut. Dip kısmının etrafı ve tam orta yeri hafif kabartılmış.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 66:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, G doğusu /4 - 72

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.4 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR - 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 5Y – 8/2 (light gray)

Pişme: İyi



Ölçüler: a.ç. 3.5cm, d.ç. 3cm, yük.9cm

Katkı: Kum ve mika katkılı.

Tanım: Kalın kenarlı, dip kısmının tabanı hafif iç bükey durumdadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 66:2

Şiş. 1d: Kısa boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, dudak dışta kalınlaştırılmış.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.41-86

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.41 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5 YR – 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 5YR – 7/5 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 4 cm

Katkı: Çok ince beyaz mika.

Tanım: Dudak ve dudak içi elle şekillendirildiğinden hatlar düzgün değil.

Dış tarafı ise oldukça düzgün yapılmış. Bir şişenin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 67:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: 17/32-92

Bul. Yeri ve Tabaka: Bir.17 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y–6/3 (dull yellow)

Hamur rengi: 2.5Y–4/1

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 4cm

Katkı: Kum ve ince beyaz mika.

Tanım: Çok küçük bir parçası elimizde olan bir şişenin ağız kısmı.

Yayınlandığı Yer:



Lev. No.:67:2

Şiş. 2a: Uzun boyunlu, düz yükselen ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/106-75

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.106 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5YR – 7/4 (pale reddish orange)

Hamur rengi: 2.5YR – 7/4 (pale reddish orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 5cm

Katkı: Çok ince mineral katkılı.

Tanım: Çark izleri dudak ve boyun kısmında fark edilmektedir. Pişirmeden kaynaklı kesitte çok hafif açık gri renkte öz bunmaktadır. Bir şişeye ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 67:3



Şi. 2b: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.39-98

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.39 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR–7/3 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR–6/6

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 5cm

Katkı: Az miktarda ince nitelikli kireçtaşı ve mika.

Tanım: Kireç katkısı yüzeyde fark edilen bir şişenin boyun parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 67:4



Şiş. 2c: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, dudağı dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A/B.61-96

Bul. Yeri ve Tabaka: A/B açması Bir.61 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 9.5cm

Katkı: Çok ince beyaz parlak mineral.

Tanım: Hamuru çok iyi artılmış bir şişenin ağız kısmı.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 68:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: K.18-21-520

Bul. Yeri ve Tabaka: K18 açması Bir.21 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR–7/3 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 10YR–6/3 (dull yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 7cm

Katkı: İnce nitelikli az miktarda kireçtaşı.

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 68:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.18/68-136

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.68 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 5YR–6/4 (dull orange)



Hamur rengi: 5YR-6/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 4.5cm

Katkı: Yoğun miktarda ince nitelikli kireçtaşı ve kum.

Tanım: Katkı maddesi yüzeyde görülebilen bir şişenin ağız ve boyun kısmı.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 68:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: M.22/122-5

Bul. Yeri ve Tabaka: M22 açması Bir.122 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 4cm

Katkı: Çok ince beyaz, parlak mika.

Tanım: Katkı maddesi yüzeyde rahatlıkla görülmektedir. Bir şişenin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 68:4



Şiş. 2d: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, ağız kısmı boyundan sonra yumuşak bir omurga ile genişletilmiş, dudak altı hafif bir oluk ile belirtilmiş.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.39-176

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.39 / O.T.Ç

Yüzey Rengi: 7.5YR-6/3 (dull brown)

Hamur rengi: 7.5YR-6/3 (dull brown)



Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 6cm

Katkı: Yoğun miktarda kireçtaşı ve taşçık, çok az miktarda mika.

Tanım: Katkı maddesi yüzeyde yoğun bir şekilde fark edilmektedir. Dudak kısmı çark üzerindedense kabaca şekillendirilmiş. Bir şişeye ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 69:1

Şi. 2e: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, dışta kalınlaştırılmış dudaklı.

Kazı: Şavi Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: Yüzey / O.T.Ç.

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç.6cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Dittmann 2001, şekil 10:2, s.249

Lev. No: 68:2

MATARA

Ma.Tip 1a: Tek kulplu

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.62-903

Bul. Yeri ve Tabaka: Aaçması Birim 62 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR – 7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 5Y – 8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi



Ölçüler: a.ç 4cm, yük. 19.6cm

Katkı: Yoğun kum ve mineral (kireç) katkılı.

Tanım: Tanımı “matara” başlığı altında detaylı olarak verilmiştir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 70:1



Ma.1b: Çift kulplu

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 87/225

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab 103

Yüzey Rengi: 10YR – 8/4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 4.3cm, yük. 25.2cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.XIII/103:2, s.267

Lev. No: 71:1

KÜPLER

Küp 1a: Boyunsuz, yumurta gövdeli, içe kapanan ağızlı, dışa çekik dudaklı, düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/521

Bul. Yeri ve Tabaka: R45 / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3-4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 38cm, yük. 88cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.185:1, s.239

Lev. No: 72:1

Küp 1b: Boyunsuz, yumurta gövdeli, içe kapanan ağızlı, kalınlaştırılmış ve yivlerle belirtilmiş dudaklı, düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 86/91

Bul. Yeri ve Tabaka: D45c / Phase 1/2

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 22.5cm, yük.52cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.32:1, s.212

Lev. No.:73:1

Küp 1c: Boyunsuz, içe kapanan ağızlı, her iki tarafta kalınlaştırılmış ve yivlerle belirtilmiş dudaklı, yivlerin tamamına yakını ağız düzleminin iç kısmında yer almaktadır.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.42-73

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.42 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR–8/5 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 7/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. > 50cm

Katkı: Mika ve kum.



Tanım: Gövdenin üst kısmında çok ince 4 yivle oluşturulmuş iki adet bant bezeme arasına dalga motifi yapılmıştır. Ancak bu dalga motifi çok tipik olan tarak bezemenin aksine kalın uçlu bir uçla yapılmış. Bir küpe ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 74:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.52-32

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.52 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 50cm

Katkı: Çok ince kum ve mika.

Tanım: Yüzeyde çok düzgün çark izleri görülmektedir. Bir küpün ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 74:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, G.18-141

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.18 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-6/4 (dull brown)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 38cm

Katkı: Çok az miktarda mika; az miktarda kum; çok az miktarda kireçtaşı.

Tanım: Çark izleri ve katkı maddesi yüzeyde görülebilen bir küpün ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:



Lev. No.: 74:3

Küp 2a: Kısa boyunlu, yumurta gövdeli, dışa açılan ağızlı, basit düz dudaklı, düz dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/517

Bul. Yeri ve Tabaka: R45 / Phase 5

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 36cm, d.ç. 23cm, yük. 97cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.185:2, s.239

Lev. No: 75:1

Küp 2b: Kısa boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve kenardan yivlerle belirtilmiş dudaklı.

Kazı: Kurban Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: A ve D alanları / Period III (İ.T.Ç./O.T.Ç. geçiş)

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç.30cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Algaze 1990, Plate 114:N

Lev. No: 76:1

Küp 3a: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışa çekik dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.34/7-331

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.34 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 26cm

Katkı: Yoğun miktarda kumlu taş ve saman, orta yoğunlukta mika ve kireçtaşı.

Tanım: Yoğun katkı miktarı yüzeyde rahatlıkla görülmektedir. Aynı şekilde çark izleride fark edilmektedir. Geniş ağızlı bir çömleğin ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 76:2



Küp 3b: Uzun boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, dudağı dışa çekik ve yivlerle belirtilmiş.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/116-02

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 Bir.116 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 34cm

Katkı: Mika ve kum.

Tanım: Ağız kısmında bazı yerlerde pişmeden kaynaklı kızıllaşma görülmektedir. Kalın kenarlı bir küpün ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 77:1





Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/1-15

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.1 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 5YR-8/4 (pale orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Yüzeyde çark izleri rahatlıkla görülen kalın kenarlı bir küpün ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 77:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/1-13

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.1 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 26cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Yüzeyde çark izleri rahatlıkla görülen kalın kenarlı bir küpün ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 77:3



Küp 3c: Uzun boyunlu, hafif dışa açılan ağızlı, her iki tarafta kalınlaştırılmış ve yivlerle belirtilmiş dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.45-70

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir. 45 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 7/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 50cm

Katkı: Daha çok ince mika, az miktarda kum.

Tanım: Kırık parçanın kesitlerinde pişmeden kaynaklı az ve çok ince gözenekler görülmektedir. Çok düzgün ince bir yatay yiv ve altında tek çizgi halinde dalga motifinin bir kısmı görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 78:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/107-172

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.107 / O.T.Ç.

Yüzey rengi: 2.5YR–7/8 (orange)

Hamur rengi.: 2.5YR–7/8 (orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 35cm

Katkı: Çok ince beyaz mika.

Tanım: Hamuru çok iyi pekişmiş, katkı maddesi neredeyse gözle görülemeyecek derecede. Boyunda tek bant şeklinde dalga motifi vardır. Bir küpe ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 78:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-165

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/3 (pale yellow)



Hamur rengi: 7.5YR – 7/3 (dull orange)

Pişme: İyi

Ölçüler: a.ç. 34cm

Katkı: Mika çok az miktarda kum.

Tanım: Dudak kısmı pişmeden kaynaklı kızıl renkli. Ağız altında ince yatay yivlerle oluşturulmuş bandın arasına yerleştirilmiş tipik dalga şeklinde tarak bezeme bulunmaktadır. Bir küpe ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 79:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/95-93

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.95 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR–7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 2.5YR – 6/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 32cm

Katkı: Mika.

Tanım: Katkı maddesi hamurla çok iyi pekişmiş durumda olduğundan neredeyse gözle görülmeyecek derecede. Boyun kısmında ince yivlerden oluşturulmuş bant ve altında dalga şeklinde tarak bezemenin bir kısmı görülmektedir. Bir küpe ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 79:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/106-74

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.106 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5Y–8/2 (light gray)

Hamur rengi: 7.5YR – 7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi



Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: Çok ince parlak mika.

Tanım: Boyun kısmı dönemin karakteristik bezemesi olan iki yatay bant arası dalga-tarak bezemeli. Ayrıca ağız altı artı biçiminde ince yiv şeklinde kazı bezekli. Bir küpe ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 79:3

Küp 3d: Uzun boyunlu, dışa açılan ağızlı, dışta kalınlaştırılmış ve dışa çekik, yivli veya yivsiz dudaklı, boyun kısmı ortadan hafif omurgalı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99,G.20, 1.grup

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.20 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-7/4 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-7/4 (dull yellow orange)

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 32cm

Katkı: Çok ince kum ve mika.

Tanım: Bir küpün ağız kısmı olan bu seramik parçasının en dikkat çeken kısmı ağız altına yapılmış olan çömlekçi işaretidir. Bu çömlekçi işareti büyük "M" şeklinde yapılmış ve altında da kısa ve dalgalı çizgiler halinde yatay yivler oluşturulmuştur. Çömlekçi işaretinin altında ise çok ince yatay yivlerle oluşturulmuş bant bezeme bulunmaktadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 80:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.2000, E.12/10-22

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.10 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR6/4 (dull yellow orange)



Hamur rengi: 10YR6/4 (dull yellow orange)

Pişme: Orta

Ölçüler: a.ç. 32cm

Katkı: Çok çok ince mika ve kum.

Tanım: Pişmeden kaynaklı kesitte açık gri öz görülmektedir. Pişme veya hamur kalitesinden dolayı küpün yüzey kısmında kabuk şeklinde kavlamalar gözükmemektedir.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 80:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/124-25

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.124 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: a.ç. 28cm

Katkı: Çok çok ince mika.

Tanım: Boyun kısmının gövdeye döndüğü kısım inceltilmiş, yüzeyde ise çark izleri çok iyi bir şekilde görülmektedir. Bir küpe ait ağız parçası.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 80:3

Küp 3e: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, basit düz dudaklı, omuzdan bir omurga ile genişleyen gövdeli.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: C.35-223

Bul. Yeri ve Tabaka: C açması Bir.35 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR-8/2 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR-6/6

Pişme: iyi

Ölçüler: a.ç. 40cm

Katkı: Yoğun miktarda kum ve kireçtaşı, az miktarda mika.

Tanım: Geniş ağızlı bir küpe ait ağız parçası.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 81:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: C.35-438

Bul. Yeri ve Tabaka: C açması Bir.35 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: iyi

Ölçüler: a.ç. 30cm

Katkı: saman ve mika katkılı

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 81:2

Küp 3f: Uzun boyunlu, dik yükselen ağızlı, kalınlaştırılmış ve üstü yivlerle belirtilmiş dudaklı.

Kazı: Tilbeşar

Env. No.: 854.48



Bul. Yeri ve Tabaka: Chantier J / O.T.Ç.

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 38cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kepinski 1999, Fig.4:3, s.250

Lev. No: 82:1

ÇAYDANLIK

Çay. 1: Sepet kulplu, düz ve uzun boyunlu, keskin omurgalı karınlı, gövdeden akıtacaklı, halka dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/113

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab 66

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10cm, d.ç. 5.6cm, yük.14.2cm, yük. (kulbu ile): 20.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.II/66:1, s.264

Lev. No.: 83:1

Çay. 2: Dudaktan gövdeye inen kulplu, boyunsuz, omurgalı gövdeli, dudak altından akıtacaklı, düz dipli.

Kazı: Gedikli - Karahöyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: II. kat

Yüzey Rengi:

Hamur rengi: Açık kahve

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 10cm, d.ç. 6cm, yük. 7.5cm

Katkı:

Tanım: Kızıl kahve renginde boya bezekli.

Yayınlandığı Yer: Alkım 1979, Res.34

Lev. No.: 83:2

SÜZGEÇLER

Süz. 1a: Çanak biçimli, dışa açılan hafif küresel gövdeli, sığ profilli, dikleşen basit düz dudaklı, dibi belirtilmemiş.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: E44c/d / Phase 5b

Yüzey Rengi: 10YR – 7/4 (very pale brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 14cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.154:5, s.235

Lev. No: 84:1

Süz. 1b: Çanak biçimli, küresel gövdeli, derin profilli, dikleşen basit düz dudaklı, dibi belirtilmemiş.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/512

Bul. Yeri ve Tabaka: R45 / Phase 5

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç. 10cm, yük.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.195:7, s.241

Lev. No: 84:2

Süz. 1c: Çanak biçimli, dışa açılan konik gövdeli, basit düz dudaklı, sivri dipli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: D45c / Phase 3

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme: çok iyi

Ölçüler: a.ç.6.7cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.101:7, s.225

Lev. No: 84:3

Süz. 2: Çömlek biçimli, hafif dışa açılan ağızlı, küresel gövdeli, dışta kesik dudaklı, çift kulplu, yuvarlak dipli.

Kazı: Üçtepe

Env. No.: Kazı çiz. no. 92.487, kod ACT.

Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı
Yüzey Rengi: 5 YR 5/2 (kahve)
Hamur rengi: 5 YR 6/6 (Açık kahve)
Pişme: Kötü
Ölçüler: a.ç. 22cm
Katkı:
Tanım: Hafif açkılı, çark yapımı.
Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev.XXXIII:8
Lev. No: 84:4

BANYO KABI

Kazı: Üçtepe
Env. No.: Kazı. Çiz. no. 89.145,147, kod.ACT
Bul. Yeri ve Tabaka: 11. yapı katı
Yüzey Rengi: 5Y 2.5/1 (siyah)
Hamur rengi: 10 R 6/8 (pembe)
Pişme: kötü
Ölçüler: -
Katkı: Orta kum ve bitki.
Tanım: Dışı siyah astarlı, el yapımı.
Yayınlandığı Yer: Özfirat 2006, Lev. LXXIX:4
Lev. No: 85:1

HAYVAN BİÇİMLİLER (ZOOMORFİK - RİTON)

Hay. 1: Sirtında akıtacağı olan balık.

Kazı: Lidar Höyük
Env. No.: 85/100

Bul. Yeri ve Tabaka: O50 / Phase 5

Yüzey Rengi: 10YR – 5/2 (grayish brown)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: uz.32cm, yük.11.2cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.253:1, s.249

Lev. No: 86:1



Hay. 2: Dar ve iki tarafa uzatılarak genişletilmiş basık gövdeli, üstü yuvarlak akıtacaklı, kuş biçimli gövdeli (askos), dört ayaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 87/137

Bul. Yeri ve Tabaka: Grab31

Yüzey Rengi: 5YR – 7/6 (reddish yellow)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: uz. 18.4cm, yük.10.6cm, gen.8.4cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.VI/31:3, s.265

Lev. No: 87:1

KAİDELER

Kai. 1a: Dibe doğru hafif daralan konik gövdeli, üst dudağı dışa çekik ve yivlerle belirtilmiş, tabanı hafif dışa çekik basit düz dudaklı.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.52 - 48

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.48 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi:

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 26 cm, d.ç. 24cm, yük. 11cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 88:1

Kai. 1b: Dibe doğru hafif açılan konik gövdeli, üst dudağı dışta kalınlaştırılmış ve dışa dönük, tabanı hafif dışta kalınlaştırılmış dudaklı, gövdesi pencere biçiminde delikli.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.: 85/526

Bul. Yeri ve Tabaka: R45 / Phase 5

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 27.5cm, d.ç. 31.8cm, yük. 20.2cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.204:6

Lev. No.: 88:2

Kai. 1c: Makara biçimli gövdeli, üst kısmı kalınlaştırılmış ve dışa dönük dudaklı, alt kısmı ise içte kesik basit düz dudaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: S46d / Phase 3/2

Yüzey Rengi: 2.5Y – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 22cm, d.ç. 22.cm, yük. 17.5cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.332:1, s.260

Lev. No.: 89:1

Kai. 1d: Makara biçimli gövdeli, üst ve alt kısımları aynı şekilde dışa çekik ve ortası olukla belirtilmiş dudaklı.

Kazı: Lidar Höyük

Env. No.:

Bul. Yeri ve Tabaka: Q49c / Phase 4/3

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (white)

Hamur rengi:

Pişme:

Ölçüler: a.ç. 24cm, d.ç. 23cm, yük.13.8cm

Katkı:

Tanım:

Yayınlandığı Yer: Kaschau 1999, Taf.304:1, s.256

Lev. No.: 89:2

DİPLER

Dip 1: Düz dipler

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/109-D.05

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.109 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y- 8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5YR - 7/5

Pişme: İyi

Ölçüler: d.ç. 11cm

Katkı: İnce parlak mika.

Tanım: Çark izleri çok belirgin durumdadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 90:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/108-D.06

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.108 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 5YR - 8/4 (pale orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç. 10cm

Katkı: Çok çok ince parlak mika.

Tanım: İç kısımda belirgin olan çark izleri taban altında pek fark edilmemektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 90:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.30-16

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.30 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR - 8/4 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç. 11cm

Katkı: Çok ince beyaz mika.

Tanım: Yüzeyde ve taban altında çark izleri görülmektedir. Hamur çok iyi arıtılmış durumda.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 90:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/109-D.04

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.109 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR–8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç. 11cm

Katkı: Çok ince mika.

Tanım: Özellikle gövde kısmında çark izleri çok belirgin bir şekildedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 90:4

Dip 2a: Halka dipleri

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.30-39-D.07

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.39 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR–8/3 (light yellow orange)



Hamur rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç. 11cm

Katkı: Kireç ve kum ve bitki.

Tanım: Çok yoğun kullanılmış olan kireç katkı yüzeyde çok rahat bir şekilde kullanılmıştır. Bunun yanında bitki katkı izleri de görülmektedir. Çark izleri çok silik bir biçimdedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 90:5



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/109-D.02

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.109 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR–7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 5YR–7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç.10cm

Katkı: Çok çok ince yoğun mika.

Tanım: Yoğun mika katkı ve çark izleri yüzeyde çok net bir biçimde görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 90:6



Dip 2b: Kalınlaştırılmış halka dipleri

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.30-15

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.30 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç. 10cm



Katkı: Çok çok ince beyaz, parlak mika ve kum.

Tanım: Çok yoğun kullanılmış olan mika ve kum katkı ile çark izleri yüzeyde görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 91:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/109-D.03

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.109 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Pişme: İyi

Ölçüler: d.ç. 10cm

Katkı: Kum.

Tanım: Özellikle dibin halka kısmının üstü aşınmadan dolayı katkı maddesini çok iyi görünür hale getirmiş. Tabanda ise çark izleri belirgin durumdadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 91:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-D.01

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç. 9cm

Katkı: Çok ince yoğun mika ve kum.

Tanım: Yüzeyde ve özellikle halka kısmında katkı maddeleri çok iyi gözükmektedir.

Yayınlandığı Yer:



Lev. No.: 91:3

Dip 3: Tabanı delik dipleri

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.34-28? ,26

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.34 7 O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR – 7/3 (dull orange)

Hamur rengi: 2.5YR – 6/5 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: d.ç. 14cm

Katkı: Beyaz, parlak mika.

Tanım: Özellikle taban altında çark izleri çok belirgin. Çark izleri gövdeye doğru görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 91:4



KULPLAR

Kulp 1a: Yassı, şerit kulplar

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/116-3

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.116 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR–7/4 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 5YR – 8/4 (pale orange)

Pişme: Normal

Ölçüler: uz.: 8.5cm gen.: 4cm kal.:1.6cm

Katkı: Kum katkılı.

Tanım: Geniş ve oval kesitli.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 92:1





Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89- 2

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 10.4 gen.: 2.6cm kal.:1.9cm

Katkı: Çok ince mika ve kum katkılı.

Tanım: İnce ve yassıya yakın hafifi oval kesitli.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 92:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: Şrg.99, B.39-04

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.39 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR-7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 2.5YR - 6/5 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.1cm gen.: 2.3cm kal.:1.8cm

Katkı: İnce mika ve kum.

Tanım: Hafif oluklu, oval kesitli.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 92:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/116- 06

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.116 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-7/2

Hamur rengi: 2.5Y - 7/2



Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.9cm gen.: 2.4cm kal.:1.5cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Elde biçimlendirilmiş, oval kesitli.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 92:4

Kulp 1b: Yassı ve ortası oluklu kulplar

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-11

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/1

Hamur rengi: 2.5Y - 7/3

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 13cm, gen.: 2.8cm, kal.:2.1cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Geniş oluklu ve fasulye tanesi biçiminde kesitli şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 93:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-10

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 9.1cm, gen.: 2.8cm, kal.:1.6cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Geniş oluklu, uzun ve fasulye tanesi biçiminde kesitli şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 93:2





Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-08

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR–8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR–8/3 (light yellow orange)

Pişme: :Çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.2cm, gen.: 3.1cm, kal.:1.9cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Geniş oluklu, fasulye tanesi biçiminde kesitli şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 93:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-09

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10R–6/5 (reddish orange)

Hamur rengi: 2.5YR – 7/5 (orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.1cm, gen.: 2.9cm, kal.:2cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Geniş oluklu, oval kesitli, şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 93:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/116- 05

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.116 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5Y–7/2

Hamur rengi: 10YR–8/3 (light yellow orange)



Pişme: çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.8cm, gen.: 1.6cm, kal.:1.1cm

Katkı: Mika ve kum.

Tanım: Hafif oluklu, fasulye tanesi biçiminde kesitli şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 93:5



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-07

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-7/2

Hamur rengi: 2.5Y - 7/2

Pişme: çok iyi

Ölçüler: uz.: 5.1cm, gen.: 3.2cm, kal.:2.2cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Geniş oluklu, oval kesitli, şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 93:6



Kulp 1c: Böbrek kesitli, birbirine yapışık ikiz kulplar

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: E.12/18-863

Bul. Yeri ve Tabaka: E12 açması Bir.18 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-7/3 (dull yellow orange)

Hamur rengi:10YR-6/3 (dull yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 4.9cm, gen.: 2cm, kal.:1.8cm

Katkı: Yoğun miktarda kireç taşı, az miktarda mika katkılı.

Tanım:

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 94:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89- 1

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-7/3 (dull yellow orange)

Hamur rengi: 10R – 6/5 (reddish orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 10.2cm, gen.: 2.5cm, kal.:1.9cm

Katkı: Çok ince mika ve kum katkılı.

Tanım: Derin oluklu, şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 94:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: G.18-131

Bul. Yeri ve Tabaka: G açması Bir.18 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR-8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi:10YR-7/4 (dull yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.8cm, gen.: 1.5cm, kal.:1.6cm

Katkı: Yoğun miktarda, ince nitelikte kireçtaşı ve yoğun miktarda kum.

Tanım: Oluk kısmı ince bir yiv şeklinde belirtilmiş. Bazı yerler ise sıvanarak hafif kapatılmış, şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 94:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: H.55-25

Bul. Yeri ve Tabaka: H açması Bir.55 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/1

Hamur rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.6cm, gen.: 2.4cm, kal.:1.7cm

Katkı: Çok çok ince mika katkılı.

Tanım: Hamuru çok iyi arıtılmış, şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 95:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.23/89-13

Bul. Yeri ve Tabaka: N23 açması Bir.89 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10R-6/8

Hamur rengi: 7.5YR - 7/1

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 7cm, gen.: 2.7cm, kal.:1.8cm

Katkı: Çok ince mika ve kum katkılı.

Tanım: Derin oluklu, şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 95:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.39-12

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.39 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Hamur rengi: 2.5Y-8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Ölçüler: uz.: 6.5cm, gen.: 2.9cm, kal.:1.6cm

Katkı: Çok ince mika ve kum.

Tanım: Derin oluklu, şerit kulp.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 95:3



BEZEMELİ AMORF PARÇALAR

Bez. 1: İnce ve birbirine paralel şekilde, birden fazla yivle oluşturulmuş yatay bantlar.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.40-B.2

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 2.5YR – 7/4 (pale reddish orange)

Hamur rengi: 2.5YR – 7/4 (pale reddish orange)

Pişme: İyi

Katkı: Çok ince beyaz, parlak mika.

Tanım: 6 ince ve birbirine paralel yivlerle oluşturulmuş bant bezemelidir. Yivler derin ve oldukça düzgün bir biçimde kazılarak oldukça belirgin bir hale getirilmiştir. Yüzeyde çark izleri görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 96:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/122-B.8

Bul. Yeri ve Tabaka: N22 açması Bir.122 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR – 8/4 (light yellow orange)

Pişme: Normal

Katkı: Kum ve mika.

Tanım: Üstte yer alan bant bezeme 7 adet yivle yapılmıştır. Yivler çok düzgün olmamakla birlikte genişlikleri bazı yerlerde artmaktadır. Alt kısımdaki bant bezeme eksik olduğun yiv sayısı tam saptanamamıştır. Dış yüzeyde çark izleri belirgin. İç taraf yüzeyi ise kavlanmış durumda.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 96:2



Bez. 2: Yatay bantlarla sınırlanmış, dalga tarak bezemeler.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.40-B.1

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 8/2

Pişme: İyi

Katkı: Çok ince mika.

Tanım: Omurgadan sonraki alan belli aralıklarla çift yada 3 adet yatay ve kalın yivlerle sınırlanmış. Üsteki iki bant arası ise paralel bir çift çizgi ile dalga motifi oluşturularak doldurulmuş. Dış ve özellikle iç yüzeyde çark izleri çok belirgin.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 96:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.39-B.6

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması B.39 / O.T.Ç.

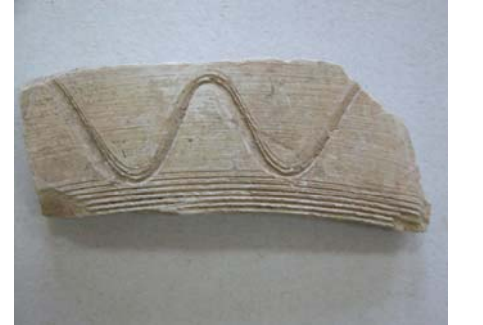
Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/2 (light yellow orange)

Hamur rengi: 10YR – 7/3 (dull yellow orange)

Pişme: Normal

Katkı: İnce mika.

Tanım: 7 ince yiv ile oluşturulmuş yatay bant bezeme yapıldıktan sonra dalga motifi uygulanmıştır. Dalga motifinin bir kenarı oluk biçimindeyken kenarları ise bazı yerlerde üst üste binmiş yivlerle şekillendirilmiştir. Dalga motifi yüksek olasılıkla kap çark üzerindeyken ve kullanılan alet kabın yüzeyinden hiç kaldırılmadan hazırlanmıştır. Aynı anda birkaç ucun kullanıldığı bezeme tekniğinde oluşan yivlerin, dalga motifinin dönüş yaptığı yerlerde kesiştiği görülmektedir. Yüzeyde çark izleri rahatlıkla fark edilmektedir.



Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 96:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/116-B.10

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.116 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR – 8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Katkı: Yoğun mika.



Tanım: Hafif kalın uçların kullanıldığı yivlerin daha belirgin ve derin olmalarından anlaşılmaktadır. Aynı şekilde 4 yiv ile yatay bant oluşturulmuş daha sonra muhtemelen aynı aletle dalga motifi yapılmıştır. Asıl bezemenin kenarında bazı ince yivler görülmektedir. Bunların ince oluşu ve aniden kesilmeleri, çömlekçinin bezemeyi yanlış yere uyguladığı düşüncesini akla getirmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:1



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.40.B4

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR – 7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 7/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Katkı: Çok ince mika.



Tanım: Tek çizgi ve oluk şeklinde belirtilmiş iki yatay bant arası aynı şekilde tek oluk şeklinde dalga motifi ile bezenmiş. Bantları oluşturan oluk ile dalga motifinin oluşturduğu olukların kalınlıkları ve derinlikleri göz önünde tutulduğunda her iki bezemenin aynı aletle yapıldığı söyleyebiliriz. Dalga motifinin alttaki yatay bantı kesmiş olmasından dolayı dalga motifinin, yatay

bantlar oluşturulduktan sonra yapıldığı anlaşılmaktadır. Çark izleri içte ve dışta rahatlıkla görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:2



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.39-B.7

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.39 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/3 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: Çok iyi

Katkı: Mika.

Tanım: 4 ince yatay yivden oluşan bant bezemenin dalga motifinde aynı şekilde 4 yivle yapılmıştır. Dalga motifinde yivler dönüş kısımlarında birbirlerini kesmiştir. İçte ve dışta çark izleri belirgin durumdadır..

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:3



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: A.30-17

Bul. Yeri ve Tabaka: A açması Bir.30 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR – 8/2 (light gray)

Pişme: Çok iyi

Katkı: Mika.

Tanım: Katkı maddesi yüzeyde rahatlıkla görülmektedir.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:4



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/119-B.12

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.119 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 7.5YR – 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 5YR – 7/4 (dull orange)

Pişme: Çok iyi

Katkı: Mika.



Tanım: Yivlerle oluşturulmuş iki yatay bant arası birbirini kesen iki dalga motifi ile bezenmiş. Ancak dalga motifinin bir kısmı süreklilik göstermemektedir. Hamuru çok iyi arıtlmış olduğundan katkı maddesi neredeyse gözle görülmeyecek derecede.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:5



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.40-B.3

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR – 7/4 (dull orange)

Hamur rengi: 5YR – 6/4 (dull orange)

Pişme: İyi

Katkı: Çok ince mika ve çok az, ince taşçık.



Tanım: Birbirini kesen iki dalga bezek çok düzgün yapılmış ve 5 ince yivden oluşan bant bezeme ile sınırlandırılmış. Burada da önceki örnekte olduğu gibi dalga motiflerinden bir tanesi süreklilik göstermemektedir. Dış ve özellikle iç yüzeyde çark izleri çok belirgin.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:6

Bez.3: Yatay bantlarla sınırlanmış, ince dal ve ona yapışık yaprak biçimli kazı bezemeler.

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/119-B.13

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.119 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/2 (light gray)

Hamur rengi: 10YR – 8/3 (light yellow orange)

Pişme: İyi

Katkı: Beyaz parlak mika.



Tanım: Yaprak motifleri orta kalınlıkta iki yatay yivle oluşturulmuş bantlar ile sınırlanmış. Yaprakların baskı tekniği ile oluşturuldukları ve bir kenarlarının diğerine oranla baskı yönüne bağlı olarak daha kalın olduğu gözlenmektedir. Özellikle iç yüzeyde çark izleri oldukça belirgin durumdadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:7



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.24/116-B.11

Bul. Yeri ve Tabaka: N24 açması Bir.116 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 10YR – 8/4 (light yellow orange)

Hamur rengi: 7.5YR – 7/3 (dull orange)

Pişme: İyi

Katkı: İnce beyaz ve parlak mika, az miktarda taşçık.



Tanım: Yaprak biçimli motifler oluk biçiminde bantlarla sınırlanmıştır. Yapraklar bir sıra büyük bir sıra küçük olacak şekilde yerleştirilmiştir. Özellikle iç kısımda çark izleri oldukça belirgin durumdadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:8

Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: N.22/122.B.9

Bul. Yeri: N22 açması Bir.122 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR – 8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 10YR – 8/2 (light gray)

Pişme: İyi

Katkı: Yoğun, ince, beyaz mika ve az miktarda taşçık.

Tanım: Tek sıra yaprak motifi hafif kabartılmış yatay bir bant üzerine yapılmış ve bu bezeme ile birlikte dalga tarak bezemesi kullanılmıştır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:9



Kazı: Şaraga Höyük

Env. No.: B.40-B.5

Bul. Yeri ve Tabaka: B açması Bir.40 / O.T.Ç.

Yüzey Rengi: 5YR – 8/4 (pale orange)

Hamur rengi: 2.5YR – 8/5 (pale orange)

Pişme: Çok iyi

Katkı: Yoğun mika.

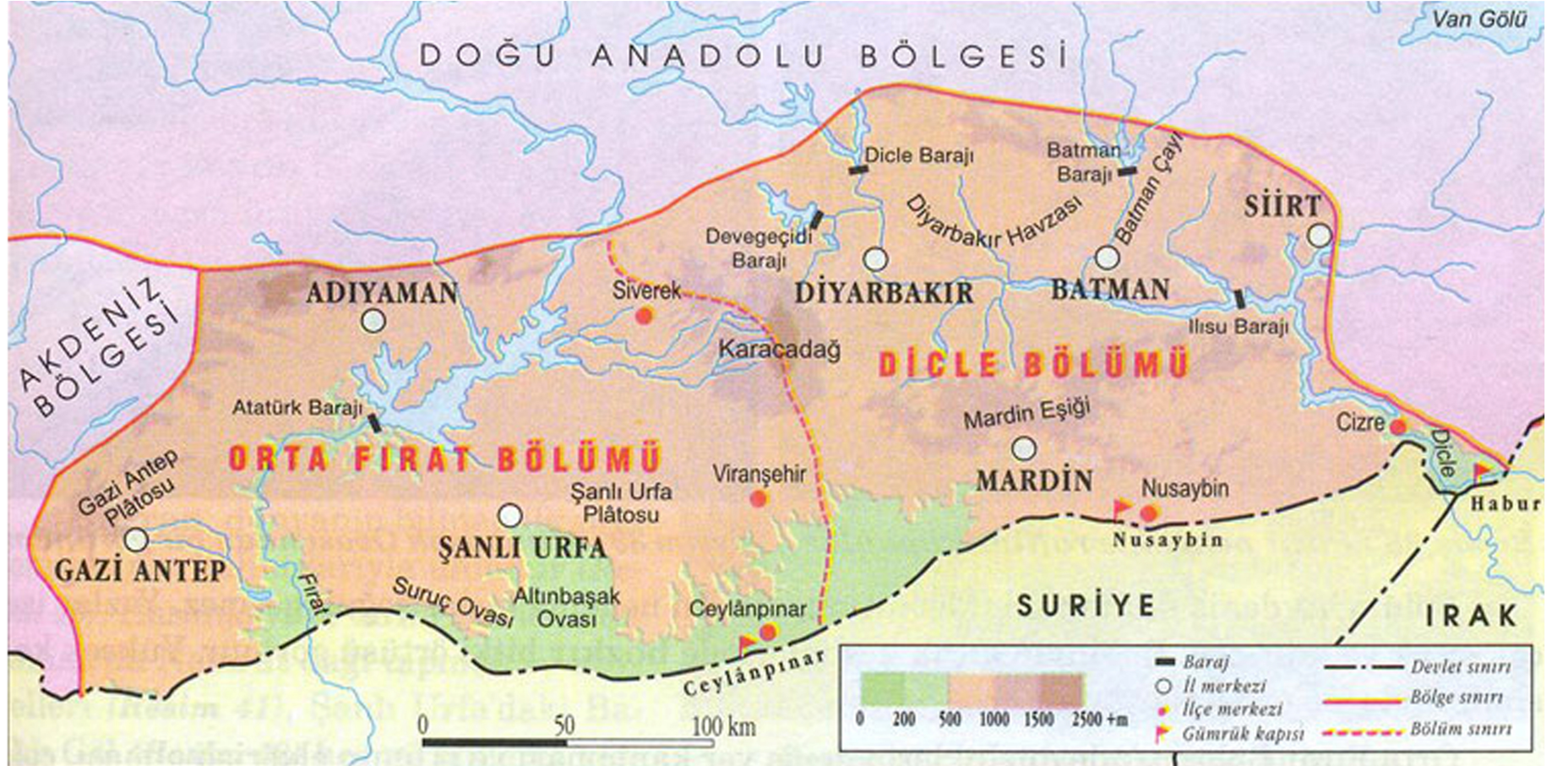
Tanım: İki yatay yiv arasına sıkıştırılmış tek sıra ve baskı tekniği uygulanarak yapılmış yaprak motifi kullanılmıştır. Parçanın yüzeyindeki çark izleri çok belirgin durumdadır.

Yayınlandığı Yer:

Lev. No.: 97:10



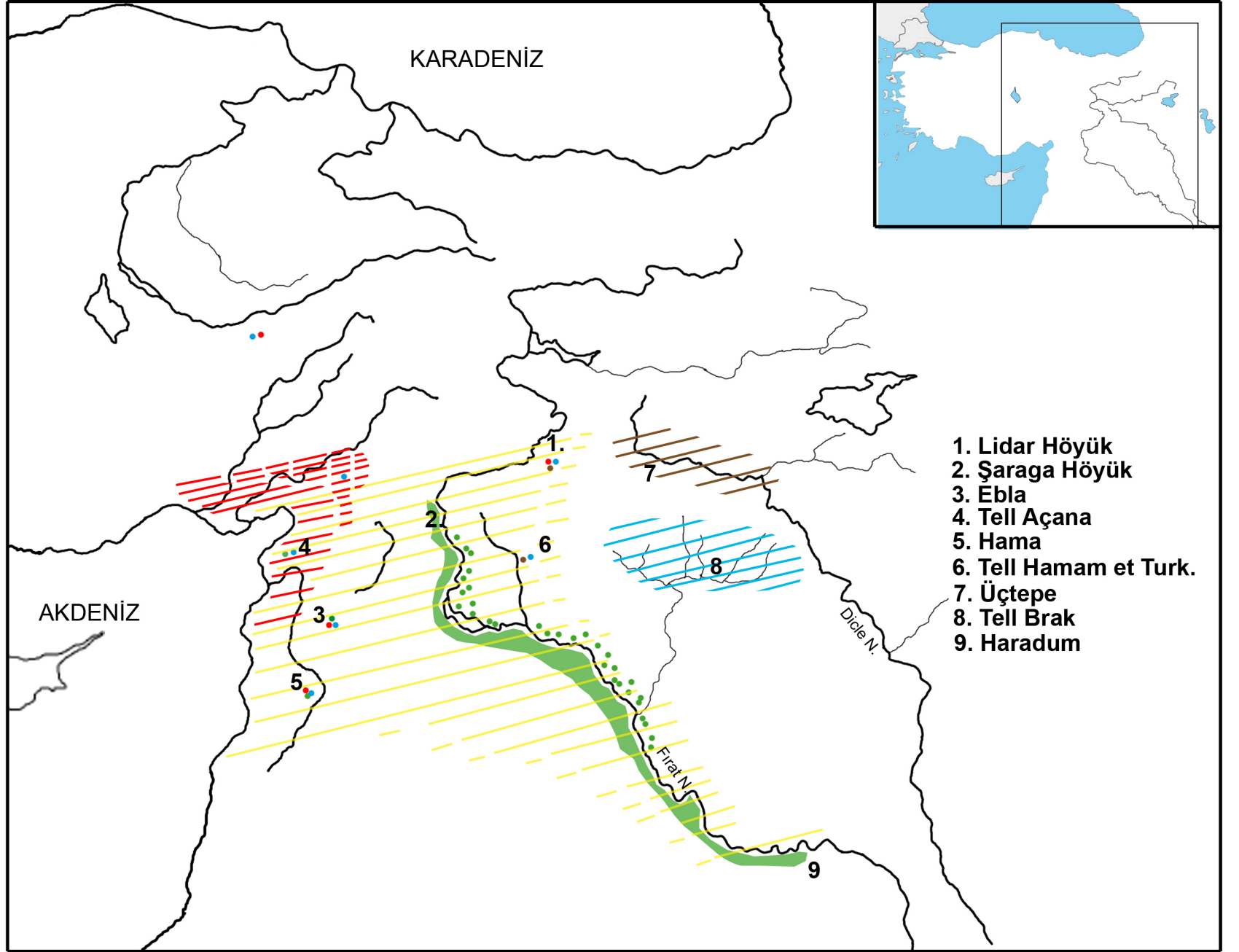
Harita 1: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Fiziki Durumu



Harita 2: Metinde adı geçen O.T.Ç. merkezleri



Harita 3: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülen seramik gruplarının yayılım alanı



■ Açık renki seramik (simple ware)



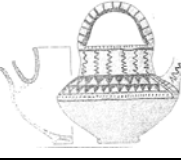


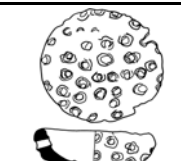

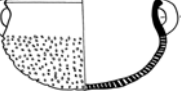

■ Habur boyalıları

■ Koyu renkli seramik (Red Brown Wash Ware)

■ Amik-Kilikya boyalıları

■ Fırat Vadisi yerel seramiği

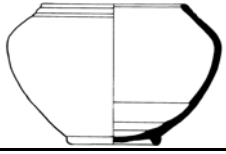
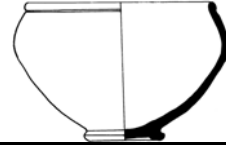

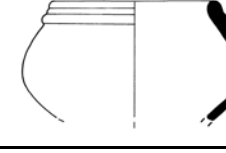
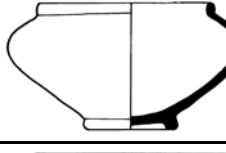
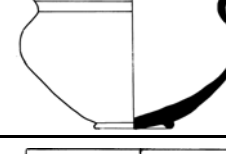
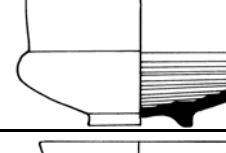
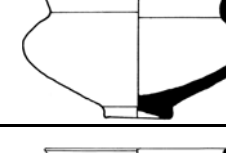
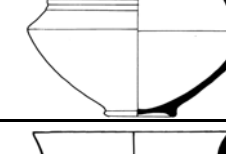

TİP TABLO 9

TİP NO	ŞEKİL	MERKEZLER																	
		Şaraga Höyük	Kurban Höyük	Lidar Höyük	Kara Kuzak	Tell Hadidi	Tell Halawa	Tell Bia / Tuftul	Baghuz	Haradum	Oylum Höyük	Til Beşar	Gedikli - Karahöyük	Tel Açıana	Ebla	Hama	Üçtepe	Hamam -et Turkmann	kültepe
	MATARA																		
1a		●	●				●	●	●		●				●				
1b			●		●														●
	ÇAYDANLIK																		
1			●										●						
2												●							
	SÜÇGEÇLER																		
1a			●	●															
1b		●	●		●				●										
1c			●																
2																●			
	BANYO KABI																		
																●			

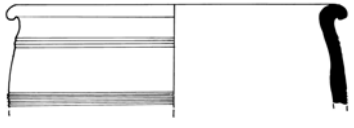



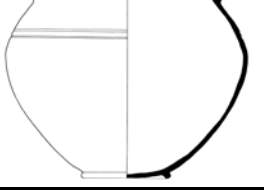
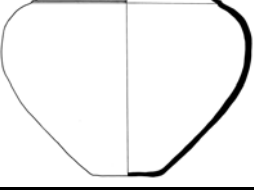


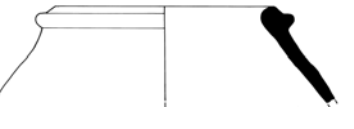
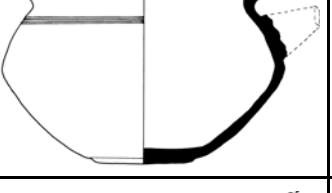

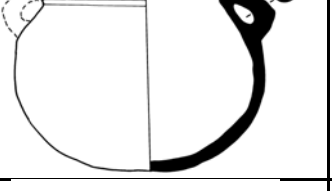

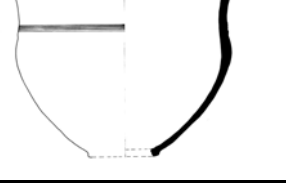


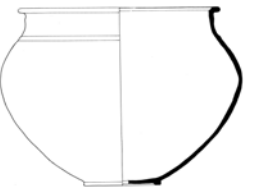
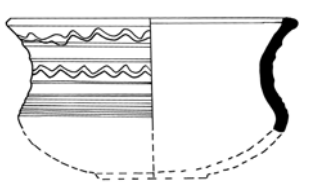
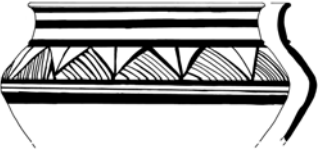
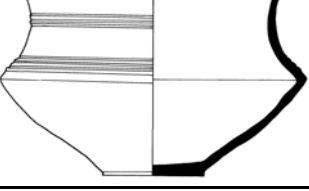


SERAMİK KRONOLOJİ TABLOSU 11

ÇANAKALAR									
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEMLER				ŞEKİL	DÖNEMLER		
		O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I			O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I
1a			●		3b		●	●	
1b			●		3c		●	●	
1c			●		3d			●	
1d		●	●		3e		●	●	
1e			●		3f			●	
1f			●		3g			●	
2a/byl.		●	●		3h		●	●	
2b			●		3i		●	●	
2c		●	●		3j				●
2d			●		3k			●	
2e		●	●		4a			●	
2f			●		4b/byl.		●	●	
2g			●		4c			●	
2h			●		4d			●	
3a		●	?		4e			●	

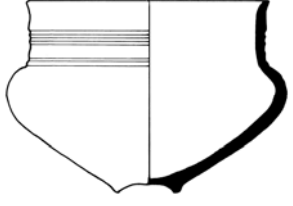
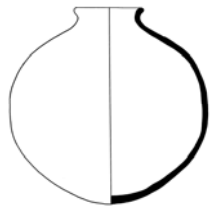
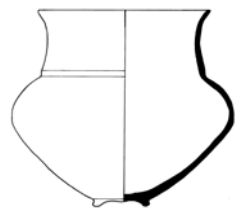
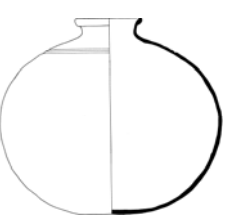


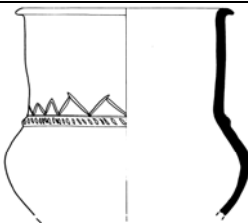
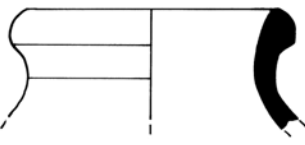
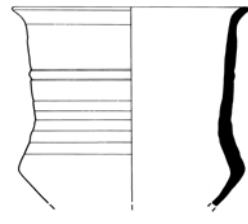

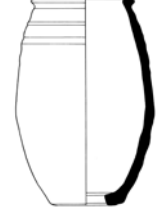
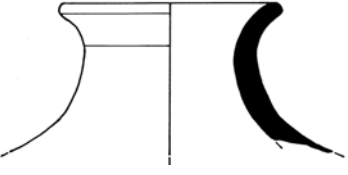
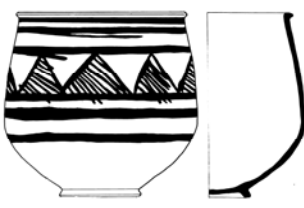
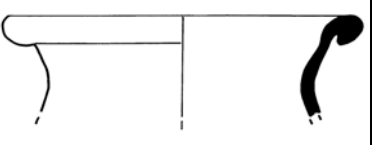
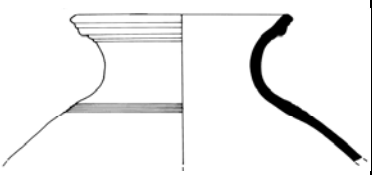
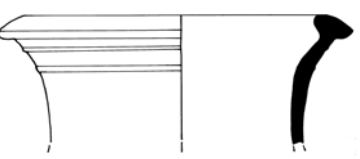
SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 12

KASELER				
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM		
		O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I
1a			●	
1b		●	●	
1c		●	●	
1d		●		
1e		●	●	
1f		●	●	
2			●	
3a			●	
3b			●	
3c			●	

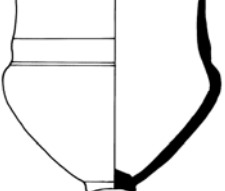
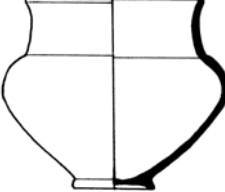
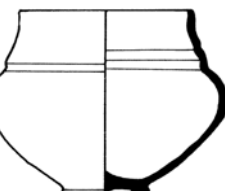

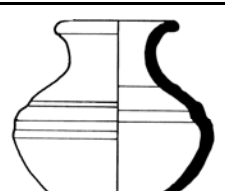
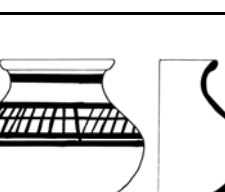
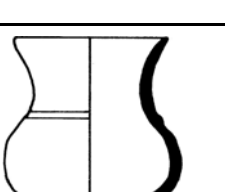
SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 13

ÇÖMLEKLER									
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM			TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM		
		O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I			O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I
1a		●	●		2d			●	
1b		●	●		2e			●	
1c		●	●		2f		●	●	
1d		●	●		2g			●	
1e		●	●		2h			●	
1f			●		3			●	
1g			●		4a		●	●	
1h		●	●		4b			●	
2a		●	●		4c			●	
2b/byl.			●		4d			●	
2c/byl.			●		4e			●	

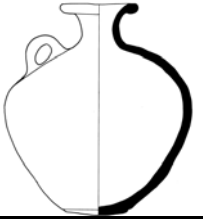
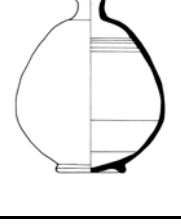
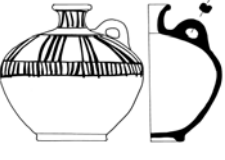
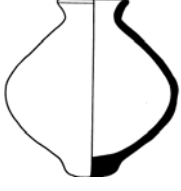

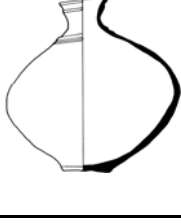
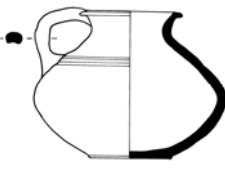
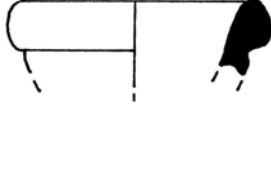
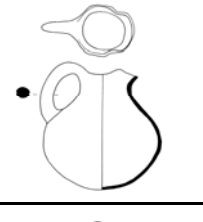
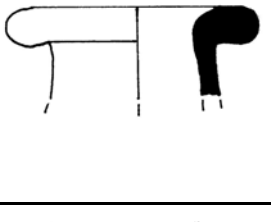
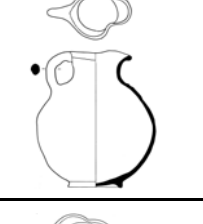
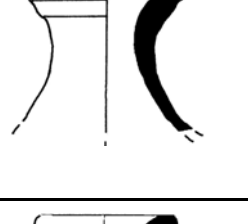
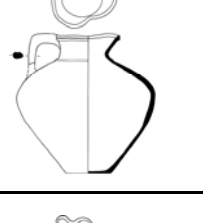

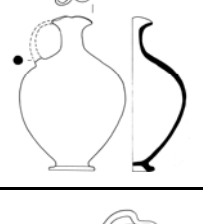
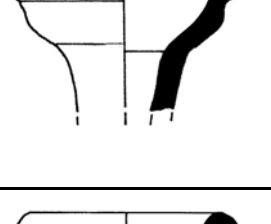

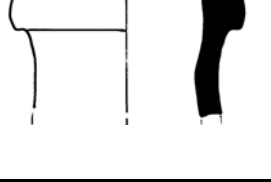
SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 14

VAZOLAR									
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM			TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM		
		O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I			O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I
1a			●		3a		●	●	
1b			●		3b			●	
2a			●		3c/byl.			●	
2b			●	●	3d			●	
2c			●	●	3e		●	●	
2d			●		4a		●	●	
2e/byl.				●	4b			●	
					4c		●	●	
					4d			●	

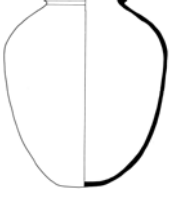



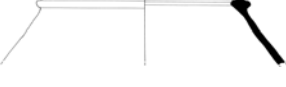

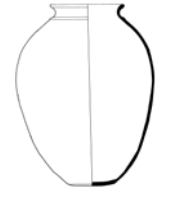



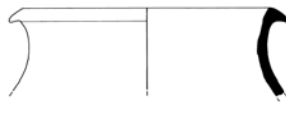
SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 15

VAZOCUKLAR				
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM		
		0.T.Ç.I	0.T.Ç.II	S.T.Ç.I
1a			●	
1b			●	
1c			●	
1d		●	●	
2a			●	
2b/byl.			●	
2c			●	








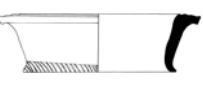
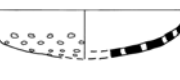

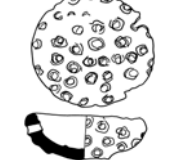
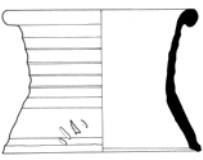
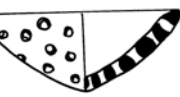

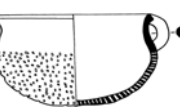
SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 16

TESTİLER					ŞİŞELER				
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM			TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM		
		O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I			O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I
1a		●	●		1a			●	
1a/byl.			●		1b			●	
1b			●		1c			●	
1c		●	●		1d			●	
2a			●		2a			●	
2b		●			2b			●	
2c			●		2c			●	
2d			●		2d			●	
2e			●		2e			●	

SERMİK KRONOLOJİSİ TABLO 17

KÜPLER									
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM			TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM		
		O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I			O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I
1a		●	●		3b			●	
1b		●	●		3c			●	
1c		●	●		3d			●	
2a		●	●		3e			●	
2b		●			3f			●	
3a			●						

SERAMİK KRONOLOJİSİ TABLO 18

MATARALAR - ÇAYDANLIKLAR - SÜZGEÇLER - RİTONLAR - KAİDELER									
TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM			TİP NO	ŞEKİL	DÖNEM		
		O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I			O.T.Ç.I	O.T.Ç.II	S.T.Ç.I
	MATARA					BANYO KABI			
1a			●					●	●
1b			●			RİTON			
	ÇAYDANLIK				1			●	
1			●		2			●	
2			●			KAİDELER			
	SÜZGEÇLER				1a			●	
1a		●	●		1b			●	
1b		●	●		1c		●	●	
1c			●		1d			●	
2			●						



1: Şaraga Höyük (Fırat Nehri'nden)



2: Şaraga Höyük (Baraj sularının yükselmeye başladığı zamanlar)



1: Şaraga Höyük, N.22-23 açmaları seramik fırını



2: Şaraga Höyük N.22-23 açmaları büyük ve küçük boy seramik fırınları



1: Şaraga Höyük seramik fırının içinde bulunan in-situ durumdaki vazocuk



2: Şaraga Höyük seramik fırınlarının yanında bulunan pişmemiş kil örnekleri



1: Eski Babil mühür baskısı



1a



1b

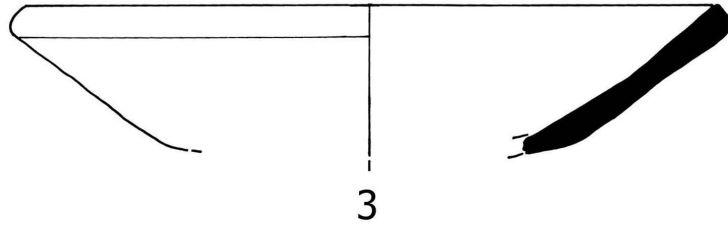
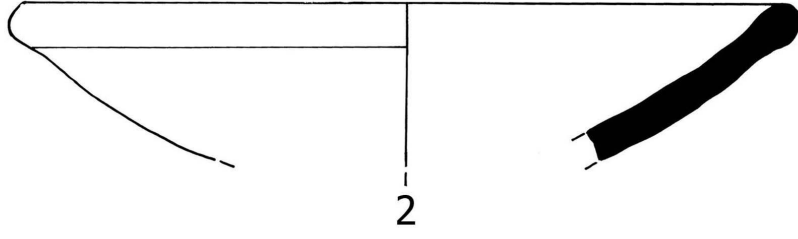
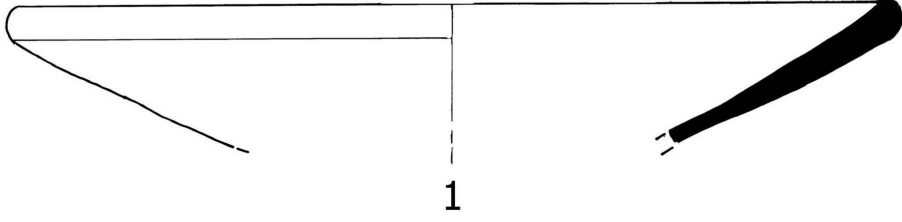


1c

1a-c: Çark taşları

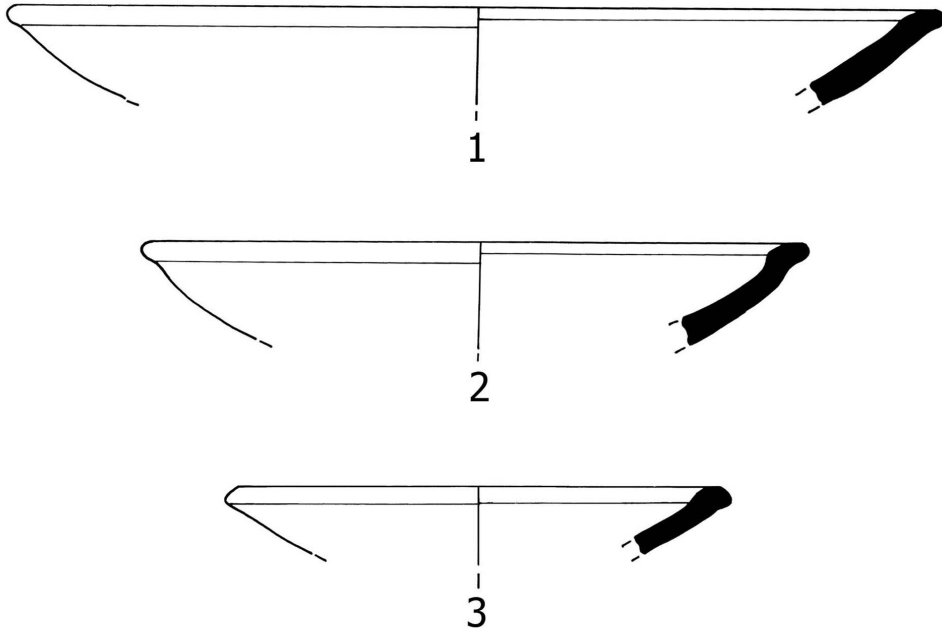
ÇANAKLAR

Çan. 1a

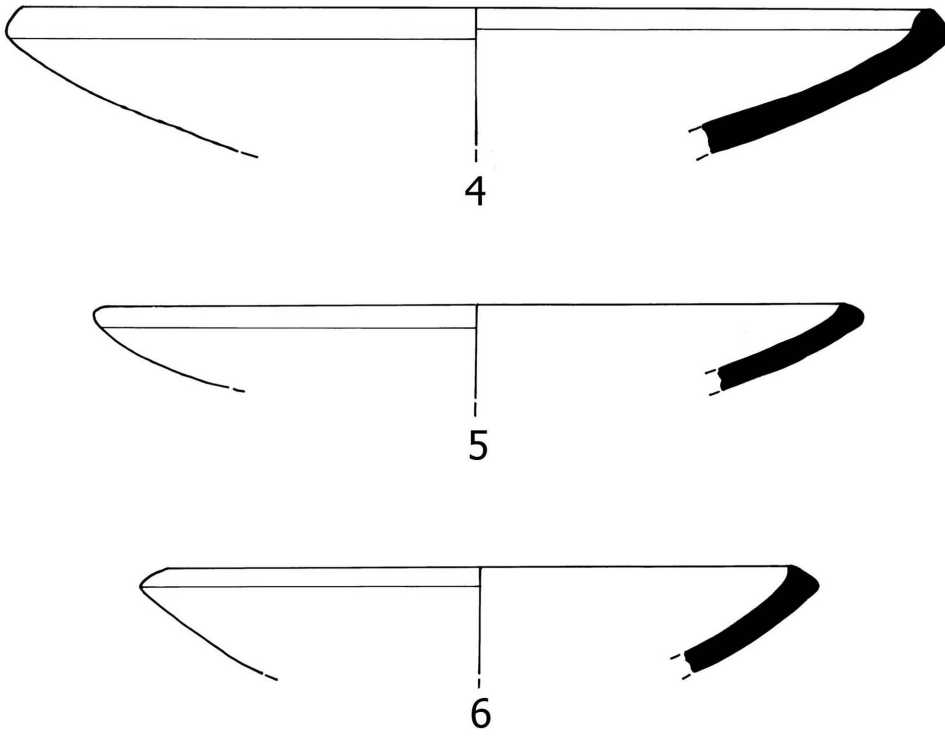


Olçek 1:3

Çan. 1b

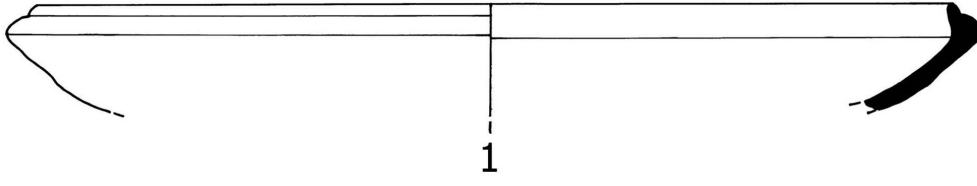


Çan. 1c

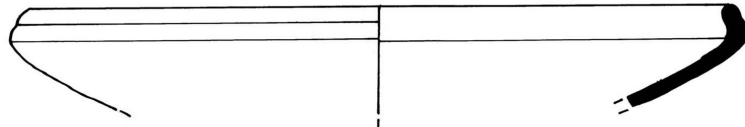


Ölçek 1:3

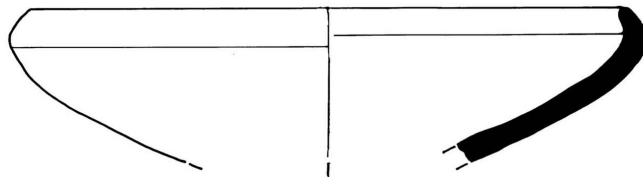
Çan. 1d



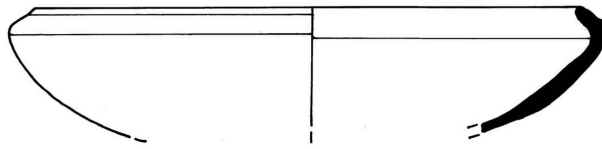
1



2

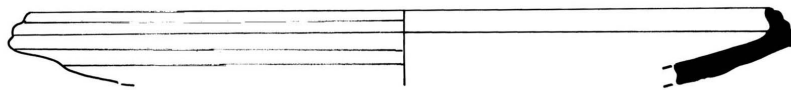


3



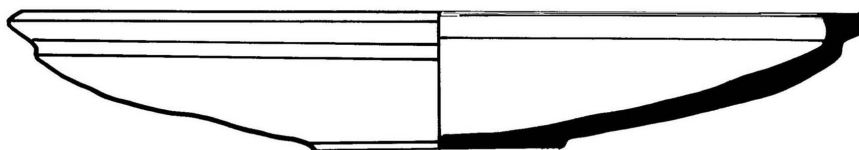
4

Çan. 1e



5

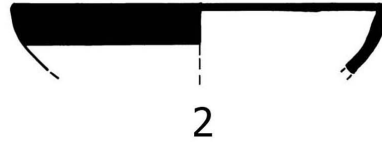
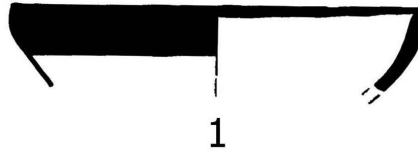
Çan. 1f



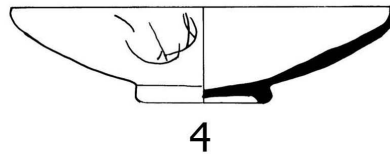
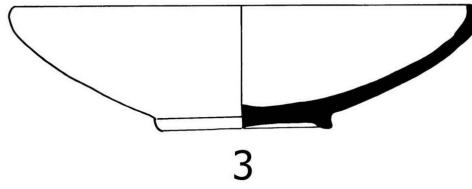
6

Ölçek 1:3

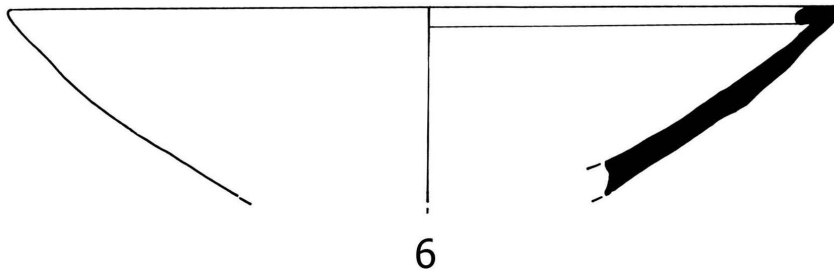
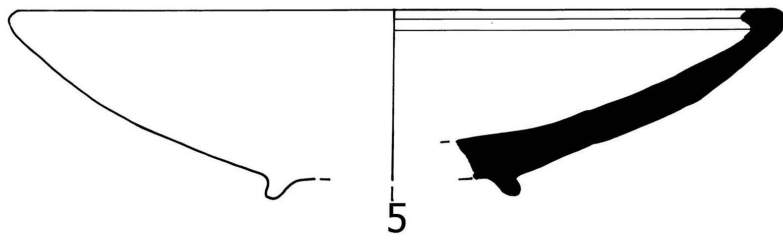
Çan. 2a/byl.



Çan. 2b

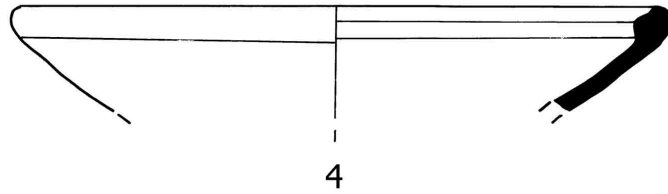
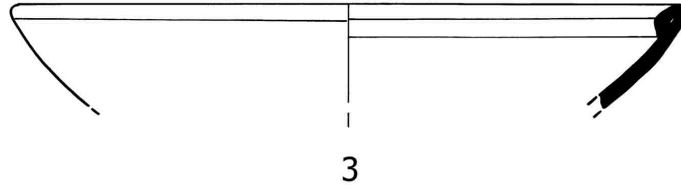
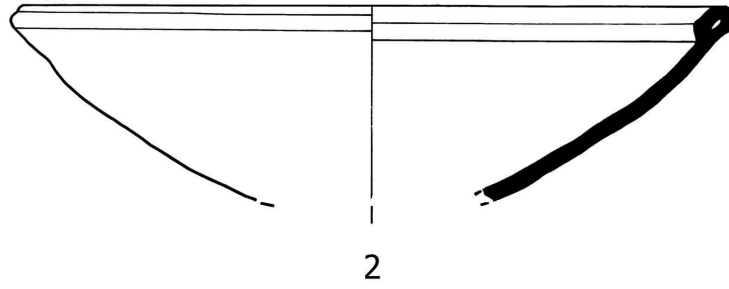
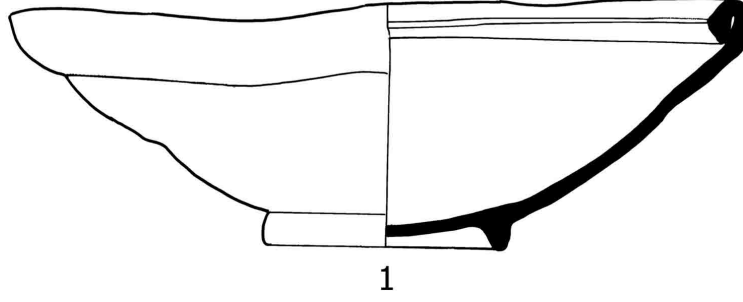


Çan. 2c



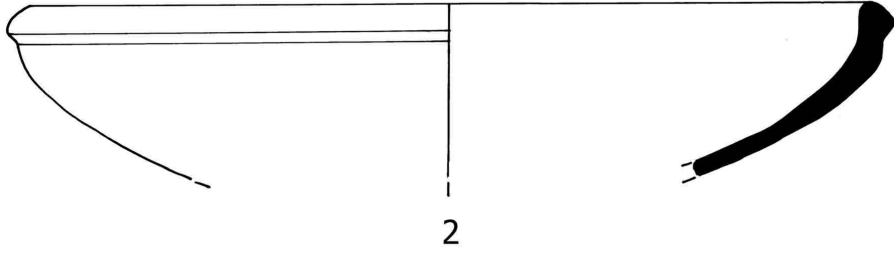
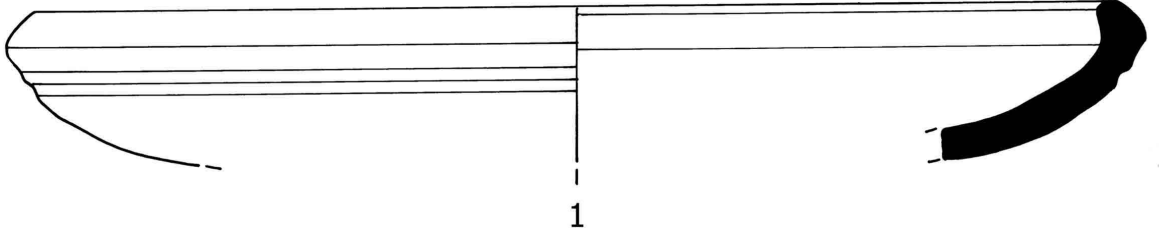
Ölçek 1:3

Çan. 2d

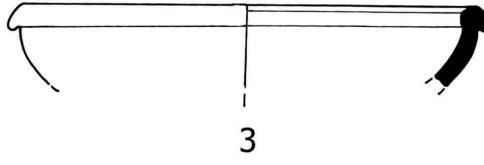


Ölçek 1:3

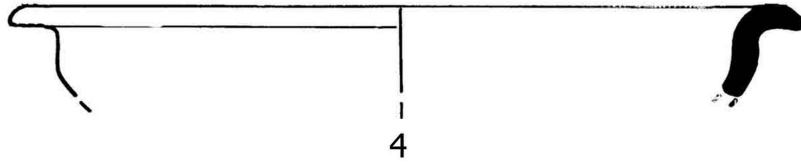
Çan. 2e



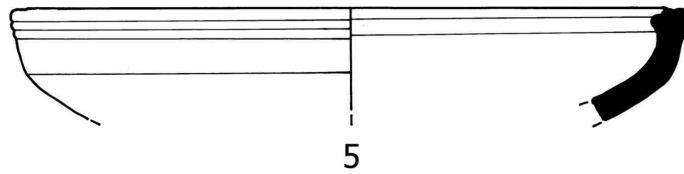
Çan. 2f



Çan. 2g

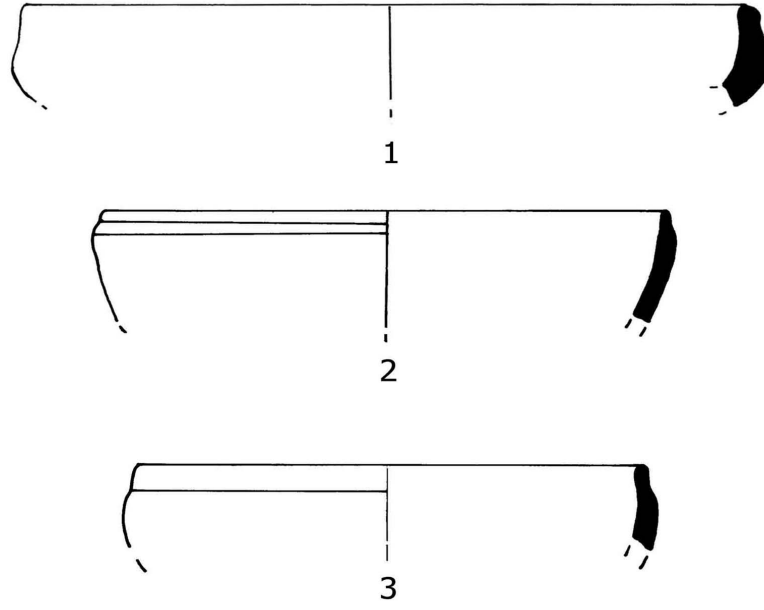


Çan. 2h



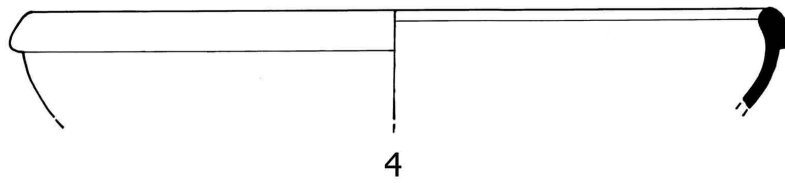
Ölçek 1:3

Çan. 3a



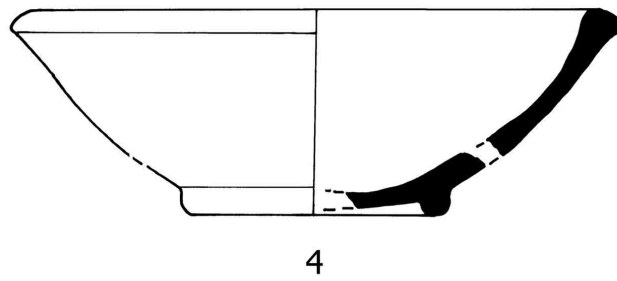
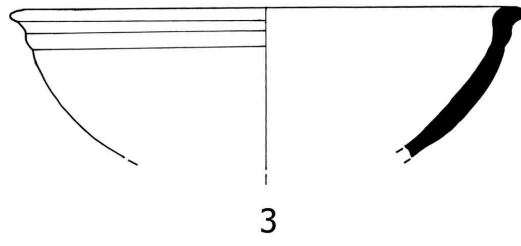
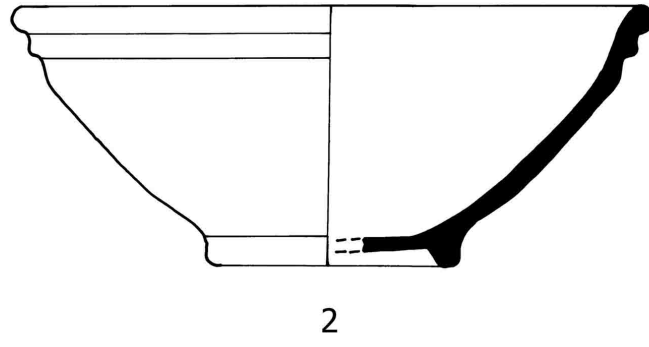
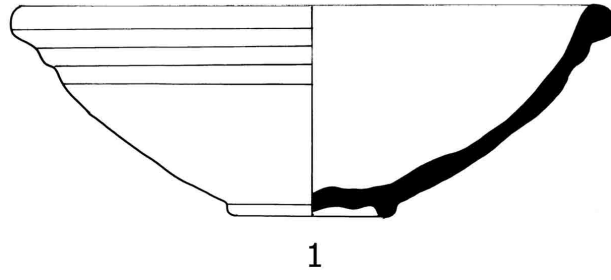
Ölçek 1:2

Çan.3b



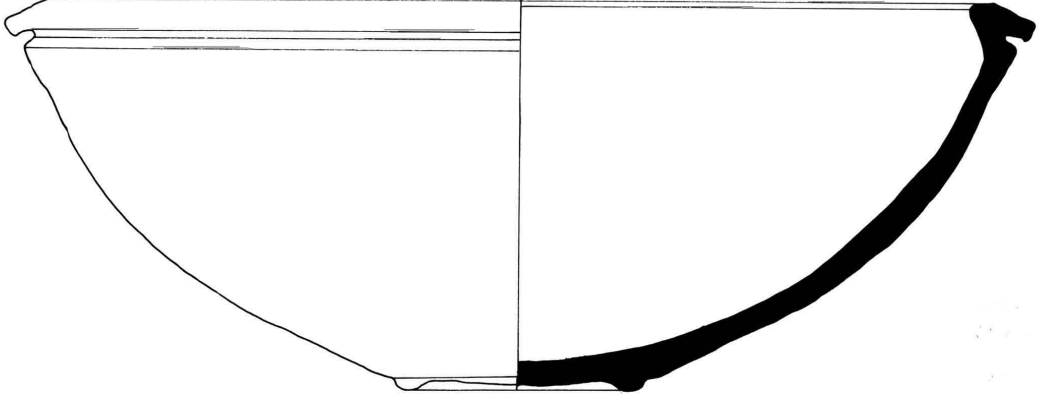
Ölçek 1:3

Çan. 3c

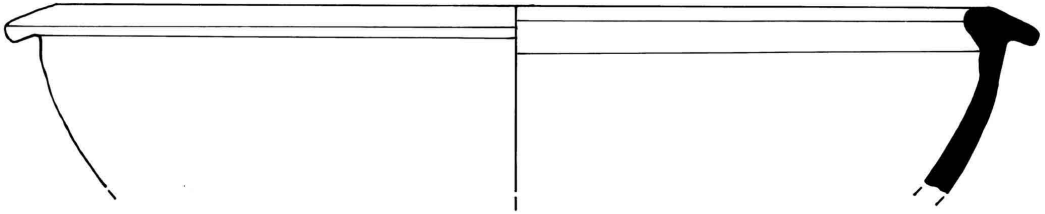


Ölçek 1:3

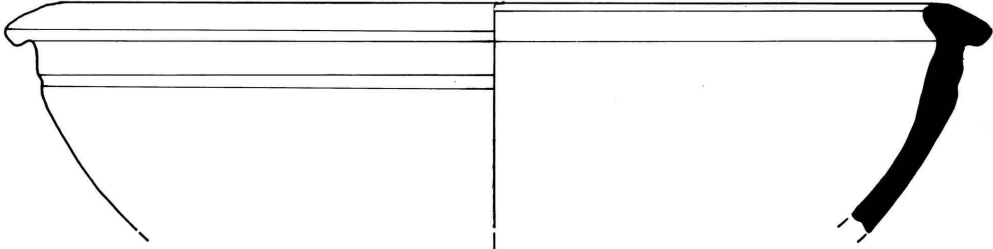
Çan. 3d



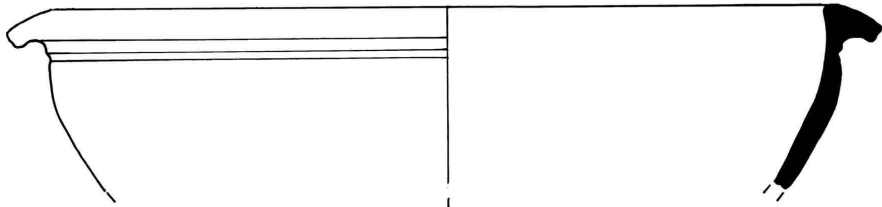
1



2



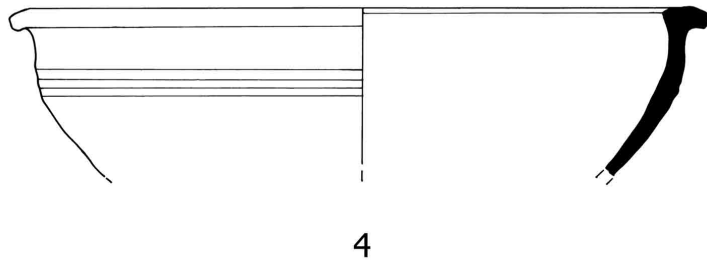
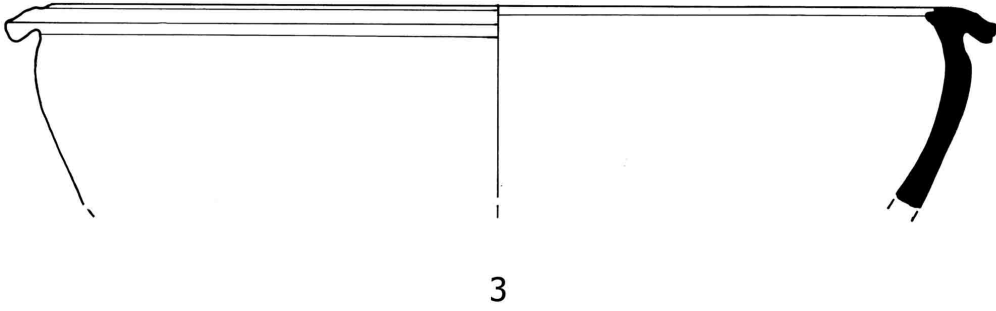
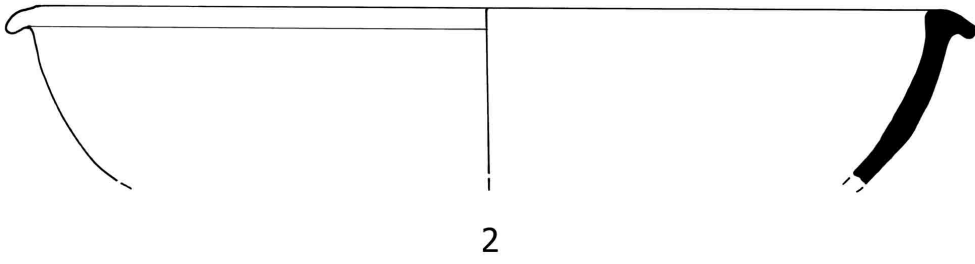
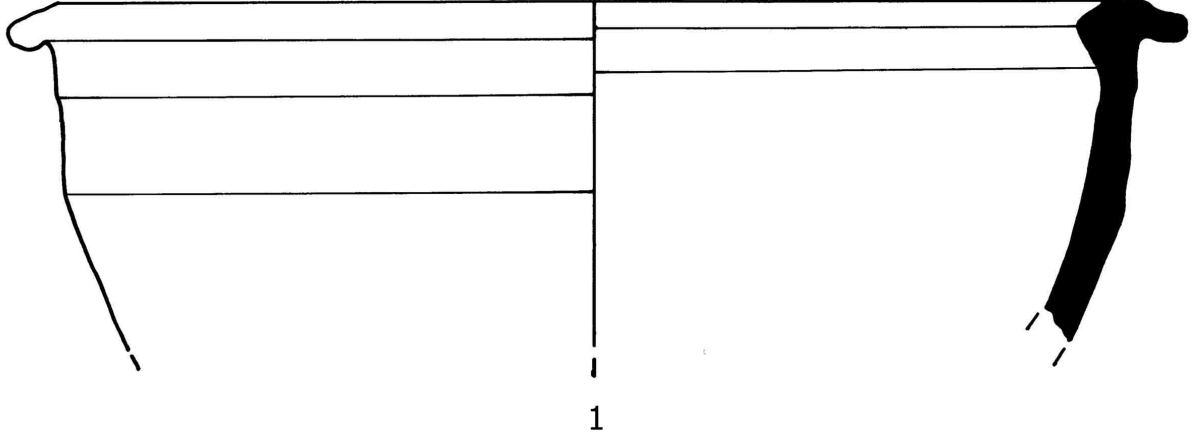
3



4

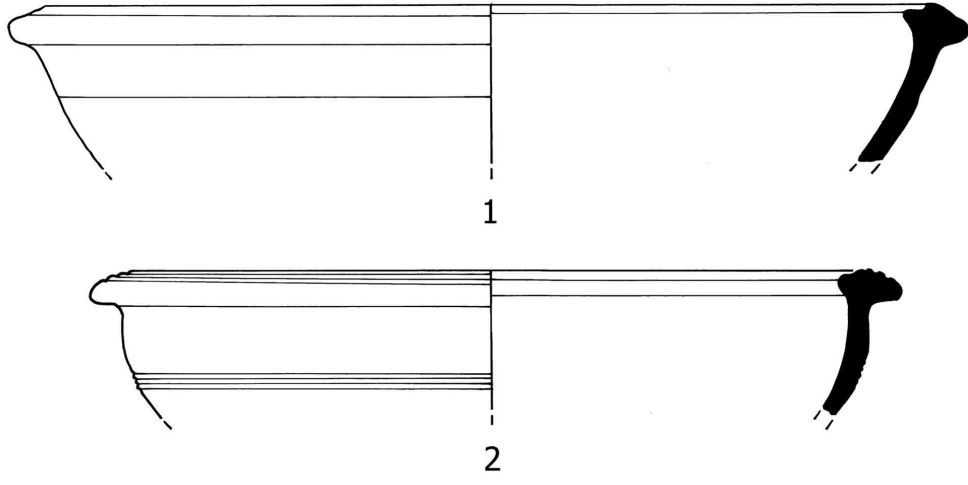
Ölçek 1:3

Çan. 3d (devamı)

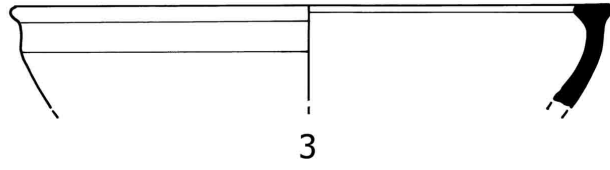


Ölçek 1:3

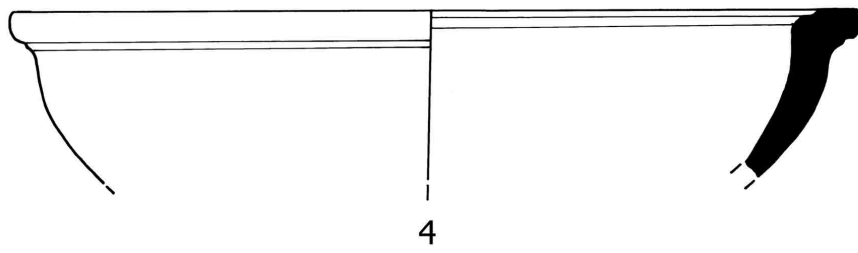
Çan. 3e



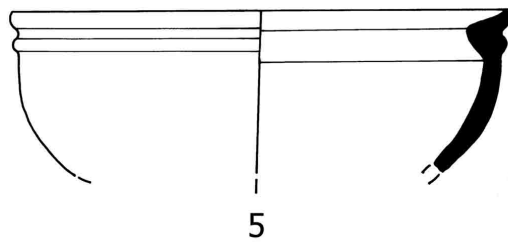
Çan. 3f



Çan. 3g

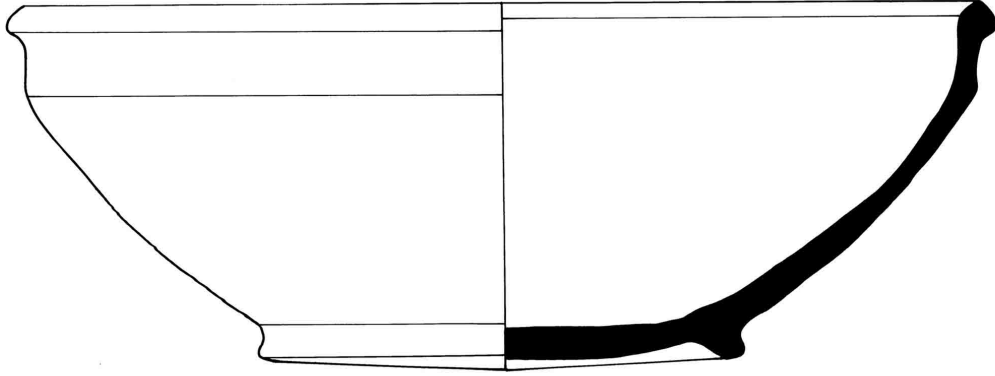


Çan. 3h

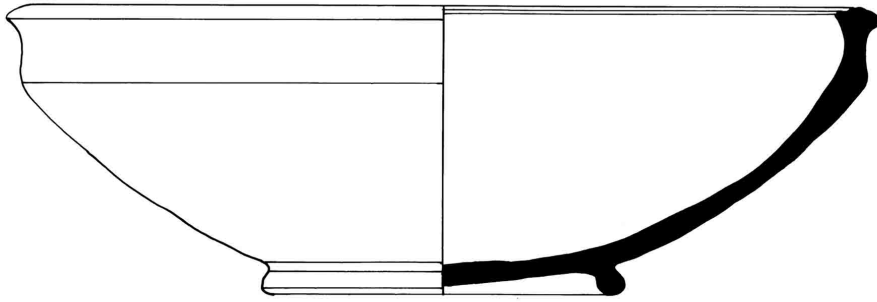


Ölçek 1:3

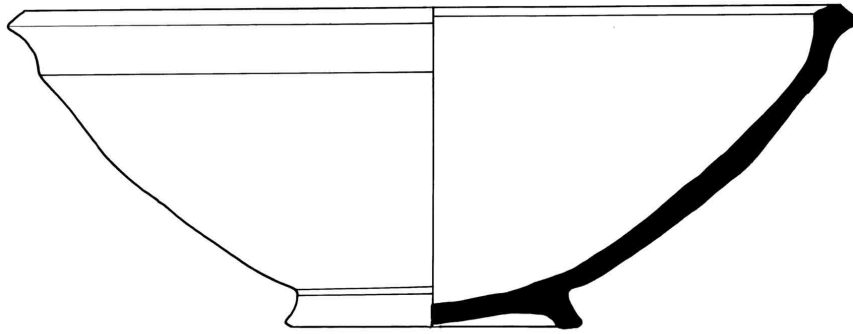
Çan. 3i



1



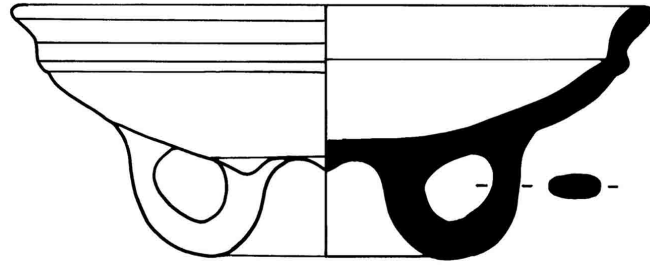
2



3

Ölçek 1:3

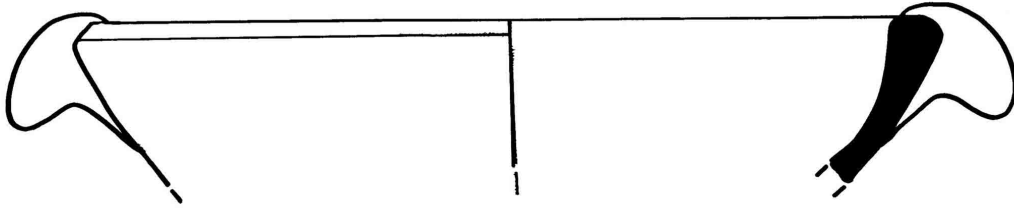
Çan. 3j



1

Ölçek 1:2

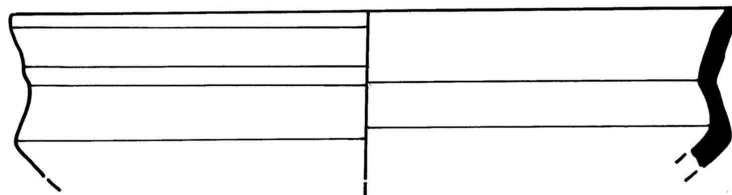
Çan. 3k



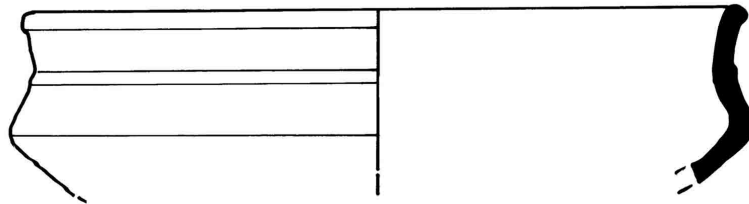
2

Ölçek 1:3

Çan. 4a



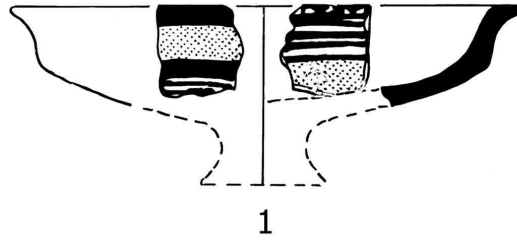
3



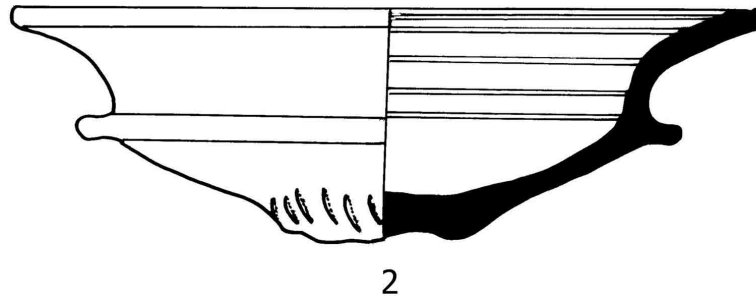
4

Ölçek 1:2

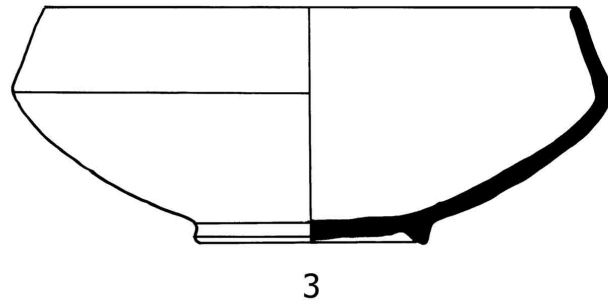
Çan. 4b



Çan. 4c

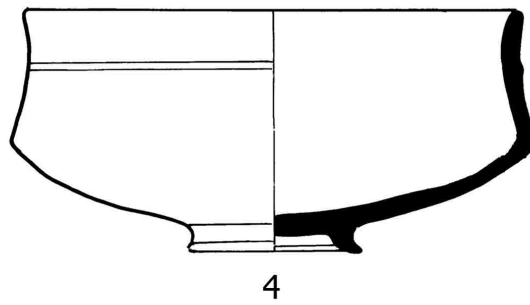


Çan. 4d



Ölçek 1:3

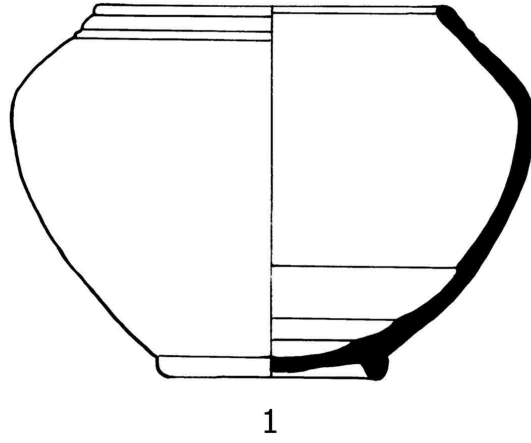
Çan. 4e



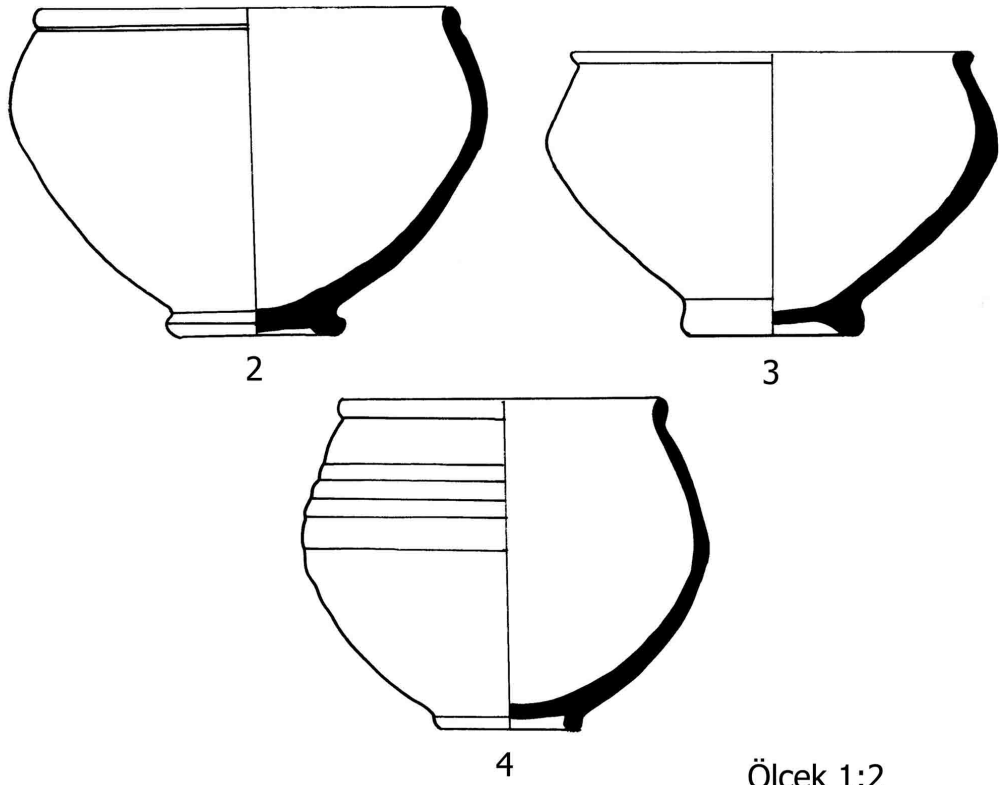
Ölçek 1:2

KASELER

Kas. 1a

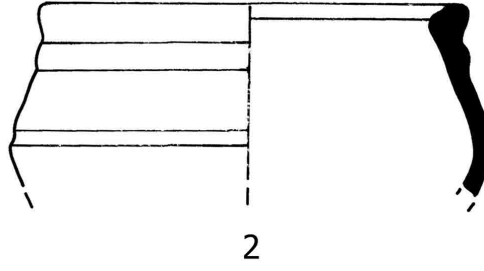
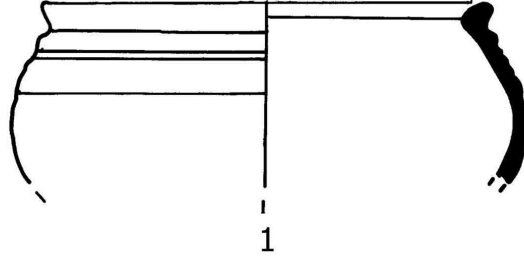


Kas. 1b

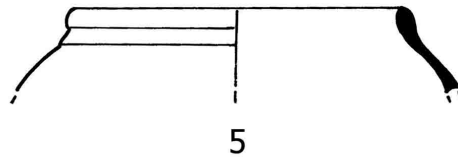
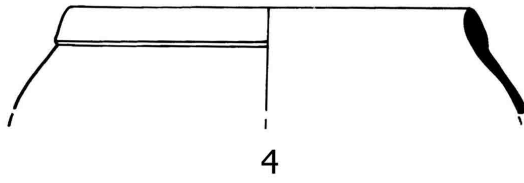
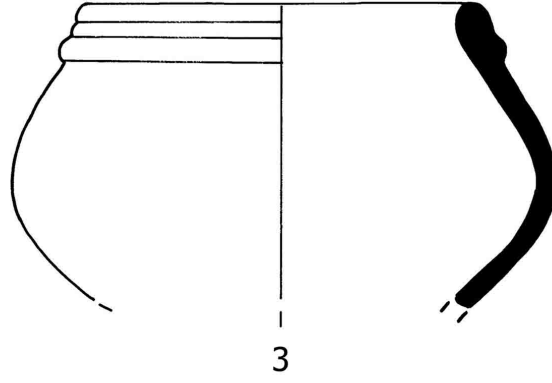


Ölçek 1:2

Kas. 1c

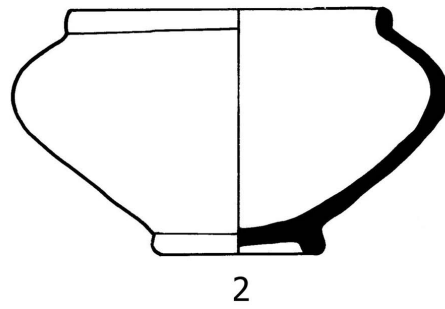
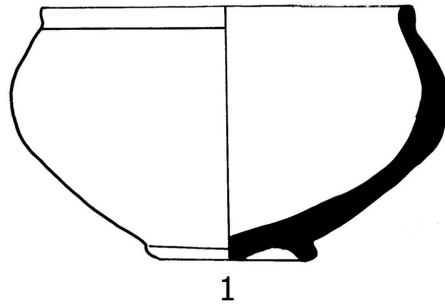


Kas. 1d

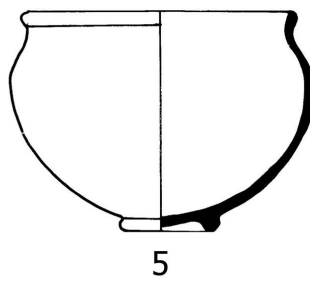
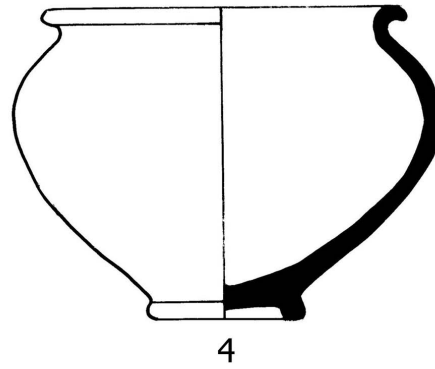
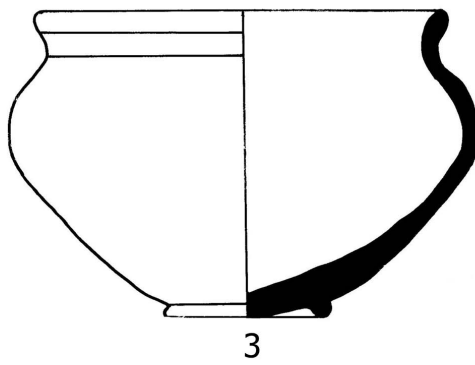


Ölçek 1:2

Kas. 1e

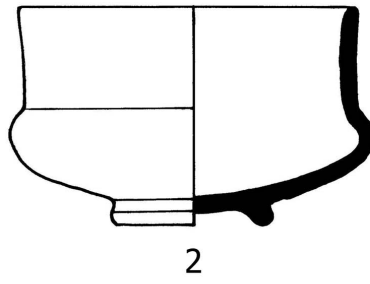
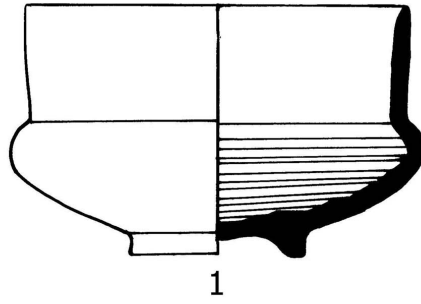


Kas. 1f

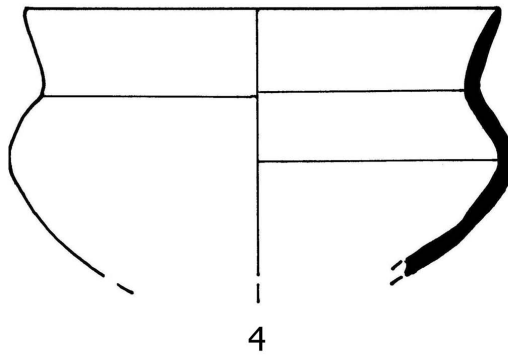
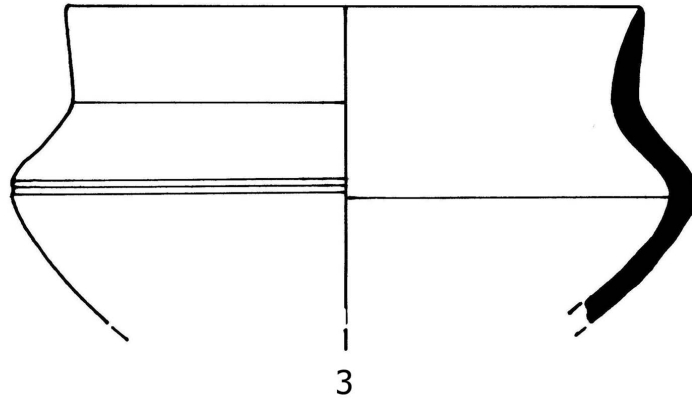


Ölçek 1:2

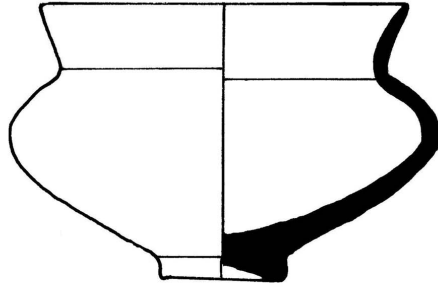
Kas. 2



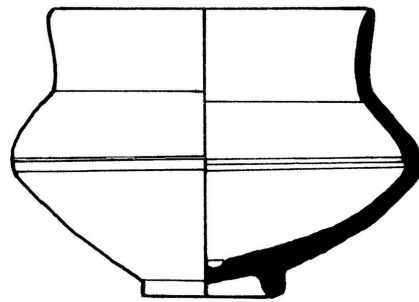
Kas. 3a



Kas. 3a (devamı)

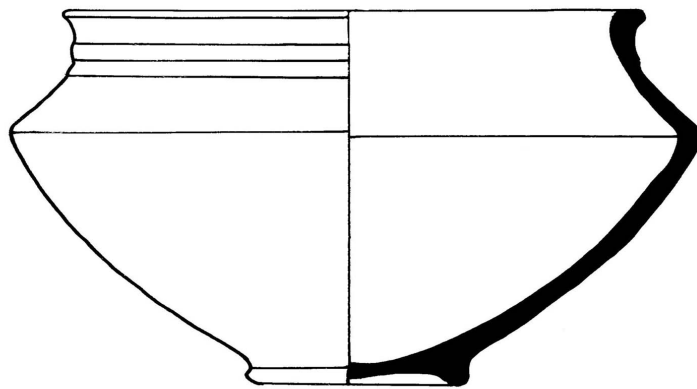


1



2

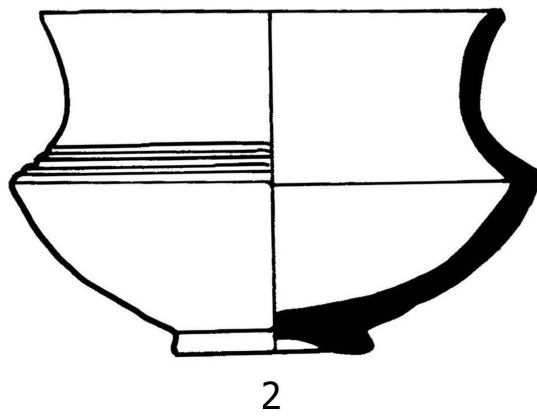
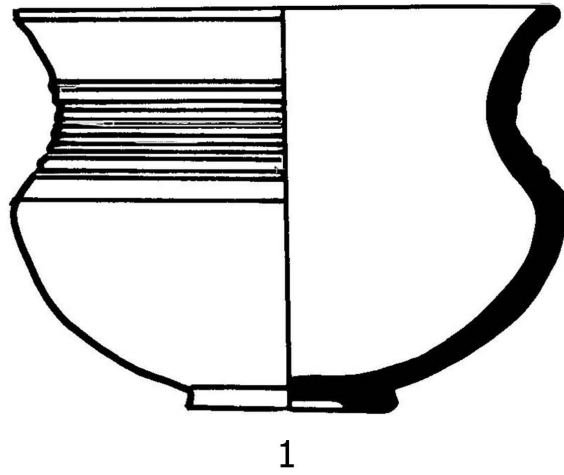
Kas. 3b



3

Ölçek 1:2

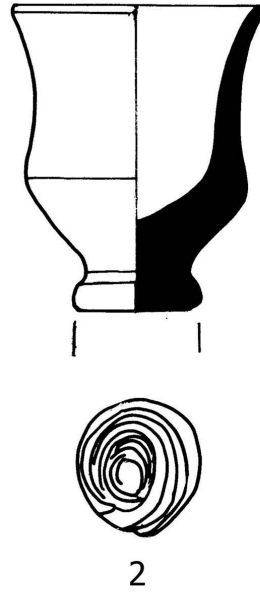
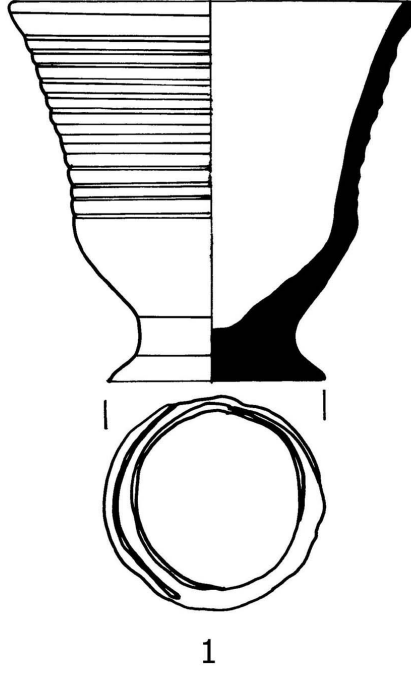
Kas. 3c



Ölçek 1:2

BARDAKLAR

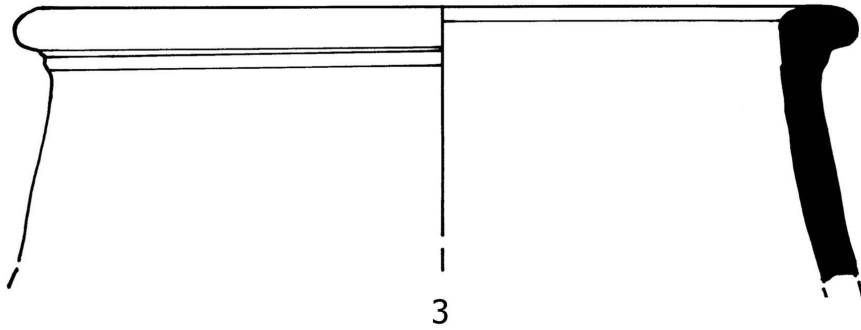
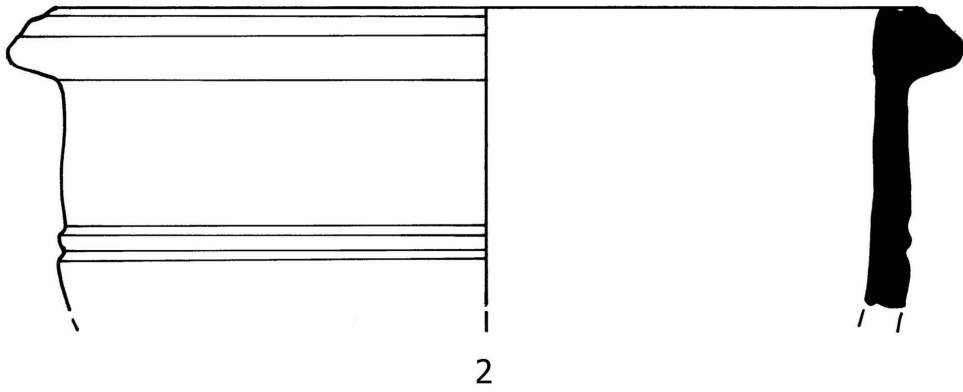
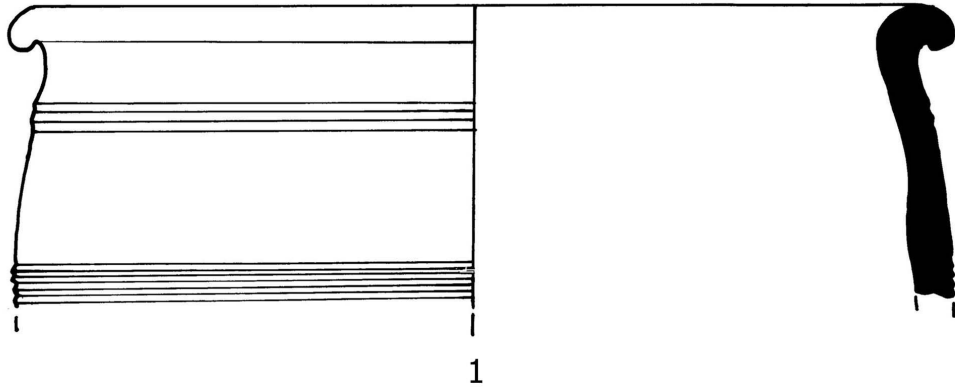
Bar. 1



Ölçek 1:2

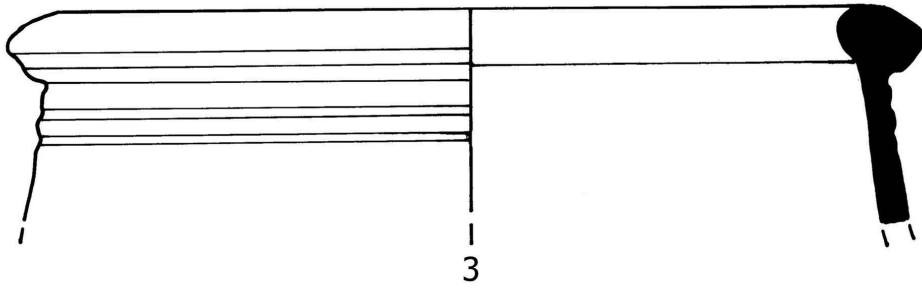
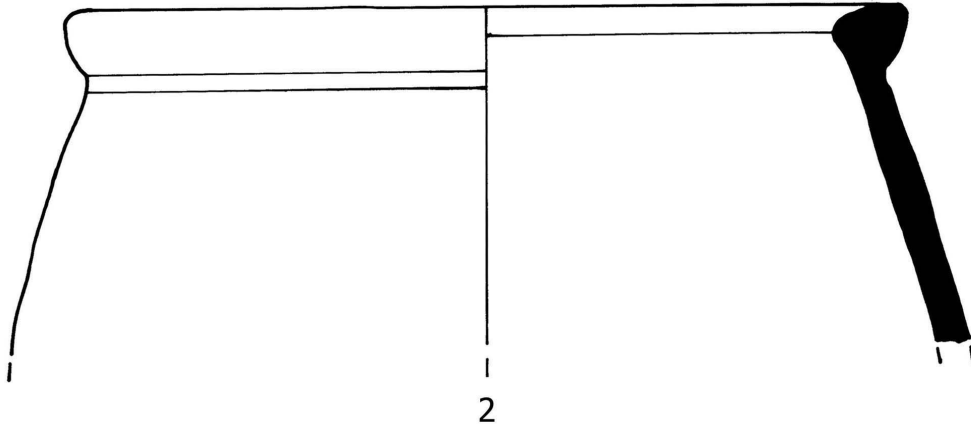
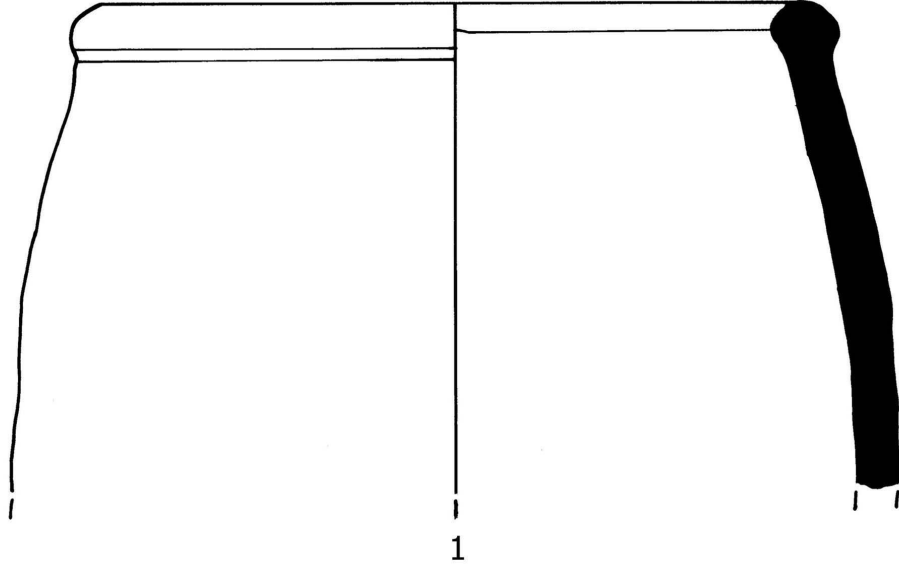
ÇÖMLEKLER

Çöm. 1a



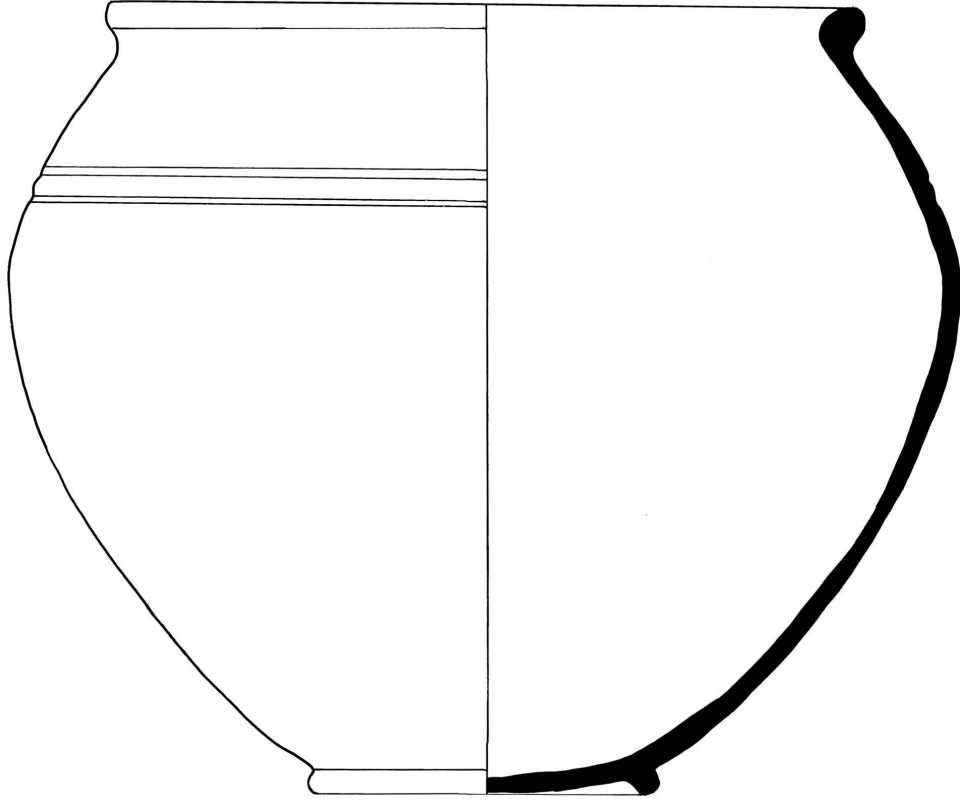
Ölçek 1:2

Çöm. 1b

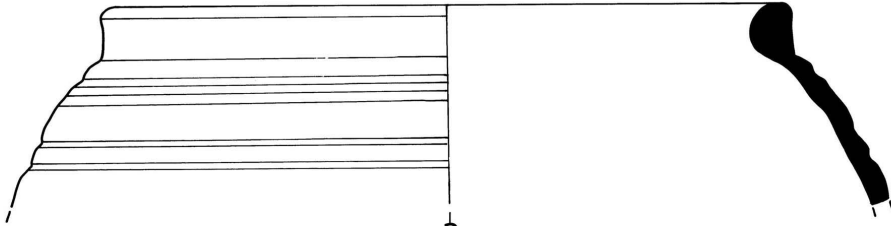


Ölçek 1:2

Çöm. 1c



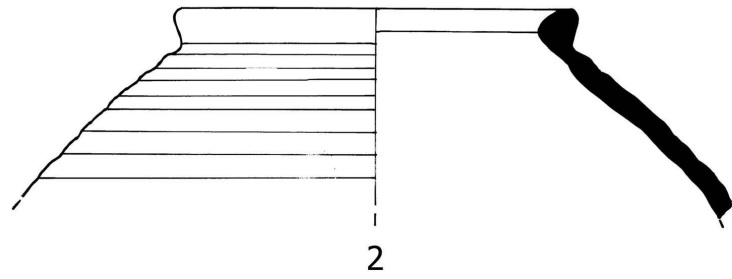
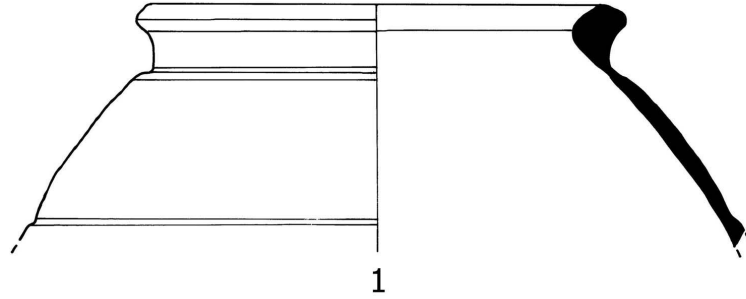
1



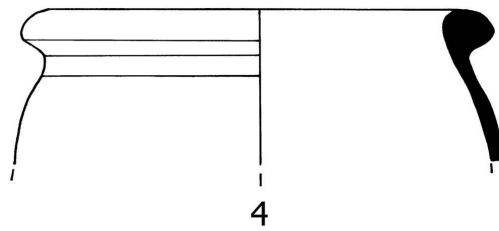
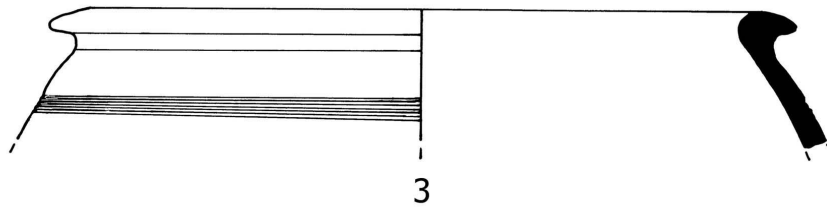
2

Ölçek 1:3

Çöm. 1c (devamı)

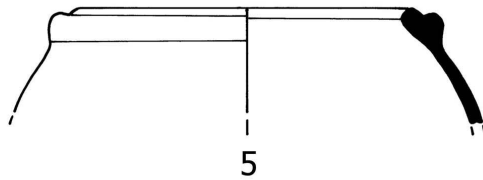
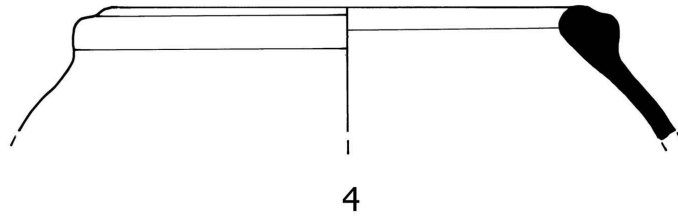
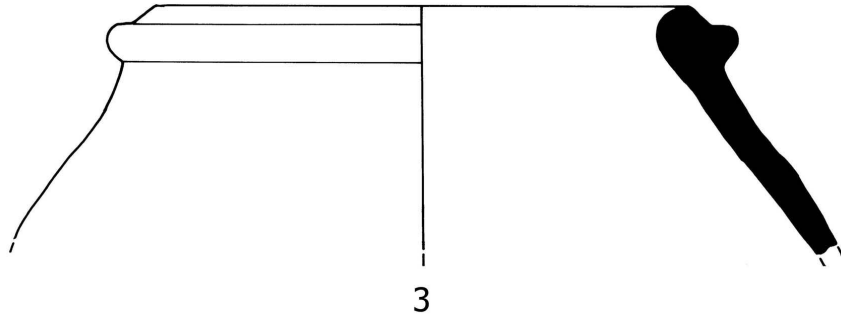
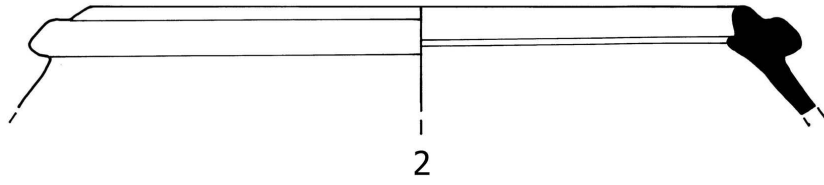
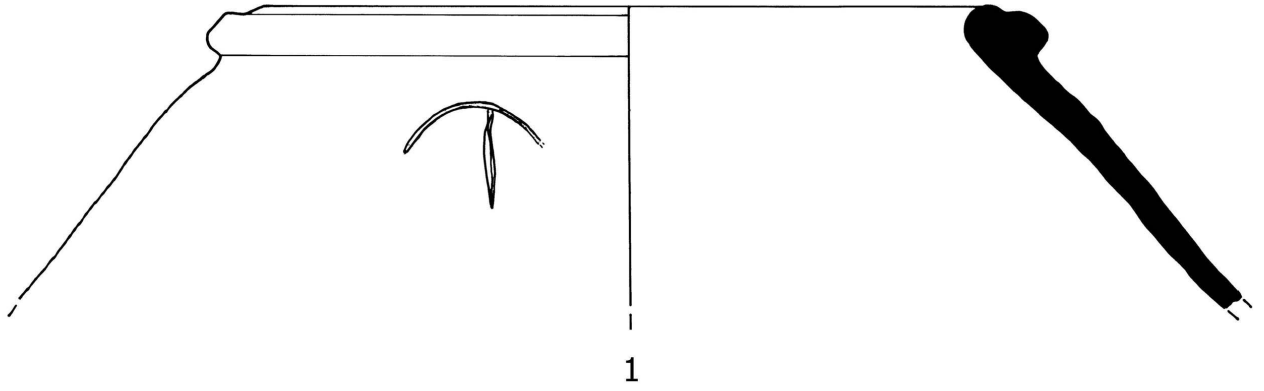


Çöm. 1d



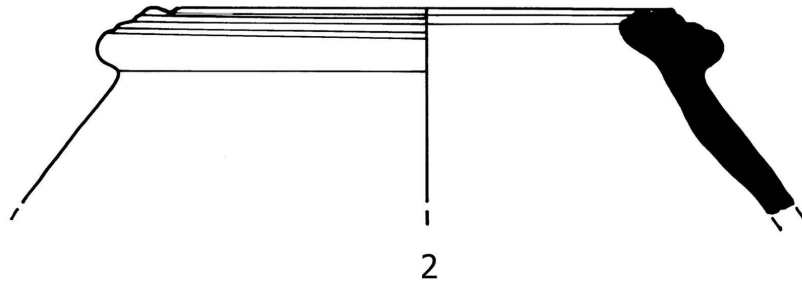
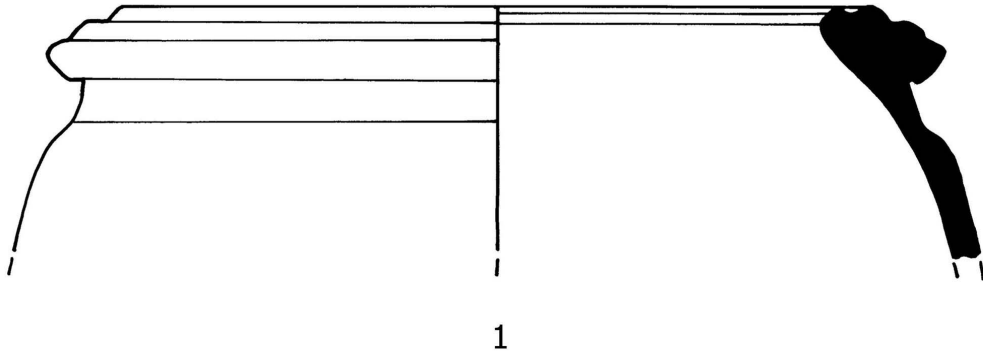
Ölçek 1:3

Çöm. 1e



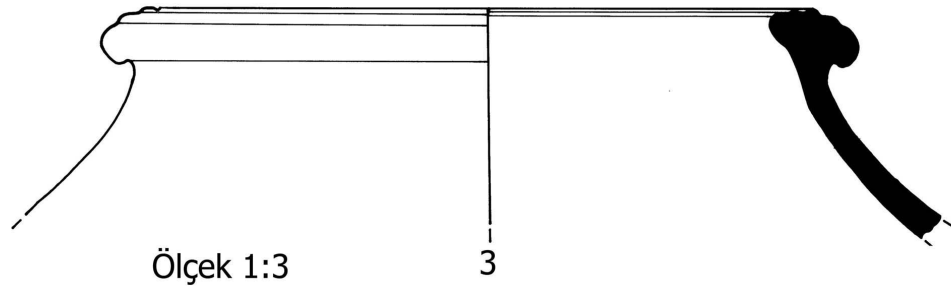
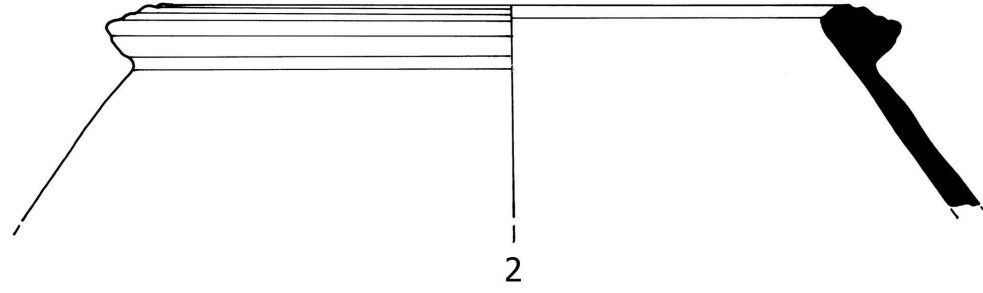
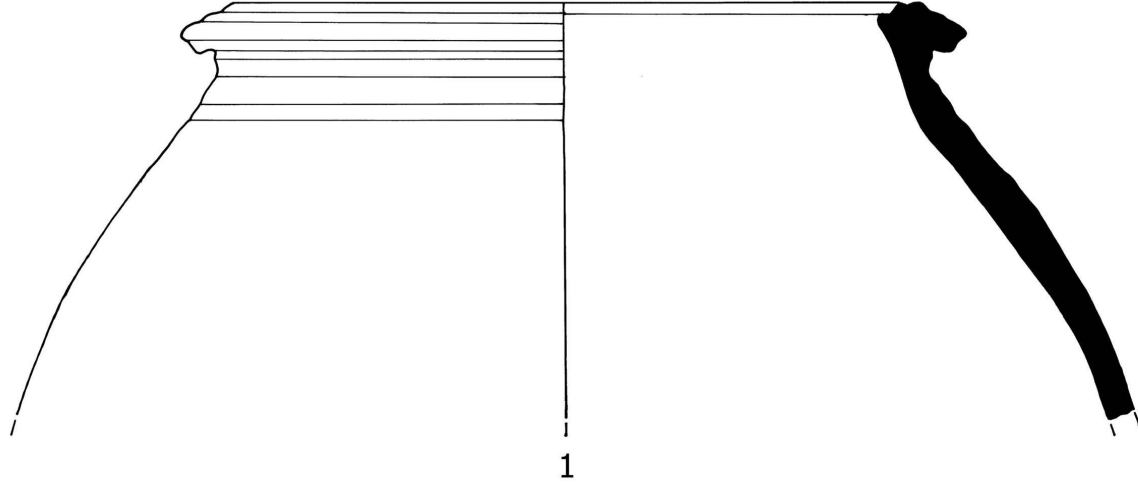
Ölçek 1:3

Çöm. 1f



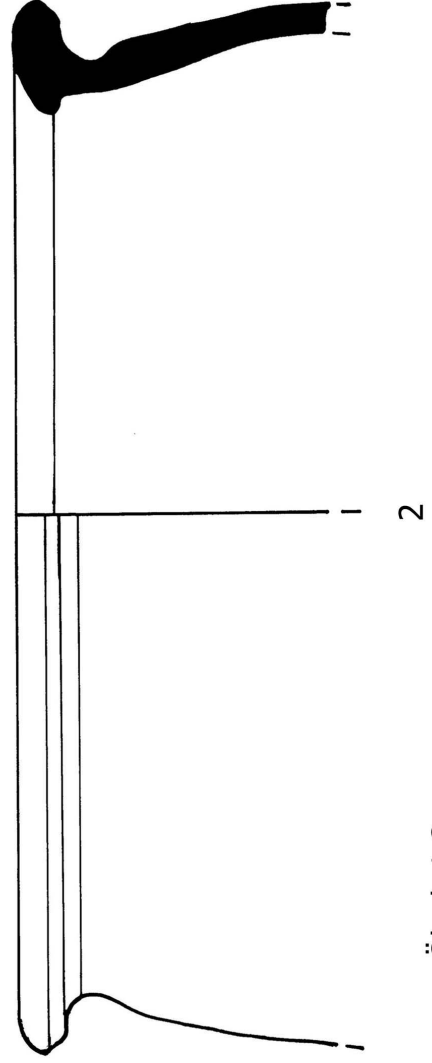
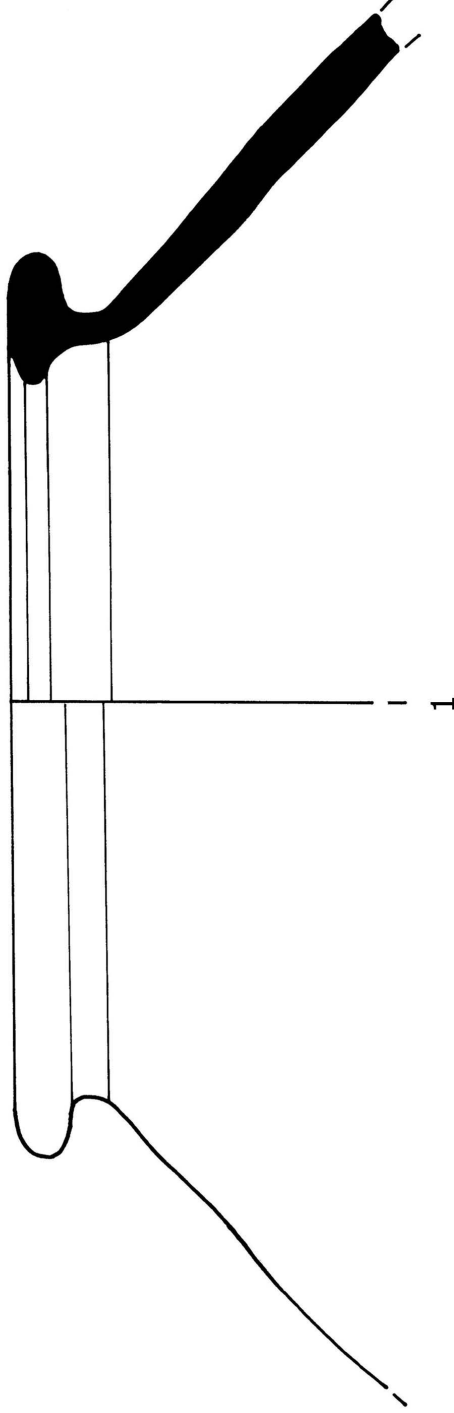
Ölçek 1:2

Çöm. 1g



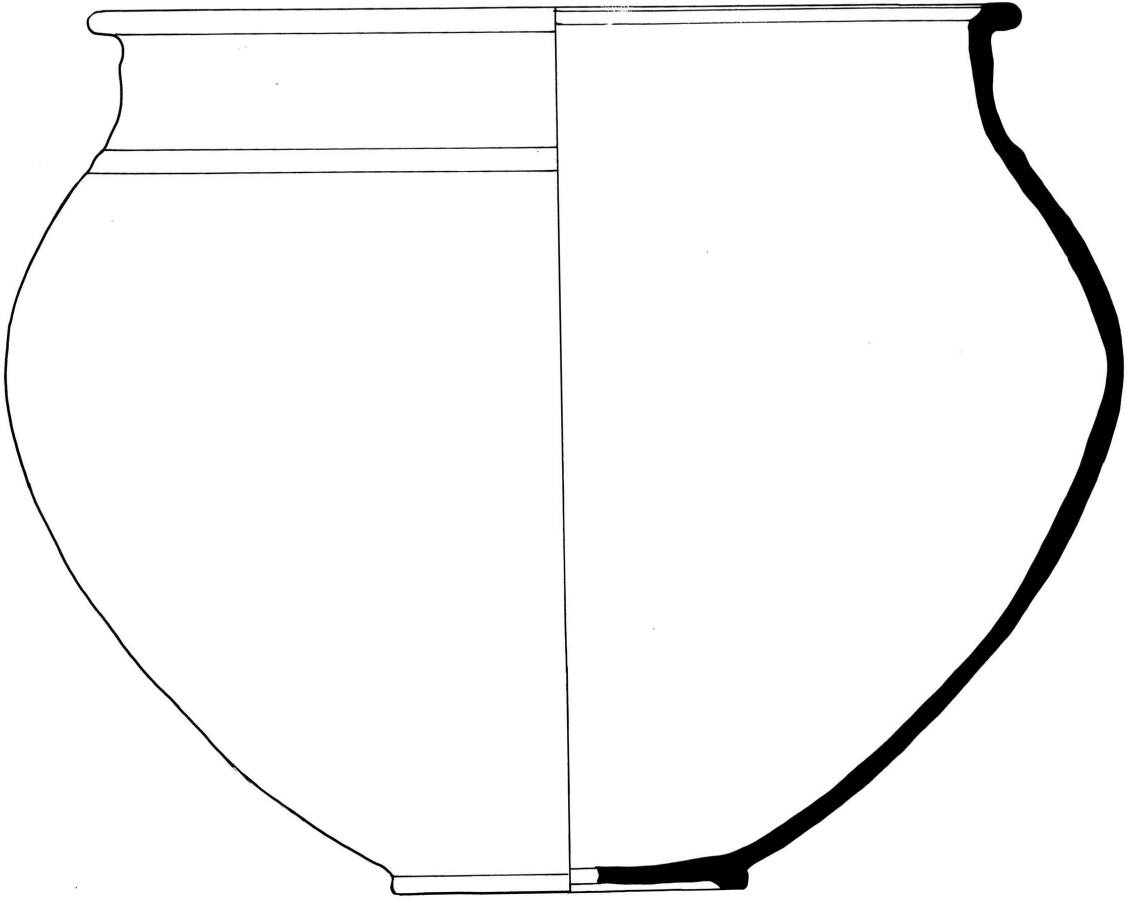
Ölçek 1:3

Çöm. 1h



Ölçek 1:2

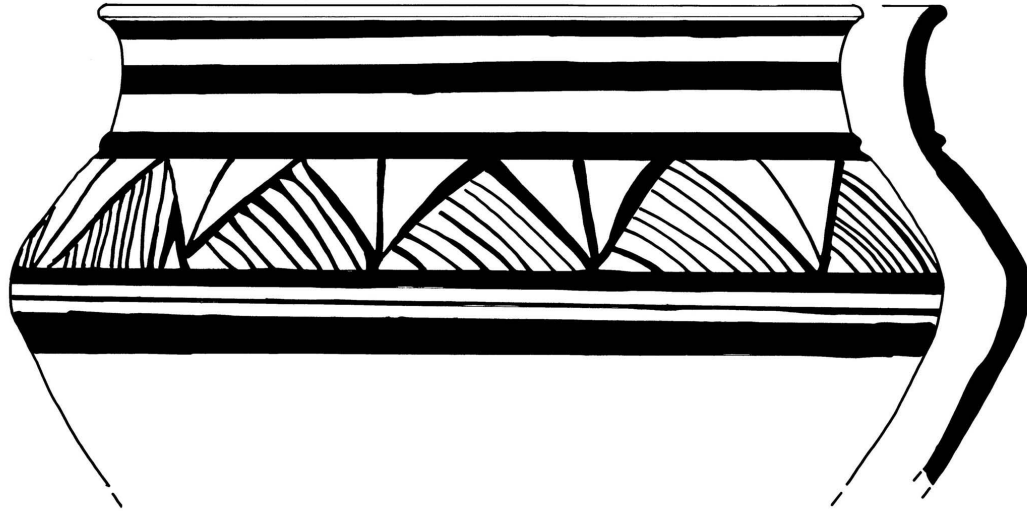
Çöm. 2a



1

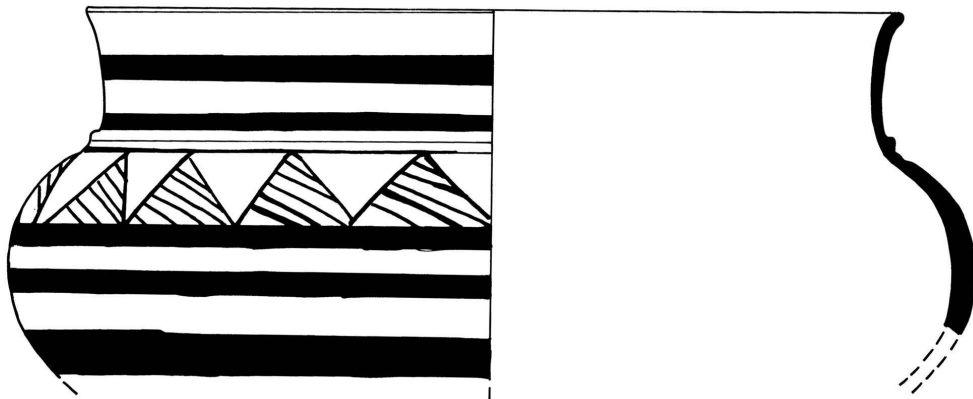
Ölçek 1:3

Çöm. 2b / byl.



1

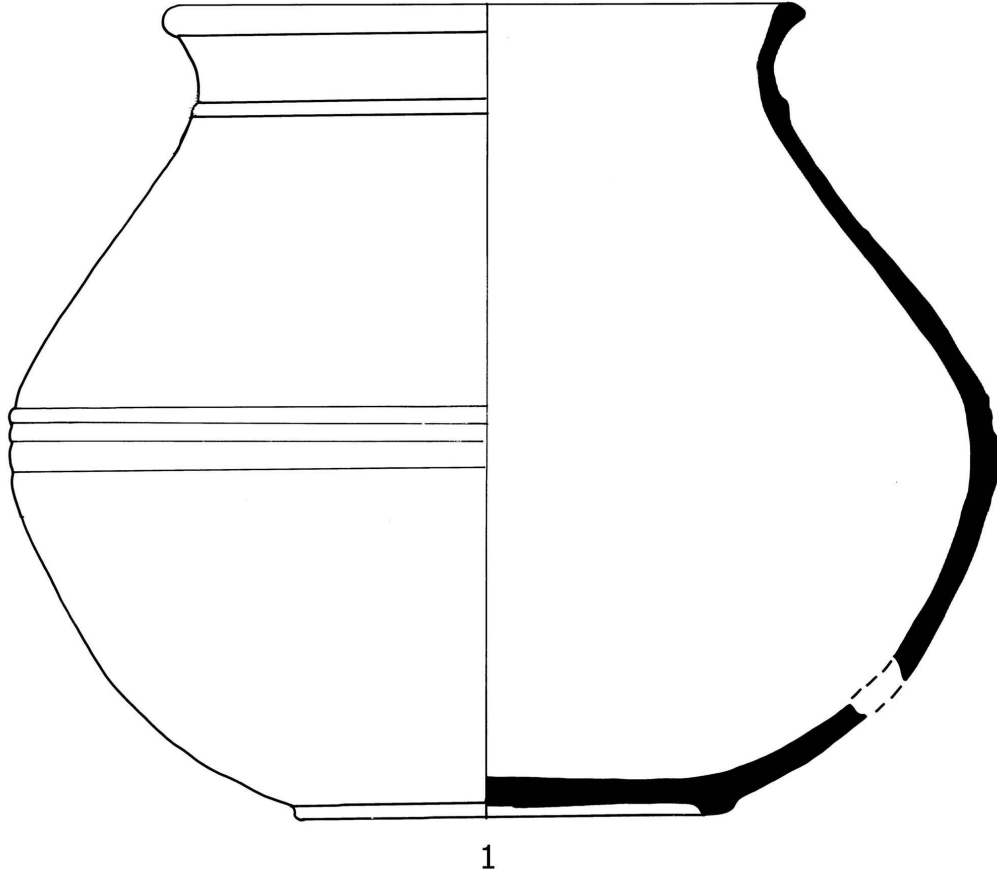
Çöm. 2c / byl.



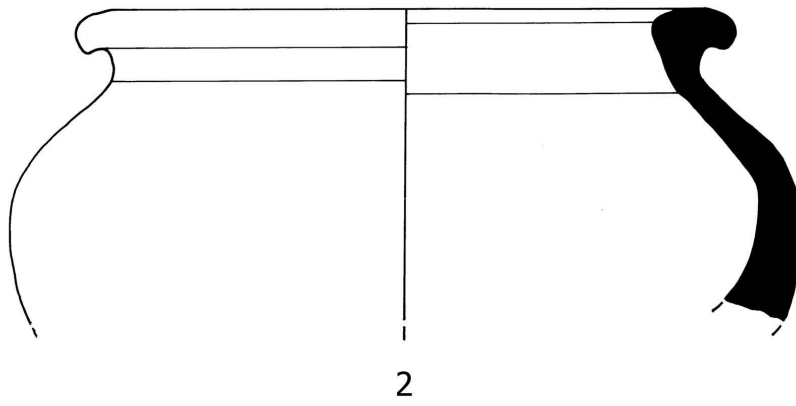
2

Ölçek 1:3

Çöm. 2d

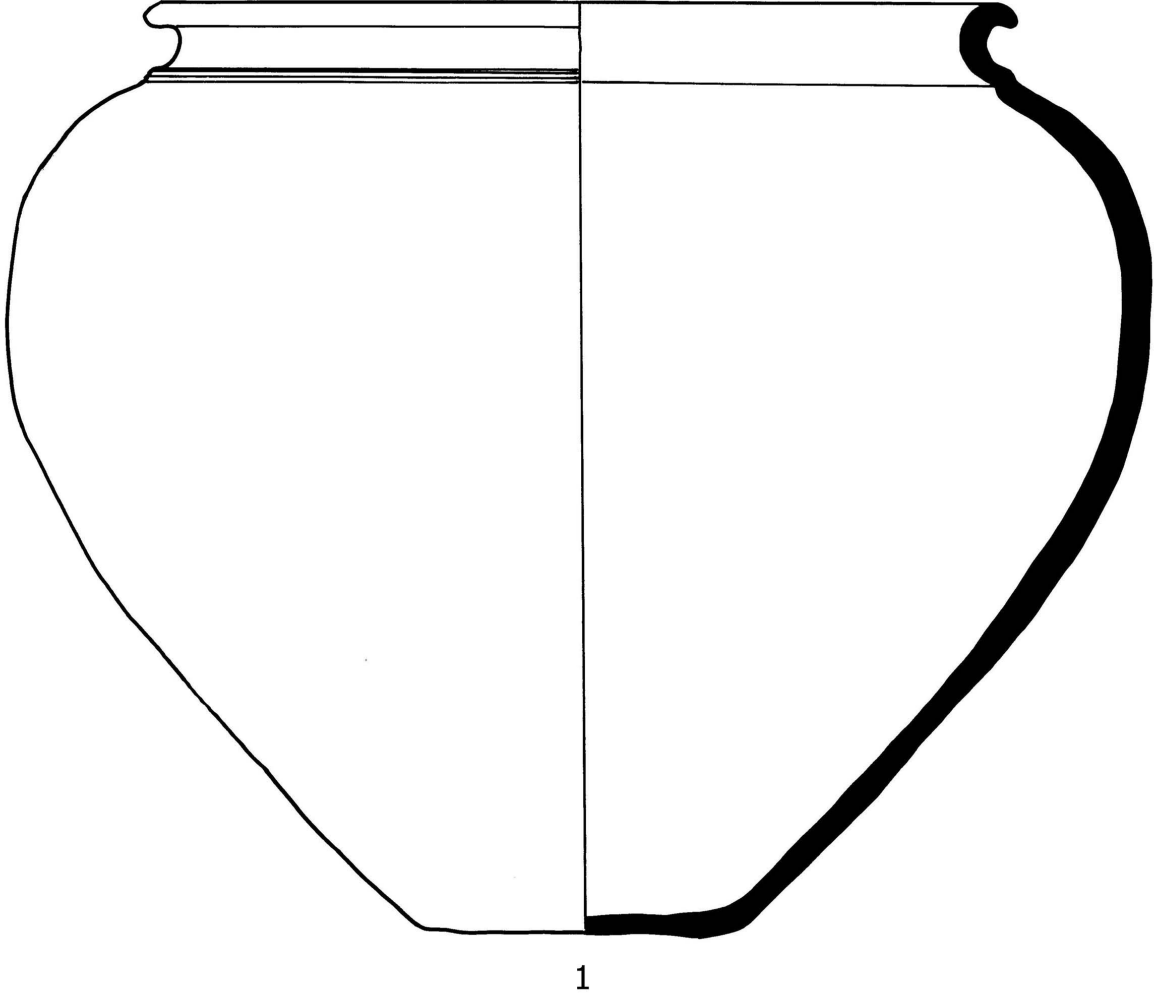


Çöm. 2e



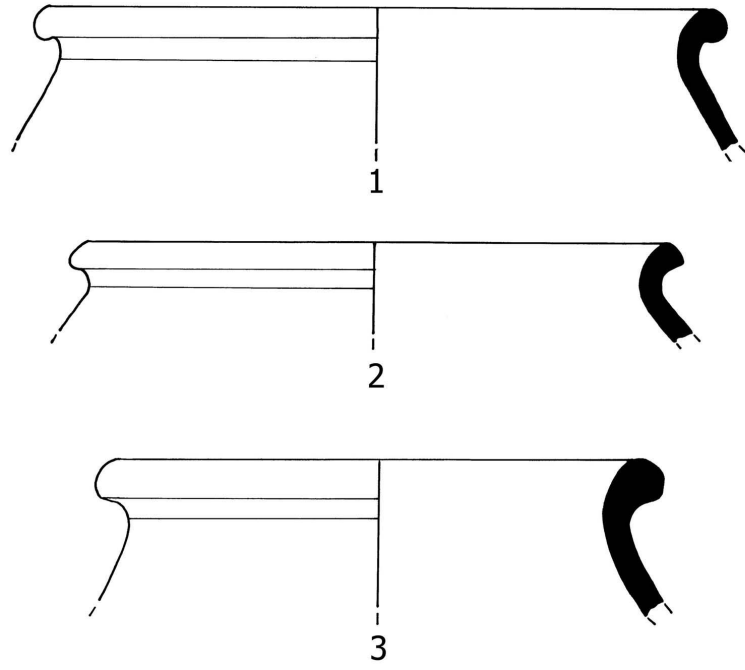
Ölçek 1:3

Çöm. 2f

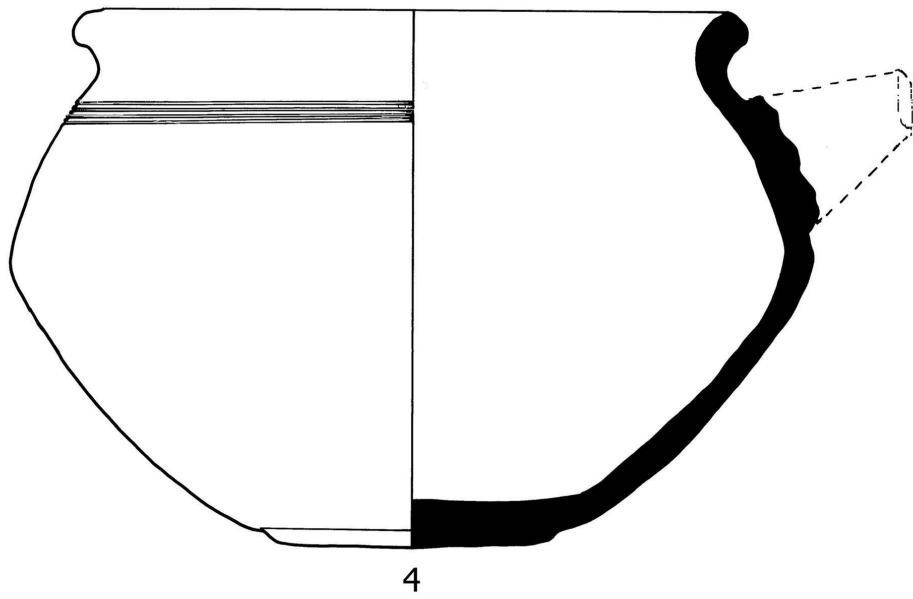


Ölçek 1:4

Çöm. 2g

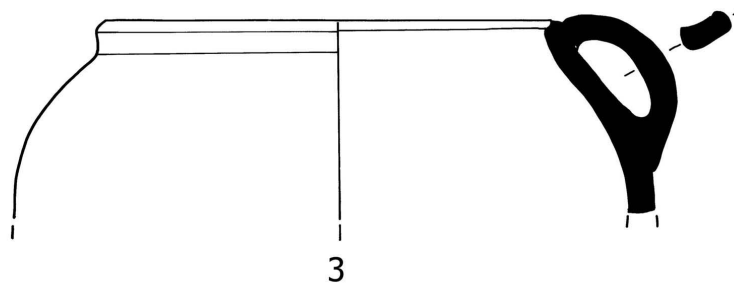
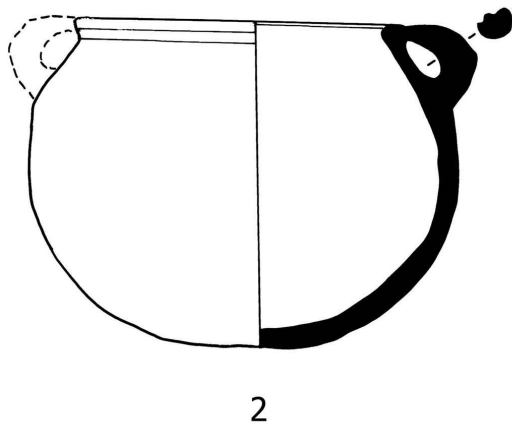
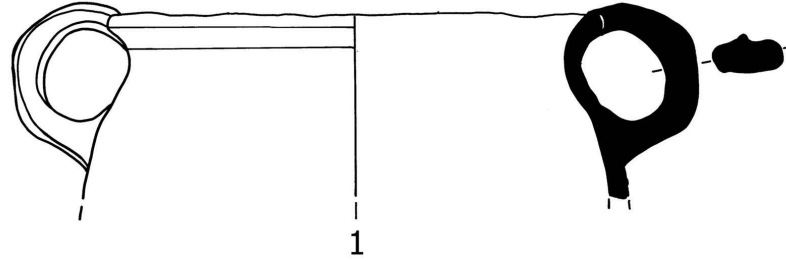


Çöm. 2h



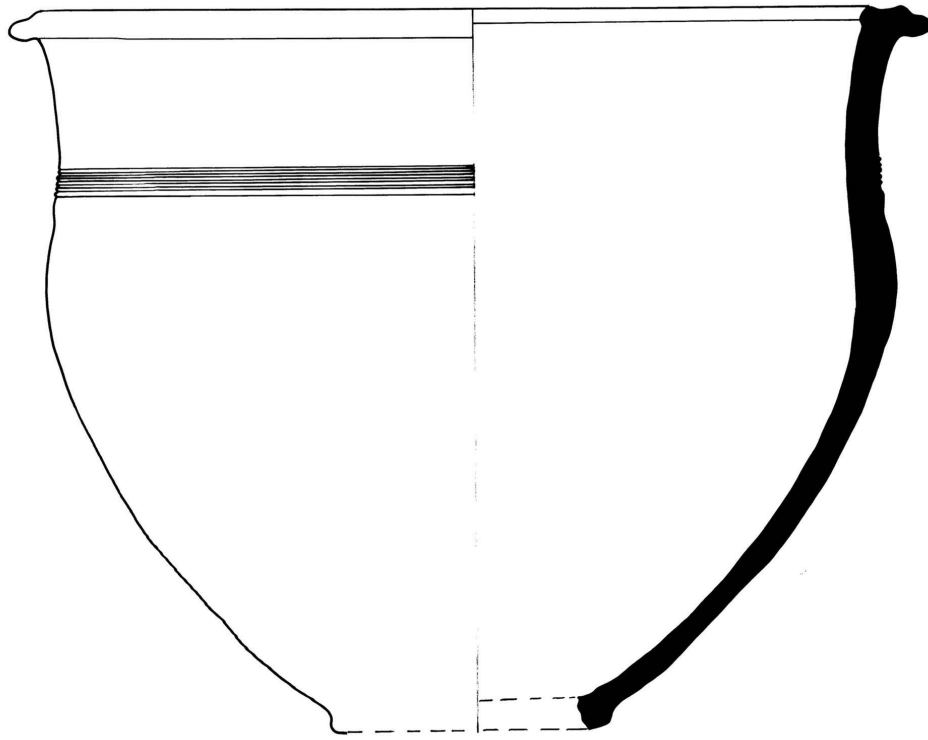
Ölçek 1:3

Çöm. 3

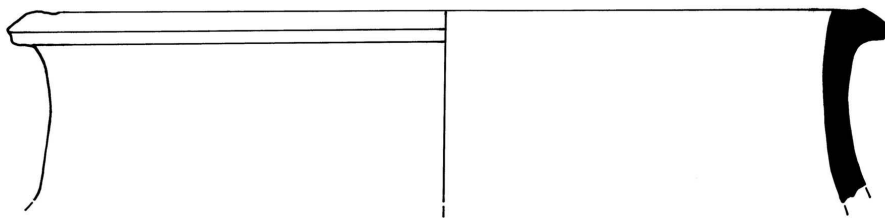


Ölçek 1:3

Çöm. 4a



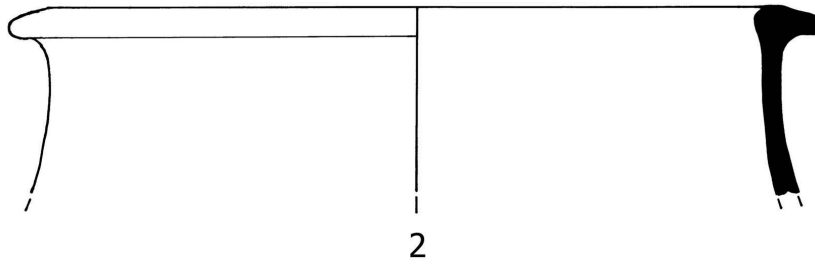
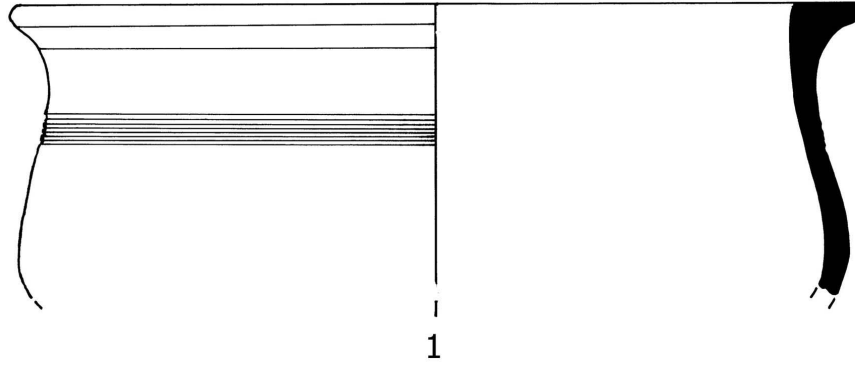
1



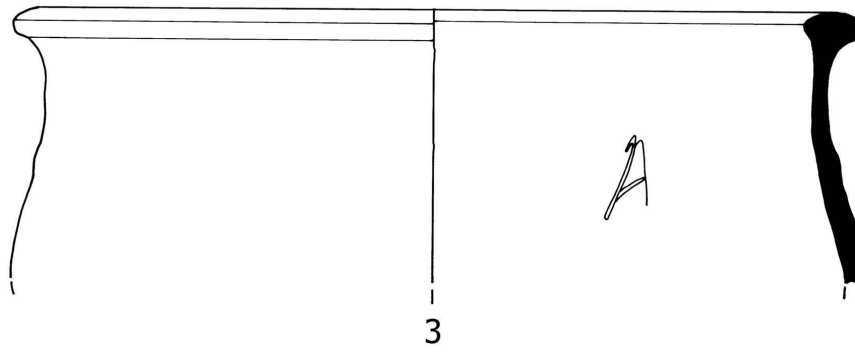
2

Ölçek 1:3

Çöm. 4a (devamı)

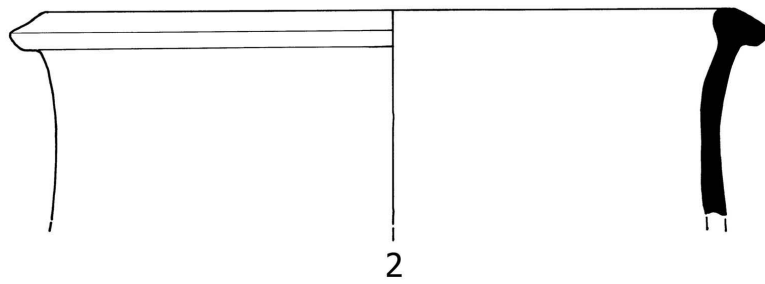
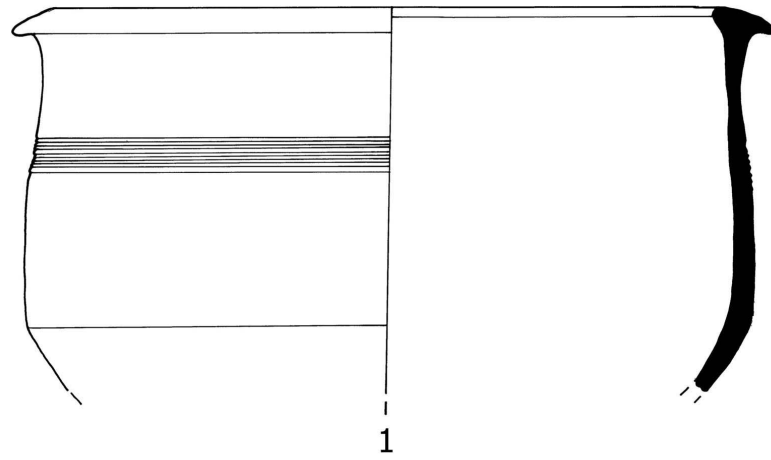


Çöm. 4b



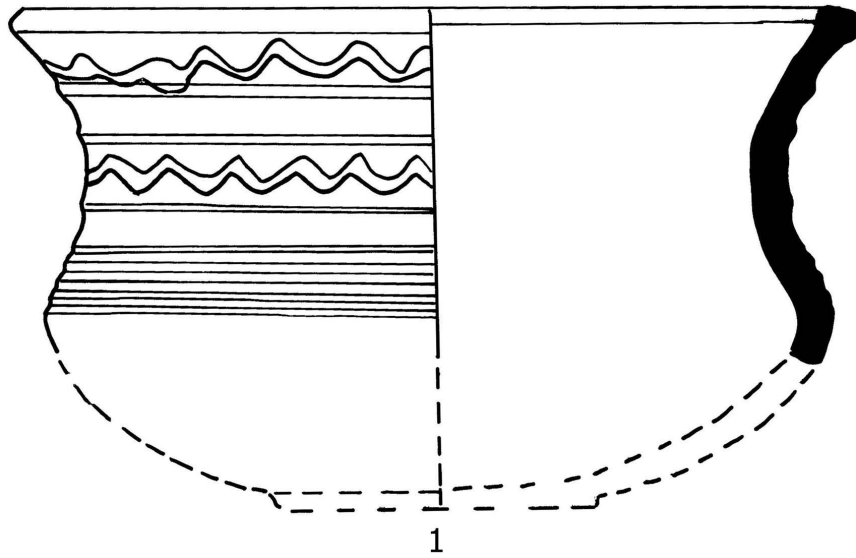
Ölçek 1:3

Çöm. 4b (devamı)

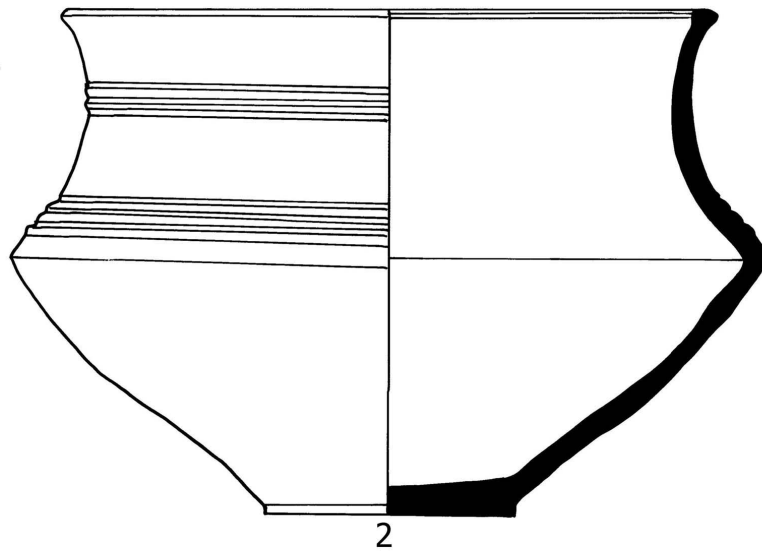


Ölçek 1:3

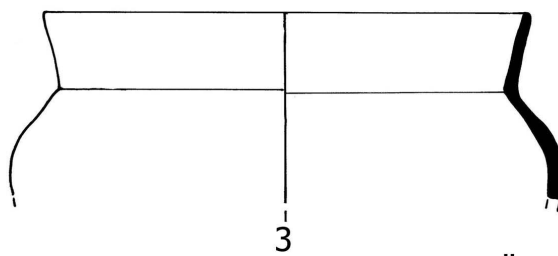
Çöm. 4c



Çöm. 4d



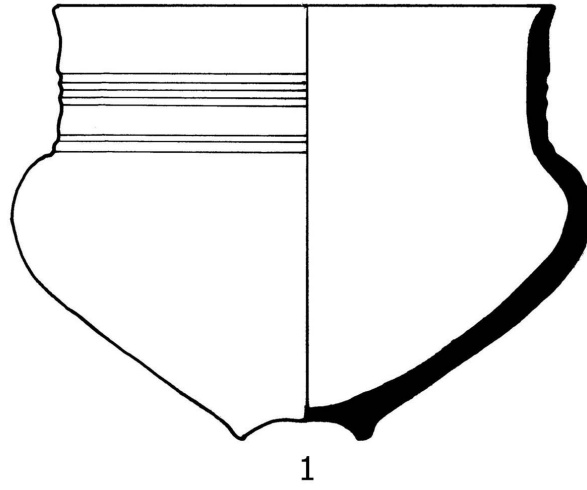
Çöm. 4e



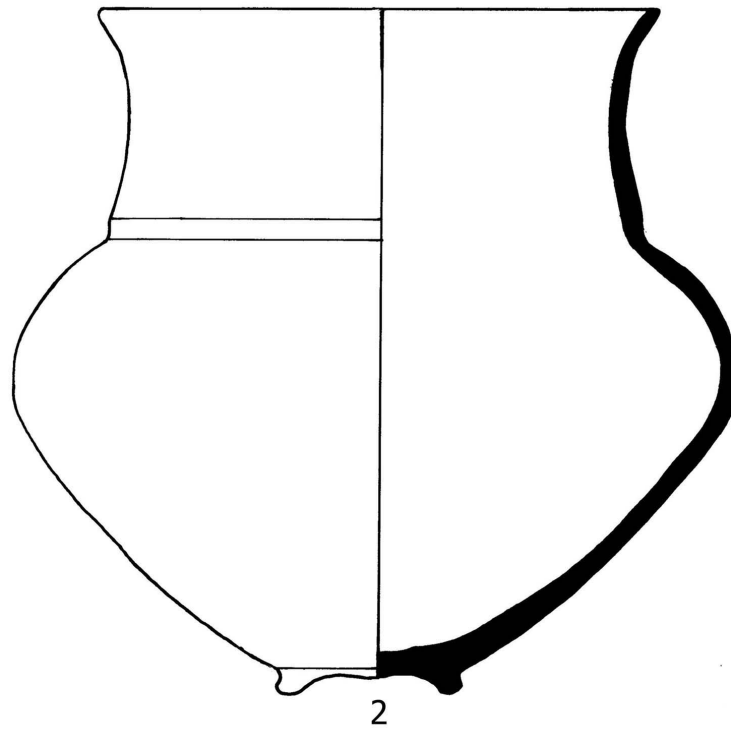
Ölçek 1:3

VAZOLAR

Vaz.1a

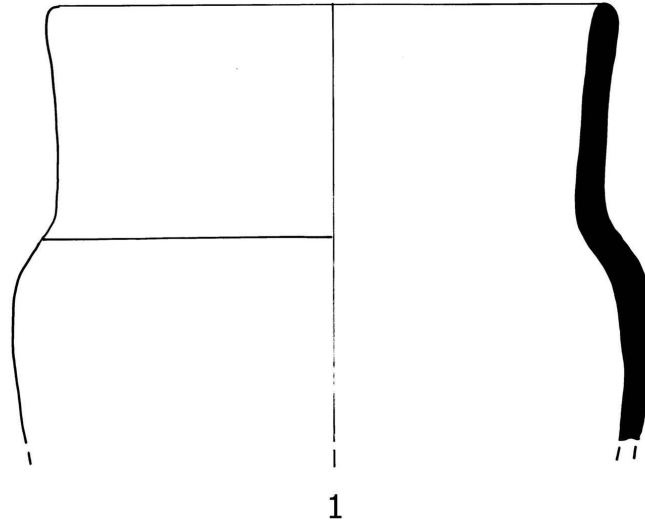


Vaz. 1b

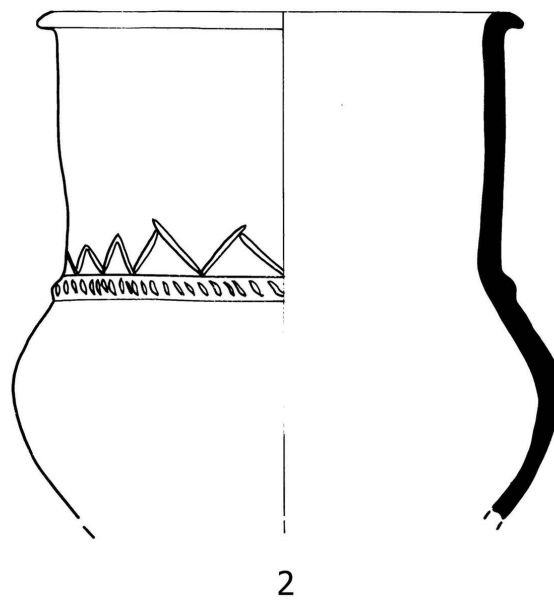


Ölçek 1:2

Vaz. 2a

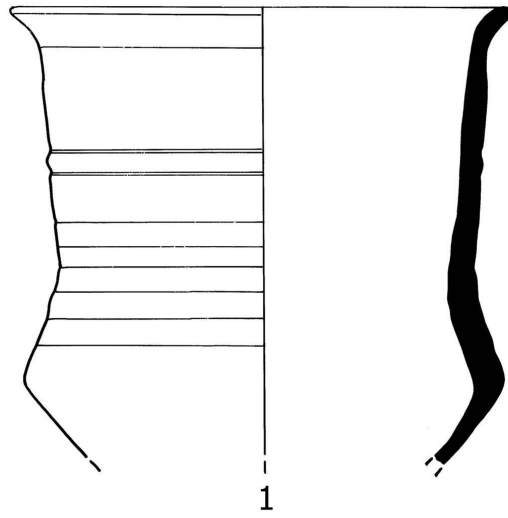


Vaz. 2b

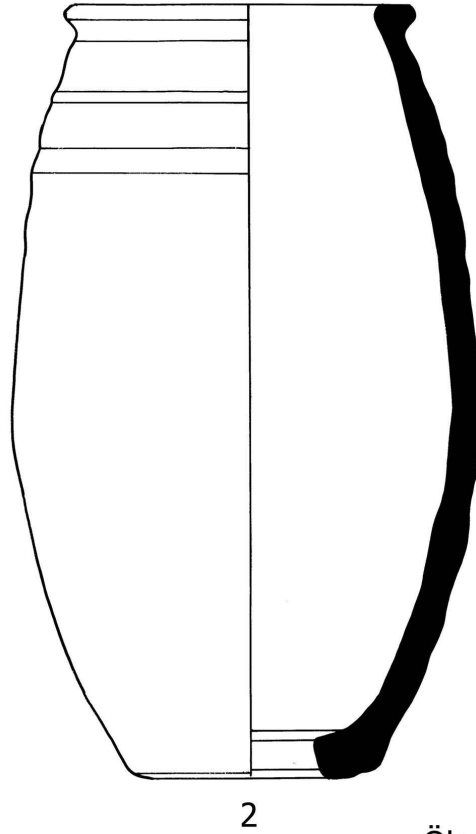


Ölçek 1:3

Vaz. 2c



Vaz. 2d



Ölçek 1:3

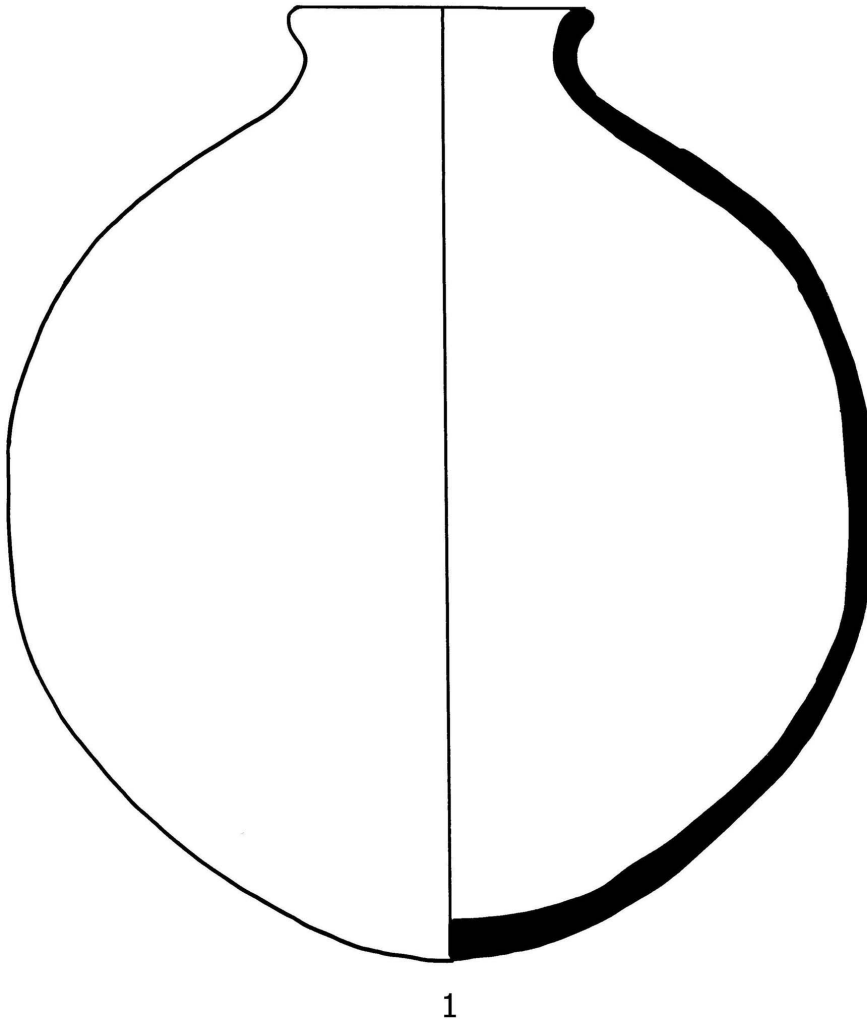
Vaz. 2e



1

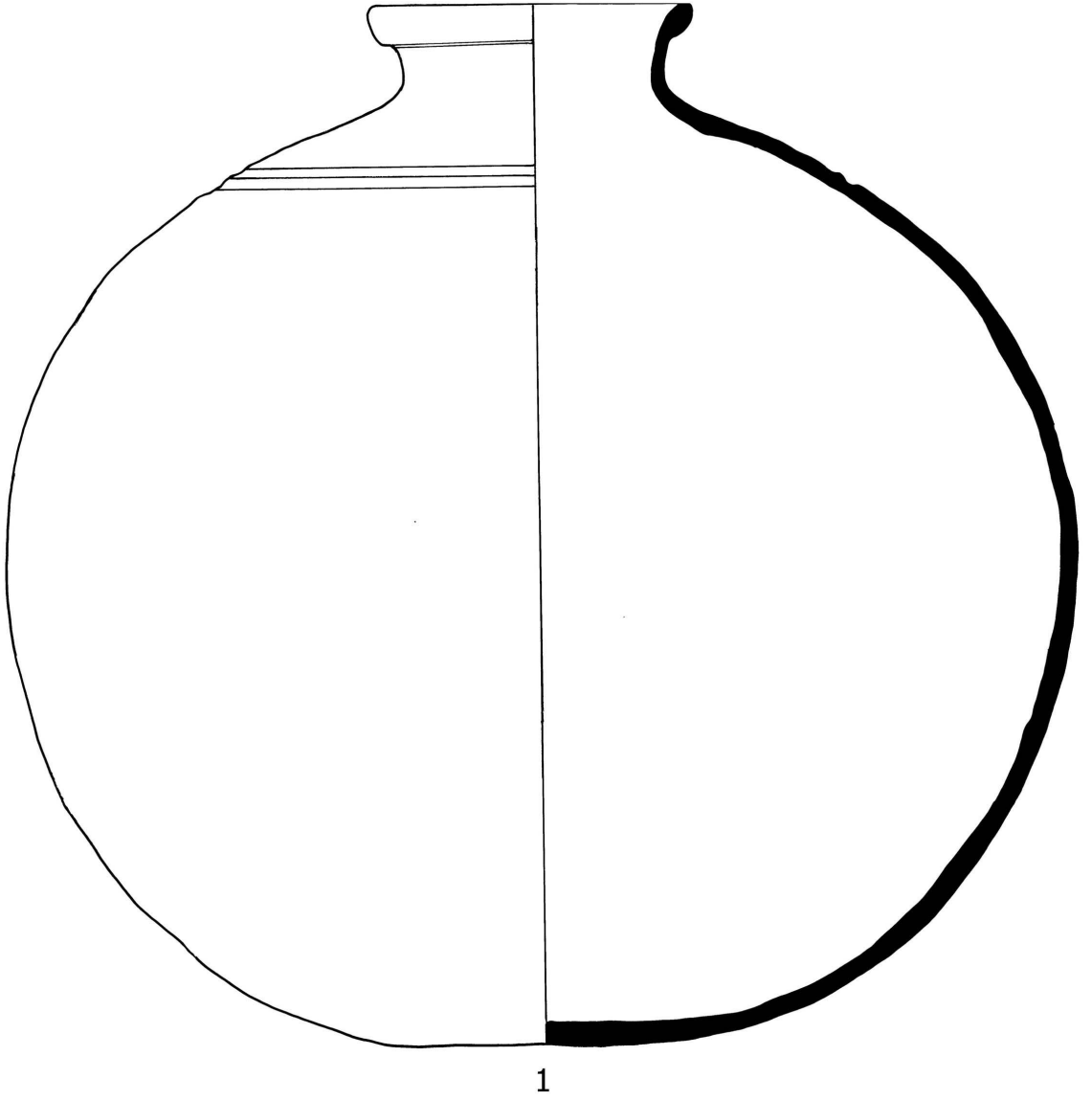
Ölçek 1:2

Vaz. 3a



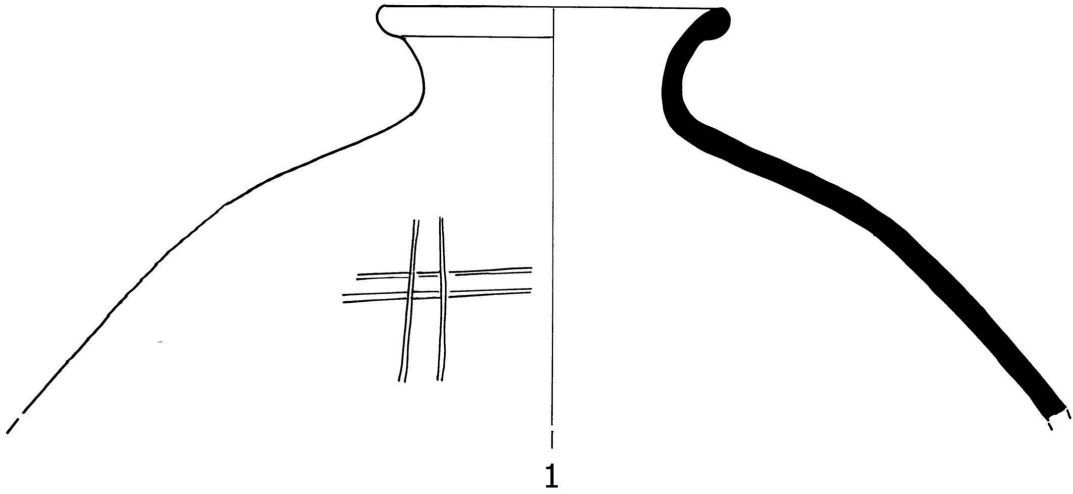
Ölçek 1:3

Vaz. 3b

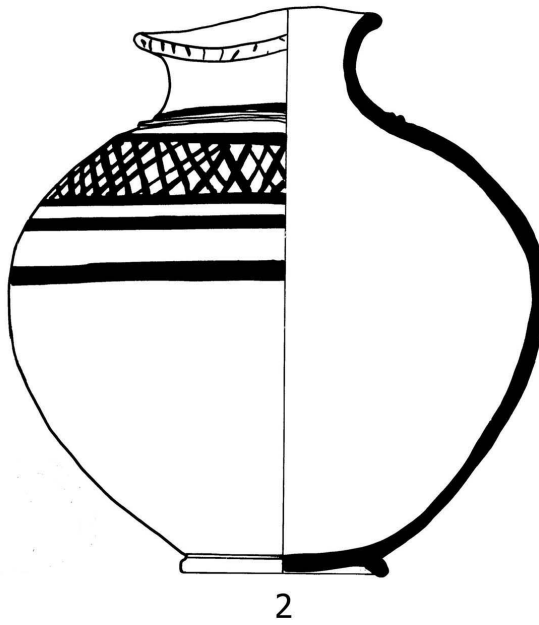


Ölçek 1:3

Vaz. 3b (devamı)

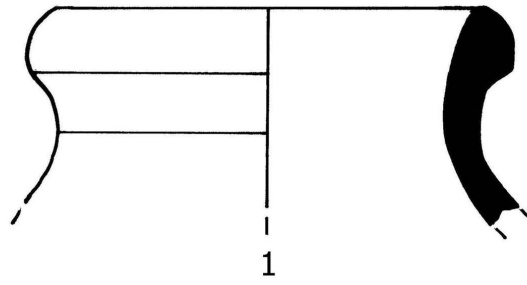


Vaz. 3c / byl.

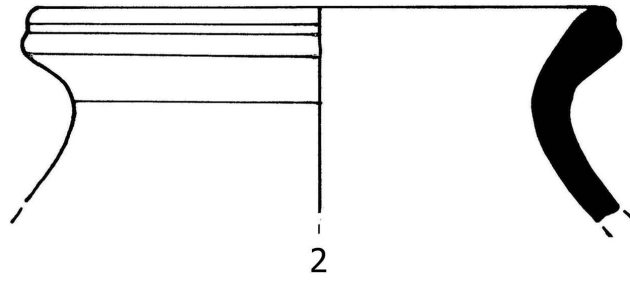


Ölçek 1:3

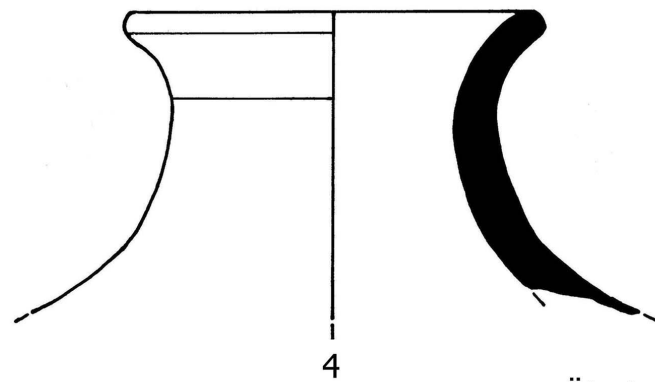
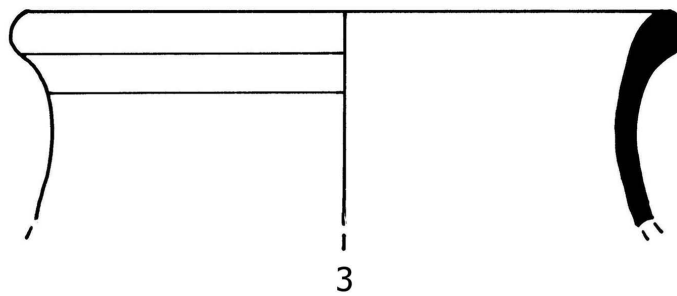
Vaz. 3d



Vaz. 3e

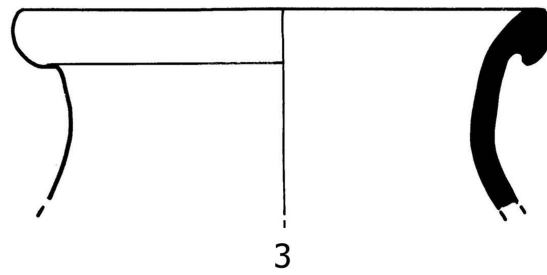
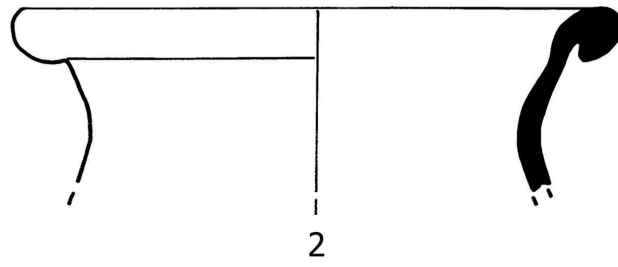
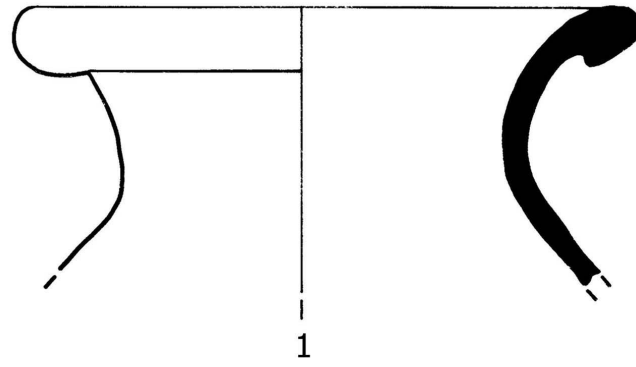


Vaz. 4a



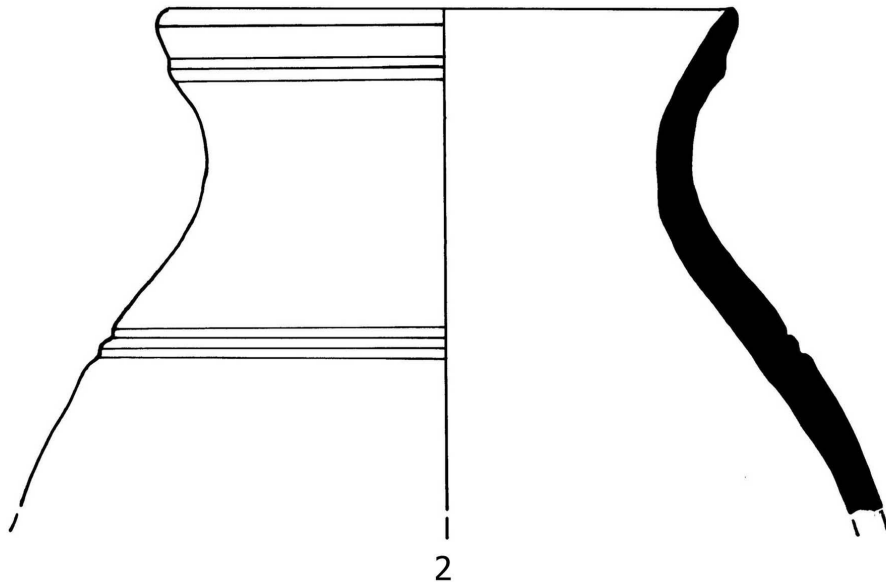
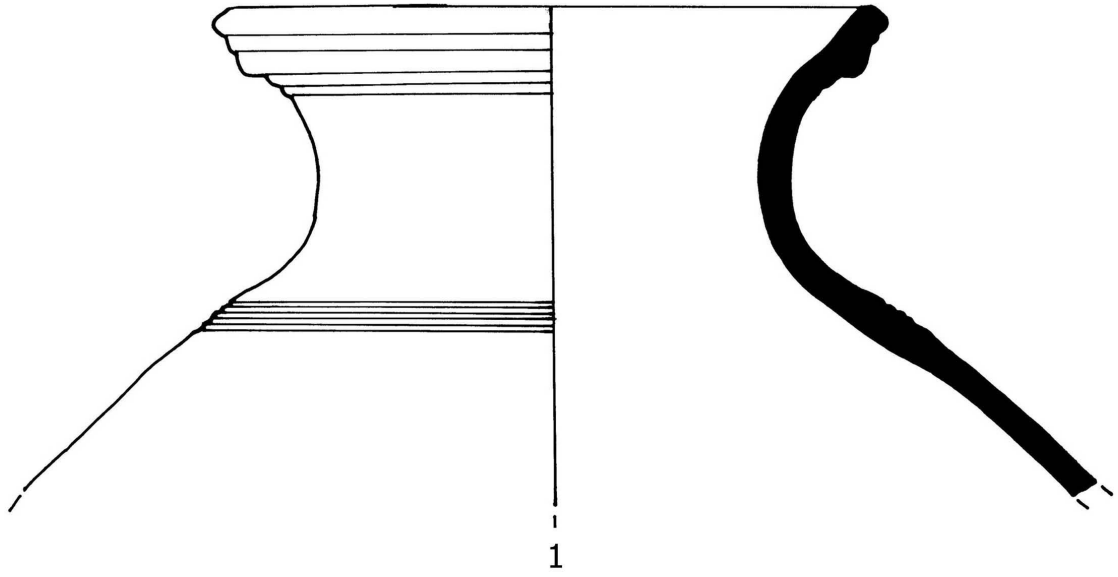
Ölçek 1:2

Vaz. 4b



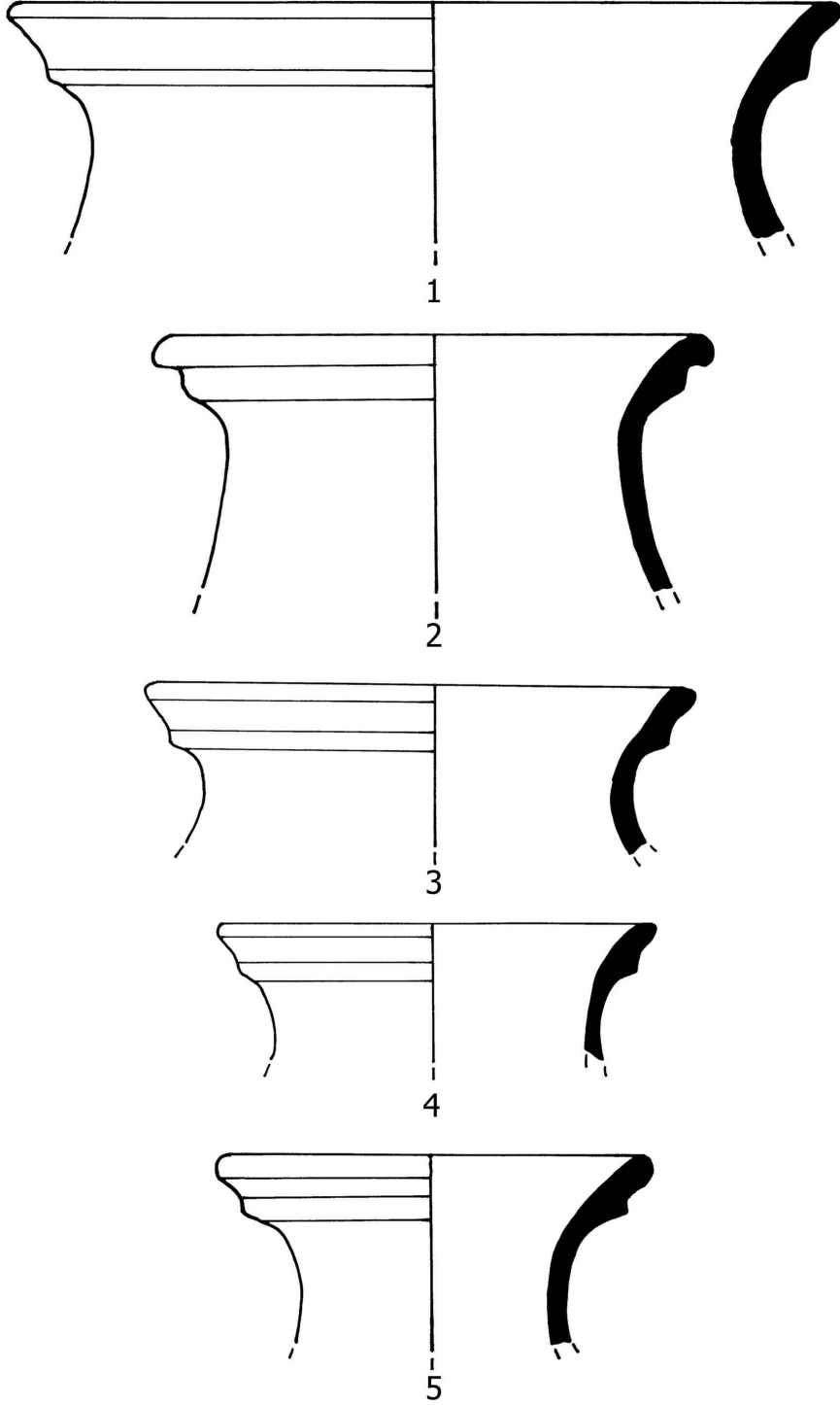
Ölçek 1:2

Vaz. 4c



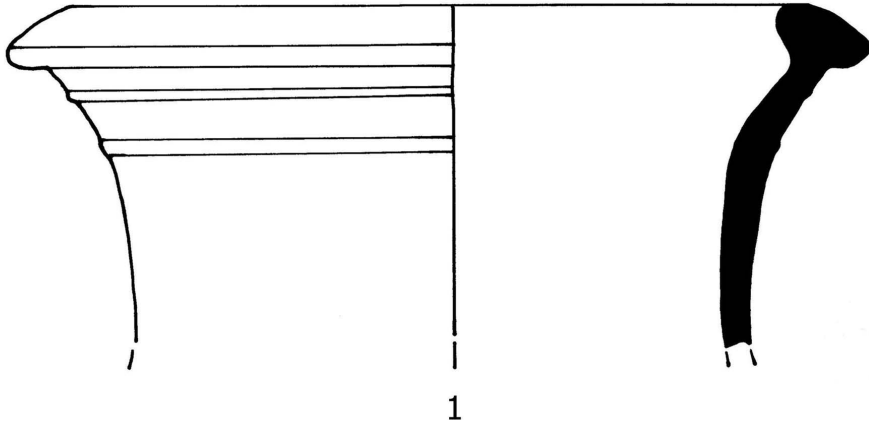
Ölçek 1:2

Vaz. 4c (devamı)



Ölçek 1:2

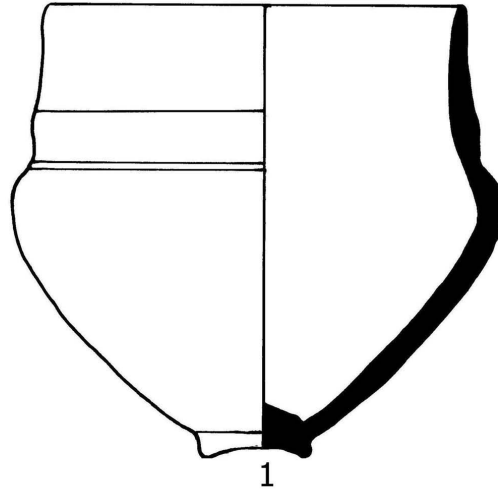
Vaz. 4d



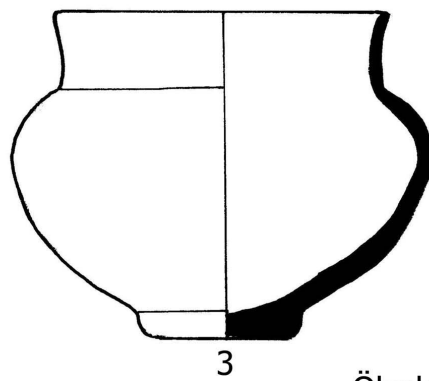
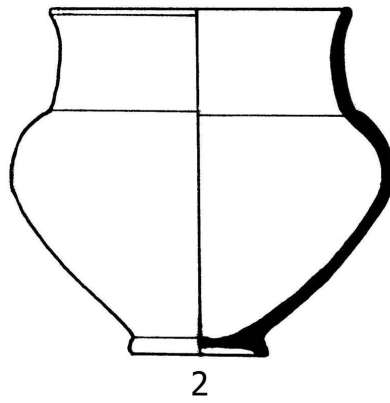
Ölçek 1:2

VAZOCUKLAR

Vzc. 1a

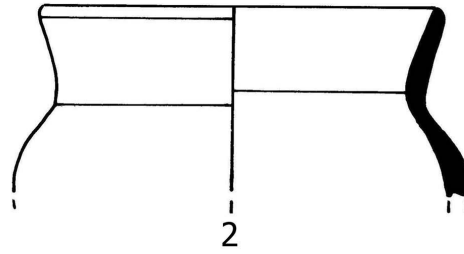
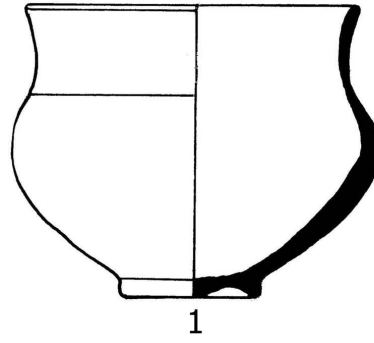


Vzc. 1b

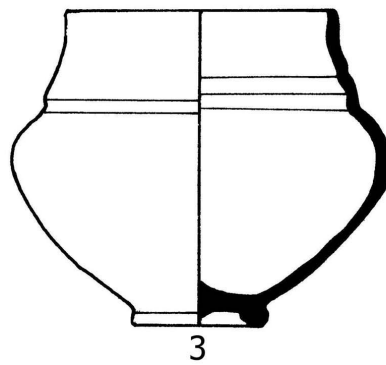


Ölçek 1:2

Vzc. 1b (devamı)

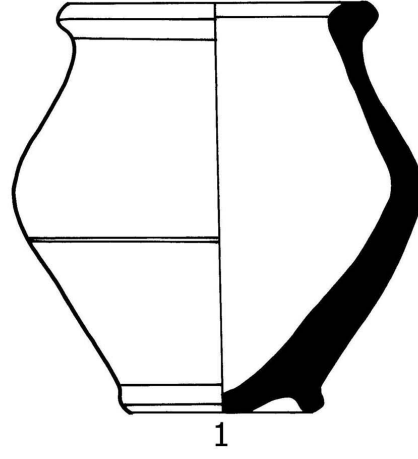


Vzc. 1c

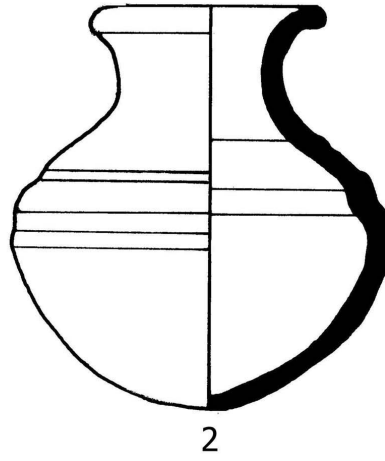


Ölçek 1:2

Vzc. 1d

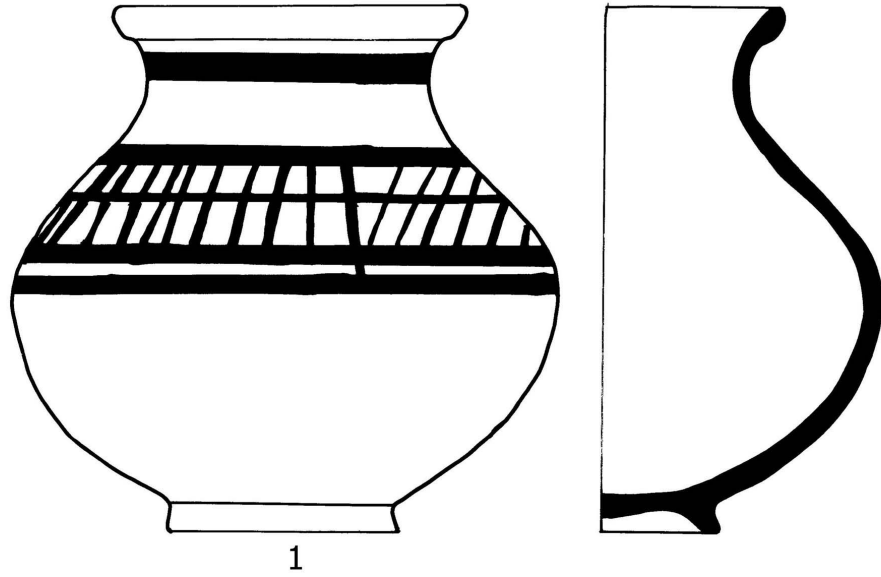


Vzc. 2a



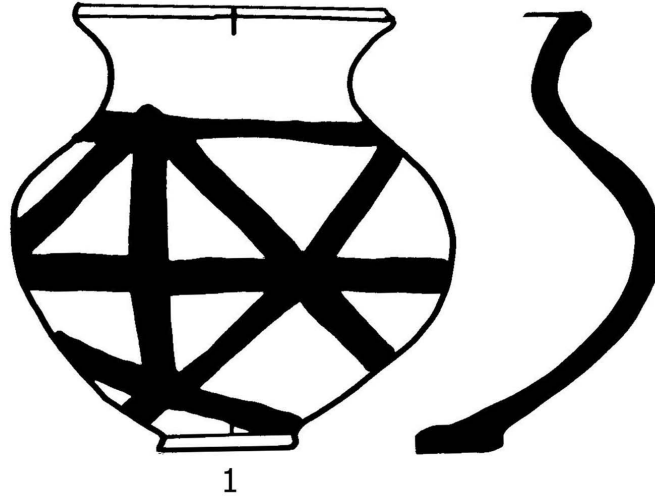
Ölçek 1:2

Vzc. 2b /byl.

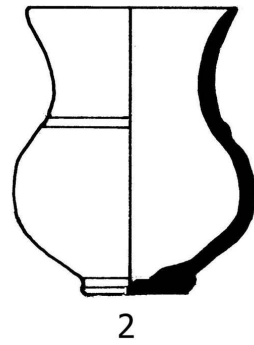


Ölçek 1:2

Vzc. 2b / byl. (devamı)



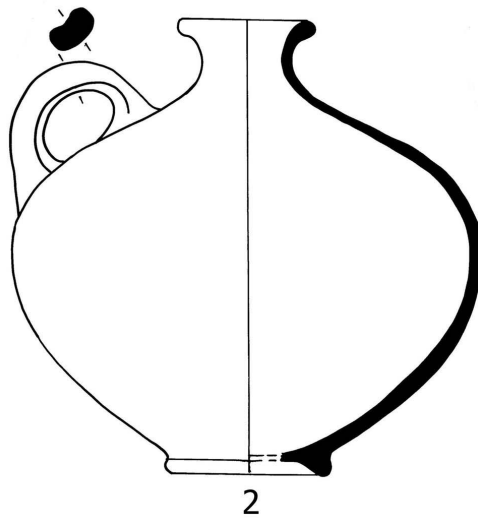
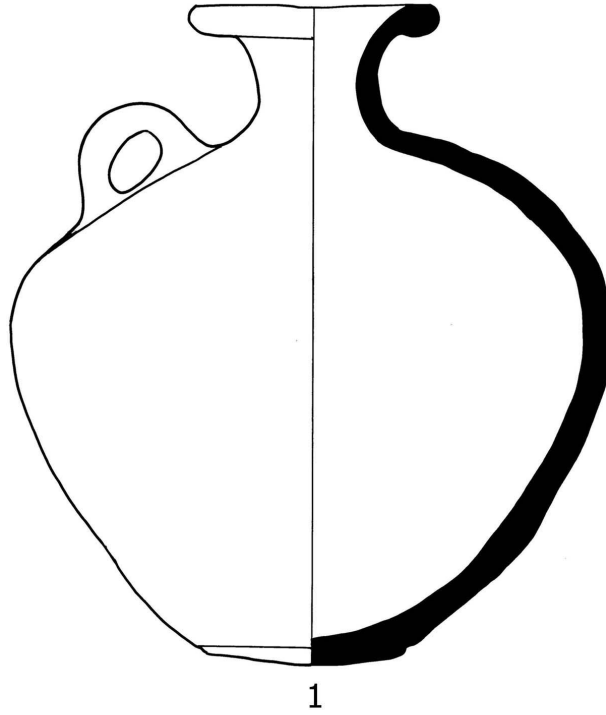
Vzc. 2c



Ölçek 1:2

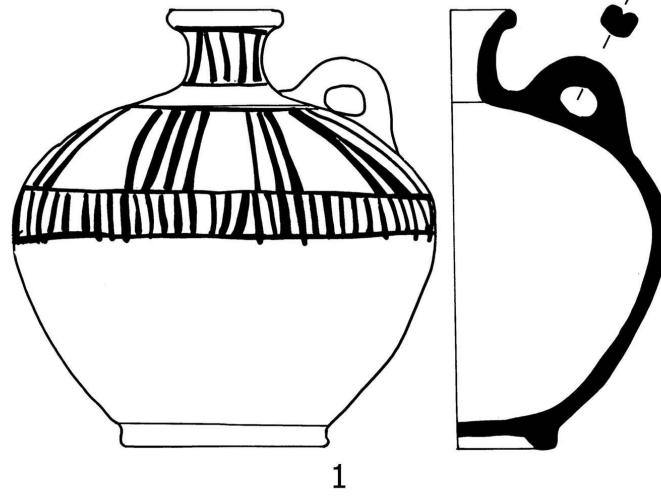
TESTİLER

Tes. 1a

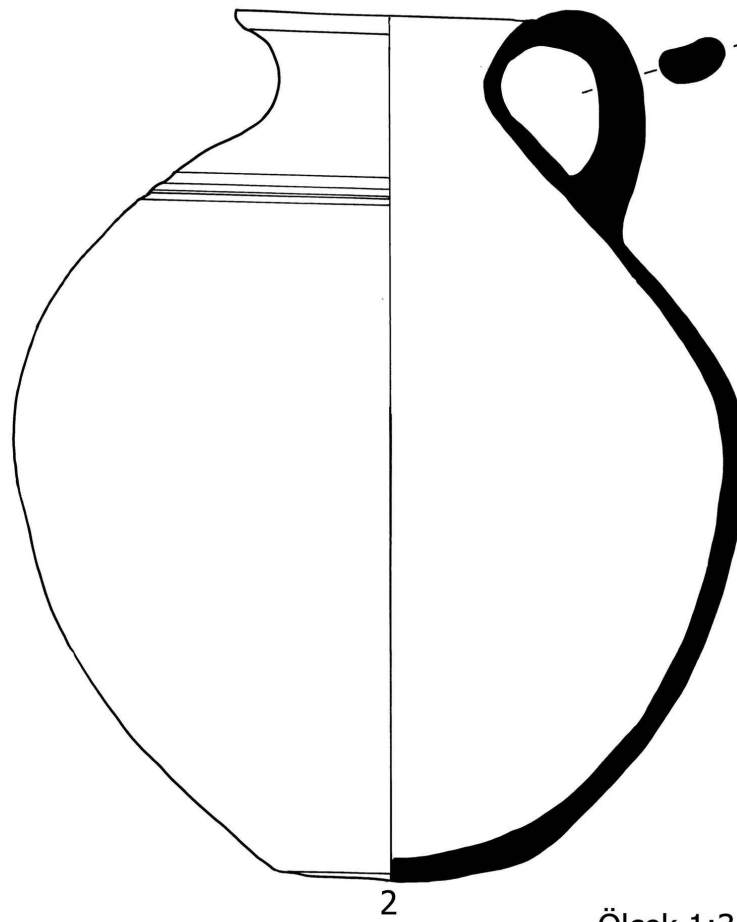


Ölçek 1:3

Tes. 1a / byl.

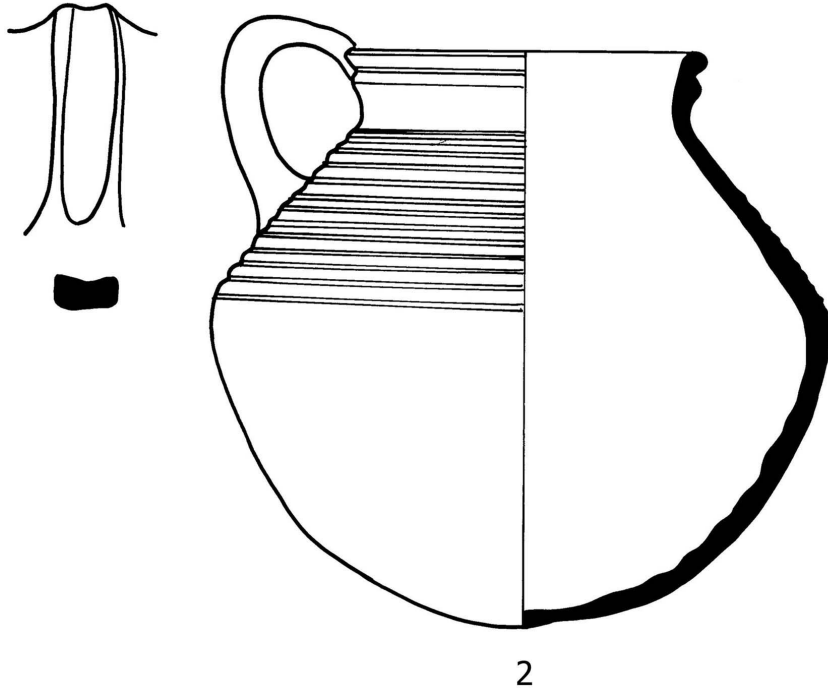
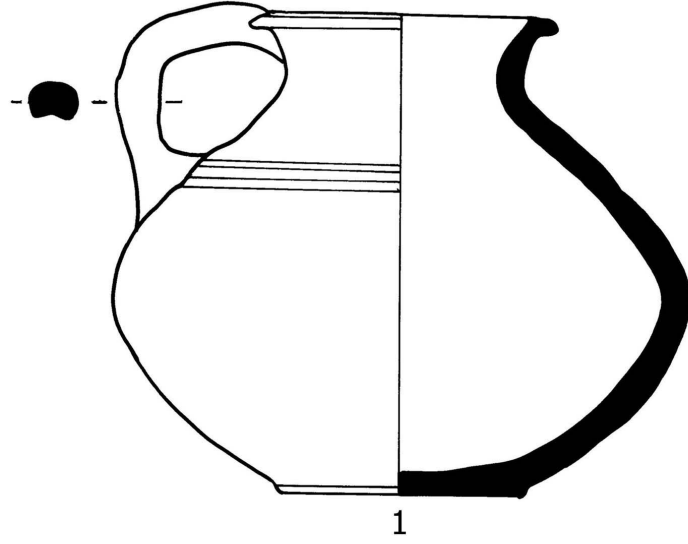


Tes. 1b



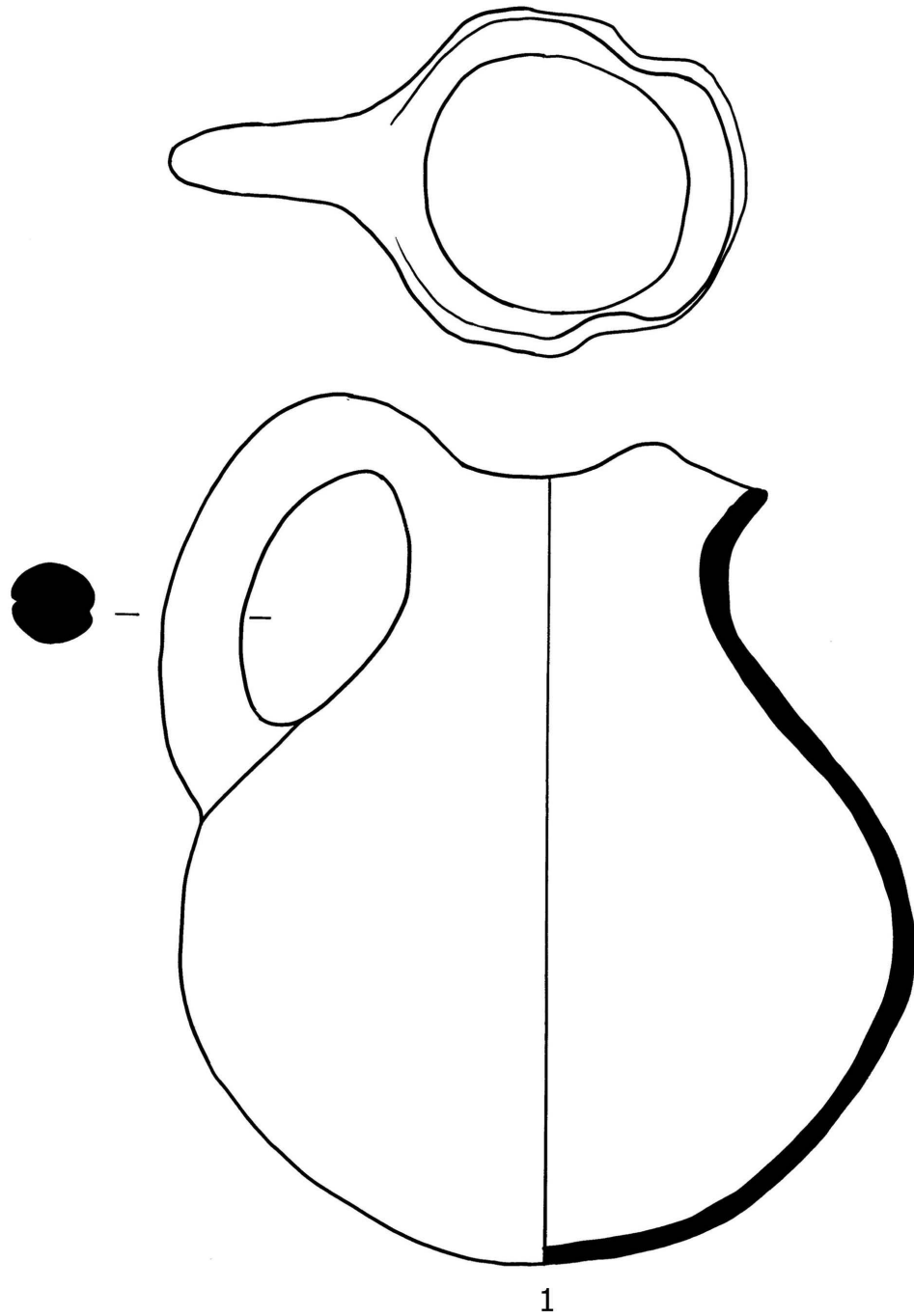
Ölçek 1:3

Tes. 1c



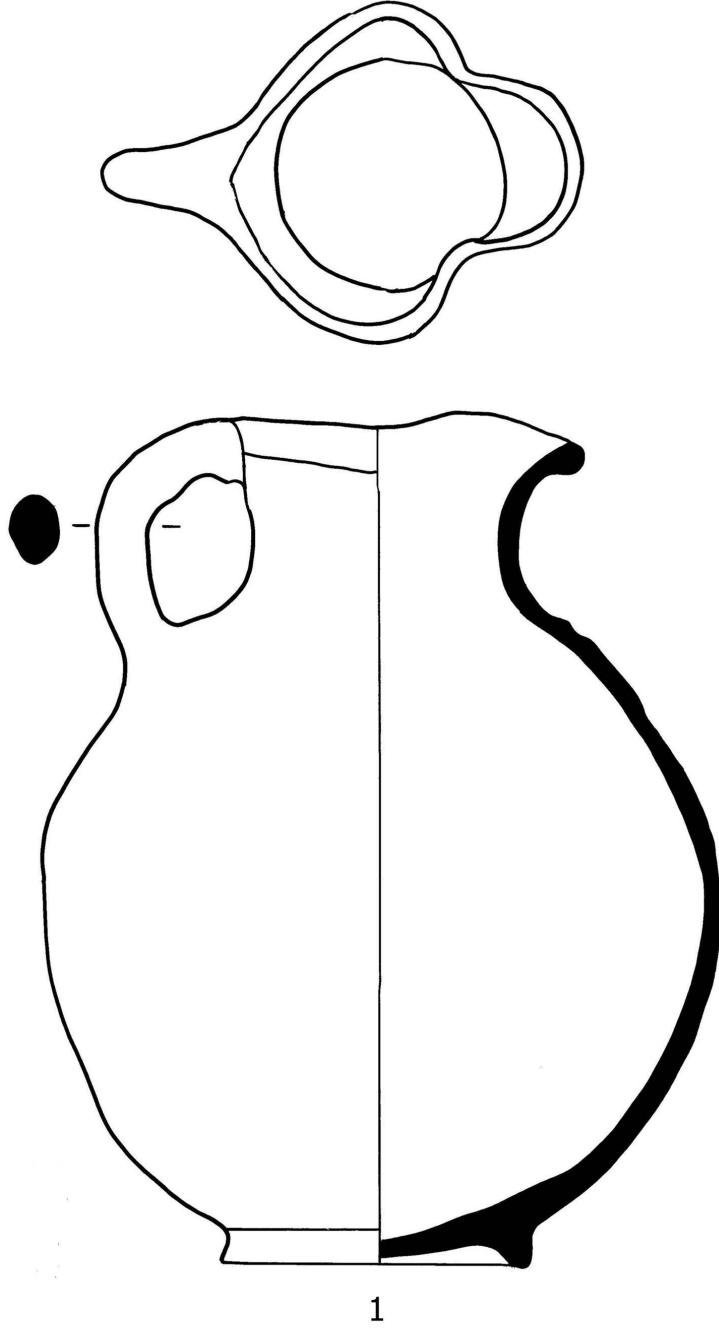
Ölçek 1:2

Tes. 2a



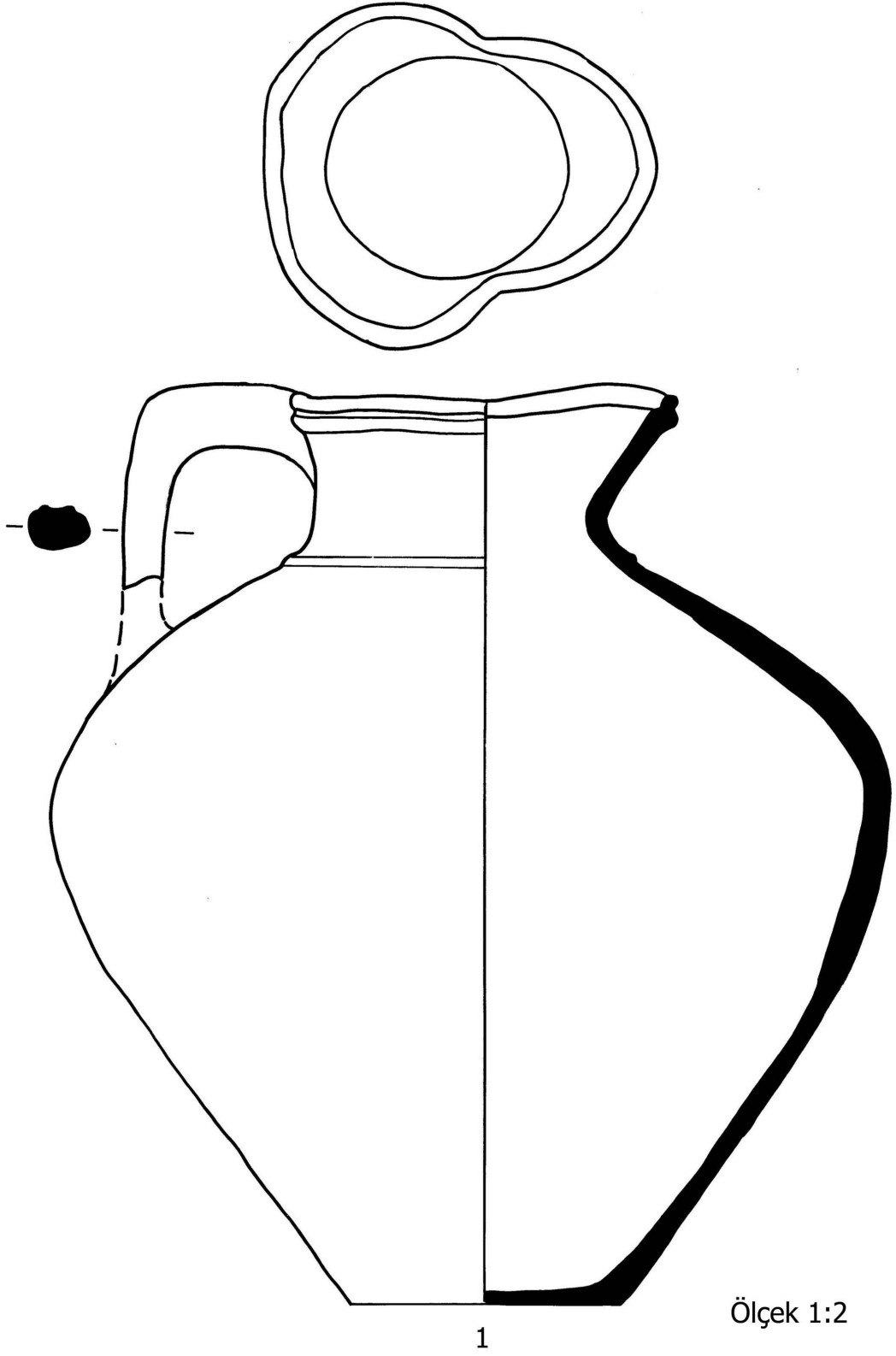
Ölçek 1:2

Tes. 2b

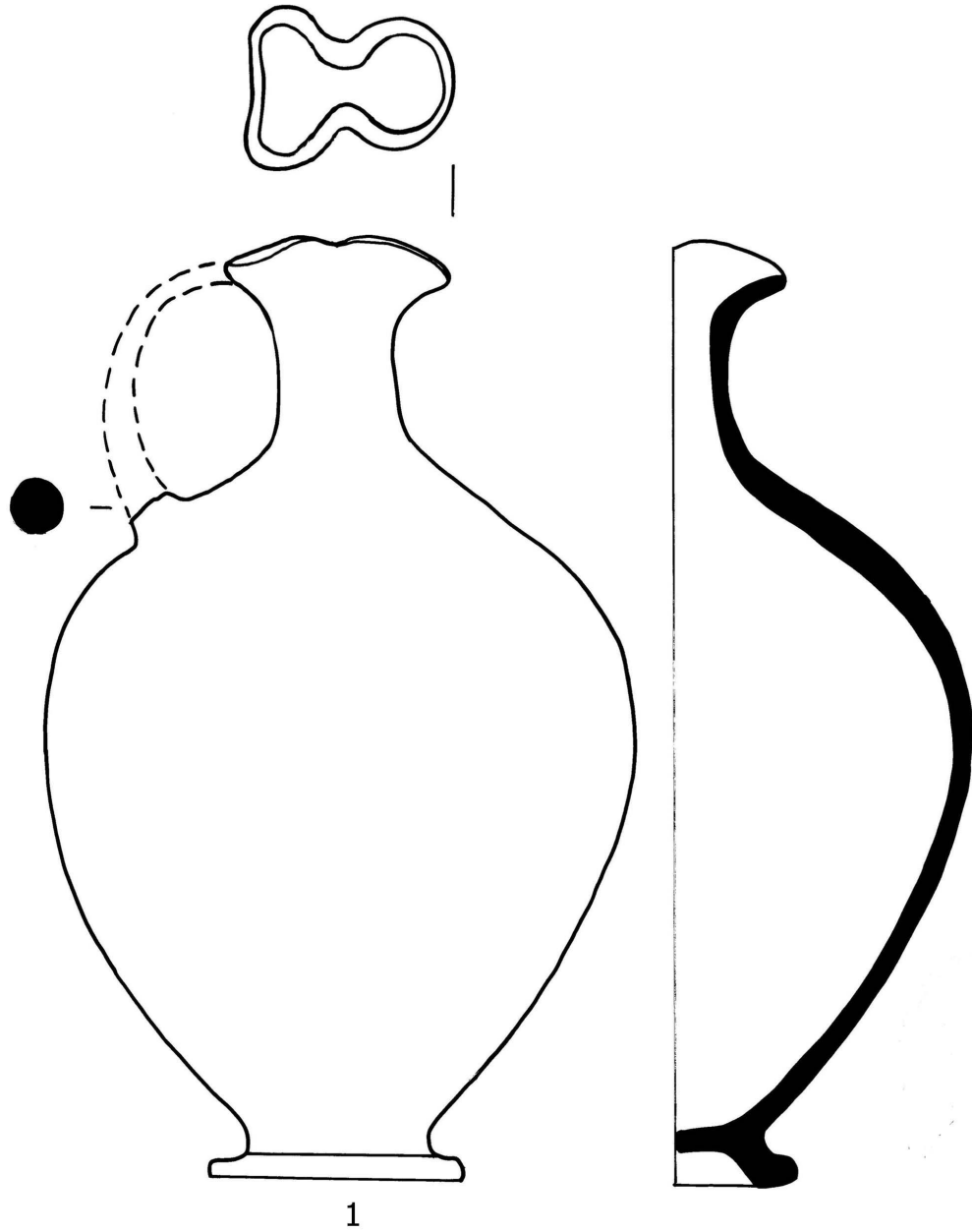


Ölçek 1:2

Tes. 2c

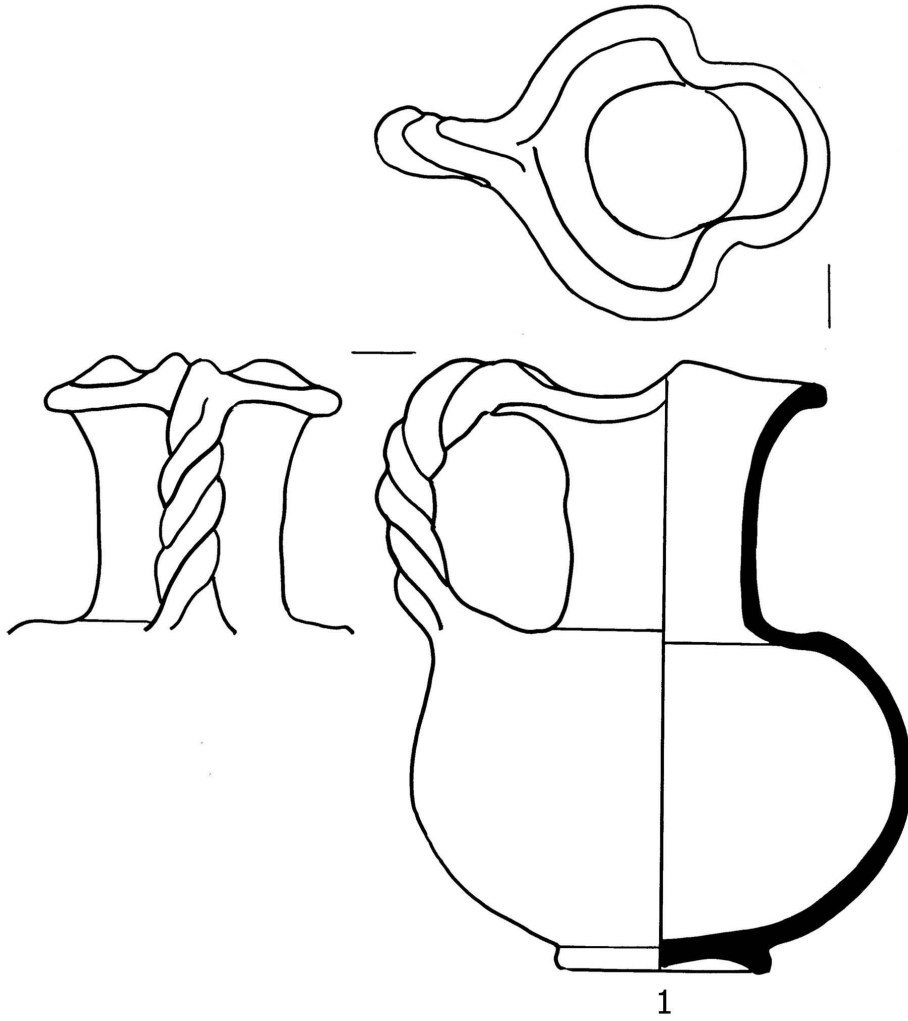


Tes. 2d



Ölçek 1:2

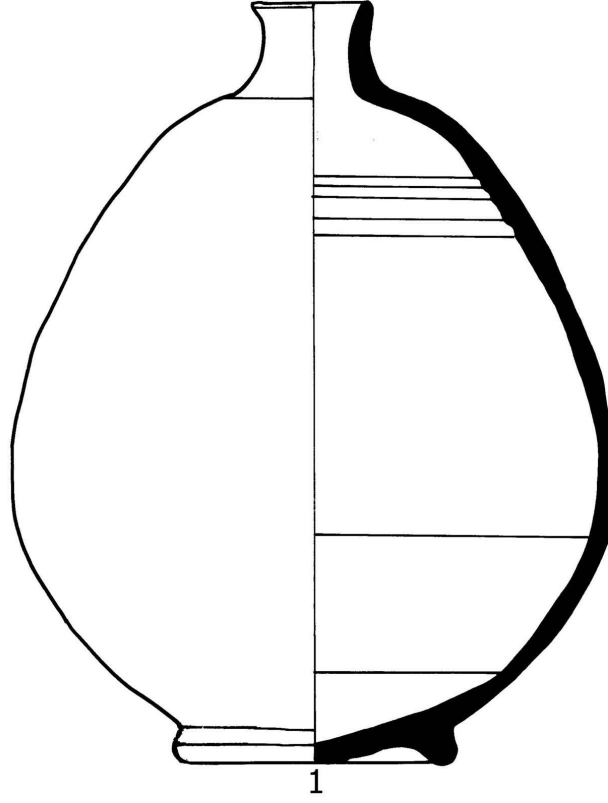
Tes. 2e



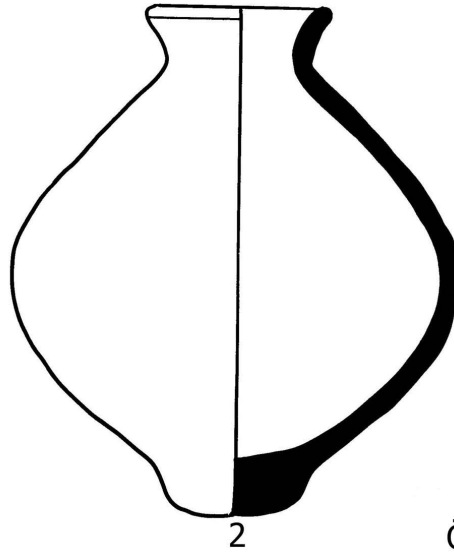
Ölçek 1:2

ŞİŞELER

Şiş. 1a

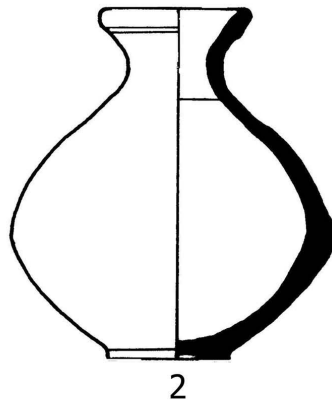
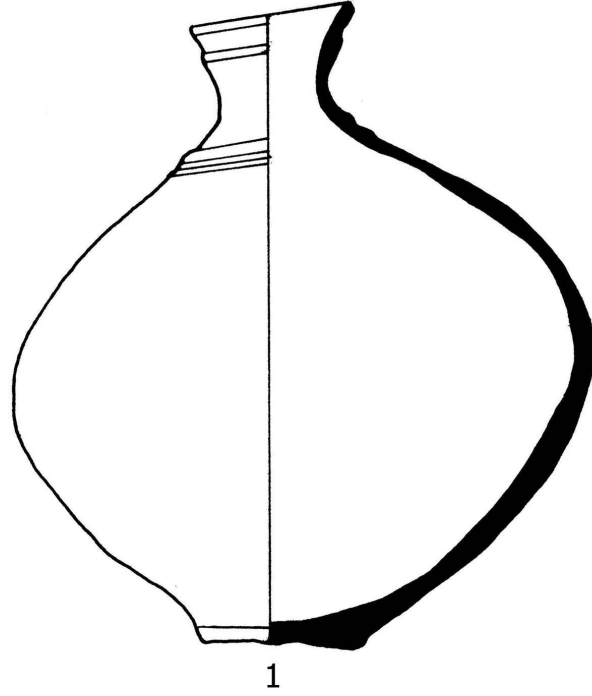


Şiş. 1b



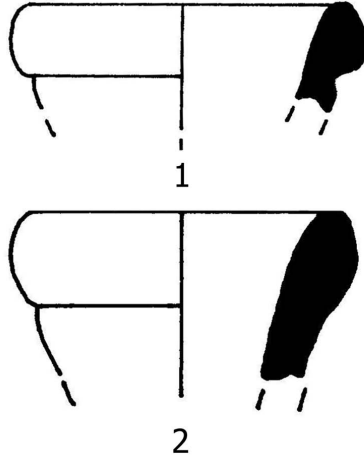
Ölçek 1:2

Şiş. 1c

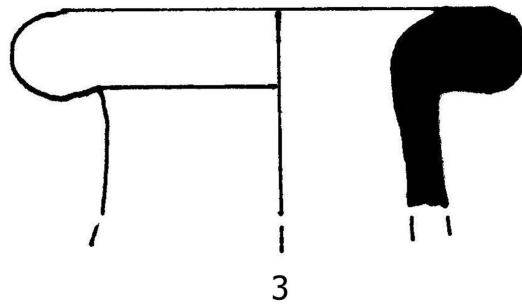


Ölçek 1:2

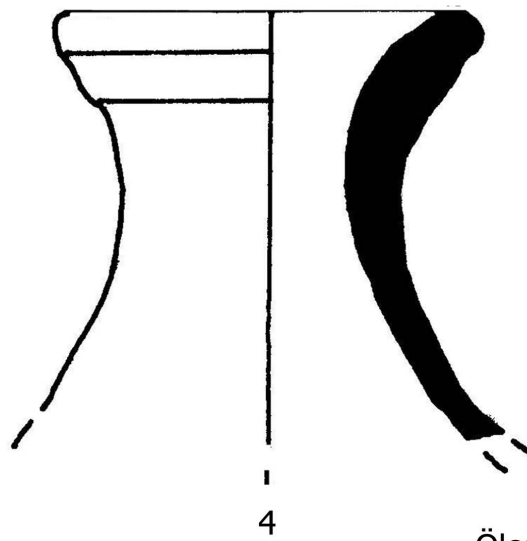
Şiş. 1d



Şiş. 2a

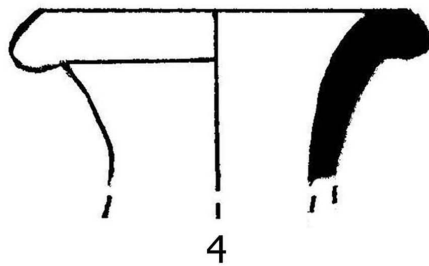
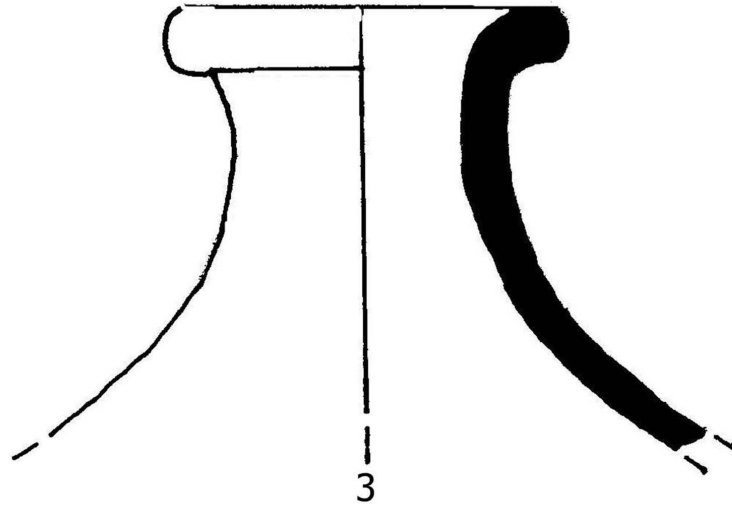
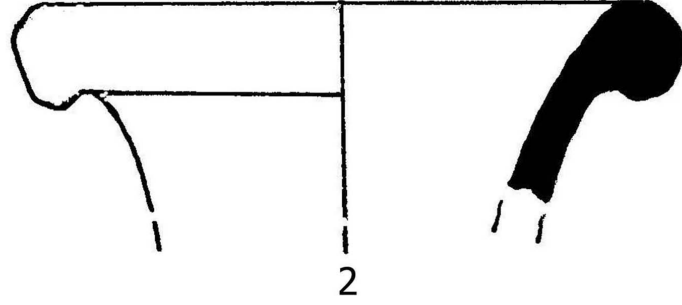
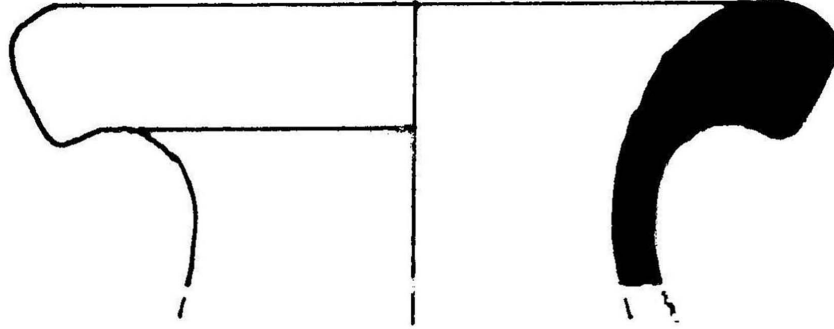


Şiş. 2b



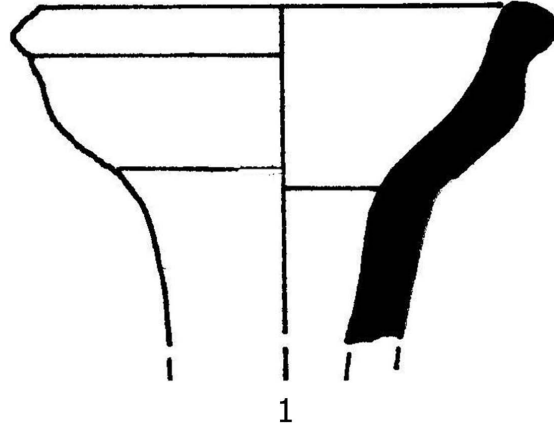
Ölçek 1:1

Şiş. 2c

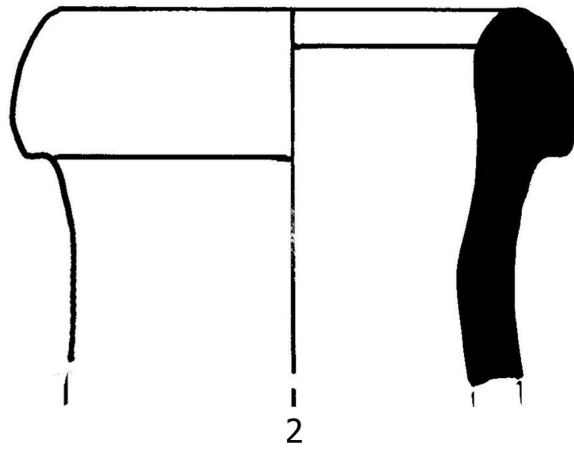


Ölçek 1:1

Şiş. 2d



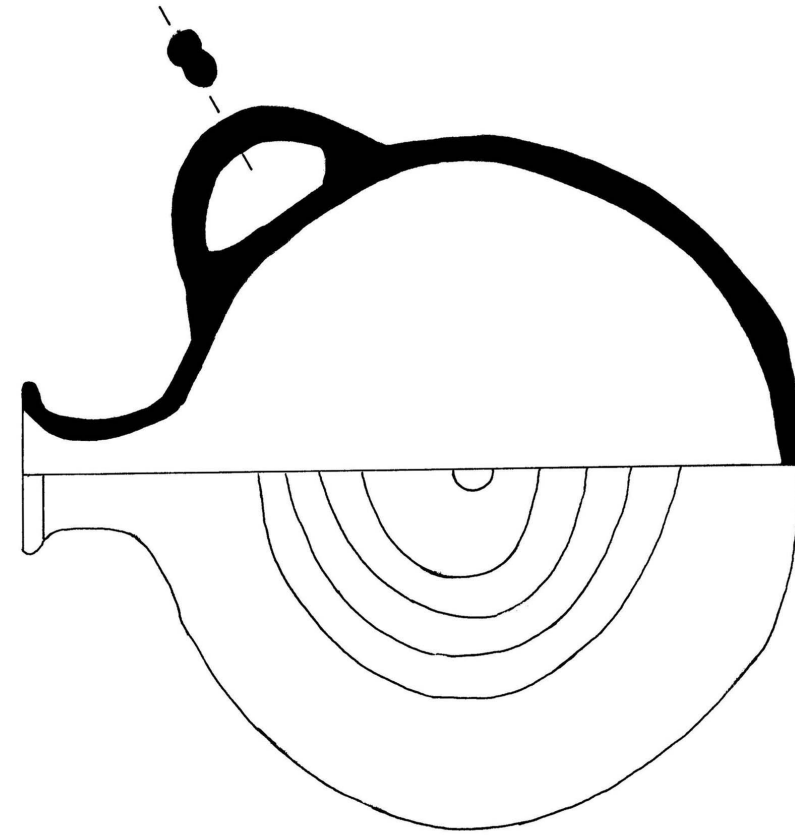
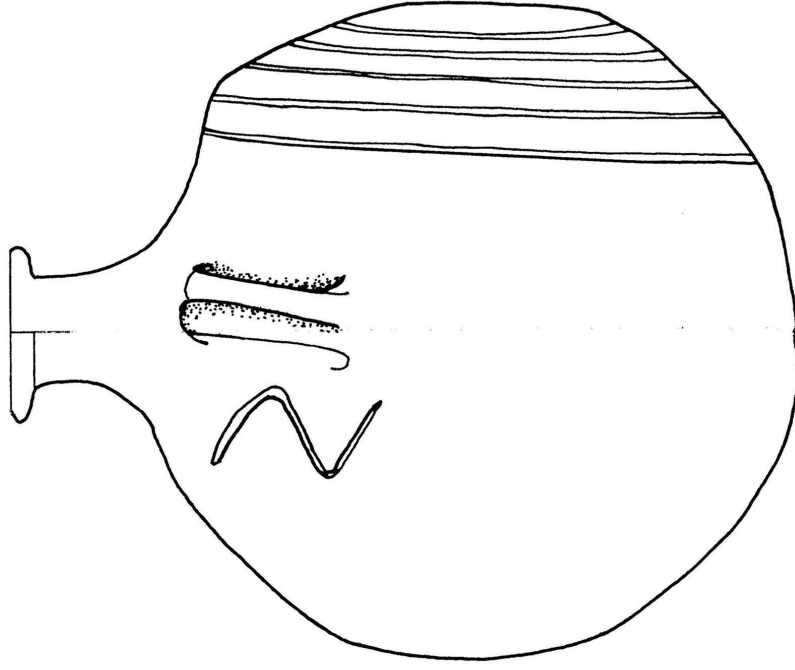
Şiş. 2e



Ölçek 1:1

MATARALAR

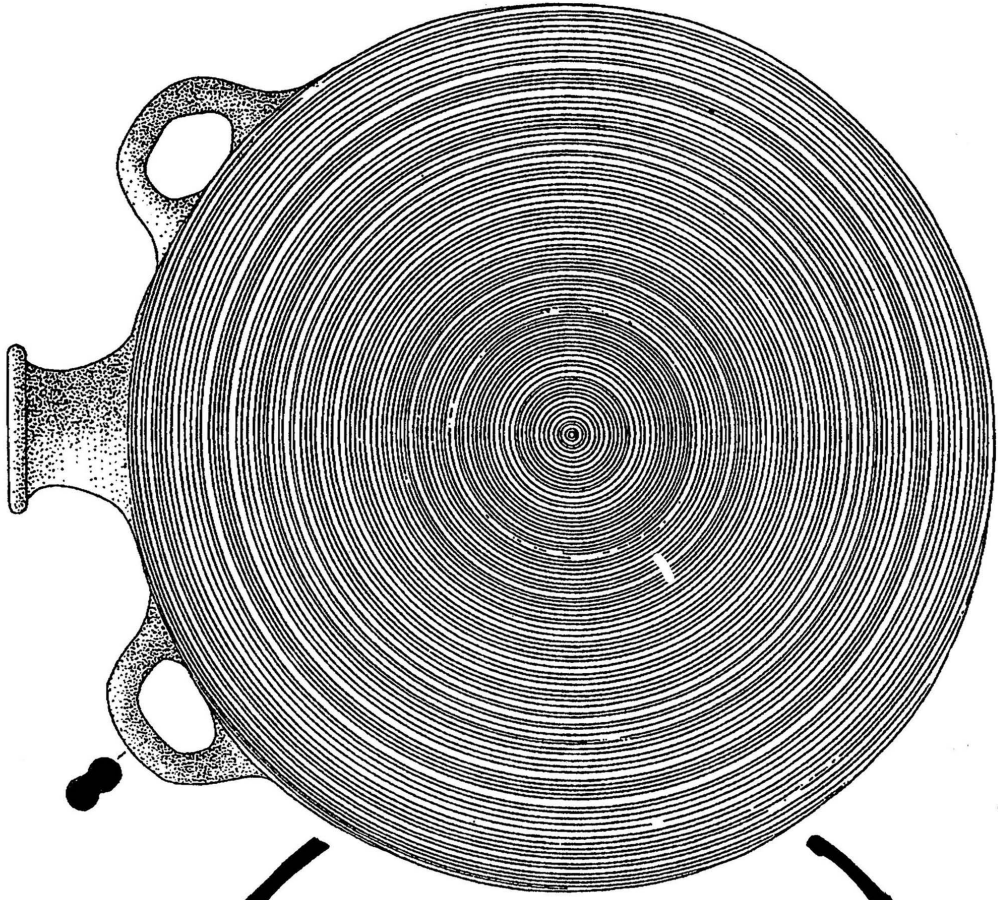
Mat. 1a



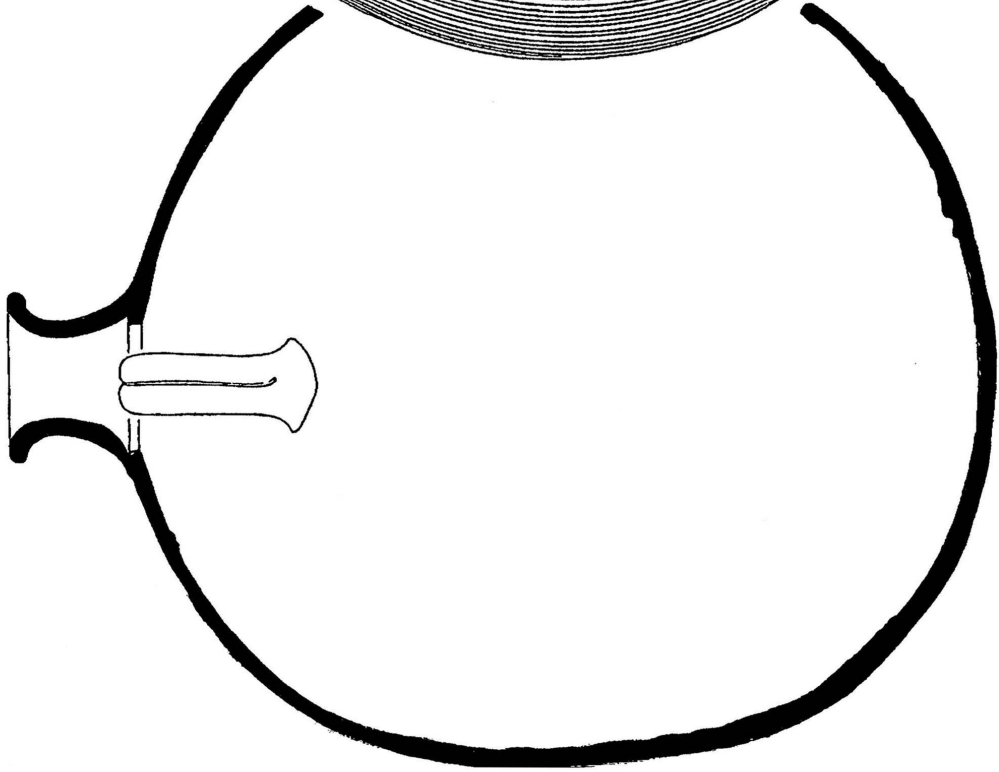
1

Ölçek 1:2

Mat. 1b



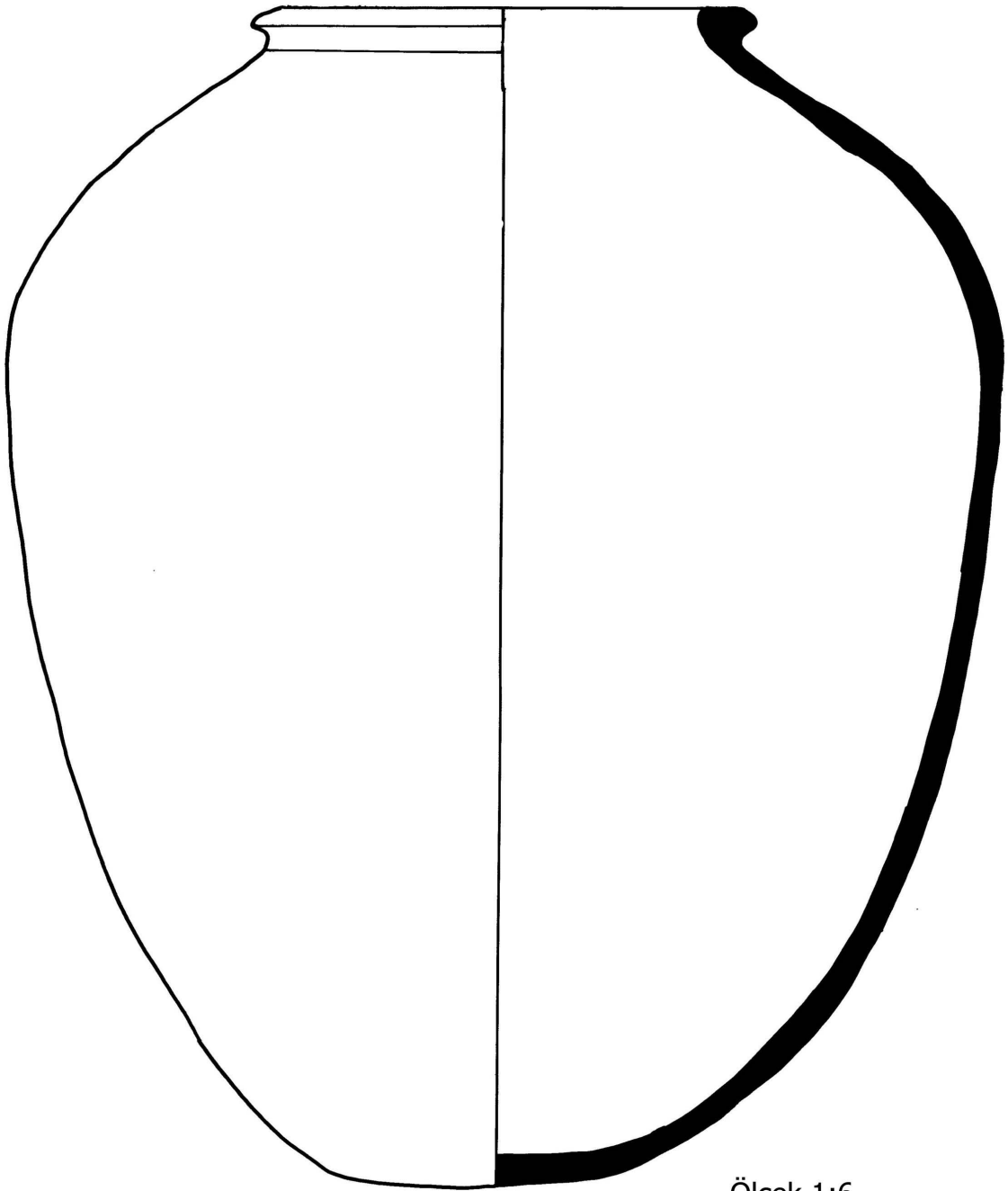
1



Ölçek 1:2

KÜPLER

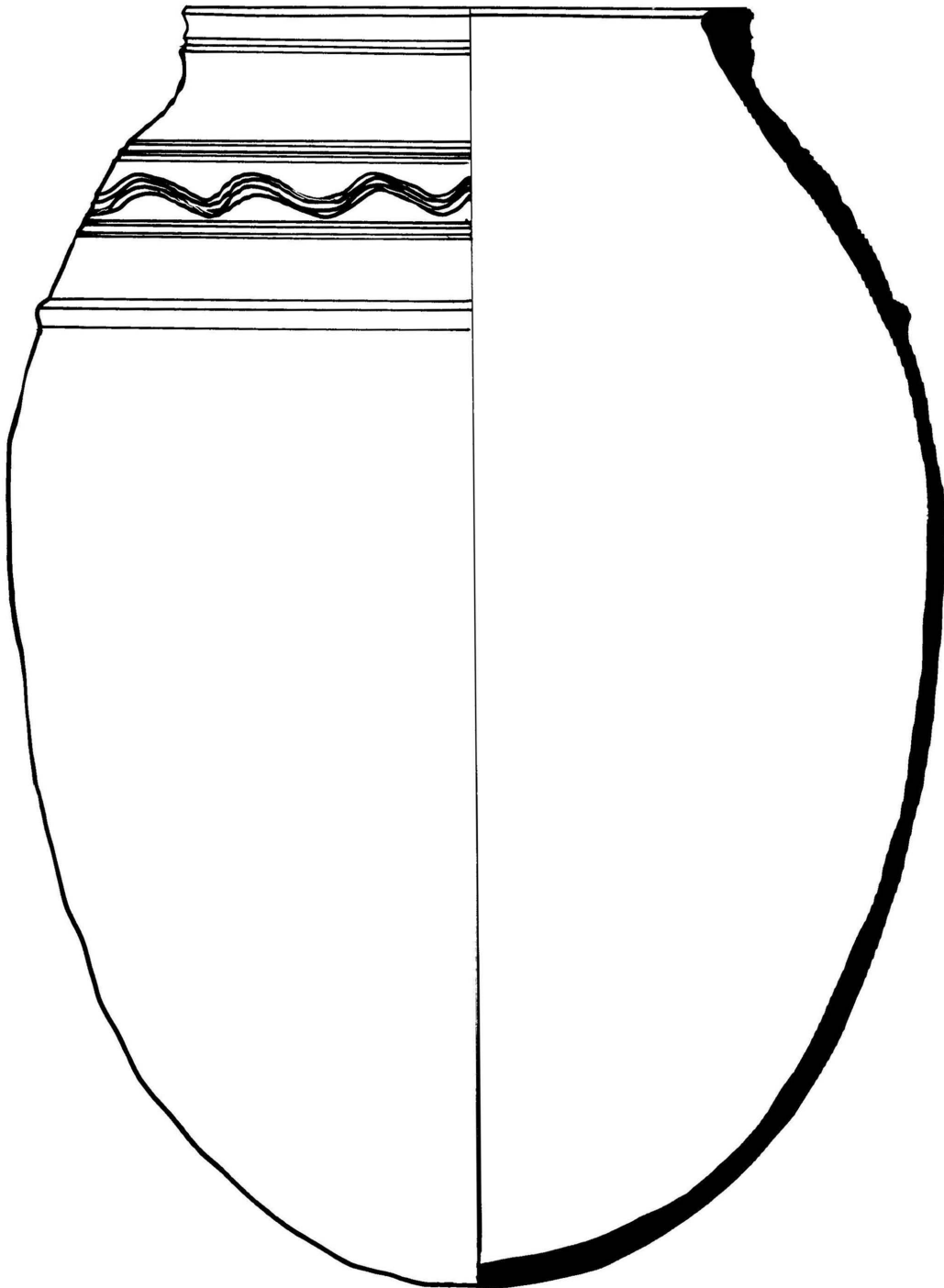
Küp 1a



1

Ölçek 1:6

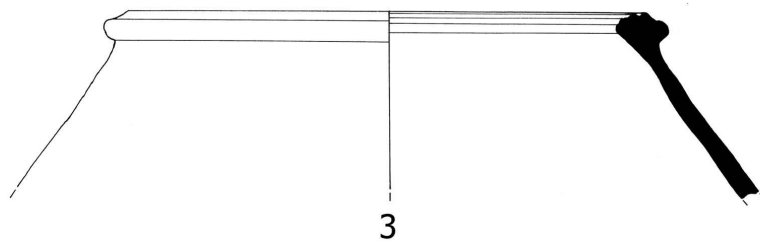
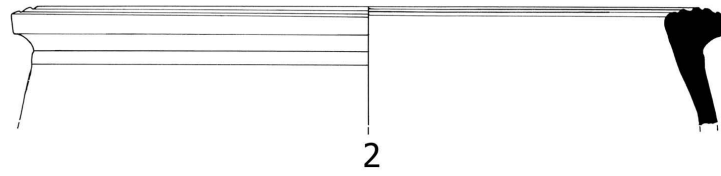
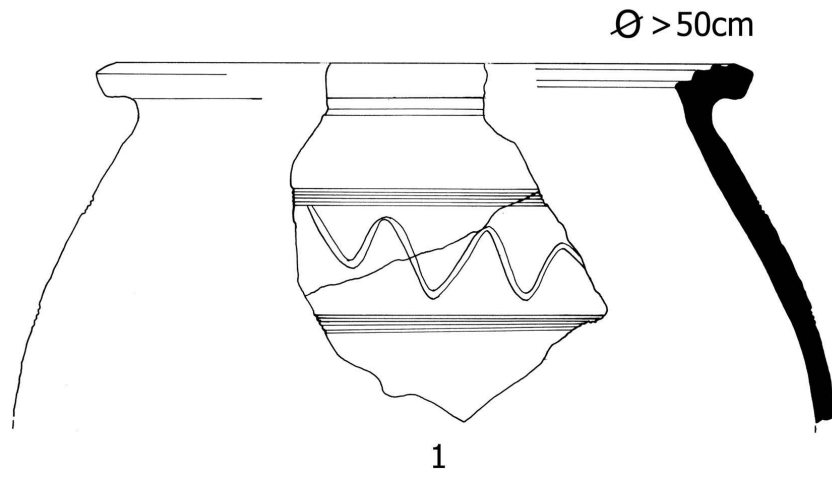
Küp 1b



1

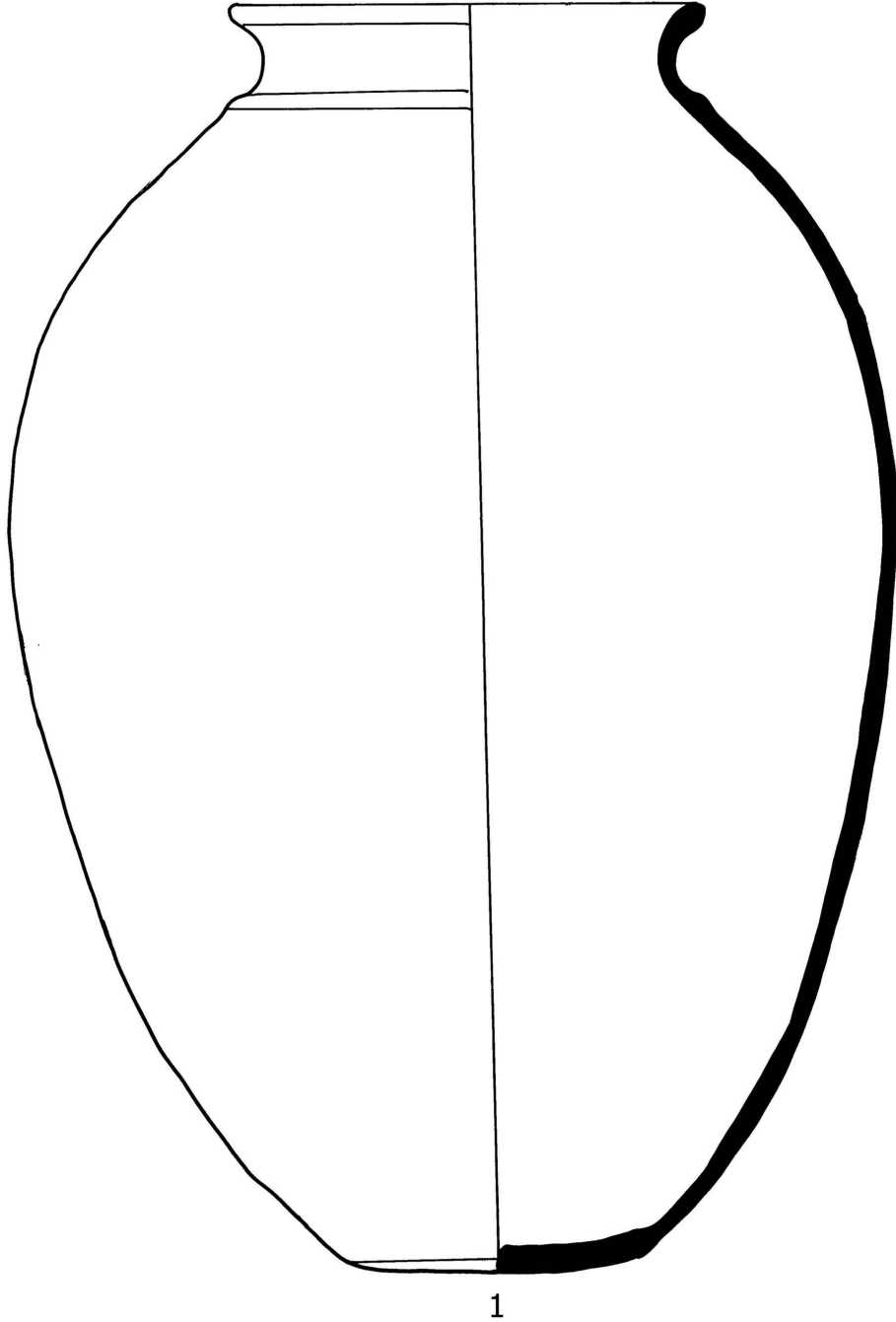
Ölçek 1:3

Küp 1c



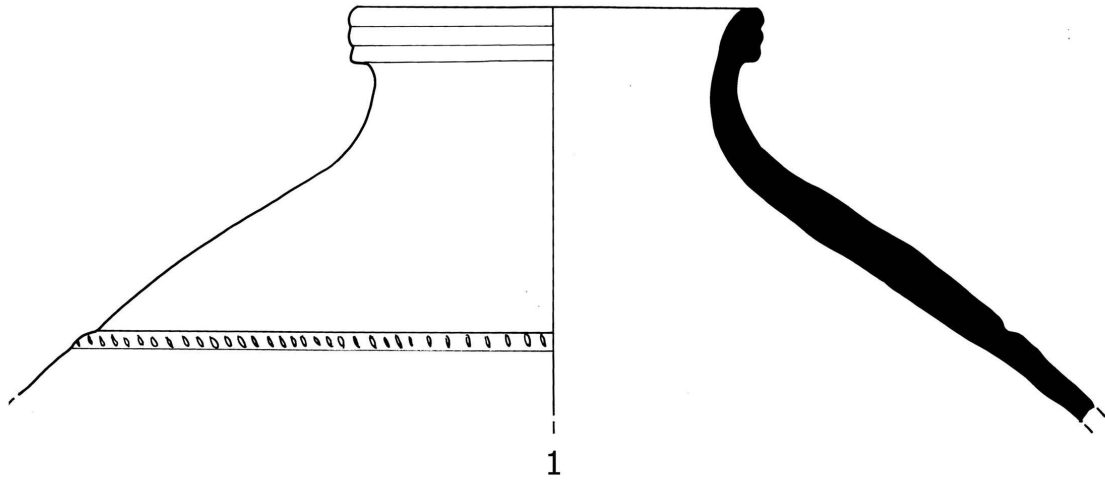
Ölçek 1:6

Küp 2a

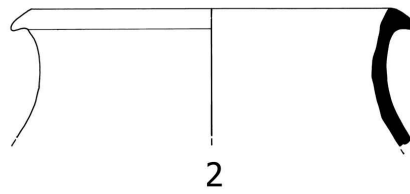


Ölçek 1:6

Küp 2b

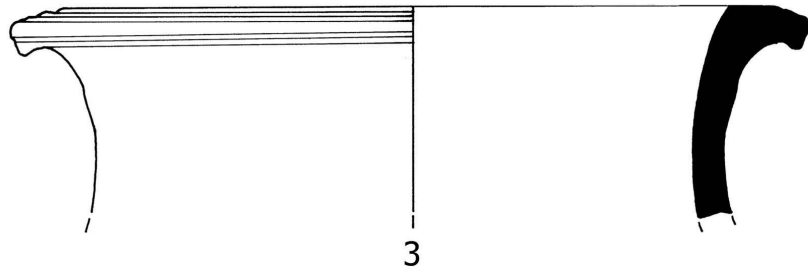
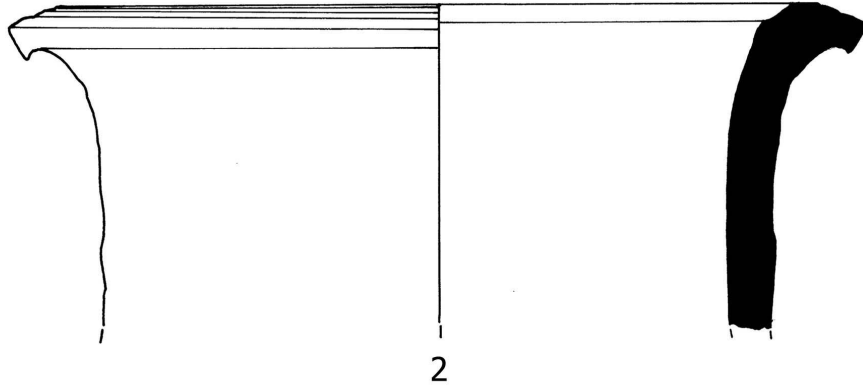
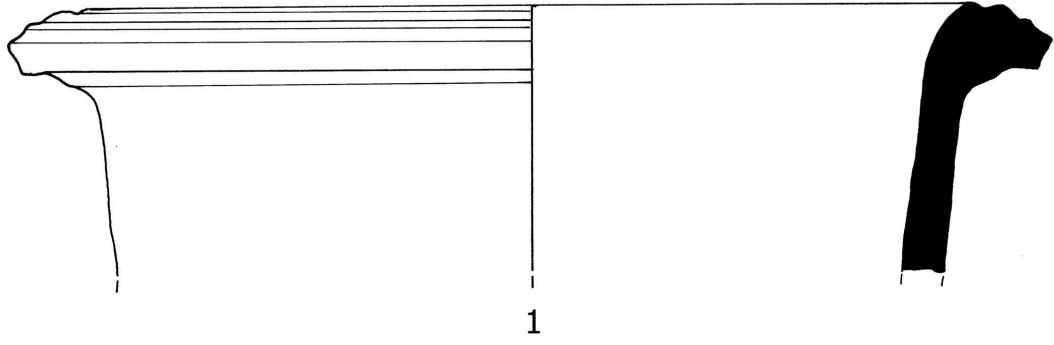


Küp 3a



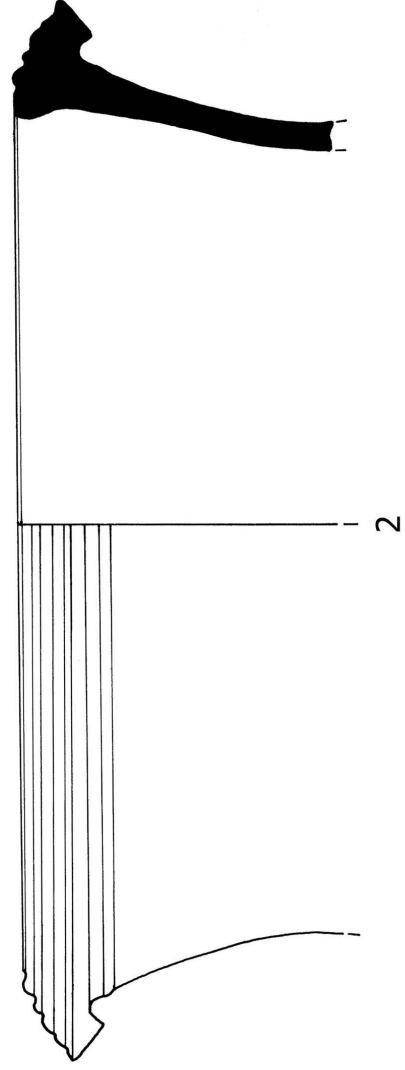
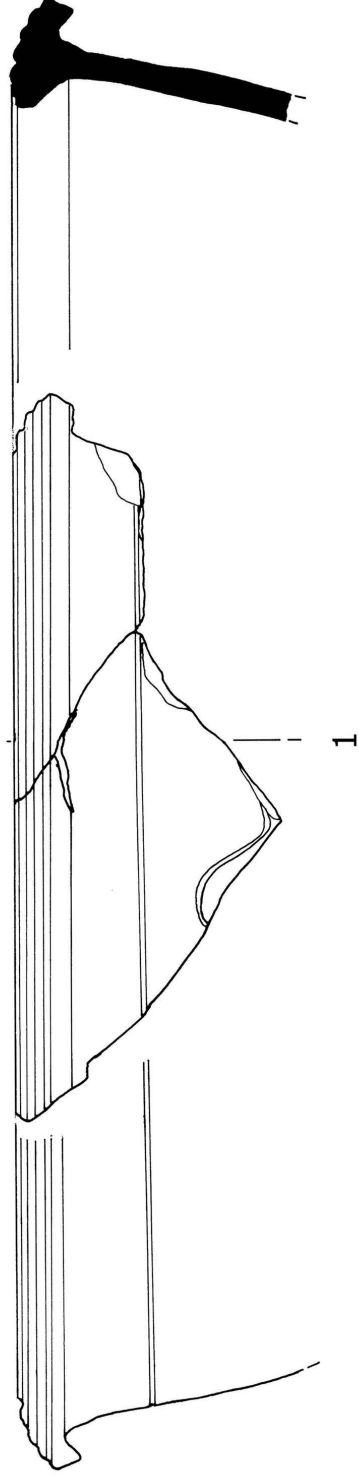
Ölçek 1:6

Küp 3b



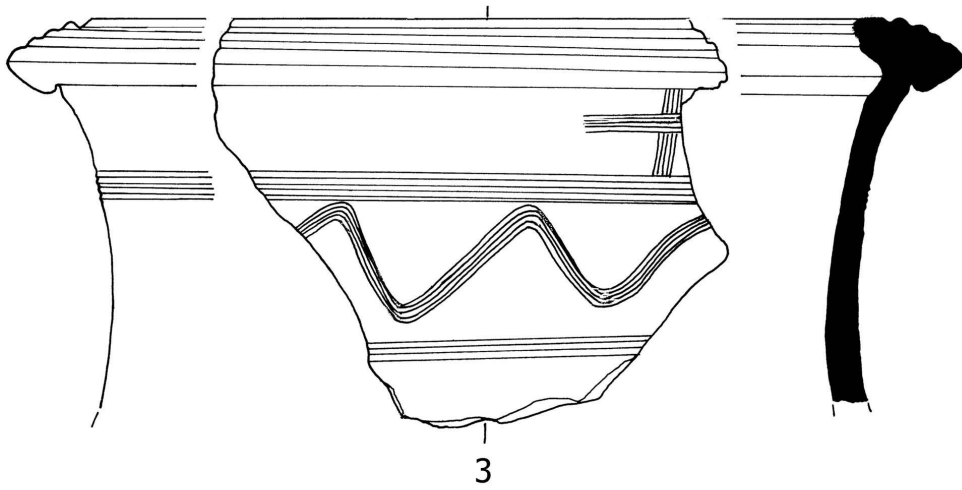
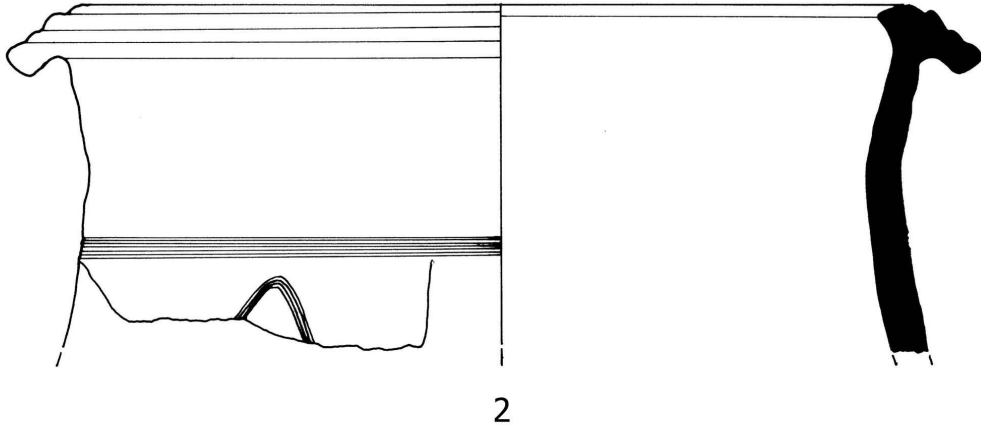
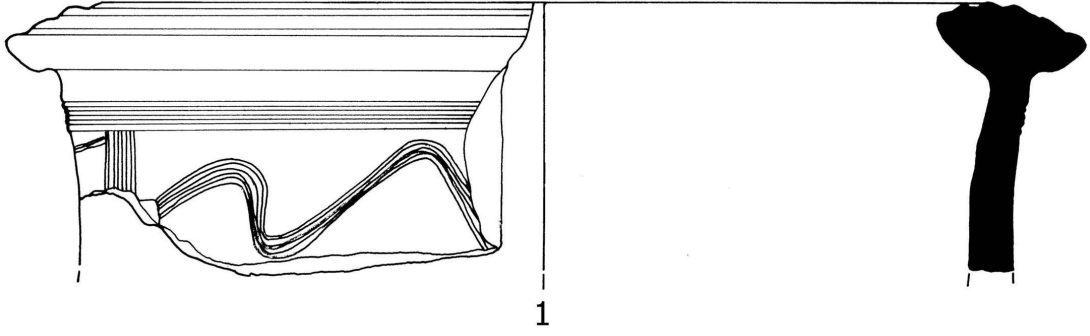
Ölçek 1:3

Küp 3c



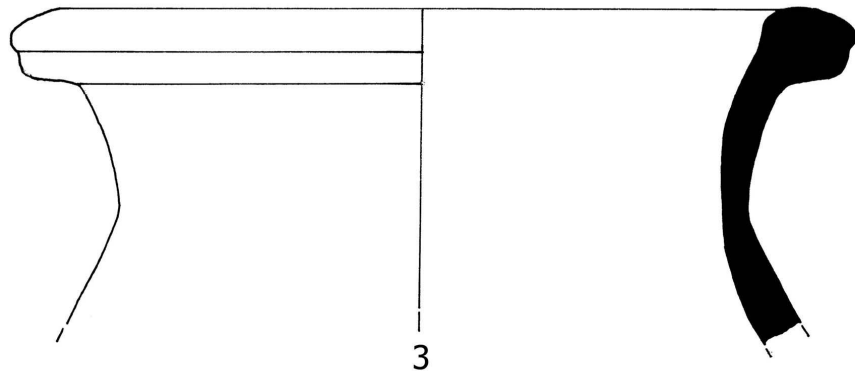
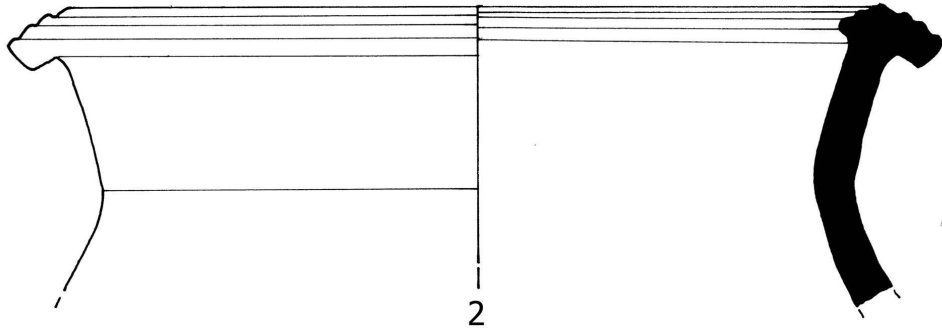
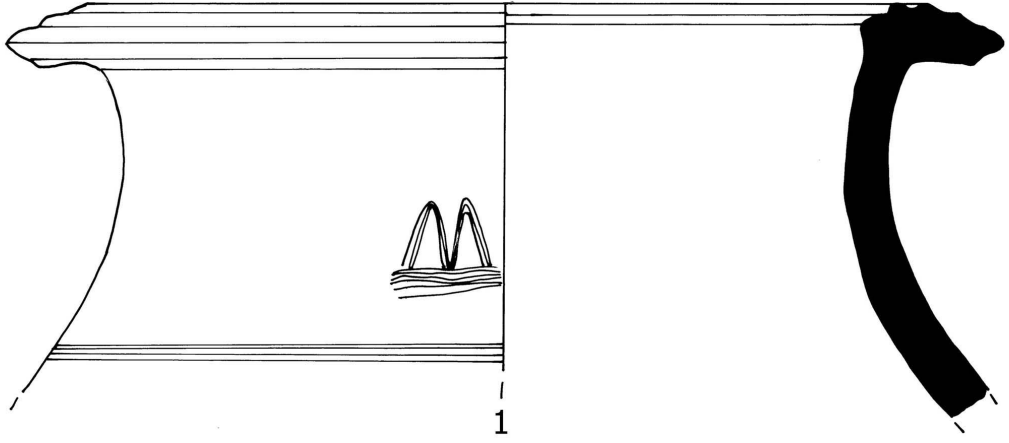
Ölçek 1:3

Küp 3c (devamı)



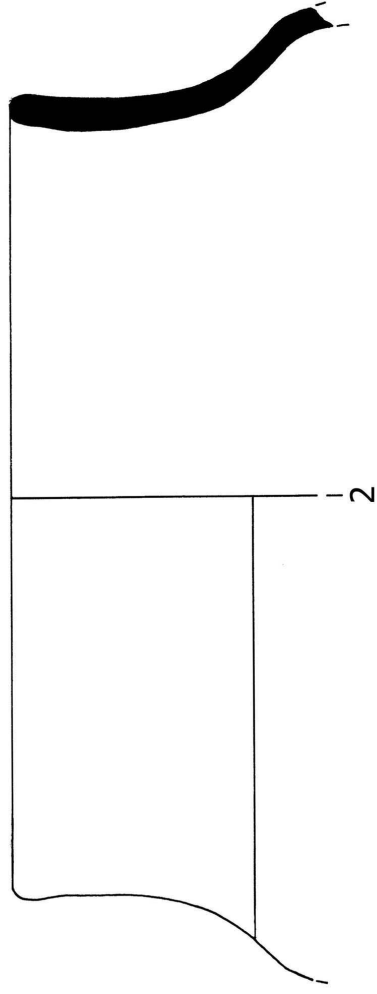
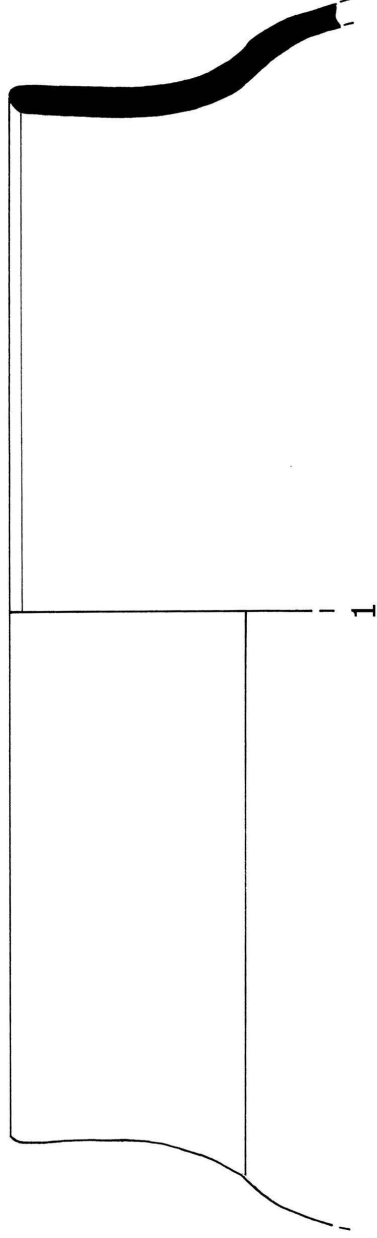
Ölçek 1:3

Küp 3d



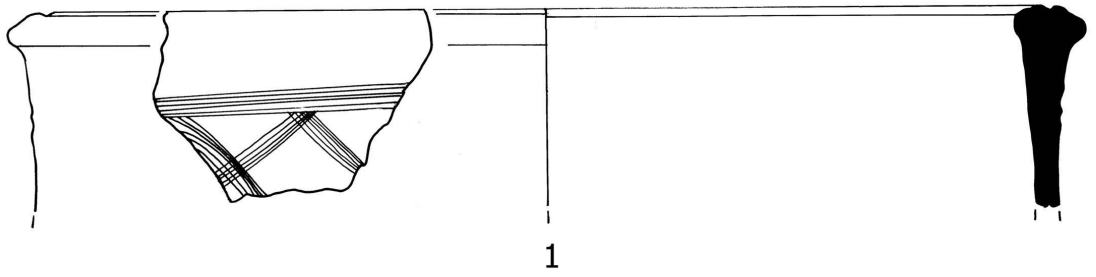
Ölçek 1:3

Küp 3e



Ölçek 1:3

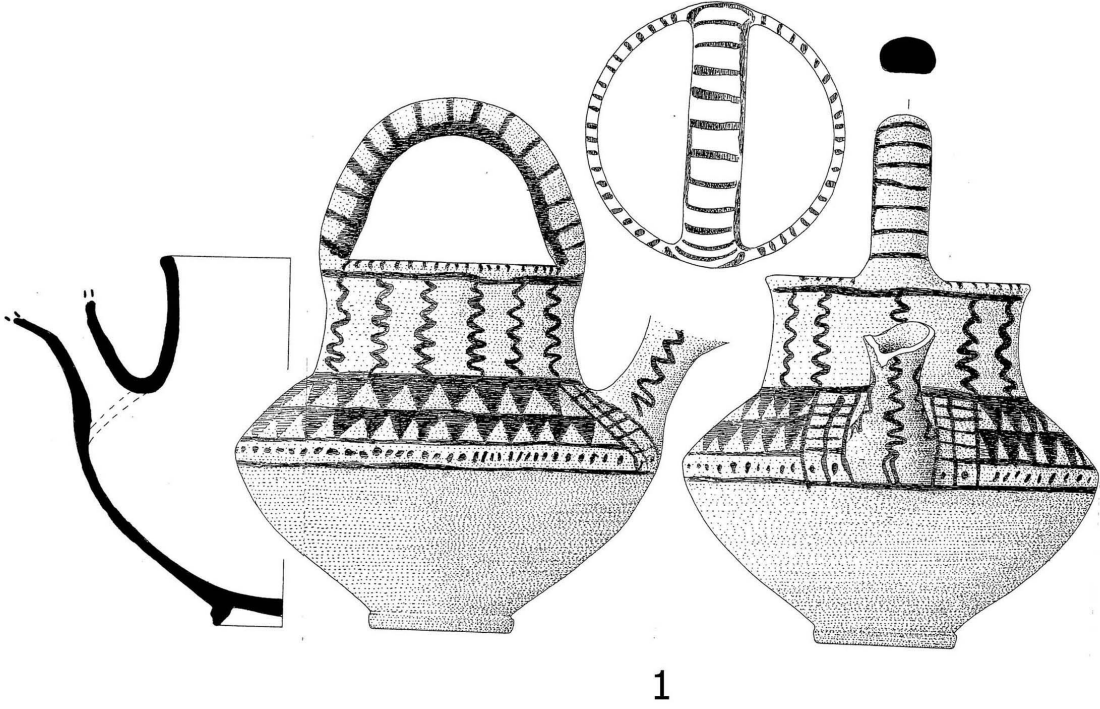
Küp 3f



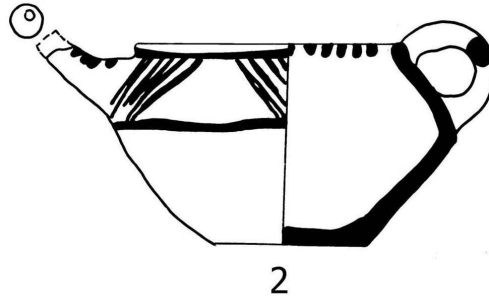
Ölçek 1:3

ÇAYDANLIKLAR

Çay. 1



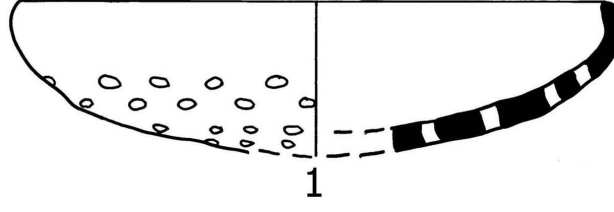
Çay. 2



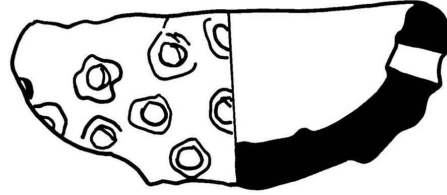
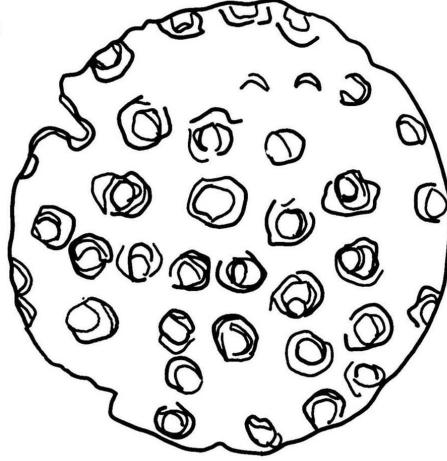
Ölçek 1:3

SÜZGEÇLER

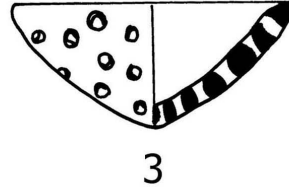
Süz. 1a



Süz. 1b

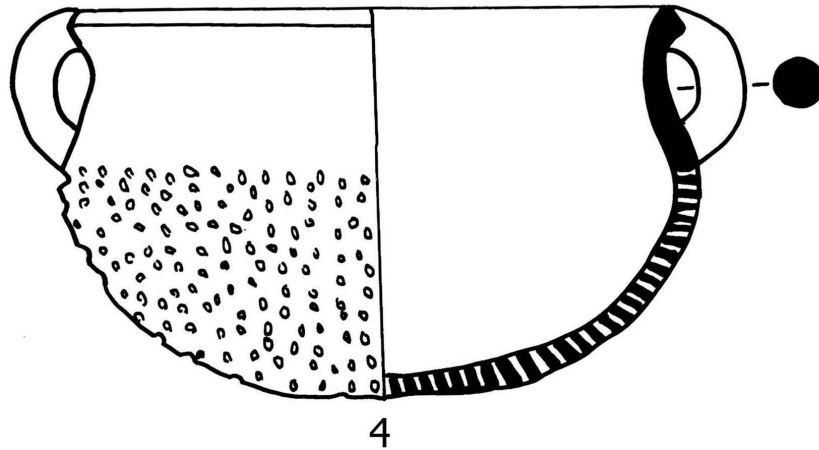


Süz. 1c



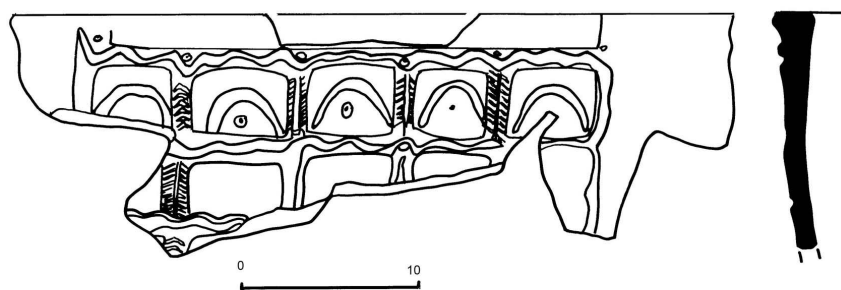
Ölçek 1:2

Süz. 2



Ölçek 1:3

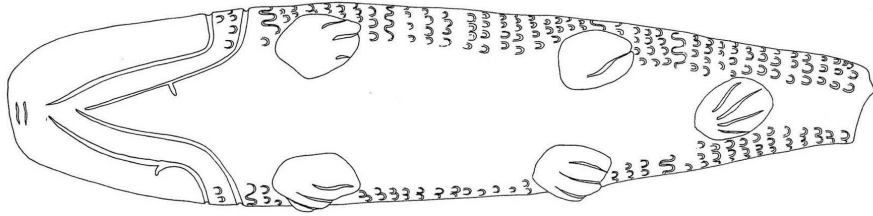
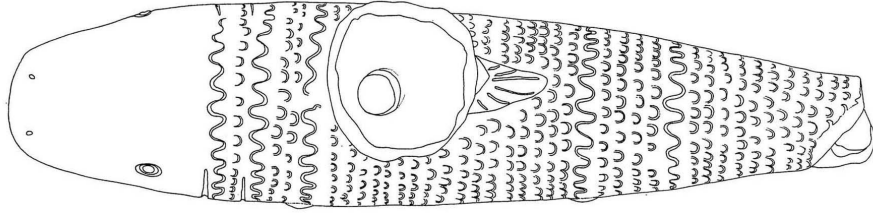
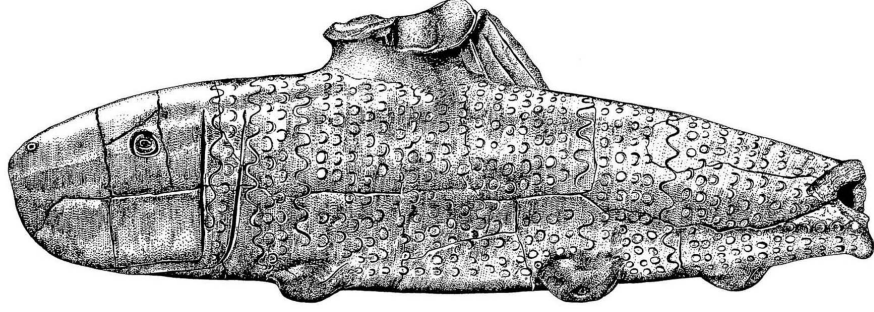
BANYO KABI



1

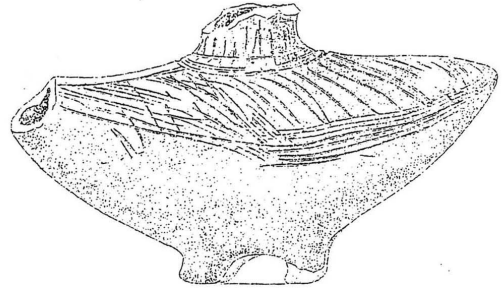
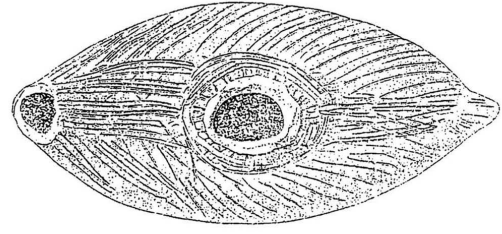
HAYVAN BİÇİMLİ KAPLAR

Hay. 1



Ölçek 1:3

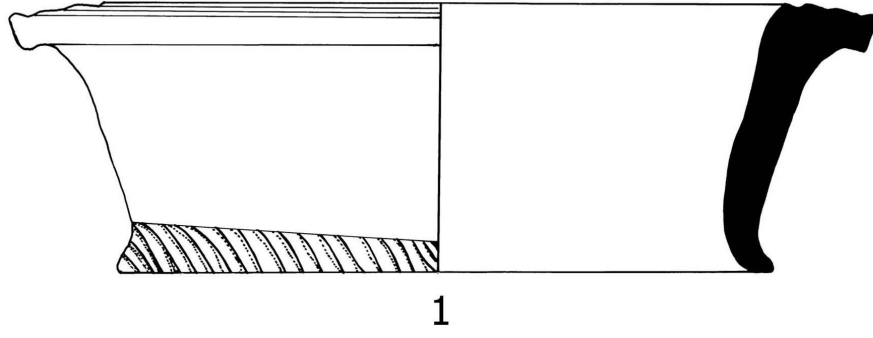
Hay. 2



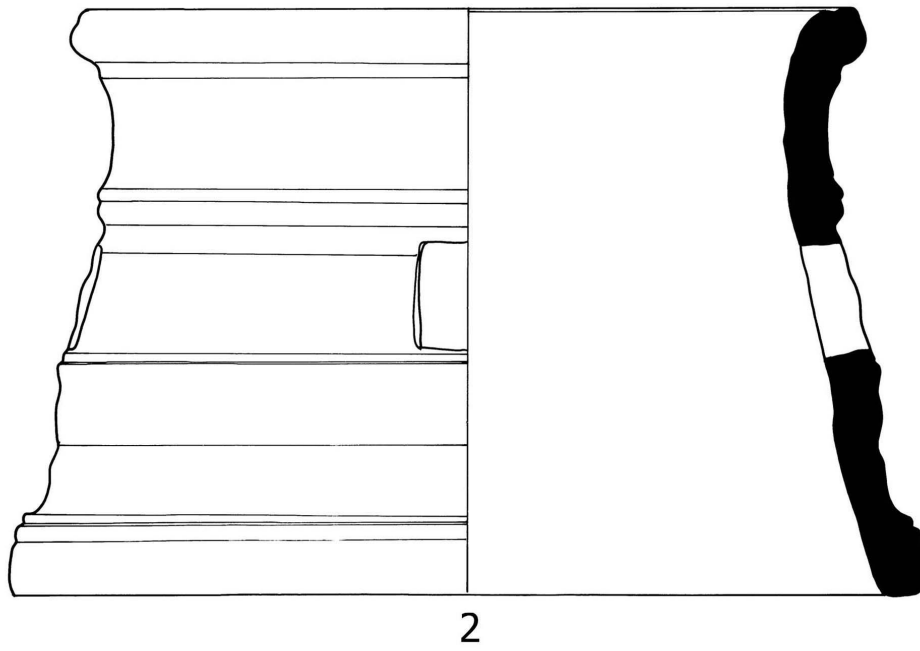
Ölçek 1:3

KAİDELER

Kai. 1a

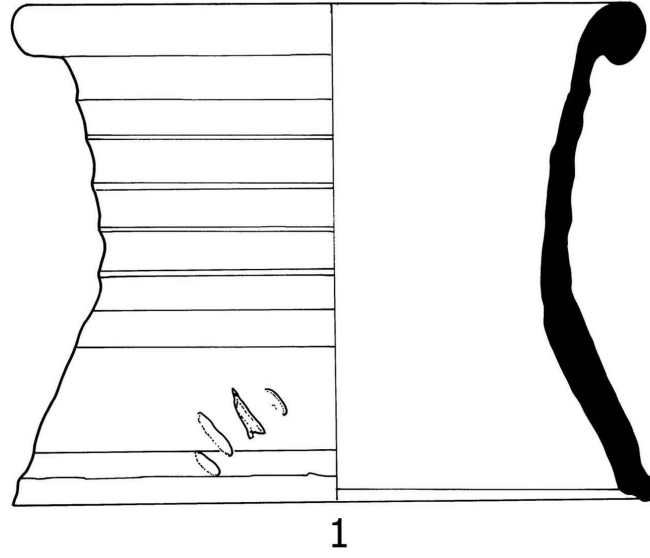


Kai. 1b

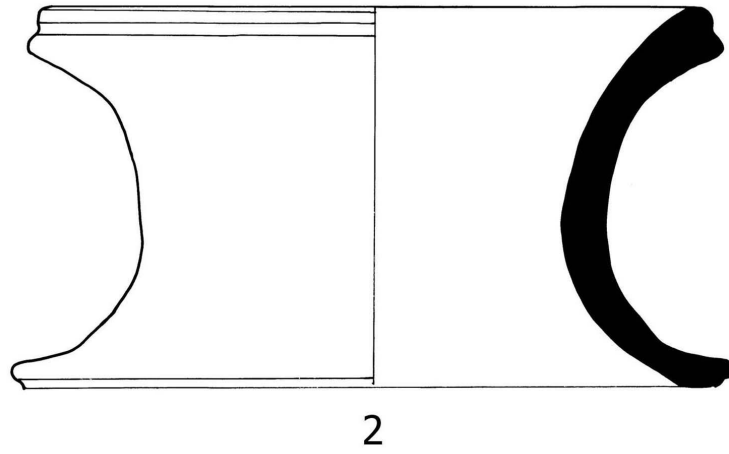


Ölçek 1:3

Kai. 1c



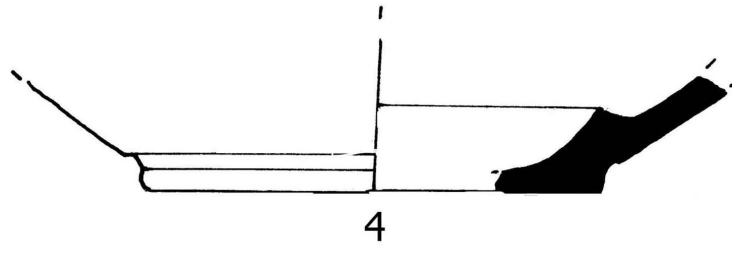
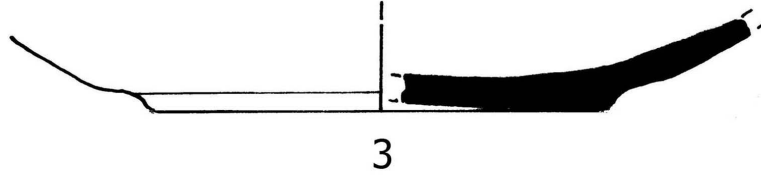
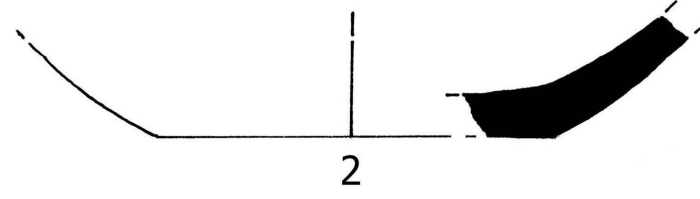
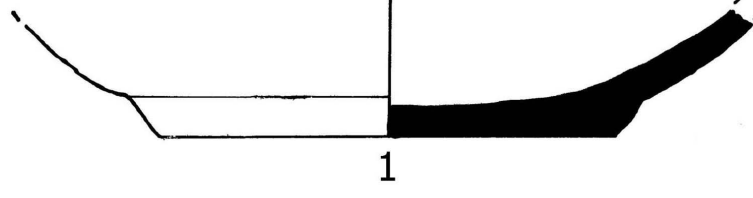
Kai. 1d



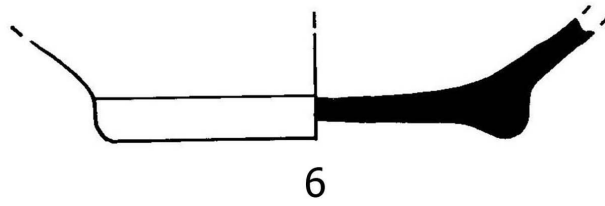
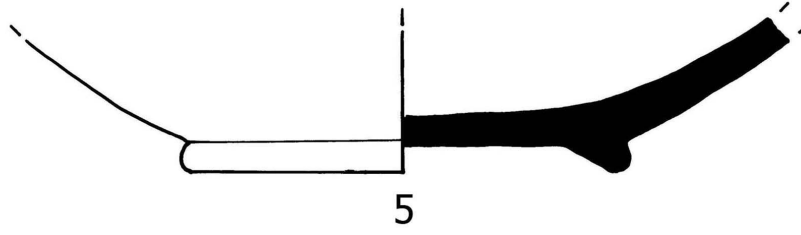
Ölçek 1:3

DİPLER

Dip 1

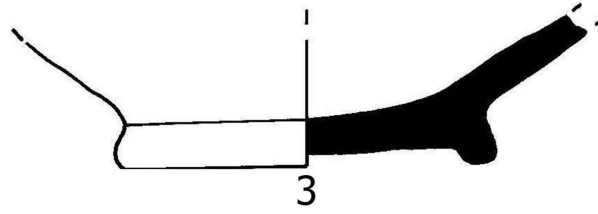
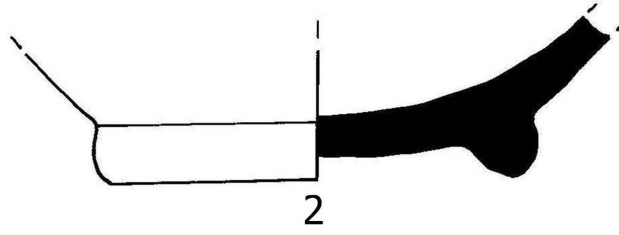
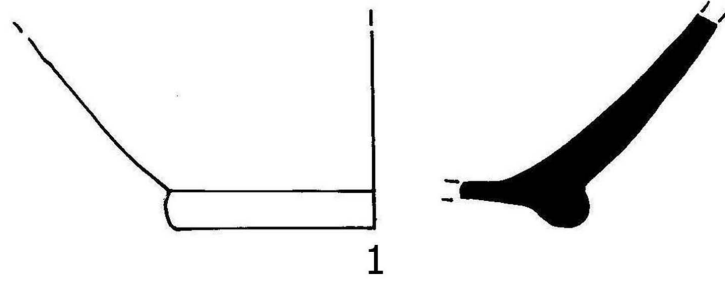


Dip 2a

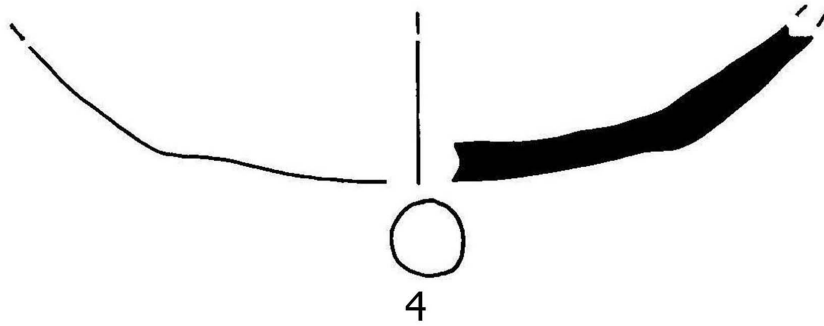


Ölçek 1:2

Dip 2b



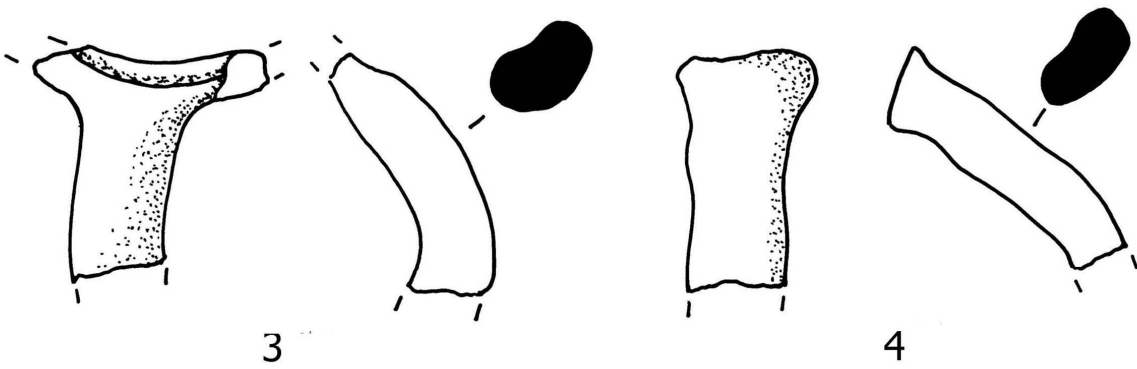
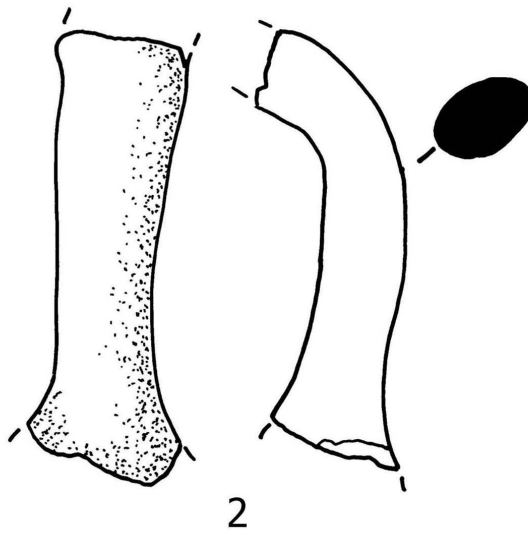
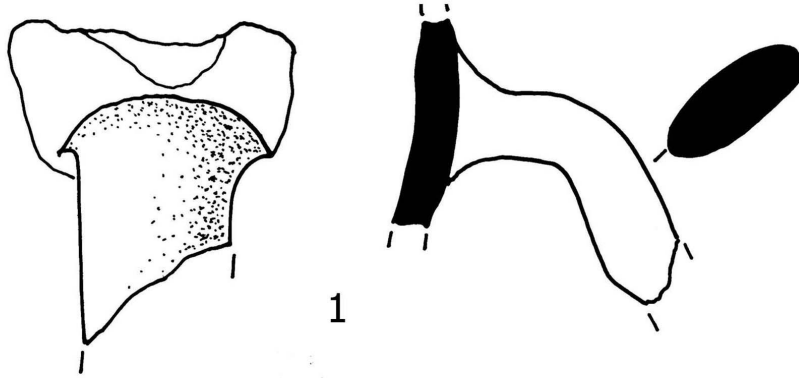
Dip 3



Ölçek 1:3

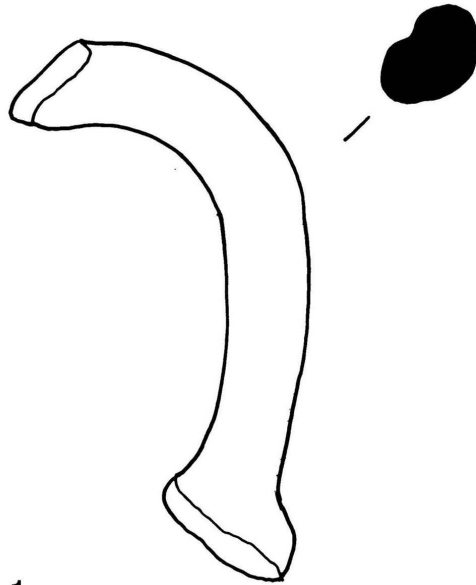
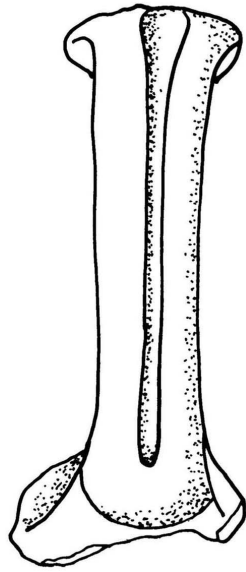
KULPLAR

Kulp 1a

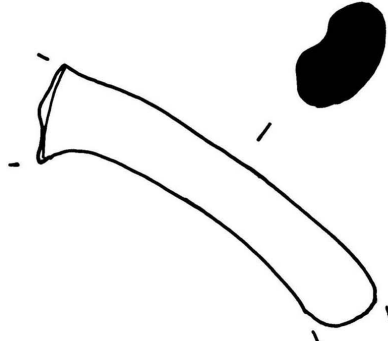
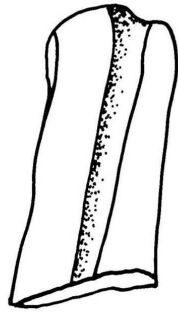


Ölçek 1:2

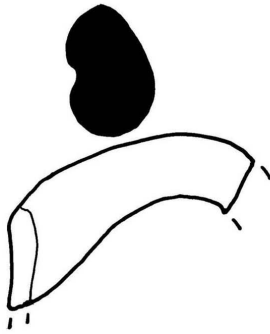
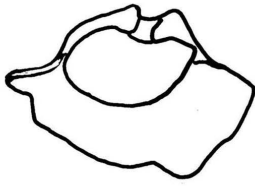
Kulp 1b



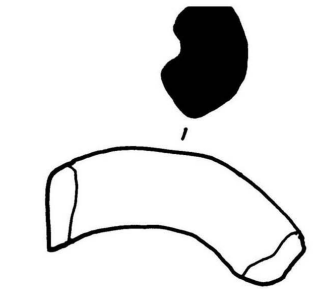
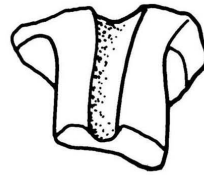
1



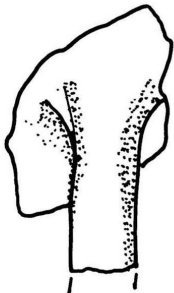
2



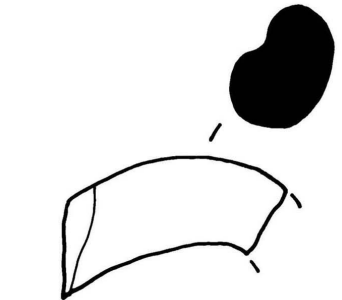
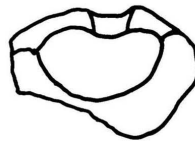
3



4



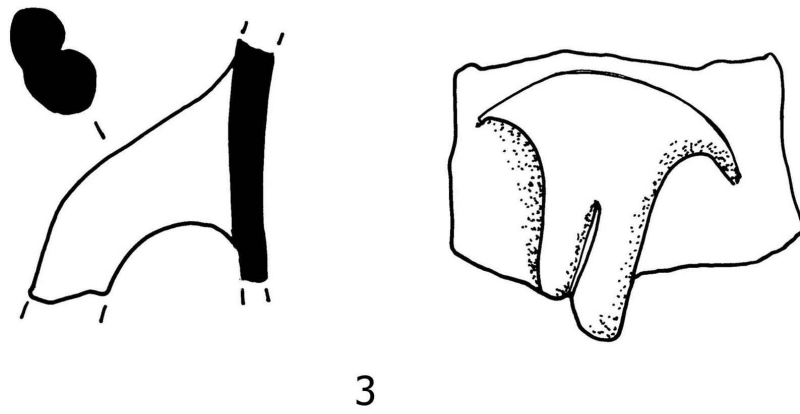
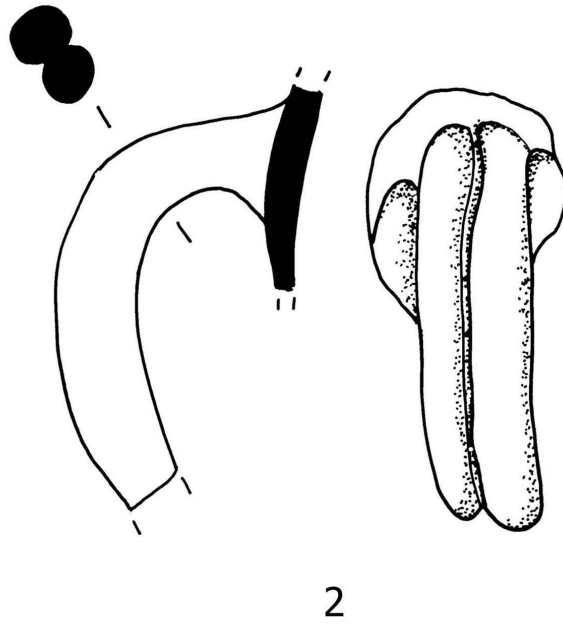
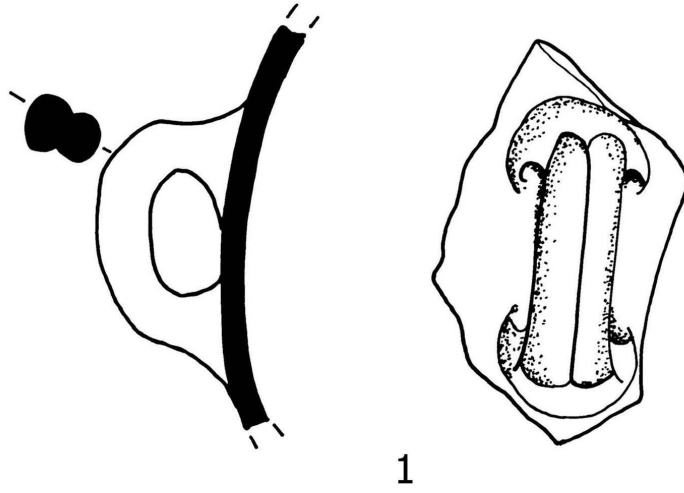
5



6

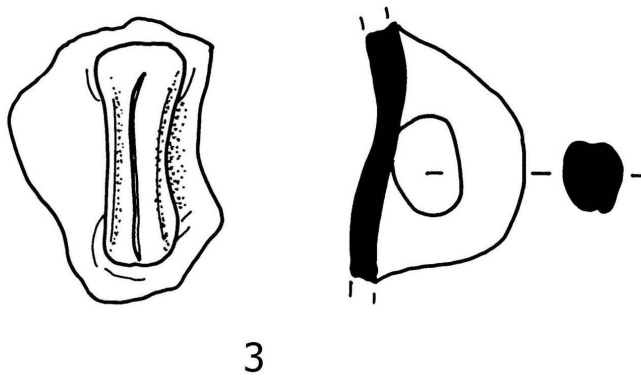
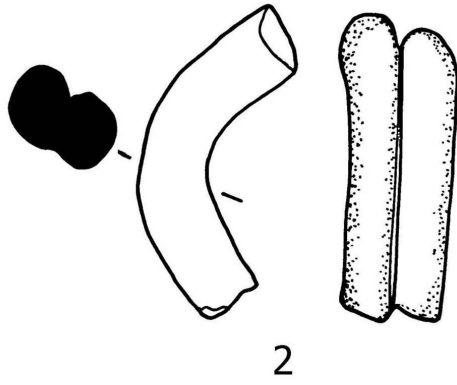
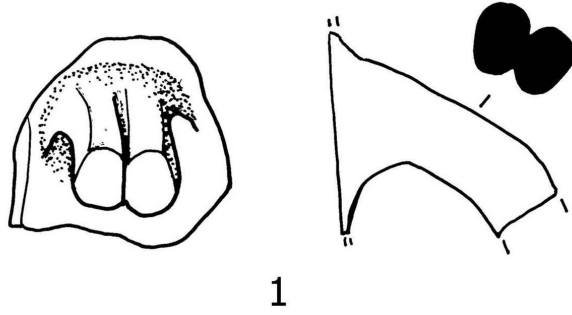
Ölçek 1:2

Kulp 1c



Ölçek 1:2

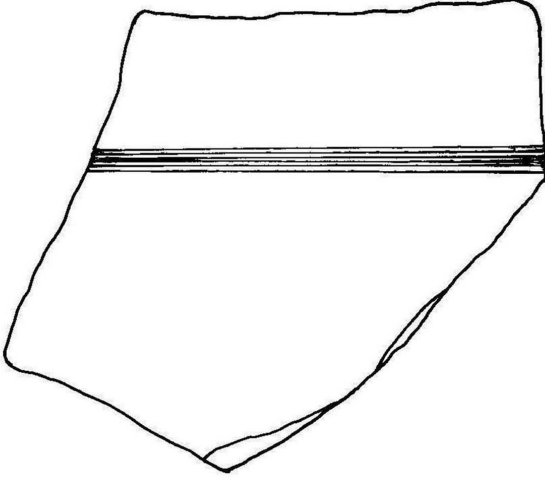
Kulp 1c (devamı)



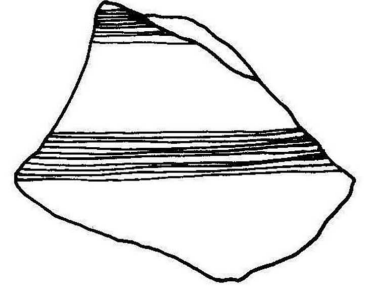
Ölçek 1:2

BEZEMELİ AMORF PARÇALAR

Bez. 1

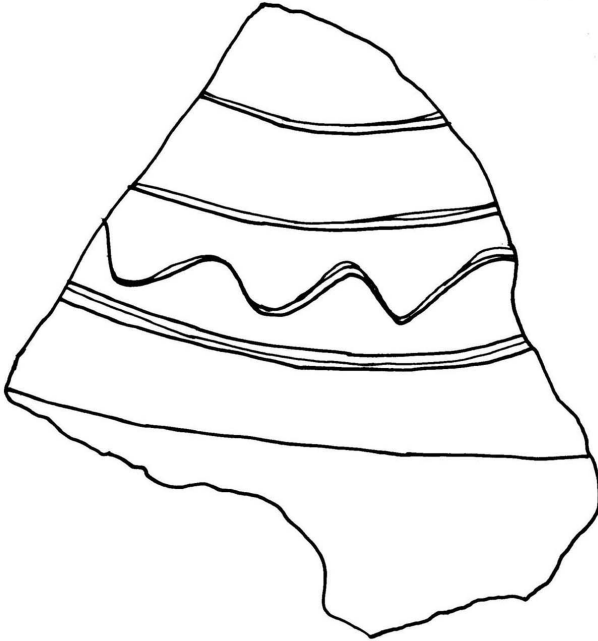


1

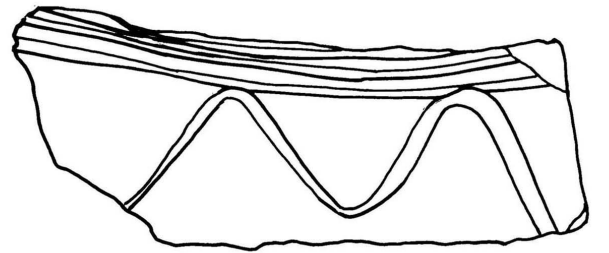


2

Bez. 2



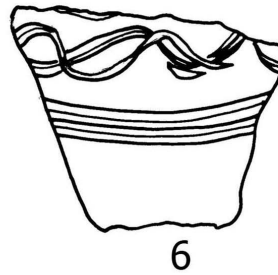
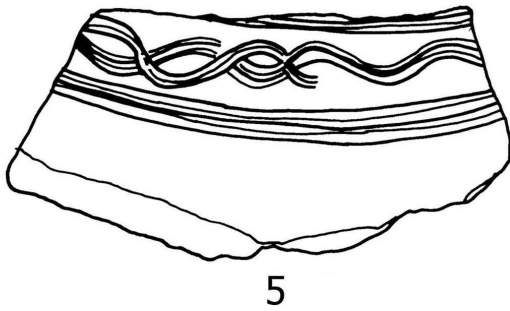
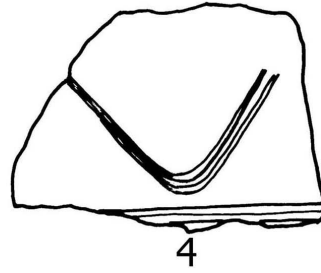
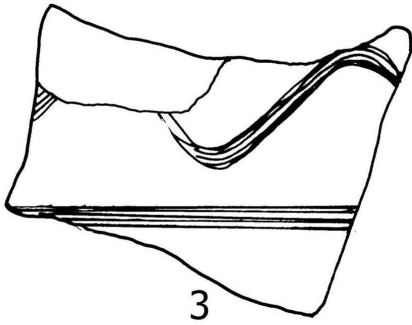
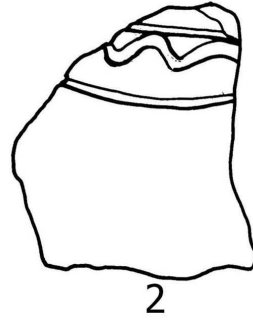
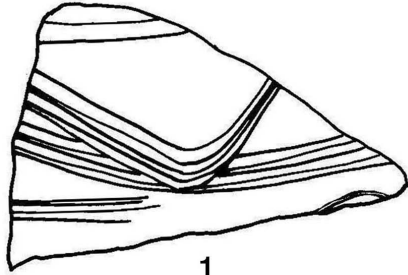
3



4

Ölçek 1:2

Bez. 2



Bez. 3

